

**LIEPĀJAS VALSTSPILSĒTAS UN DIENVIDKURZEMES
NOVADA SADARBĪBAS TERITORIJAS
CIVILĀS AIZSARDZĪBAS PLĀNS**

IZSTRĀDĀJA:

SIA „Vides un Ģeoloģijas Serviss”
vides inženieri
Raivis Ķepals un Linda Muceniece

SASKAŅOJA:

Liepājas valstspilsētas un
Dienvidkurzemes novada sadarbības
teritorijas Civilās aizsardzības komisija

SIA “Liepājas BUB” darba aizsardzības un
ugunsdrošības speciāliste

Iveta Karlsonē

SIA „Vides un Ģeoloģijas Serviss” direktors

Jānis Lanka

2022. gada _____.

2022. gada _____.

Liepāja, 2022

Saturs

Saturs	2
Civilās aizsardzības plāna tekstā lietotie saīsinājumi	6
Ievads	8
1. Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada administratīvi teritoriālais raksturojums	10
1.1. Administratīvi teritoriālais sadalījums	10
1.2. Iedzīvotāju skaits un blīvums, tai skaitā ieslodzījuma vietās izvietoto ieslodzīto skaits	14
1.3. Blakus esošās pašvaldības vai sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas	16
2. Pašvaldības teritorijā iespējamie riski (zemi, vidēji, augsti un ļoti augsti), ņemot vērā valsts civilās aizsardzības plānā norādīto informāciju	18
3. Kopsavilkums par risku novērtēšanu	20
3.1. Risku scenāriji	20
3.1.1. Zemeštrīce	20
3.1.2. Zemes nogruvums	23
3.1.3. Pali, plūdi un vējuzplūdi	24
3.1.4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums	36
3.1.5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krāsas vēja brāzmas	44
3.1.6. Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki	47
3.1.7. Epidēmija, pandēmija	52
3.1.8. Epizootijas	57
3.1.9. Epifitotijas	63
3.1.10. Bīstamo vielu noplūde objektā	69
3.1.11. Avārija naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā	87
3.1.12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā	88
3.1.13. Radioaktīvo vielu avārija objektā	95
3.1.14. Bioloģisko vielu negadījumi	104
3.1.15. Ugunsgrēki būvēs	107
3.1.16. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs	111
3.1.17. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi	113
3.1.18. Sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi	117
3.1.19. Būvju sabrukums	120

3.1.20. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģa katastrofa	124
3.1.21. Autotransporta avārija	126
3.1.22. Aviācijas nelaimes gadījumi ar gaisa kuģi	141
3.1.23. Dzelzceļa transporta katastrofa	144
3.1.24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri	154
3.1.25. Terora akti	155
3.1.26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi	158
3.1.26.1. Civilās aizsardzības sistēmas darbība kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā	162
3.1.27. Papildus apskatītie riski	163
3.2. Risku matrica	167
3.3. Risku kartes	169
4. Preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi atsevišķi katram riskam	170
5. Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji	257
6. Iedzīvotāju evakuācija no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, ņemot vērā attiecīgā apdraudējuma iespējamās sekas	259
6.1. Evakuācijas veids	260
6.2. Pulcēšanās vietas	261
6.3. Evakuācijas maršruti	261
6.4. Transporta nodrošinājums	263
6.5. Pagaidu izmitināšana	263
6.6. Evakuēto uzskaitē	264
6.7. Evakuēto ēdināšana	264
6.8. Evakuēto sociālā aprūpe	264
6.9. Evakuēto īpašuma apsardze	265
6.10. Sadarbība ar citām pašvaldībām evakuēto uzņemšanas jomā	265
7. Iesaistāmie resursi	266
7.1. Pašvaldības vai pašvaldību resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos	266
7.2. Fizisko vai juridisko personu resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos	266
7.3. Nodrošinājums ar energoresursiem energoapgādes traucējumu gadījumā	266
8. Sadarbība ar citu administratīvo teritoriju, sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisiju, valsts un citu valstu glābšanas dienestiem un blakus esošajām pašvaldībām	267
8.1. Ārkārtas situācija vai izņēmuma stāvoklis	267

Pielikumi

1. pielikums.	Liepājas valstspilsētas plūdu apdraudētās teritorijas.
2. pielikums.	Dienvidkurzemes novada ugunsbīstamības karte (elektroniski) .
3. pielikums.	CA komisijas nolikums.
4. pielikums.	Vispārējā katastrofu apziņošanas shēma.
5. pielikums.	Civilās aizsardzības komisijas sastāvs un apziņošanas shēma.
6. pielikums.	Evakuācijas transportlīdzekļu saraksts.
7. pielikums.	Izmitināšanas un ēdināšanas vietas Liepājas valstspilsētā un Dienvidkurzemes novadā.
8. pielikums.	Pieejamie resursi, kas tiks iesaistīti reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos.
9. pielikums.	Pieejamie energoresursi energoapgādes traucējumu gadījumā Liepājas valstspilsētā un Dienvidkurzemes novadā.
10. pielikums.	Risku karte.
11. pielikums.	Liepājas un DKN ST informācijas apmaiņas shēma starp atbildīgajām institūcijām katastrofu gadījumā.
12. pielikums.	Pulcēšanās vietas Liepājas un DKN ST.
13. pielikums.	Paaugstinātas bīstamības objekti, VUGD Uguns objekti. NEPUBLICEJAMS.
13.1. pielikums	Paaugstinātas bīstamības objekti, VUGD Uguns objekti. PUBLICEJAMS (elektroniski) .
14. pielikums.	Potenciālie evakuācijas koridori no Liepājas valstspilsētas (elektroniski) .
15. pielikums.	Bīstamo un nebīstamo ķīmisko vielu izlējumu (avārijas situāciju) savākšanas, transportēšanas, uzglabāšanas un utilizēšanas darbību algoritms NEPUBLICEJAMS
16. pielikums.	VAS "Latvijas dzelzceļš" resursi dzelzceļa satiksmes negadījumu seku lokalizēšanas un likvidēšanas (elektroniski) .
17. pielikums.	Klaiņojošo un bezsaimnieku, savvaļas dzīvnieku izķeršanas un aprūpes kārtība.
18. pielikums.	Evakuācijas atteikuma veidlapa
19. pielikums.	Evakuējamā kultūrvēsturiskā mantojuma saraksti NEPUBLICEJAMS (elektroniski) .
20. pielikums.	Kontrolpunktu un evakuācijas koridoru saraksts Liepājai (elektroniski) .

21. pielikums.	Liepājas CAP veidlapa (apkopota informācija) NEPUBLICEJAMS (elektroniski) .
22. pielikums.	Primārās nepieciešamības pārtika NEPUBLICEJAMS (elektroniski) .
23. pielikums.	Primārās nepieciešamības preces NEPUBLICEJAMS (elektroniski) .
24. pielikums.	Potenciālās bumbu patvertnes Liepājā
25. pielikums.	Pašvaldību ugunsdzēsēju formējumi DKN 2022 NEPUBLICEJAMS (elektroniski) .
26. pielikums.	Trauksmes Sirēnu pārklājums.

Civilās aizsardzības plāna tekstā lietotie saīsinājumi

AiM – Aizsardzības ministrija

ARCC – Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs

ĀSOK – Ārkārtējo situāciju operatīvās komisijas

BVKB – Būvniecības valsts kontroles birojs

CA OVC – Civilās aizsardzības Operacionālās vadības centrs

CAK – Civilās aizsardzības komisija

CAP – Civilās aizsardzības plāns

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

DP – Drošības pārskats

EM – Ekonomikas ministrija

HES – hidroelektrostacija

IEM – Iekšlietu ministrija

IEM IC – Iekšlietu ministrijas informācijas centrs

IeVP – Ieslodzījumu vietu pārvalde

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

JMGKC - Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs (MRCC)

KM – Kultūras ministrija

KRVDI – Kurzemes reģiona Valsts darba inspekcija

Liepājas un Dienvidkurzemes novada STCAP - Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns

Liepājas un DKN ST - Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada sadarbības teritorija

LJA – Latvijas jūras administrācija

LM – Labklājības ministrija

LVĢMC - Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

LVMI - Latvijas valsts mežzinātnes institūts “Silava”

NAI – Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

NBS – Nacionālie bruņotie spēki

NBS GS - Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēki

NBS JS KAD - Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku Krasta apsardzes dienests

NMPD – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

NVO – Nevalstiskās organizācijas

OPV – Operatīvās vadības pārvalde

PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

PP – Pašvaldības policija

PTAC – Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
PVD – Pārtikas un veterinārais dienests
RANP – Rūpniecisko avāriju novēršanas programma
SM – Satiksmes ministrija
SPKC – Latvijas Slimību profilakses un kontroles centrs
ST - Sadarbības teritorija
TNGIIB – Aviācijas nelaiemes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs
VAAD – Valsts augu aizsardzības dienests
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VDD – Valsts drošības dienests
VDI – Valsts darba inspekcija
VI – Veselības inspekcija
VM – Veselības ministrija
VMD – Valsts meža dienests
VMD DKVM - Valsts meža dienesta Dienvidkurzemes virsmežniecība
VP - Valsts policija
VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs
VRS – Valsts robežsardze
VSIA ZMNĪ – Valsts SIA Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi
VUGD – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VVD Kurzemes RVP – Valsts vides dienests Kurzemes reģionālā vides pārvalde
ZM – Zemkopības ministrija

Ievads

Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns (turpmāk tekstā – Liepājas un Dienvidkurzemes novada STCAP) izstrādāts saskaņā ar Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likumu (stājās spēkā 2016. gada 1. oktobrī), Ministru kabineta (turpmāk tekstā – MK) rīkojums Nr. 476-26.08.2020. “Par valsts civilās aizsardzības plānu”, MK noteikumu Nr. 658-07.11.2017. “Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju” un MK noteikumu Nr. 582-26.09.2017. “Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām” prasībām.

CAP izstrādes gaitā kā literatūras avoti izmantoti sekojoši dokumenti:

- Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2035. gadam 1. redakcija;
- Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programma 2022.–2027. gadam 1. redakcija;
- Liepājas pilsētas attīstības programma 2015. - 2020. gadam (spēkā līdz attīstības programmas 2022. - 2027. gadam apstiprināšanai);
- Valsts civilais aizsardzības plāns 26.08.2020. versija;
- MK 2017. gada 26. septembra noteikumi Nr. 582 “Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām”;
- Valsts aizsardzības koncepcija, kas apstiprināta 24.09.2020;
- Nacionālo bruņoto spēku likums un MK 2010. gada 5. oktobra noteikumi Nr. 946 “Kārtība, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī neatliekamās ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos”;
- Latvijas Republikas Zemessardzes likums, kas stājies spēkā 2010. gada 1. septembrī;
- MK 2017. gada 08. augusta noteikumi Nr. 440 “Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas izveidošanas, darbības un finansēšanas kārtība”;
- MK 2005. gada 20. decembra noteikumi Nr. 966 “Noteikumi par mobilizējamo civilās aizsardzības formējumu veidošanas kārtību un finansējumu”;
- Likums “Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli”, kas pieņemts 2013. gada 7. martā;
- MK 21.05.2010. rīkojums Nr. 283 "Par Nacionālo gatavības plānu naftas, bīstamo vai kaitīgo vielu piesārņojuma gadījumiem jūrā”;
- Un citi informācijas avoti un interneta resursi.

Atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam, civilās aizsardzības sistēmas uzdevumi ir šādi:

- 1) nodrošināt cilvēku, vides un īpašuma drošību;
- 2) pēc iespējas nodrošināt sabiedrībai minimāli nepieciešamās pamatvajadzības katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā;
- 3) savlaicīgi prognozēt katastrofas draudus;
- 4) plānot un savlaicīgi veikt preventīvos pasākumus;
- 5) sniegt palīdzību katastrofā cietušajiem un mazināt kaitējumu, ko katastrofa radījusi vai var radīt cilvēkiem, videi un īpašumam;
- 6) plānot un veikt atjaunošanas pasākumus;
- 7) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniegt un saņemt starptautisko palīdzību;
- 8) atbalstīt valsts aizsardzības sistēmu, ja noticis militārs iebrukums vai sācies karš.

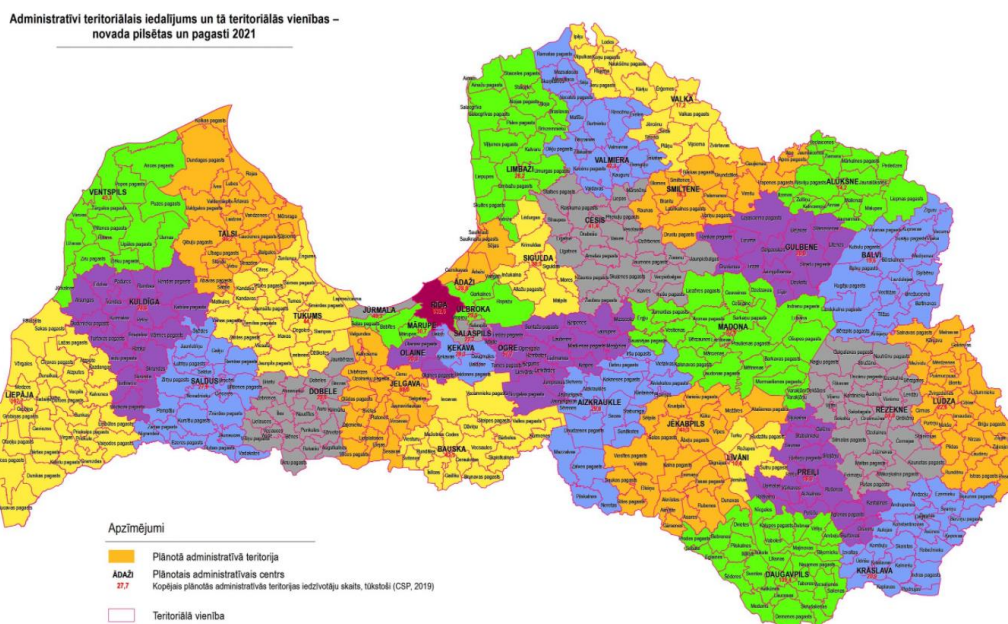
1. Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada administratīvi teritoriālais raksturojums

1.1. Administratīvi teritoriālais sadalījums

Liepājas valstspilsēta (pirms 2021. gada novadu reformas - Liepājas pilsēta) ir izveidota atsevišķa administratīva teritorija, kurai ir sava pašvaldība. Liepājas valstspilsēta dažādos līmeņos sadarbojas ar Dienvidkurzemes novadu (turpmāk tekstā arī - DKN). Liepājas valstspilsētā un Dienvidkurzemes novadā par civilo aizsardzību atbild Liepājas pilsētas un Dienvidkurzemes novada sadarbības teritorijas (turpmāk tekstā arī - Liepājas un DKN ST) civilās aizsardzības komisija.

Liepājas un DKN kopējā platība aizņem 5,7% no Latvijas teritorijas platības. Liepāja atrodas 218 km (pa autoceļiem) uz rietumiem no Latvijas Republikas galvaspilsētas Rīgas un 118 km attālumā no Ventspils dienvidu virzienā. Dienvidkurzemes novadam ir raksturīgas izteikta lauku reģiona īpatnības. Mežu – lauku struktūra veido noteicošo novada ekonomikas pamatu. Novadā atrodas Bernātu, Papes un Embūtes dabas parki, kā arī Grīņu dabas rezervāts.

Dienvidkurzemes novadu veido Grobiņas pilsēta, kas ir novada administratīvais centrs, Aizputes, Durbes, Pāvilostas un Priekules pilsētas, kā arī 26 blakus izvietoti pagasti.

1.attēls. Latvijas novadu karte [Wikiwand]

2.attēls. Liepājas valstspilsētas attēls [Lgia]

3. attēls. Dienvidkurzemes novada karte¹[varam.gov.lv]

Kopējā Liepājas un DKN ST platība ir 3658,69 km², no kuras Liepājas valstspilsētas teritorija ir 68,03 km² un Dienvidkurzemes novada teritorija ir 3590,66 km²². Zemāk 1. tabulā apkopots Liepājas un DKN ST teritoriālais sadalījums.

1. tabula

Liepājas un DKN ST teritoriālās platības

Pašvaldība	Platība	
	Platība (km ²)	Īpatsvars kopējā teritorijā (%)
Liepājas valstspilsēta	68,03	1,86
Dienvidkurzemes novads	3590,66	98,14
Aizputes pagasts	88,79	2,43
Aizputes pilsēta	6,93	0,19
Bārtas pagasts	115,62	3,16
Bunkas pagasts	110,87	3,03

1

https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/ATR%20reforma/Info%20par%20novadiem/dienvidkurzemes_novads_2020.pdf

² Reģionālās attīstības indikatoru modulis, [Pieejams: <https://raim.gov.lv/> . skatīts 17.01.2022]

Cīravas pagasts	131,59	3,6
Dunalkas pagasts	87,45	2,4
Dunikas pagasts	210,36	5,7
Durbes pagasts	73,14	2
Durbes pilsēta	2,22	0,06
Embūtes pagasts	117,31	3,2
Gaviezes pagasts	128,78	3,52
Gramzdas pagasts	84,68	2,31
Grobiņas pagasts	131,36	3,59
Grobiņas pilsēta	5,12	0,14
Kalētu pagasts	79,75	2,18
Kalvenes pagasts	118,70	3,24
Kazdangas pagasts	133,90	3,66
Lažas pagasts	160,03	4,37
Medzes pagasts	109,01	2,98
Nīcas pagasts	230,55	6,3
Otaņķu pagasts	120,28	3,29
Pāvilostas pilsēta	6,33	0,17
Priekules pagasts	152,77	4,18
Priekules pilsēta	5,42	0,15
Rucavas pagasts	237,76	6,5
Sakas pagasts	318,05	8,69
Tadaiķu pagasts	77,53	2,11
Vaiņodes pagasts	189,53	5,18
Vecpils pagasts	80,05	2,19
Vērgales pagasts	190,53	5,2
Virgas pagasts	86,25	2,36

Liepāja ir trešā lielākā pilsēta Latvijā un viena no desmit jaunizveidotajām valstspilsētām.

Liepāja un Dienvidkurzemes novads atrodas Baltijas jūras krastā. Aptuveni 110 km garajā jūras piekrastē ir pludmale, stāvkraсти, kāpas, piekrastes ciemi, tai raksturīga liela dabas un kultūrainavu daudzveidība.

Dienvidkurzemes novadā ir piecas pilsētas (Durbe, Aizpute, Pāvilosta, Grobiņa un Priekule) un vairāki desmiti ciemu. Dienvidkurzemes novadam ir raksturīgs zems iedzīvotāju blīvums – 2020. gadā tie ir 10 iedz./km². Iedzīvotāji koncentrējas ap pilsētām. Vislielākais rūpniecības nozares uzņēmumu īpatsvars izvietojies Liepājā un tai piegulošajās teritorijās. Šeit arī ekonomiskā aktivitāte ir visaugstākā. Piekrastes un Baltijas jūras baseina teritorijas atzītas kā Eiropas nozīmes neskartas dabas platības.

1.2. Iedzīvotāju skaits un blīvums, tai skaitā ieslodzījuma vietās izvietoto ieslodzīto skaits

Liepājas valstspilsētā pēc centrālās statistikas pārvaldes (CSP)³ informācijas uz 2020. gada sākumu faktiski dzīvo 68 535 iedzīvotāji. Iedzīvotāju blīvums Liepājas valstspilsētā pēc faktiskās dzīvesvietas uz 2020. gada sākumu ir 1007 iedz./km². Dienvidkurzemes novadam ir raksturīgs zems iedzīvotāju blīvums – 2020. gadā tie ir ap 10 iedz./km². Iedzīvotāji koncentrējas ap pilsētām.

Zemāk 2. tabulā apkopots Liepājas un DKN ST iedzīvotāju sadalījums.

2. tabula

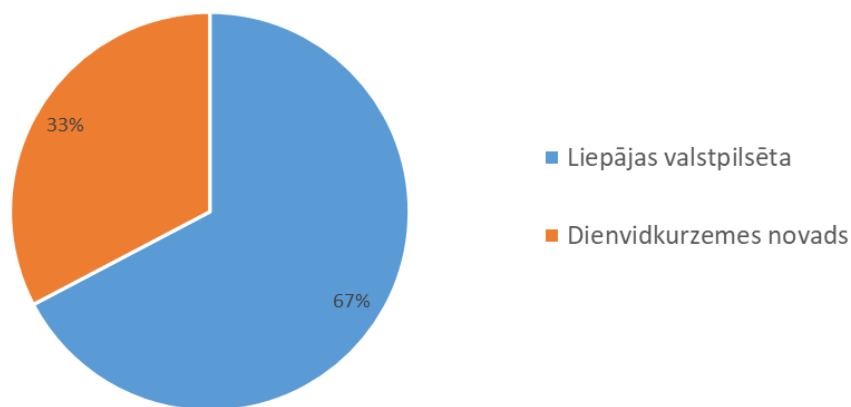
Liepājas un DKN ST iedzīvotāju sadalījums

Pašvaldība	Iedzīvotāju skaits uz 2020. gadu (CSP)	Iedzīvotāju blīvums uz 2020. gadu (cilv./km ²)
Liepājas valstspilsēta	68 535	1007
Dienvidkurzemes novads	33 312	9,3
Aizputes pilsēta	4 038	583
Aizputes pagasts	756	8,5
Cīravas pagasts	980	7,4
Kalvenes pagasts	596	5,02
Kazdangas pagasts	1 206	9
Lažas pagasts	481	3
Durbes pilsēta	492	221,6

³ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD060/table/tableViewLayout1/
[Skatīts 17.01.2021]

Durbes pagasts	353	4,8
Dunalkas pagasts	578	6,6
Tadaiķu pagasts	783	10
Vecpils pagasts	395	4,9
Grobiņas pilsēta	3 531	689,6
Bārtas pagasts	534	4,6
Gaviezes pagasts	692	5,4
Grobiņas pagasts	2 294	17,5
Medzes pagasts	1 296	11,9
Pāvilostas pilsēta	881	139,18
Sakas pagasts	430	1,4
Vērgales pagasts	1 213	6,4
Priekules pilsēta	1 872	345,4
Bunkas pagasts	791	7,1
Gramzdas pagasts	579	6,8
Kalētu pagasts	513	6,4
Priekules pagasts	479	3,1
Virgas pagasts	763	8,8
Nīcas pagasts	2 367	10
Otaņķu pagasts	733	6
Dunikas pagasts	539	2,5
Rucavas pagasts	912	3,8
Embūtes pagasts	312	2,6
Vaiņodes pagasts	1 923	10

Visvairāk iedzīvotāju koncentrējas Liepājas valstspilsētā. Zemāk diagrammā redzams Liepājas un Dienvidkurzemes novada ST faktiskais iedzīvotāju skaita sadalījums uz 2020. gada sākumu.

4. attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums Liepājas un DKN ST

Analizējot datus par iedzīvotāju skaitu Liepājā un Dienvidkurzemes novadā no 2014. līdz 2020. gadam, secināms, ka iedzīvotāju skaits ir ar tendenci samazināties visā teritorijā. Samazinājums saistīts ar iedzīvotāju migrāciju uz Latvijas galvaspilsētu Rīga un citām ES valstīm.

Liepājas valstspilsētā atrodas viena ieslodzījuma vieta – Liepājas cietums (Dārza iela 14/16, Liepāja, LV-3401). Sazinoties ar Liepājas cietumu, tika saņemta informācija, ka maksimālais evakuējamo skaits ar personālu varētu sasniegt līdz ~300. Ieslodzīto pārvietošana plānota ar Valsts Policijas un cietuma transportlīdzekļiem. Pārvešanu koordinē cietuma darba grupa. Ieslodzītos plānots pārvest uz citu ieslodzījuma vietu. Ja nav iespējams pārvešanai atvēlētajā laikā palikt Liepājas cietuma teritorijā, ieslodzītos (sadarbībā ar Liepājas valstspilsētas pašvaldību) īslaicīgi evakuē uz pagaidu turēšanas telpām, plānojot ieslodzīto uzturēšanos šajās telpās ne ilgāk kā 24 stundas. Liepājas valstspilsētas pašvaldības transportu plānots izmantot darbinieku evakuācijai.

1.3. Blakus esošās pašvaldības vai sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas

Pēc administratīvi teritoriālās reformas, kas norisinājās 2021. gadā, Dienvidkurzemes novads robežojas ar Liepājas valstspilsētu (R), Lietuvas robežu (D), Saldus (DA), Kuldīgas (A) un Ventspils (Z) novadiem. Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas nolikums apstiprināts 2021. gada 11. novembrī ar Liepājas valstspilsētas pašvaldības domes un Dienvidkurzemes novada domes lēmumu Nr. 25 (prot. Nr.15, 11.§).

Publiski netika atrasts Ventspils un Kuldīgas novada civilās aizsardzības plāns. Ir izveidota Ventspils pilsētas un Ventspils novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija, kā arī Kuldīgas sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija.

Publiski pieejams 2021. gada 30. novembrī izstrādāts un apstiprināts Saldus novada sadarbības teritorijas civilā aizsardzības plāns. Saldus novada sadarbības teritorijas civilā aizsardzības komisijas nolikums apstiprināts 2021. gada 30. novembrī ar domes sēdes lēmumu (protokols Nr.20., 85. §).

2. Pašvaldības teritorijā iespējamie riski (zemi, vidēji, augsti un ļoti augsti), ņemot vērā valsts civilās aizsardzības plānā norādīto informāciju

2020. gada 26. augusta MK rīkojumā Nr. 476 "Par Valsts civilās aizsardzības plānu" 1. pielikumā iekļauti 35 iespējamie apdraudējumi:

1. Zemestrīces
2. Zemes nogrūvumi
3. Pali un plūdi
4. Vējuzplūdi
5. Lietusgāzes (ilgstošas lietavas, pērkona negaiss) un krusa
6. Vētras (vēja brāzmas), krasas vēja brāzmas
7. Viesuļi
8. Stiprs sals, sniegs, putenis, apledojums, slapja sniega nogulums
9. Karstums
10. Apledojums
11. Sausums
12. Meža un kūdras purvu ugunsgrēki
13. Epidēmija, pandēmija
14. Epizootijas
15. Epifitotijas
16. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā
17. Avārijas naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā
18. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā
19. Radioaktīvo vielu avārija objektā
20. Bioloģisko vielu negadījumi
21. Ugunsgrēki būvēs
22. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs
23. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi - Daugavas hidroelektrostaciju kaskādes hidrobūve
24. Sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi
25. Būvju sabrukums
26. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem
27. Kuģa uzskriešanas uz sēkļa

28. Kuģu sadursme
29. Pasažieru kuģu katastrofa
30. Autotransporta avārija
31. Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi
32. Dzelzceļa transporta katastrofa
33. Sabiedriskās nekārtības
34. Terora akti
35. Iekšējie nemieri

3. Kopsavilkums par risku novērtēšanu

Šajā nodaļā katram riskam veikta visaptveroša risku analīze. Dabas katastrofu risku scenāriji sīkāk netiek modelēti, jo to apmērs, intensitāte un postījumi nav pastāvīgi un ir mainīgi atkarībā no klimatiskajiem apstākļiem. Sīkāk apskatīti dabas katastrofu riski, ar kuriem Liepājas un Dienvidkurzemes novada ST ir ikgadēja saskarsme. Risku scenāriju modelēšana veikta tehnogēnajiem riskiem, kuriem iespējams izmodelēt seku scenārijus: bīstamo vielu noplūde, transporta avārijas un avārijas gāzes apgādes sistēmās.

Dabas katastrofu risku kartes un izmodelētās tehnogēno risku kartes norādītas zemāk. Balstoties uz 3. nodaļā sniegto informāciju, izveidota risku matrica, kurā iekļauti visi riski, kuriem var tikt pakļauta sadarbības teritorija.

Par svarīgākajiem riskiem Liepājas un DKN ST var uzskatīt:

- Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledējums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums;
- Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas;
- Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki;
- Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā;
- Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi;
- Dzelzceļa transporta katastrofa;
- Pieminami arī aviācijas nelaimes gadījumi ar gaisa kuģiem, jo Liepājas lidlauks izmantojams SIA "Air Baltic Training" mācību lidojumiem.

3.1. Risku scenāriji

3.1.1. Zemestrīce

Latvijas teritorija neatrodas seismiski aktīvajā zonā, bet esošie statistikas un vēstures dati liecina, ka Latvijas teritorijā un tās apkārtnē (Baltijas reģionā) konstatētas 28, tai skaitā arī samērā stipras, zemestrīces. Pēdējās astoņas samērā vieglas un viduvējas zemestrīces notikušas no 1976. gada līdz 2004. gadam. Šo inducēto zemestrīču magnitūda pēc Rihtera skalas bija 3,5 (maz nozīmīga) līdz 5 (neliela/kaitējoša).

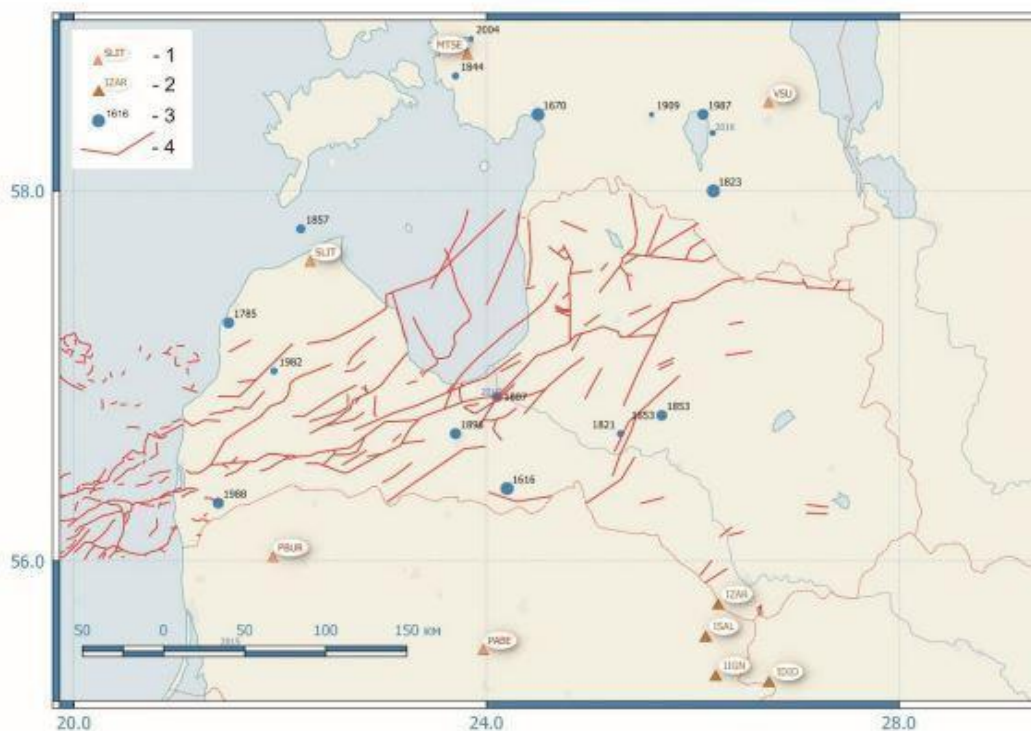
Latvijas Zemes garozā tektonisko lūzumu ir relatīvi daudz, piemēram, Liepājas–Rīgas–Pleskavas tektoniskā zona šķērso Latvijas teritoriju virzienā no DR uz ZA no Liepājas līdz Valmierai un turpinās uz austrumiem Pleskavas virzienā⁴. Pamatojoties uz Latvijas seismiskās

⁴ Tiešsaiste: <https://www.meteo.lv/lapas/par-seismologiskajiem-noverojumiem-latvija-un-baltijas-regiona?id=2191> [Skatīts 19.01.2021]

bīstamības pētījumu rezultātiem, ir pamats uzskatīt par ticamu zemestrīces rašanās scenāriju ar ne mazāk kā 5,2 magnitūdu pēc Rihtera skalas, kas skaitās kā kaitējoša. Šāda stipruma zemestrīces var izraisīt ēku sienu bojājumus, plaisas, zemes nogrūzumus, spēcīgas vibrācijas, dažādu objektu krišanu, ietekmi uz cauruļvadiem un aizsprostiem, hidrotehnisko būvju bojājumus, sekundāri radot iežu masu pārvietošanos, piemēram, zemes nogrūzumus un noslīdeņus. Vislielākā bīstamība zemestrīcēs ir sekundārie efekti, jo tie nes lielākus zaudējumus, galvenokārt blīvi apdzīvotās vietās ar būvkonstrukcijām, kas nav pietiekami izturīgas. Latvijā visbiežāk dažādus seismoloģiskos notikumus fiksē piekrastes zonā, sākot no Liepājas, kā arī Zemgalē un Latgalē.

Kopš 2008. gada tiek izmantoti dati no starptautiskā seismoloģiskā GEOFON tīkla stacijām, kuras izvietotas Baltijas reģionā un Skandināvijā. Izmantojot GEOFON tīkla seismisko staciju datus, izveidots Baltijas virtuālais seismiskais tīkls - BAVSEN, tādējādi seismisko notikumu lokalizācijai pielietoti mērījumi no dažādām Baltijas reģiona stacijām, kur monitoringa ietvaros tiek apstrādāti arī īpaši spēcīgu tālo zemestrīču dati⁵.

⁵ Tiešaiste: Pārskats "Latvijas un Baltijas austrumu reģiona seismoloģiskais monitorings par 2020.gadu", LVĢMC 2021. Pieejams: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiKj6yM5Zr2AhXvIIsKHdXmCEMQFnoEAgQAQ&url=https%3A%2F%2Fvidescentrs.lv%2Ffiles%2FZemes_dziles%2FSeismologija%2FSeismologiskais_monitorings_2020.pdf&usg=AOvVaw14amex38tLXi7elil37Czz

5. attēls. Latvijas vispārējās seismiskās rajonēšanas karte (Avots: Pārskats “Latvijas un Baltijas austrumu reģiona seismoloģiskais monitorings par 2020.gadu”, LVĢMC 2021)

Apzīmējumi kartei:

- 1 - BAVSEN tīkla seismiskās stacijas
- 2 - Ignalinas AES lokālā seismiskā tīkla stacijas
- 3 – Vēsturisko zemestrīču epicentri, gads (punkta izmērs ir proporcionāls zemestrīces magnitūdai)
- 4 - Kaledonijas struktūrstāva tektonisko lūzumu zonas

Pēc kartes var secināt, ka Liepājas un DKN ST atrodas uz kaledonijas struktūrstāva tektonisko lūzumu zonas. Latvijas teritorijā vislielākā subreģionālā disjunktīvā dislokācija ir Liepājas– Rīgas–Pleskavas lūzuma zona kristāliskajā pamatklintājā un nogulumiežu segā. Zonas vidējais platums ap 8–10 km, bet dažviet sasniedz 20 km. Pārrāvumi izpaužas kā nomati ar nolaistiem dienvidu spārnem un ar mainīgu nobīdes amplitūdu pa to vērsumu. Maksimālas vertikālās nobīdes (līdz 600–700 m) ir konstatētas Latvijas rietumu daļā un uz austrumiem no Valmieras–Lokno pacēluma.⁶ VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” Liepājā un Nīcas pagastā 2004. gadā fiksētas zemestrīces 5 ballu EMS-98 skalā. DKN šķērso Liepājas – Rīgas – Pleskavas lūzuma zona (Latvijas teritorijā vislielākā subreģionālā disjunktīvā dislokācija), bet tieši Liepājas – Saldus lūzums.

2020. gadā Latvijas teritorijā un tās apkārtnē tika reģistrēti 862 seismiskie notikumi un noteikti to parametri. To magnitūda svārstās no 1.6 līdz 2.9. Vairums seismisko notikumu

⁶ Brangulis A. J., Kaņevs S., 2002. Latvijas tektonika. VARAM, Rīga, 50 lpp. [Skatīts 25.11.2021]

saskaņā ar BAVSEN datiem notikuši Irbes šaurumā un Kurzemes pussalas ziemeļos. Seismiskie notikumi, kas notikuši Latvijas teritorijā, galvenokārt ir saistīti ar tehnogēnu ģenēzi. Papildu seismiskos notikumus var radīt karjeru spridzināšana, kuru radītās vibrācijas tiek uztvertas kā seismiskie notikumi un viltus seismiskie notikumi jeb aparatūras kļūdas.⁷

Postošu zemestrīču riska iespējamība Liepājā un DKN ST ir reta, bet iespējama. Tipiskās novērotās zemestrīces ir līdz 4 ballēm pēc Rihtera skalas (cilvēks nejūt). Pēdējā lielā zemestrīce novērota 2004. gadā, Kaļiņingradā, kad Latvijā bija jūtami pēcgrūdieni. Kā viena no spēcīgākajām, pēc kuras Liepājas valstspilsētā fiksētas ēku plaisas, notika 1980. gados. Ņemot vērā vēsturiskos notikumus, zemestrīces apdraudējums novērtēts kā augsts risks ar zemu varbūtību.

Zemestrīces gadījumā, ja atrodaties tuvu izejai un tas ir droši, pametiet telpas un dodieties uz pēc iespējas lielāka klajuma. Ja atrodaties iekštelpās, patvērumu meklējiet zem izturīgām mēbelēm, piemēram, zem masīva galda, pie iekšējās sienas vai durvju ailē. Izvairieties atrasties stūros, kas izvietoti pie logiem, lieliem spoguļiem, priekšmetiem, kas karājas, smagām mēbelēm, kamīniem un krāsnīm. Atrodoties ārpusē pārvietojaties uz atklātu teritoriju, kur krītoši objekti nevarētu Jūs aizskart. Pārvietojieties prom no ēkām, elektrības līnijām un kokiem. Pēc zemestrīces pārbaudiet, vai Jums nav ievainojumu, parūpējieties par tiem. Palīdziet apkārtējiem cilvēkiem. Ja nepieciešama glābēju vai mediķu palīdzība, zvaniet 112.

3.1.2.Zemes nogruvums

Klimatu pārmaiņu rezultātā aizvien biežāk ir novērojamas intensīvas lietusgāzes un citi ekstremāli laikapstākļi, kā rezultātā gruntsūdeņu ietekme, erozija un augsnes sašķidrināšanās var izraisīt zemes nogruvumus.

Zemes nogruvumi var notikt ūdenstilpņu krastos, karjeros, kā arī jebkur, kur ir augsts reljefa pacēlums. Zemes nogruvumi var būt vairāku veidu – tajos var nogrūt dažādas nobiras, dubļi, akmeņi, kāpas un citi. Zemes nogruvums var radīt ģeofizisko dabas katastrofu. Notiekot zemes nogruvumam var iestāties nāves gadījumi, cilvēki var gūt traumas, kā arī paredzams kaitējums ekosistēmai un materiālie zaudējumi.

Latvijā zemes nogruvumi visbiežāk vērojami Baltijas jūras piekrastes zonā. Liepājā un DKN ST teritorijā iespējamība, ka notiks zemes nogruvumi ir salīdzinoši augsta, jo ST ~110 km garumā robežojas ar Baltijas jūru. Pastiprināta krasta erozija novērojama pie SIA “Liepājas

⁷ Informatīvais pārskats Nr. 8 “Latvijas un Baltijas austrumu reģiona seismologiskais monitorings par 2020. gadu” (Pieejams: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/seismologiskais-monitorings>), (Skatīts 25.10.2021.)

ūdēns” notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Šķēdes pagastā, Pāvilostas pilsētā, Nīcas pagastā Bernātos un citās kāpu zonās. Baltijas jūras piekrastes stāvkrasta josla, kas sākas uz ziemeļiem no Pāvilostas un, ietverot Ulmali un Jūrkalni, ap 24 km garumā stiepjas līdz Sarnātei, bet ar pārtraukumiem līdz pat Užavas bākai. Nepārtraukto, vidēji, līdz 10-15 m (maksimāli 20 m) augsto stāvkrastu sašķeļ nelielo upju (Rīva, Enava, Muižupīte u.c.) ielejas un īsas V-veida gravas. Jūrkalnē atrodas aktīvs noslīdeņu - nogrūvumu tipa stāvkrasts (DKN neatrodas, tuvākā vieta Labrags). Arī vislielākā krasta erozija ir novērojama tieši pie Jūrkalnes. Tieši no Jūrkalnes apkārtnes ir izskalots tik pat daudz, cik visā Latvijā kopumā. Pēc pieejamās informācijas, 2018. gadā Liepājas pludmalē, kāpas nogrūvumā bojā gājis 10 gadus vecs zēns. Zemes nogrūvumi novēroti arī Dienvidkurzemes novada karjeros. VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” Liepājā un DKN ST visā Baltijas jūras krasta līnijā fiksēti zemes nogrūvumi 2005. gada vētras “Ervīns” laikā.

Zemes nogrūvumu risks visvairāk aktuāls ir piekrastes teritorijās Liepājā un Dienvidkurzemes novadā. Zemes nogrūvumu apdraudējums novērtēts kā maznozīmīgs risks ar augstu varbūtību. Novērojot zemes nogrūvumu, nekavējoties pamest tuvāko teritoriju un sazināties ar atbildīgajiem dienestiem, 112.

3.1.3.Pali, plūdi un vējuzplūdi

Plūdi ir sauszemes, kas parasti nav klāta ar ūdeni, applūšana. Latvijas teritorijā plūdu cēloņi ir vētras uzplūdi jūras piekrastē un strauja ūdens līmeņu celšanās upēs un ezeros palu un lietus uzplūdu laikā. Pali ir ūdens režīma fāze, kas konkrētos klimatiskos apstākļos katru gadu atkārtojas vienā un tajā pašā sezonā un raksturojas ar gadā vislielāko ūdenīgumu, ilgstošiem augstiem ūdens līmeņiem un palieņu applūšanu. Latvijā pali ir pavasarī (parasti martā vai aprīlī) sniega kušanas laikā. Latvijas lielajās un vidējās upēs pavasara palu ūdens līmeņi parasti pārsniedz vasaras-rudens plūdu līmeņus (atsevišķos gados ar maziem paliem vasaras-rudens plūdi var tos arī pārsniegt).

Klimata pārmaiņu rezultātā plūdi visā pasaulē ir kļuvuši gan biežāki, gan postošāki. Plūdu apdraudēto teritoriju apzināšana ir valstiski nozīmīgs process, gan ar mērķi pasargāt dzīvības un cilvēku radīto saimniecisko vidi, gan arī no dabas resursu racionālas apsaimniekošanas un vides daudzveidības saglabāšanas viedokļa.

Plūdu apdraudētās teritorijas pēc to izcelsmes Latvijā iedalāmas divās pamata grupās:

1. dabiskās (ar plūdu vai jūras uzplūdu) apdraudētās teritorijas, kuras tiek appludinātas dabas apstākļu ietekmes rezultātā;

2. mākslīgās - cilvēku radītās (antropogēni izraisītās) appludinātās vai appludinājuma ietekmētās teritorijas.⁸

Plūdu veidi:

- pavasara pali parasti novērojami martā – aprīlī. Pavasara palu plūdus izraisa intensīva sniega kušana, palielinoties gaisa temperatūrai, kad pēc garām ziemām ir uzkrājušies bieza sniega un ledus sega. Pavasara pali var kombinēties ar lietus ūdeņiem, ledus un vižņu sastrēgumiem. Palu ūdeņu daudzums ir atkarīgs no sniega ūdeņu tilpuma un caurteces pieauguma upēs, maksimālais palu līmenis ir atkarīgs no sniega segas kušanas intensitātes un ilguma, ko nosaka augsnes filtrācijas īpašības;
- ledus sastrēgumi veidojas upju posmos ar samazinātu garenslīpumu, upju grīvās, vietās, kur ir salas, strauji līkumi, upes gultnes sašaurinājumi, kā arī vietās, kur ūdenskrātuvēs beidzas ūdens uzstādinājums. Ledus un vižņu sablīvējumi rodas, kad notiek strauja ledus iešana un lielas gaisa temperatūras svārstības;
- lietus radīti plūdi ir saistīti ar nokrišņu daudzumu, intensitāti un izplatības areālu, kas mazajās upēs var izraisīt strauju ūdens līmeņa celšanos un teritoriju applūšanu. Pilsētās intensīvi nokrišņi var radīt strauju noteci un pārsniegt lietus ūdeņu notek sistēmu maksimālo ūdens novadīšanas spēju. Parasti lietus plūdi veidojas vasaras un rudens sezonā un atsevišķos gados maksimālais caurplūdums var būt lielāks par pavasara palu maksimālo caurplūdumu;
- vējuzplūdi teritorijās gar jūras krastu un lielāko upju grīvās - ūdens līmeņa paaugstināšanās jūrā vai upju grīvās, kuru izraisa noteiktu vēju iedarbība. Vējuzplūdi parasti novērojami rudenī un ziemas sākumā, kad Ziemeļeiropu šķērso vairāki aktīvi cikloni, kuri izraisa vairākkārtēju rietumu puses vēju pastiprināšanos, veicinot ūdens pieplūdumu Baltijas jūrā un pēc tam arī Rīgas līcī un upēs;
- antropogēnas darbības izraisīti plūdi saistīti ar teritorijām, kur cilvēka darbība ietekmējusi ūdens dabisko režīmu un tādejādi applūšanai pakļaujot iepriekš neapdraudētas teritorijas. Plūdi var rasties kā blakusparādība, izveidojot ūdenskrātuves, polderus un citas hidrotehniskās būves, gan arī hidrotehnisko būvju avārijas rezultātā (piemēram, dēļ aizsprosta iekšējās erozijas). Hidrotehnisko būvju avārijas ietekmi var pastiprināt aizdambējumi pie tiltiem vai citi upes sašaurinājumi.

Plūdus izraisošie cēloņi Latvijā kopumā, ir šādi:

- Pavasara pali jeb sniega kušanas ūdeņi;

⁸ Sākotnējais plūdu riska novērtējums 2019. -2024. gadam. Pieejams https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Sakotnejais_pludu_riska_NOVERTEJUMS.pdf (skatīts 19.01.2021.)

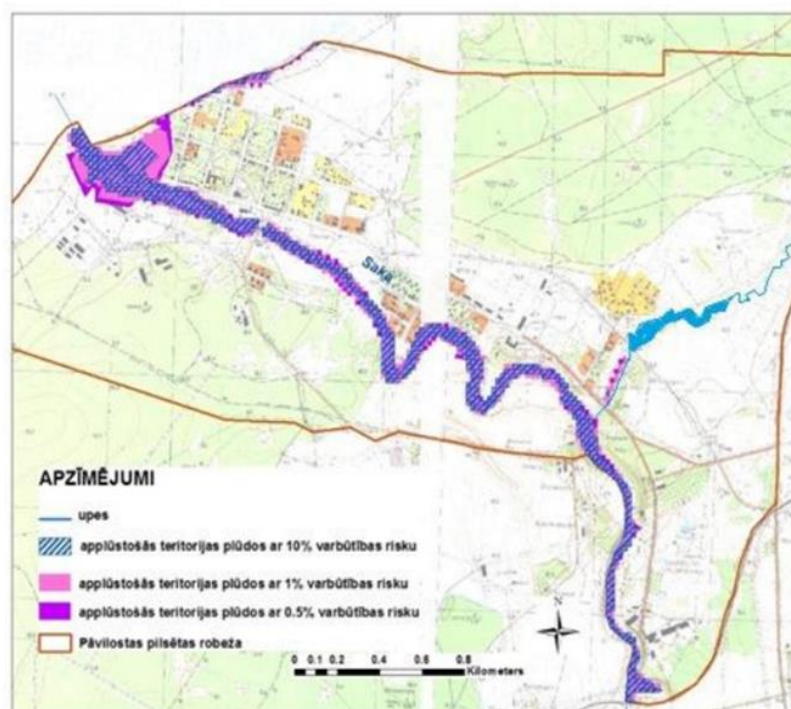
- Ledus sastrēgumi pavasara ledus iešanas periodā;
- Vasaras – rudens plūdi jeb lietus nokrišņu ūdeņi;
- Cilvēku saimnieciskās darbības rezultātā izraisītie plūdi (hidrotehnisko būvju avārijas);
- Jūras uzplūdi.

Liepājas valstspilsētas ūdensteces galvenokārt pieder Ventas upes baseina apgabalam, Liepājas ezera un kanāla sateces baseinam. Liepājas valstspilsētai plūdu draudus rada Liepājas ezers, Baltijas jūra un Cietokšņa kanāls (īpaši ja veidojas koku aizsprostojumi). Caur Liepājas valstspilsētu neplūst upes.

DKN atrodas Ventas upes sateces baseina ūdensteces. Jūras uzplūdu rezultātā tiek paaugstināti ūdens līmeņi daudzu lielāko upju: Bārtas, Durbes, Rīvas, Sakas, Tebras, Vārtājas un Ventas upju grīvās un to lejtecēs. Jūras uzplūdu rezultātā tiek paaugstināti ūdens līmeņi arī daudzos lagūnu tipa ezeros un ar tiem hidrogrāfiski saistītajos ezeros: Papes, Liepājas, Durbes, Tosmares, Tāšu ezerā u.c. Plūdu riskam pakļautās palieņu platības ir Ventas upju baseinā, Bārtas, Sakas un citu ūdens teču līdzenumos.

Pāvilostas pilsētas teritorija ir pakļauta ziemas-pavasara plūdiem un vējuzplūdiem no Baltijas jūras. Rietumu vējš rudenī un/vai ziemā izraisa ūdens pieplūdi no Baltijas jūras. Ūdens masas ar vēja spiedienu tiek dzītas pa upēm uz augšu, applūdinot upju tuvumā esošās zemākās teritorijas, tai skaitā Sakas upes ielejas zemās teritorijas Pāvilostā. Ar klimata pārmaiņām un vējuzplūdiem, kā arī ar ostas hidrotehnisko būvju ietekmi, ir saistīta ievērojama jūras krasta erozija⁹. Pāvilostas pilsētas teritorija ir pakļauta applūšanas riskam ar lielu varbūtību - Sakas upes palienes applūšana sākas pie ūdens līmeņa 1,17 m LAS (1.0 m BS), bet pie ūdens līmeņa, kas pārsniedz 1,50 m LAS atzīmi, sākas pilsētas applūšana. Ventas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plānā 2016. – 2021. gadam Pāvilostas teritorija noteikta par Nacionālas nozīmes plūdu riska teritoriju. Iedzīvotāju skaits pavasara plūdu apdraudētajās teritorijās ir 50-100 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaits vējuzplūdu apdraudētajās teritorijās ir > 50.

⁹ Ventas upju baseina apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016. - 2021. gadam. Pieejams: [LVGMC | Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni \(meteo.lv\)](http://LVGMC|Upju_baseinu_apgabalu_apsaimniekošanas_plani(meteo.lv))

6. attēls. Applūstošā teritorija Pāvilostas pilsētā¹⁰

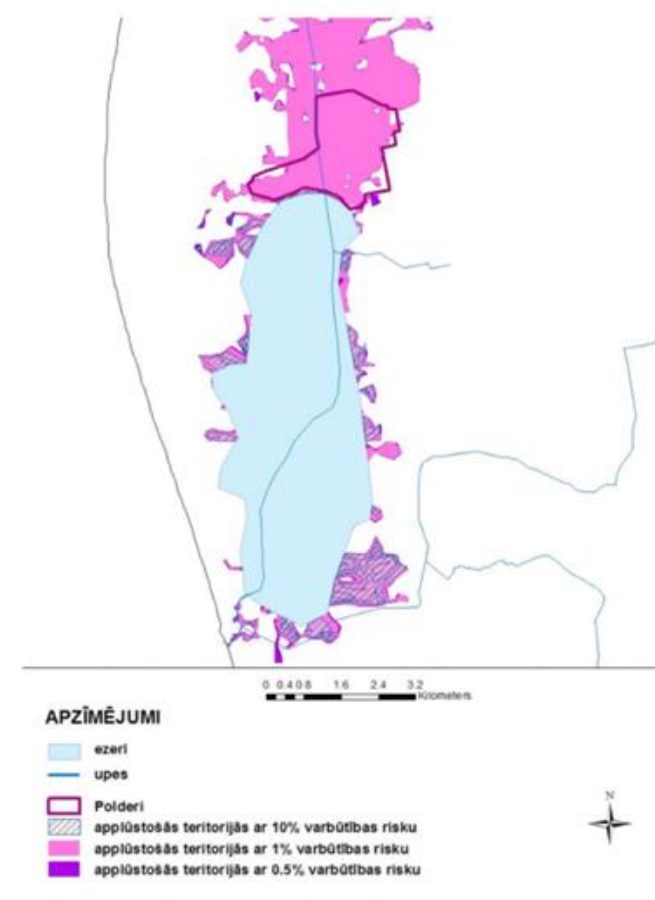
Pāvilostas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, ūdens ņemšanas vietas un izgāztuve ir ierīkotas ārpus applūstošas teritorijas. Vējuzplūdu laikā tiek applūdinātas 2 peldvietas, kuras atrodas jūras krastā. Pāvilostas pilsētā plūdu riskam ir pakļauts Upesmuižas parks. Plūdos ar atkārtosanos reizi 10 gados applūst 0.13 hektāri, plūdos ar atkārtosanos reizi 100 gados – 0.29 hektāri un plūdos ar atkārtosanos reizi 200 gados – 0.49 hektāri ĪADT platības. Apdraudēto iedzīvotāju skaits Pāvilostā, atbilstoši LVĢMC, norādīts zemāk 3. tabulā. Applūšanas daudzi Pāvilostā pastāv vairākām vienstāvu un divstāvu dzīvojamajām mājām Lašu un Krasta ielā. Lašu ielā ap 21 ēkai un Krasta ielā ap 29 ēkām. Risks pastāv arī Pāvilostas pansionātam un uz Sakas ielas 8 ēkām. Uz Dzintara ielas risks pastāv 12 ēkām (gan dzīvojamās vienstāvu un divstāvu, gan atpūtas vietas).

Papes ezera apkārtnē ir pakļauta plūdu riskam, ko izraisa vējuzplūdi no Baltijas jūras, jo no 1967. gada ezera pieteku Līgupes un Paurupes palu ūdeņi uz jūru tiek novadīti pa apvadkanālu neskarot ezeru. Ņemot vērā projekta „Priekšlikumu izstrāde Nacionālā plāna plūdu risku novēršanai un samazināšanai”, LR Vides ministrija, 2007 atskaitē minēto informāciju par slūžu un poldera tehnisko stāvokli, var secināt, ka Papes ezera apkārtnē un Papes polderis var tikt applūdināti tikai vējuzplūdos ar 1% un 0.5% varbūtību. Pēc LVĢMC novērojumu datiem vislielākais uzplūdu skaits ir novērots ziemas periodā (novembris –

10

https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Pludu_riska_parv_aldibas_plans_Ventas_UBA_final.pdf

janvāris), īpaši janvārī. Ap Papes ezeru applūšanas risks ir līdz 5 saimniecībām (divstāvu apbūves).

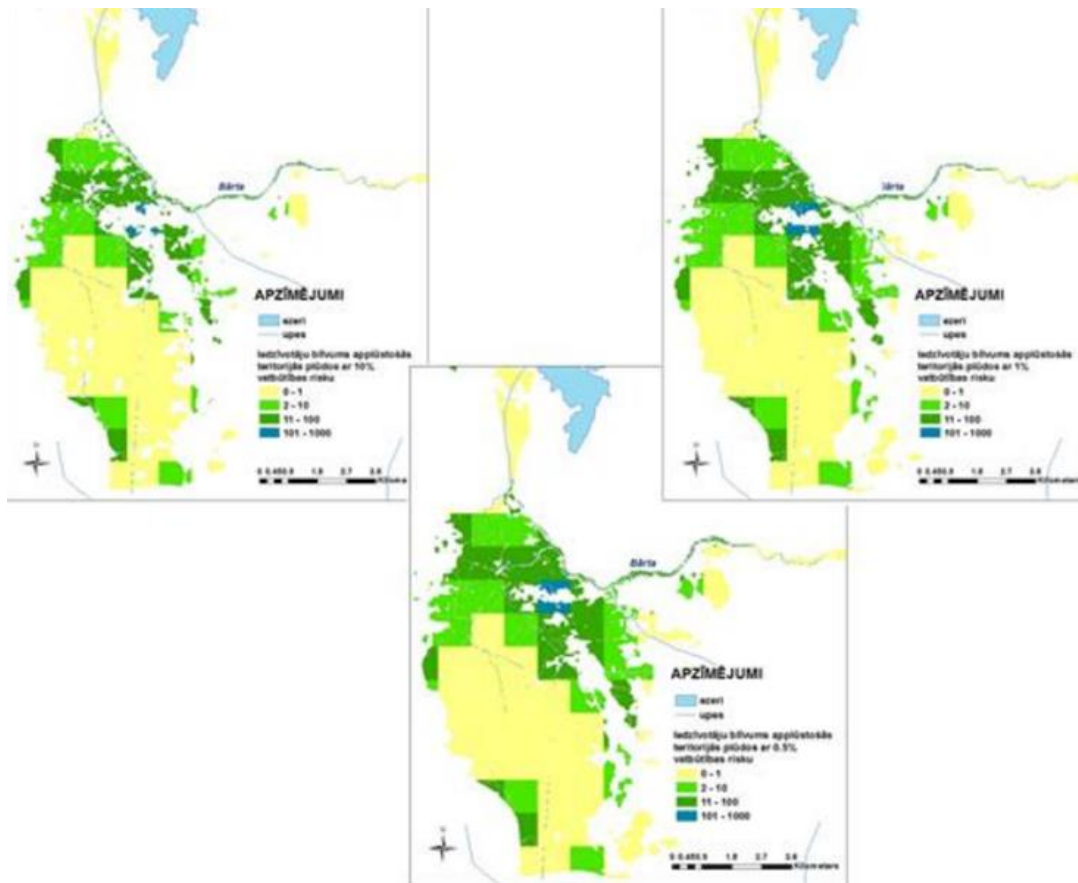

7. attēls. Papes ezera apkārtnes applūstošā teritorija¹¹

Bārtas upes lejtecē ir regulēta notecē un veikta gultnes iztaisnošana. Ūdens režīmam ir raksturīgi ledus sastrēgumi pavasara palos un vižņu sastrēgumi ziemas plūdos atkušņu laikos. Teritorijā atrodas 3 polderi (Bernātu, Toseles un Meža) ar kopējo platību 4998 ha. Pēc LVĢMC novērojumu datiem vislielākais uzplūdu skaits tiek novērots ziemas-pavasara sākuma periodā (janvāris-marts), īpaši janvārī. Bārtas lejteces teritorija ir pakļauta applūšanas riskam ar lielu varbūtību, palienes applūšana sākas pie ūdens līmeņa 6.40 m LAS.

11

https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Pludu_riska_parv_aldibas_plans_Ventas_UBA_final.pdf

8. attēls. Iedzīvotāju blīvums Bārtas lejteces applūstošajās teritorijās plūdos ar varbūtību: 10% (pa kreisi), 1% (pa labi) un 0.5% (centrā) ¹²

Bārtas palienes robežās atrodas 2 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kura ir uzskaitītas Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzē: dabas liegums “Liepājas ezers” un dabas liegums “Bernāti”. Abas teritorijas daļēji applūst, un applūstošās teritorijas platība ir atkarīga no plūdu varbūtībām. Plūdos ar 10% varbūtību Bārtas lejteces polderi applūst 2770 ha platībā, plūdos ar varbūtību 1% - 3179 ha platībā un plūdos ar varbūtību 0,5% - 3256 ha platībā. Plūdos ar 10% varbūtību tiek applūdināta aramzeme vairāk kā 3040 ha platībā, ar 1% varbūtību - vairāk kā 3720 ha platībā, bet plūdos ar 0.5% varbūtību – vairāk ka 3900 ha platībā. Bārtas upes applūstošajās vai iespējami applūstošajās teritorijās pārsvarā atrodas lauku zemes, bet apdraudētas var būt arī vairākas saimniecības, telšu vietas un atpūtas bāzes. Precīzu skaitu noteikt nav iespējams.

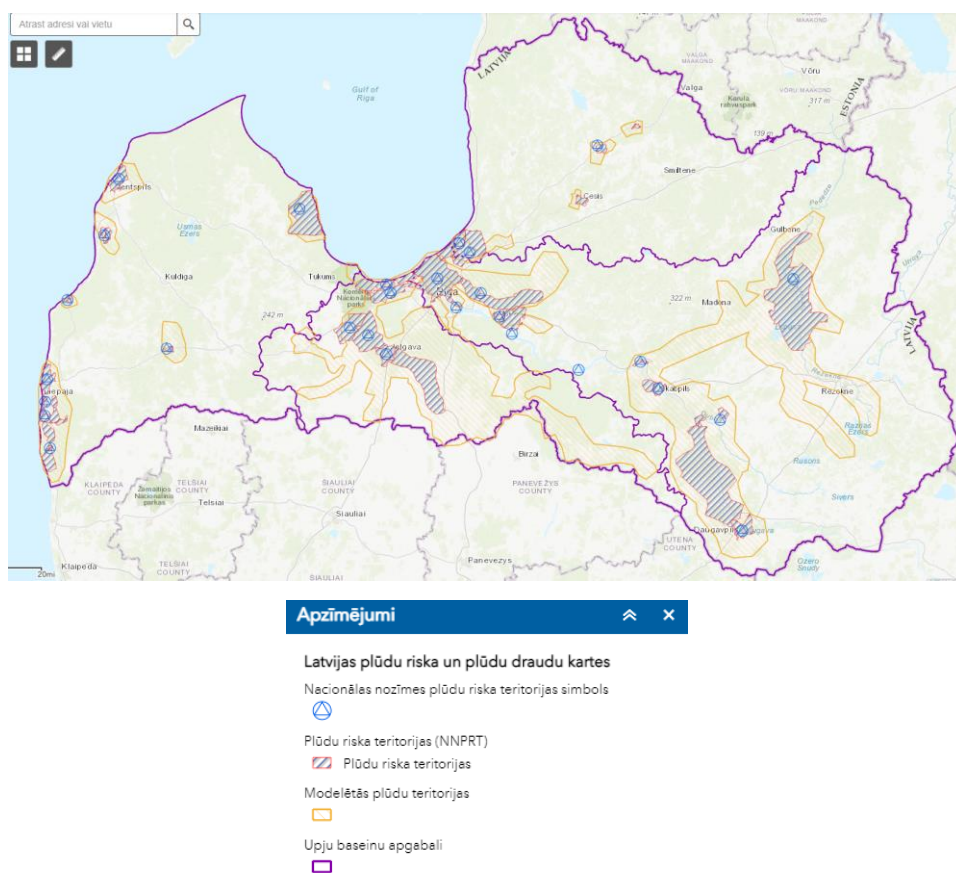
Liepājas valstspilsēta iekļauta plūdu apdraudēto vietu sarakstā (Liepājas ezers). Plūdu apdraudētā vieta atbilstoši valsts CAP ir Liepājas ezers pie Liepājas pilsētas posmos no Ezera ielas līdz Kungu ielai. Apdraudēto iedzīvotāju skaits Liepājā, atbilstoši LVĢMC, norādīts

12

https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Pludu_riska_parv_aldibas_plans_Ventas_UBA_final.pdf

zemāk 3. tabulā. Applūstošajā teritorijā atrodas Slapjā iela ar vairākām vienstāvu (dzīvojamās un garāžas) ēkas. Kopumā ap 74 ēkām. Airītes ielā atrodas 10 piecstāvu dzīvojamās ēkas. Ulmales ielā atrodas ap 20 vienstāvu (dzīvojamās un garāžas) ēkas. Ulmales ielas plūdu riska zonā atrodas “Līgo 12” garāžu kooperatīvs ar ~210 garāžām, Salmu ielā ap 180 garāžām, Ezeru ielā ap 20 vienstāvu un divstāvu dzīvojamajām ēkām, Pīļu ielā ap 19 vienstāvu un divstāvu dzīvojamajām ēkām, Dunalkas ielā ap 9 vienstāvu un divstāvu dzīvojamajām ēkām, Amatas ielā ap 38 vienstāvu un dzīvojamajām ēkām. Amatas ielā aplūstošajā teritorijā atrodas ap 12 vienstāvu un divstāvu dzīvojamās ēkas un ap 24 garāžām. Rūpnieciskais rajons, kas atrodas Jaunā ielā, atrodas plūdu riska zonā. Laivu īpašnieku biedrība “Olimps” atrodas applūstošajā teritorijā. Atteku salai un uz tās atrodošajām 9 vienstāvu un vienai divstāvu ēkai pastāv applūšanas draudi. Plūdu riska zonā atrodas Zirgu salas ielas ap 100 vienstāvu un divstāvu dzīvojamās/atpūtas ēkas. Tosmares ezera aplūstošajā teritorijā neatrodas dzīvojamās vai ražošanas ēkas.

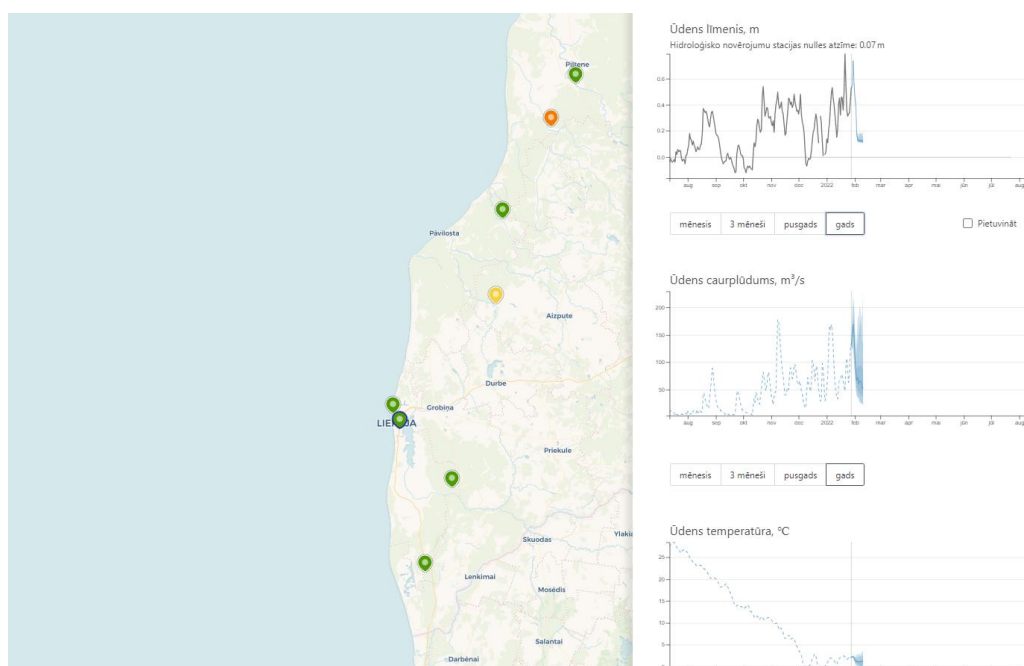
Zemāk norādīta Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (turpmāk tekstā – LVĢMC) uzturētā Latvijas plūdu riska informācijas sistēmas karte.

9. attēls. LVĢMC uzturētā Plūdu riska informācijas sistēmas karte [LVĢMC, 2022]

Plūdu riska informācijas sistēma (PRIS) ir civilās aizsardzības un teritorijas plānošanas instruments, kas nodrošina valsts un pašvaldību institūcijas ar atbilstošiem digitālajiem kartogrāfiskajiem materiāliem, kas ļauj plūdu risku savlaicīgi un kvalitatīvi integrēt dažāda līmeņa teritoriju plānošanas dokumentos, kā arī nodrošina kvalitatīvu informāciju institūcijām, kas atbild par rīcības koordināciju plūdu gadījumā.

Ventas, Lielupes un Gaujas baseinu Plūdu informācijas sistēma nodrošina operatīvu un prognozējamu informāciju par hidrometeoroloģiskiem parametriem (ūdens līmenis, ūdens caurplūdums, gaisa un ūdens temperatūra) un applūstošajām teritorijām par Liepājas ezera, Meža upītes, Bārtas upes, Cīravas upes, Rīvas upes un Baltijas jūras apgabaliem.

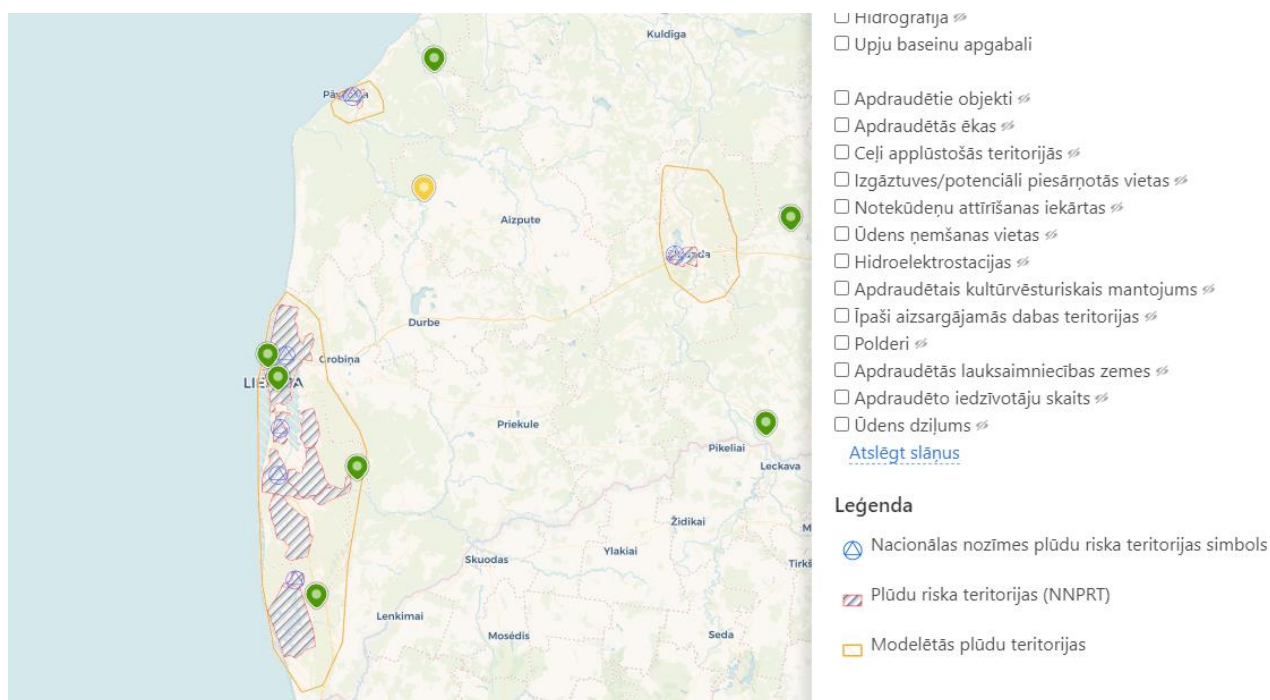
10. attēls. Ekrāna šāviņš no PRIS (Ventas, Lielupes un Gaujas baseinu Plūdu informācijas sistēma)

Plūdu riska informācijas sistēma darbojas automātiski 24/7 režīmā. Balstoties uz jaunāko hidrometeoroloģisko novērojumu informāciju un jaunākajām meteoroloģiskajām prognozēm, hidroloģiskās prognozes ģenerējas 6 reizes diennaktī. Prognožu informācija ir pieejama ar atšķirīgu savlaicīgumu. Novērotajiem vai prognozētajiem hidroloģiskajiem parametriem sasniedzot noteiktas robežvērtības, sistēmā novērojumu stacijas ikona automātiski iekrāsojas brīdinājuma līmenim atbilstošajā krāsā.

PRIS definētie brīdinājumu līmeņi atbilst ūdens līmenim ar noteiktu atkārtotās biežumu:

- dzeltenais brīdinājuma līmenis nozīmē ūdens līmeni, kāds tiek novērots ar atkārtotās biežumu reizi 10 gados (bieži, bet relatīvi nelieli plūdi, ar nelieliem sociāli ekonomiskiem zaudējumiem);
- oranžais brīdinājuma līmenis nozīmē ūdens līmeni, kāds tiek novērots ar atkārtotās biežumu reizi 100 gados (reti plūdi, bet ar būtiskām sociāli ekonomiskām sekām – zaudējumiem);
- sarkanais brīdinājuma līmenis nozīmē ūdens līmeni, kāds tiek novērots ar atkārtotās biežumu reizi 200 gados (ļoti reti plūdi, plaši, ar katastrofālām sekām – sociāli ekonomiskiem zaudējumiem).¹³

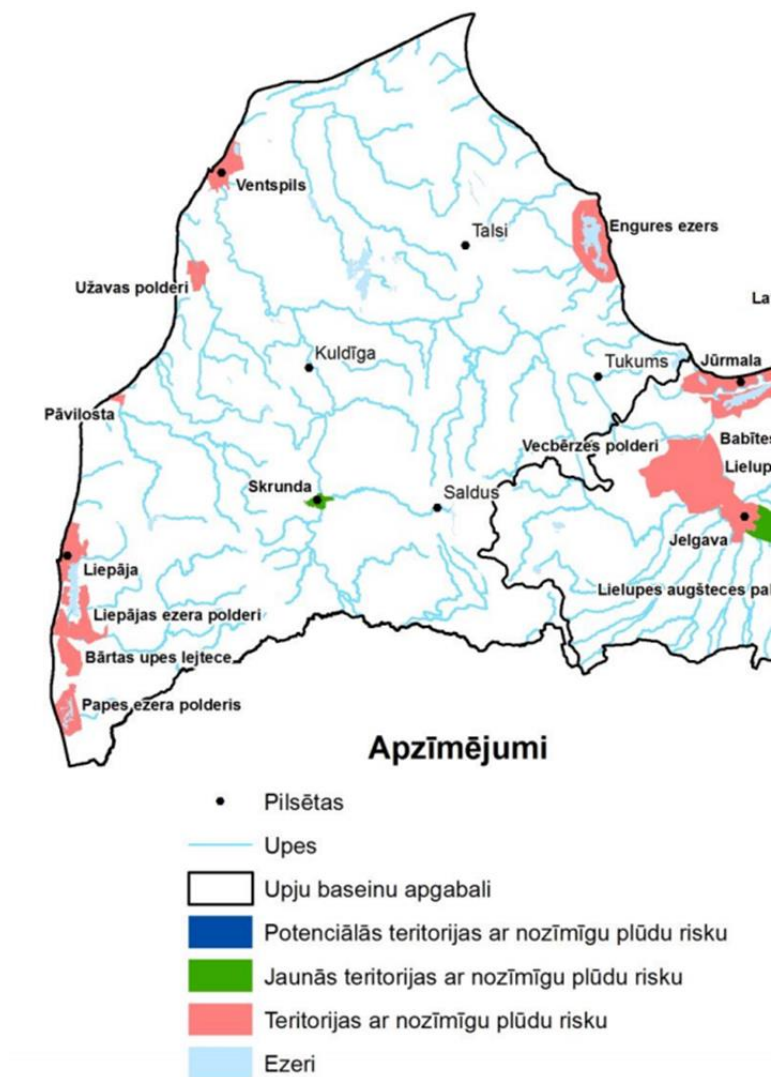
Plūdu apdraudējums ir plūdu iestāšanās iespējamība kopā ar iespējamo nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību.

11. attēls. Liepājas ezera plūdu un Baltijas jūras vēju uzplūdu draudu karte¹⁴

¹³ Par plūdu riska informācijas sistēmu <https://hidro.meteo.lv/par-sistemu> (Skatīts 28.01.2022.)

¹⁴ Ventas, Lielupes un Gaujas baseinu plūdu riska un plūdu draudu kartes Pieejama: <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=f60441869a654c298a2d3b150ea7dc1c> (skatīta 28.01.2022.)

12. attēls. Kartes attēli no LVĢMC Plūdu draudu un plūdu riska teritorijas (modelētās nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas un pārējās plūdu teritorijas), 2020

Liepājas pilsētas teritorija, galvenokārt, ir pakļauta plūdu riskam, ko izraisa vējuzplūdi no Baltijas jūras. Rietumu vējš rudenī un/vai ziemā izraisa ūdens pieplūdi no Baltijas jūras. Ūdens masas ar vēja spiedienu tiek dzītas pa Tirdzniecības kanālu uz Liepājas ezeru, applūdinot ezera palienes zemākās teritorijas, tai skaitā Ālandes upes un Cietokšņa kanāla ielejas Liepājas pilsētas robežās. Pēc LVĢMC novērojumu datiem vislielākais uzplūdu skaits tiek novērots ziemas periodā (novembris – janvāris), īpaši janvārī. Pēdējos 10 gados ūdens līmenis Tirdzniecības kanālā Liepājā kritisko atzīmi ir pārsniedzis 2 reizes, 2005. gadā un 2007. gadā tika novēroti vējuzplūdi ar 2-3% varbūtību. Kanalizācijas sistēmas pārgāžņu nepietiekamas uzturēšanas dēļ, Liepājas pilsētas teritorija ir pakļauta arī lietusgāžu izraisītam plūdu riskam. Pēdējos gados (2011. – 2013.gadam) stipras lietusgāzes, kā arī intensīva lietus un straujas sniega kušanas kopums ir radījis ievērojamus plūdus Liepājā. Liepājas pilsētas teritorija ir pakļauta applūšanas riskam ar lielu varbūtību, Liepājas ezera palienes applūšana sākas pie

ūdens līmeņa 0,67 m LAS (0,50 m BS), bet pie ūdens līmeņa atzīmes 1,17 m LAS sākas pilsētas applūšana. Maksimāli applūstošas lielas nozīmes ceļu garums līdz 5,3 km, bet pārējie ceļi līdz 9,6 km. Dabas liegumu “Liepājas ezers” un “Tosmare”, applūšanas maksimālās teritorijas līdz 271 km² (ziemas - pavasara plūdi) un 171 km² (vējuzplūdi).

3. tabula. Iedzīvotāju skaits applūstošajās teritorijās Liepājas un Pāvilostas pilsētas robežās¹⁵

Plūdu riska varbūtība	Liela - 10%	Vidēja - 1%	Maza - 0,5%
Liepāja pilsēta			
Apdraudēto iedzīvotāju skaits (ziemas - pavasara plūdos)	450 - 500	1400 - 1450	1750 - 1800
Apdraudēto iedzīvotāju skaits (jūras vējuzplūdos)	1150 - 1200	2500 - 2600	3100
Pāvilostas pilsēta			
Apdraudēto iedzīvotāju skaits (ziemas - pavasara plūdos)	50 - 100	50 - 100	50 - 100
Apdraudēto iedzīvotāju skaits (jūras vējuzplūdos)	<50	<50	<50

Liepājas pilsētas robežās vētras “Kirils” laikā tika appludināta blīvi apbūvēta un apdzīvota Liepājas ezera piekraste pie Slapjās ielas, savrupmāju teritorija Amatas ielā un tās apkārtnē, mazdārziņu un laivu kooperatīvu teritorija Zirgu salas ziemeļrietumu piekrastē. 2015. gada vētras “Fēlikss” laikā visstiprākās vēja brāzmas fiksētas Liepājas ostā – 31 metrs sekundē (m/s), kā rezultātā applūda Liepājas kanālmala, kā arī zemākās vietas Ostmalā un Ezermalas ielā Liepājas pilsētas teritorijā. Arī Liepājas ezerā augstākais ūdens līmenis cēlās līdz 1.09 m LAS atzīmei, sasniedzot 8% varbūtības plūdu atzīmi un appludinot piekrasti, kā arī māju pagalmus. Liepājas ezera polderi iekļauti Ventas upju baseina apgabala nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijā, kā arī iekļauts Liepājas vēsturiskai centrs. Lielākie plūdu draudi Liepājas valstspilsētā saistīti ar vējuzplūdiem un lietus radītiem plūdiem, kā arī plūdiem Liepājas ezera polderos. Papildu plūdu vietas Liepājā var minēt: Ganību iela, Brīvības iela un mazās šķērsielas (Parka, Ūdens u.c.), kā arī Republikas iela pie Vecliepājas Primārās veselības aprūpes centra, un Cukura iela aiz Grīzupes ielas krustojuma. Liepājas valstspilsētas plūdu apdraudēto teritoriju karti skatīt 1. pielikumā.

¹⁵ Ventas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016. - 2021. gadam. Pieejams: https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Pludu_riska_parv_aldibas_plans_Ventas_UBA_final.pdf (skatīts 31.01.2022)

Ņemot vērā klimata pārmaiņu ietekmi uz jūras līmeni (rudenī – ziemā sagaidāma vēja vidējā ātruma palielināšanās par 18%) un vēja virzienu (pieaugš R un ZR virzienu vētru atkārtotamība), var secināt, ka applūstošo teritoriju platība vējuzplūdu dēļ nākotnē var palielināties. Polderu applūšanas risks nākotnē var palielināties, saskaņā ar ievērojamām nokrišņu daudzuma izmaiņām. Vislielākās polderēto zemju platības ir Liepājas apkārtnē Liepājas un Papes ezeru.

VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” Liepājas un DKN ST plūdi reģistrēti 2011. gadā. Nīcas pagastā (lietusgāzes 2017. gadā) un Pāvilostā 2005., un 2006. gadā. Liepājas valstspilsētā lielu lietavu laikā applūst Vītola iela un Vītola - Graudu ielas krustojums. 2022.gada sākumā vairākas DKN upes kūstošā ledus, sniega un lietavu dēļ izgāja no krastiem. Rezultātā bija pārrauts pašvaldības ceļš Dunikā. Gramzdā ceļa pārrāvuma dēļ cilvēki nav tikuši uz darbu. Durbes apkaimē konstatēta pārslodze meliorācijas sistēmā. Durbes upē pie Cīravas ūdens līmenis vietām cēlies par vairāk nekā diviem metriem applūdinot arvien plašākas teritorijas, kur piemēram tiltiņš pie ieejas Cīravas Mežaparka pilnībā applūda. Vietām ūdens plūda pāri ceļiem. Pārplūda Virgas un Gaviezes robežupe Vārtāja. Paaugstinājās ūdens līmenis Virgas Prūšu ūdenskrātuvē. Aizputē Tebras upe applūdinājusi takas un tiltus. DKN pašvaldība rūpīgi gatavojas plūdu periodam, uzturot sakarus un kontaktējoties ar iedzīvotājiem, apzinot un apsekojot riska teritorijas, esošo aprīkojumu un cilvēkresursus, sadarbības iespējas ar pašvaldības un valsts institūcijām palīdzības sniegšanā iedzīvotājiem, un veic iedzīvotāju informēšanu par veicamajām darbībām plūdu gadījumā. Apdzīvoto vietu centros ir izveidotas lietus ūdens notekūdeņu savākšanas un novadīšanas sistēmas. Liepājas un DKN ST jāseko līdz LVĢMC paziņojumiem par gaidāmajām lietavām, vētrām un vēja uzplūdiem. VUGD iedzīvotājiem sagatavojis informatīvus materiālus par rīcību plūdu draudu gadījumā. Materiāli pieejami <https://www.vugd.gov.lv/lv/pludi> . Palu, plūdu un vējuzplūdu apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

Lai mazinātu plūdu risku, svarīgi apzināties vai dzīvesvieta atrodas iespējamo plūdu teritorijā. Ja teritorijā pastāv plūdu risks, jāseko līdz meteoroloģiskajai informācijai. Atrodoties plūdu teritorijā un saņemot informāciju par nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem, savlaicīgi parūpējies par sagatavošanās pasākumiem vai veic evakuāciju. Palīdzību var prasīt pašvaldībai. Sagatavošanās pasākumos ietilpst smilšu maisu izvietošana, mantu pārvietošana uz augstākiem stāviem, vai to pacelšanu, kā arī evakuācijas somas un transporta sagatavošana. Ja plūdi sākušies negaidīti, sazinies ar VUGD (112), pārvietojies uz ēkas augstāku stāvu, vai jumtu. Nakts laikā izmanto lukturīti, lai signalizētu glābējiem.

3.1.4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulumš, stiprs sals, karstums, sausums

Lietusgāzes un ilgstošas lietavas

Lietus izraisīto ietekmi var raksturot divos dažādos mērogos:

- 1) ilgstošs periods (nedēļas līdz pat mēneši), kad bieži tiek novērots lietus, augsne pakāpeniski kļūst pārmitra un vairs nespēj uzsūkt lieko mitrumu. Ilgstoši regulāra lietus ūdeņu pieplūduma rezultātā ūdens līmenis novadgrāvjos un upēs ir paaugstināts, ūdens uzkrājas arī zemās vietās ar sliktu noteci vai vāju uzsūkšanos augsnē. Īpaši bīstamas situācijas veidojas, ja viena otrai seko vairākas šādas epizodes. Ilgstoša lietus epizodes parasti skar teritoriāli plašākus apgabalus, vairākus novadus.
- 2) īslaicīgs, bet intensīvs lietus. Parasti tas tiek novērots gada siltajā sezonā, sevišķi vasarā, to bieži pavada pērkona negaiss, iespējama arī krusa. Šādos apstākļos, īsā laika periodā nolīst liels nokrišņu daudzums, kuru nespēj uzsūkt augsne, kā arī tas nespēj notecēt uz ūdenstīlpēm. Sevišķi bīstamas situācijas veidojas pilsētvides apstākļos, kur zaļā zona, kas varētu uzsūkt ūdeni, ir ierobežota.

Latvijā ilgstoša lietus raksturošanai un sabiedrības brīdināšanai izmanto nokrišņu daudzumu 12 stundu periodā, kā stipru lietu definējot apstākļus, kad šajā periodā nolīst 20-39 mm, ļoti stipru – 40-59 mm, bet bīstami jeb ekstremāli stipru – ja šādā laika periodā nolīst 60 mm un vairāk.

Īslaicīgu lietusgāžu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai Latvijā tiek piemēroti sekojoši kritēriji – nokrišņu daudzums 3 stundu vai īsākā periodā, saskaņā ar ko stipras lietusgāzes laikā 3 stundu vai īsākā periodā nolīst 10-19 mm, ļoti stipras lietusgāzes laikā – 20-29 mm, bet bīstami jeb ekstremāli stipras – 30 mm un vairāk.

Saskaņā ar 2019. gada 17. septembra MK noteikumiem Nr. 432. “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 “Būvklimatoloģija””, gada nokrišņu summa DKN ir 661 mm, Liepājā 710 mm gadā. Klimatoloģiskie rādītāji Liepājas un DKN ST norādīti, ņemot vērā Liepājas hidrometeoroloģiskās stacijas datus.

Nokrišņu daudzums 50 mm un vairāk 12 stundu laikā vai īsākā laika periodā var izsaukt ūdens līmeņa celšanos upēs, applūdinot zemākās vietas, māju pagrabus u.c. Atbilstoši LVĢMC Liepājas meteoroloģiskās stacijas datiem no 2018. - 2021. gadam, nav novērota reize, kad nokrišņu daudzums 24 stundu laikā pārsniedz 50 mm, un nav novērots, ka 50 mm tiek pārsniegti 12 h no vietas. Lielākais nokrišņu apjoms 24h griezumā fiksēts 23.06.2020., kad diennakts

nokrišņu summa sasniedza 44,5 mm. Augstākais nokrišņu daudzums gada griezumā novērots 2021. gadā, kad tas sasniedza 738,1 mm.

Pēc LVĢMC “Sākotnējā plūdu riska novērtējuma 2019. – 2024. gadam” aplūšanas cēlonis pilsētu teritorijās ir lietus ūdens kanalizācijas sistēmu trūkums vai lietus ūdens novadīšanas sistēmu projektēto parametru neatbilstība intensīvām lietusgāzēm. Ciematos un mazāk blīvi apdzīvotās vietās šī problēma ir mazāk izteikta, jo ir daudz vairāk zaļo zonu. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST lietusgāzes (nokrišņu daudzums ≥ 60 mm 12 stundu laikā) fiksētas Nīcas (2012) un Rucavas (2007, 2010) pagastos, bet nokrišņu daudzums ≥ 30 mm 3 stundu laikā fiksēts Liepājas valstspilsētā (2013) un Rucavas (2011, 2014) pagastā. Lietus kanalizācija bieži ir blakus sadzīves kanalizācijas tīkliem, līdz ar to bojājumi var izraisīt lietus un sadzīves kanalizācijas ūdens sajaušanos un noplūdes virszemē, radot bioloģisko piesārņojumu.

Pērkona negaiss un krusa

Pērkona negaiss ir atmosfēras elektriskā parādība, kas parasti ir novērojama gada siltajā sezonā, bet ir iespējama jebkurā no gada mēnešiem. Pērkona negaiss veidojas gubu-lietus mākoņos, kad spēcīgas gaisa strāvas mākonī izraisa lietus lāšu un / vai krusas graudu savstarpēju berzi, radot elektriskās izlādes – zibeni. No lielā siltuma daudzuma, kas izdalās zibens rezultātā, apkārtējais gaiss strauji izplešas, izraisot skaņu – pērkonu. Pērkona negaisu var pavadīt gan intensīvas lietusgāzes, gan arī krasas vēja brāzmas un krusa. Atsevišķos gadījumos krusa var tikt novērota arī tad, ja nav pērkona negaiss. Latvijas teritoriju regulāri šķērsos gubu-lietus mākoņu zonas.

Pērkona negaisu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

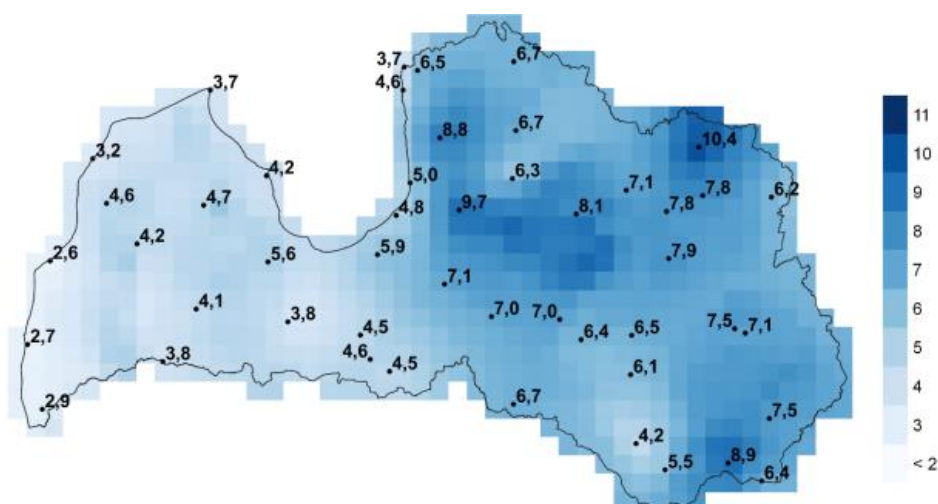
- stiprs: pērkona negaisu pavada stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas 15-19 m/s un / vai krusa ar diametru < 6 mm,
- ļoti stiprs: pērkona negaisu pavada ļoti stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas 20-24 m/s un / vai krusa ar diametru 6-19 mm,
- bīstami jeb ekstremāli stiprs: pērkona negaisu pavada ekstremāli stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas ≥ 25 m/s, un / vai krusa ar diametru ≥ 20 mm.

Liepājas un Dienvidkurzemes novada ST jāseko līdz LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem pērkona negaisiem un krusām, ja šāda informācija ir paredzama. Nīcas pagastā 2012. gada maijā fiksēta spēcīga lielgraudaina krusa, kas nodarījusi arī nelielus postījumus.

Sniegs un putenis

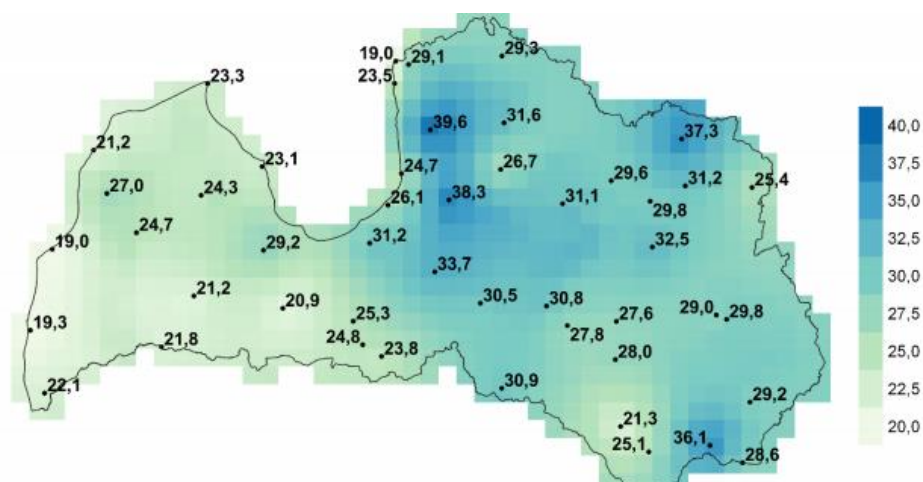
Sniegs un putenis kā ziemas laika parādības nozīmīgu ietekmi rada gan intensīvas vai ilgstošas snigšanas un putināšanas apstākļos, kad nozīmīgi pieaug sniega sega un tiek aizputināti ceļi, gan arī neierasti agras vai vēlas šo dabas parādību iestāšanās gadījumos, kad vēl nav iestājušies vai jau noslēgušies atbilstošie ceļu uzturēšanas apstākļi. Agra vai vēla snigšana var radīt postījumus arī sala neizturīgām lauksaimniecības kultūrām. Snigšanas un puteņa apstākļos papildus ietekmi rada vēja pastiprināšanās, kas var veicināt ceļu aizputināšanu, turklāt atsevišķās situācijās, kad zemes virsmu klāj pietiekami bieza, bet nesablietēta sniega sega, ceļu aizputināšana var notikt arī situācijās, kad nesnieg, bet stipra vēja apstākļos tiek pārvietots uz zemes virsmas esošais sniegš. Tāpat kā papildus nozīmīgs faktors ir redzamības attāluma samazināšanās intensīvas snigšanas un puteņa laikā.

Klimata pārmaiņas ir ievērojami ietekmējušas sezonālā sniega pārklājumu un biežumu. Latvijas teritorijā kopumā tiek novērota vidējā sniega segas biežuma samazināšanās. Arī sezonas garums, kad tiek novēroti stabili sniega apstākļi, kļūst īsāks, tomēr ļoti agrīna vai vēlīna snigšana aizvien var tikt novērota. Zemāk 13. un 14. attēlā redzams ilggadīgais vidējais sniega segas biežums (cm) un ilggadīgas vidējais maksimālais sniega segas biežums (cm) gada laikā Latvijā laika periodā no 1961. līdz 2010. gadam.

13. attēls. Ilggadīgais vidējais sniega segas biežums (cm) gada laikā Latvijā laika periodā no 1961. – 2010. gadam [LVĢMC Ziņojums Sniega segas biežuma pārmaiņu scenāriji Latvijai, 2018. g.]

Kā redzams attēlā, ilggadīgais vidējais sniega segas biežums gada laikā Liepājas un DKN ST apkārtnē laika periodā no 1961. – 2010. gadam ir ~2,6 - 2,9 cm.

14. attēls. Ilggadīgais vidējais maksimālais sniega segas biežums (cm) gada laikā Latvijā laika periodā no 1961. līdz 2010. gadam [LVĢMC Ziņojums Sniega segas biežuma pārmaiņu scenāriji Latvijai, 2018. g.]

Ilggadīgais vidējais maksimālais sniega segas biežums Liepājas un DKN ST apkārtnē laika periodā no 1961. līdz 2010. gadam ir ~19 - 22,1 cm.

Snigšanas apstākļu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stipra snigšana: sniega segas pieaugums 5-9 cm 12 stundu laikā,
- ļoti stipra snigšana: sniega segas pieaugums 10-14 cm 12 stundu laikā,
- bīstami jeb ekstremāli stipra snigšana - sniega segas pieaugums ≥ 15 cm 12 stundu laikā.

Stipra snigšana ar sniega segas palielināšanos par 6 – 13 cm un vairāk 12 stundās vai īsākā laika periodā, kā arī putenis un apledojums var izsaukt transporta kustības traucējumus, transporta avārijas, elektrolīniju un elektronisko sakaru līniju bojājumus, elektroenerģijas padeves pārtraukumus, mežu postījumus. Atbilstoši LVĢMC Liepājas meteoroloģiskās stacijas datiem, biežākās sniega segas reģistrētas:

4. tabula. Sniega segas biežums Liepājā (Liepājas novērojumu stacijas dati)

Gads	Datums	Sniega segas maksimālais biežums, cm
2018	12. janvāris	6
2019	29. janvāris	13
2020	14. marts	2
2021	26. decembrī	15

5. tabula. Sniega segas biežums Rucavā (Rucavas novērojumu stacijas dati)

Gads	Datums	Sniega segas maksimālais biežums, cm
2018	25. decembris	4
2019	1.februāris	13
2020	28. februāris 28. decembris	1
2021	16. janvāris 20. janvāris	19

6. tabula. Sniega segas biežums Pāvilostā (Pāvilostas novērojumu stacijas dati)

Gads	Datums	Sniega segas maksimālais biežums, cm
2018	6. februāris 23. februāris	15
2019	1.februāris	9
2020	11. februāris 31. marts	1
2021	26. decembris	20

Puteņa apstākļu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stiprs putenis: snigšana ar redzamības pasliktināšanos < 4 km un vēja pastiprināšanos brāzmās ≥ 15 m/s mazāk nekā 3 stundas,
- ļoti stiprs putenis: snigšana ar redzamības pasliktināšanos < 2 km un vēja pastiprināšanos brāzmās $\geq 15-19$ m/s ilgāk nekā 3 stundas,
- bīstami jeb ekstremāli stiprs putenis: snigšana ar redzamības pasliktināšanos < 2 km un vēja pastiprināšanos brāzmās ≥ 20 m/s ilgāk nekā 3 stundas.

Liepājas un DKN ST jāseko līdzī LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem sniegputeņiem, ja šāda informācija ir paredzama.

Apledojums un slapja sniega nogulumu

Apledojums ir ziemas sezonas laika parādība, tas rodas, kad negatīvas temperatūras apstākļos veidojas intensīva migla, smidzina vai pat līst lietus (tiek novērota atkala) un uz virsmām (ceļiem, ielām, trotuāriem u.c.) vai objektiem (vadiem, koku zariem u.c.) veidojas

ledus kārtā. Ielas un trotuāri šādos apstākļos jau ļoti ātri kļūst slideni. Bet uz vadiem un koku zariem izveidojies biezs apledojuuma slānis var izraisīt to lūšanu.

Slapja sniega nogulums arī ir ziemas sezonas laika parādība. Tas veidojas, kad krīt slapjš sniegs, bet gaisa temperatūra ir negatīva, izraisot slapjā sniega piesalšanu.

Apledojums un slapja sniega nogulums var izsaukt transporta kustības traucējumus, transporta avārijas, elektrolīniju un elektronisko sakaru līniju bojājumus, elektroenerģijas padeves pārtraukumus, mežu postījumus. Slapja sniega nogulumi nav ļoti bieža parādība Latvijas ziemās.

Apledojuma klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stiprs apledojums: sasalstoši nokrišņi ar intensitāti < 1 mm/12 stundās,
- ļoti stiprs apledojums: sasalstoši nokrišņi ar intensitāti 1-4 mm/12 stundās,
- bīstami jeb ekstremāli stiprs apledojums: sasalstoši nokrišņi ar intensitāti ≥ 5 mm/12 stundās.

Liepājas un DKN ST jāseko līdz LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem apledojumiem, ja šāda informācija ir paredzama. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs", sniega sanesumi nav fiksēti.

Stiprs sals

Dažādos pētījumos lielākoties ir noskaidrots, ka ilggadīgajā laika periodā lielākajā pasaules daļā auksto dienu un nakšu kļūst mazāk. Arī Latvijā nepilnu pēdējo 100 gadu laikā ir norisinājušās līdzīgas izmaiņas ekstremāli zemas gaisa temperatūras sakarā – dienu skaits ar stabilu salu un apstākļiem, kad tiek novērota sevišķi zema gaisa temperatūra, samazinās. Tomēr Latvijā vēl aizvien ziemas periodā var iestāties stiprs sals, kas var apdraudēt cilvēku veselību un pat dzīvību, kā arī izraisīt tehnogēnus bojājumus - cauruļvadu un apkures sistēmas bojājumus, lauksaimniecības kultūru izsalšanu u.c. Sala ietekmi būtiski var palielināt stiprs vējš vai apstākļi, kad zemes virsmu neklāj sniegs – ir kailsals.

Sala intensitātes klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stiprs sals, kad gaisa temperatūra pazeminās līdz -20...-24 °C;
- ļoti stiprs sals, kad gaisa temperatūra ir -25...-29 °C;
- bīstami jeb ekstremāli stiprs sals tiek novērots, kad termometra stabiņš noslīd līdz -30 °C atzīmei un vēl zemāk.

Gaisa temperatūras absolūto minimumu un tā varbūtības (°C) skatīt 7.tabulā. Liepājas un DKN ST jāseko līdz LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem sala periodiem, ja šāda informācija ir paredzama.

7. tabula. Gaisa temperatūras absolūtais minimums un tā varbūtība (°C)¹⁶

Stacija	Mēnesis												Gadā	Gada minimālā gaisa temperatūra, kuras pārsniegšanas varbūtība ir	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Pāvilosta	-32,0	-34,1	-23,1	-12,2	-4,6	-1,2	2,1	1,7	-4,0	-9,5	-16,1	-25,7	-34,1	-31,1	-27,0
Liepāja	-32,9	-31,6	-23,8	-10,1	-4,3	0,5	4,6	4,6	-1,7	-7,3	-17,5	-5,8	-32,9	-30,3	-26,3

Piezīmes.

1. Tabulā norādīta katra mēneša diennakts minimālās gaisa temperatūras vērtība visā novērojumu periodā. Mēneša un gada gaisa temperatūras absolūtais minimums ir novērojumu termiņā fiksētā viszemākā gaisa temperatūra.
2. Gada absolūtās minimālās gaisa temperatūras varbūtība raksturota ar temperatūras vērtībām, kuru pārsniegšanas varbūtība ir 0,02 un 0,1 (šādas varbūtības parāda konkrētās gaisa temperatūras vērtības iestāšanās iespējamību attiecīgi reizi 50 gados un reizi 10 gados).

Izvērtējot meteoroloģisko novērojumu datus par gaisa temperatūras stundas maksimālo vērtību no 2018. līdz 2021. gadam, viszemākā temperatūra reģistrēta 2018. gada 26. februārī (-20°C).

Karstums

Karstuma viļņiem jeb ilgstošu nepārtraukta karstuma periodu biežuma un intensitātes pieaugumam arvien biežāk tiek pievērsta pastiprināta uzmanība, jo tie negatīvi ietekmē cilvēku veselību un mirstību, sevišķi vasarā. Īpaši satraucošas šīs pārmaiņas ir lielo pilsētu aglomerāciju iedzīvotājiem, jo pilsētas kā “siltuma salas” ietekmē gaisa temperatūra pilsētas centrā – tā ir augstāka nekā nomalē, līdz ar to arī karstuma radītais diskomforts pilsētas centrā būs lielāks.

Spēcīgi karstuma viļņi var izraisīt kultūraugu bojājumus, nāves gadījumus no hipertermijas, un plašus strāvas zudumus, jo masveidā tiek izmantoti gaisa kondicionieri un ventilatori. Tiek izraisīta pastiprināta asfalta kušana, kas pasliktina ceļa seguma saķeri.

Karstuma intensitātes klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stiprs karstums: maksimālā gaisa temperatūra divas dienas un ilgāk paaugstinās līdz +27...+32 °C,
- ļoti stiprs karstums: maksimālā gaisa temperatūra ir $\geq +32$ °C vai minimālā gaisa temperatūra naktī nav $< +20$ °C (turklāt pirms tam jau ir bijušas dienas ar stipru karstumu),

¹⁶ MK noteikumi Nr. 432-01.05.2021. “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 "Būvklimatoloģija””

- bīstami jeb ekstremāli stiprs karstums: 2 dienas un ilgāk termometra stabiņš pakāpjas virs +30 °C atzīmes vai arī 2 naktis un ilgāk termometra stabiņš nenoslīd zem +20 °C atzīmes.

Gaisa temperatūras absolūto maksimumu un tā varbūtības skatīt 8. tabulā. Liepājas un DKN ST jāseko līdz LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem karstuma periodiem, ja šāda informācija ir paredzama.

8. tabula. Gaisa temperatūras absolūtais maksimums un tā varbūtības (°C)¹⁷

Stacija	Mēnesis												Gadā	Gada maksimālā gaisa temperatūra, kuras pārsniegšanas varbūtība ir	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		0,02	0,1
Pāvilosta	9,4	14,7	18,7	27,3	30,2	32,9	33,4	35,9	30,5	22,4	15,9	11,7	35,9	34,5	32,8
Liepāja	9,0	15,5	18,6	25,4	30,2	33,0	33,7	35,6	30,7	23,0	15,4	10,5	35,6	33,7	32

Piezīmes.

1. Tabulā norādīta katra mēneša diennakts maksimālās gaisa temperatūras vērtība visā novērojumu periodā. Mēneša un gada gaisa temperatūras absolūtais maksimums ir novērojumu termiņā fiksētā visaugstākā gaisa temperatūra.

2. Gada absolūtās maksimālās gaisa temperatūras varbūtība raksturota ar temperatūras vērtībām, kuru pārsniegšanas varbūtība ir 0,02 un 0,1 (šādas varbūtības parāda konkrētās gaisa temperatūras vērtības iestāšanās iespējamību attiecīgi reizi 50 gados un reizi 10 gados).

Izvērtējot meteoroloģisko novērojumu datus par gaisa temperatūras stundas maksimālo vērtību no 2018. līdz 2021. gadam, visaugstākā temperatūra reģistrēta Liepājā 2021. gada 13. jūlijā (+ 33,6 °C) un Pāvilostā 2021. gada 21. jūnijā (+ 33,7 °C).

Sausums

Sausums ir apstākļi dabā, kad ilgāku laika periodu netiek novēroti nokrišņi. Sevišķi nelabvēlīgi apstākļi var veidoties, ja tas tiek novērots aktīvās veģetācijas periodā, vienlaikus iestājoties arī karstumam – tad sausums būtiski ietekmē lauksaimniecību, kā arī mežsaimniecību. Turklāt sausuma apstākļos parasti ievērojami pieaug ugunsbīstamība mežos. Ilgstošs sausums izkaltē augsnes virskārtu un zāli, samazinot gaisa mitrumu un mākoņu daudzumu. Tas veicina straujāku gaisa atdzišanu diennakts tumšajā laikā un straujāku sakaršanu dienas gaitā. Latvijā sausuma raksturošanai ir ieviests Standartizētais nokrišņu daudzuma indekss (SPI, *Standardized precipitation index*) – rādītājs, kas raksturo sausuma un mitruma periodus.

¹⁷ MK noteikumi Nr. 432-01.05.2021. "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 "Būvklimatoloģija""

Sausuma apstākļu raksturošanai tiek izmantoti sekojoši SPI kritēriji: mēreni sauss -1...-1,49, ļoti sauss -1,5...-2 un ekstremāli sauss, ja SPI ir ≤ -2 . Liepājas un DKN ST jāseko līdzī LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem sausuma periodiem, ja šāda informācija ir paredzama. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs", 2018. gadā visā Latvijas teritorijā, tai skaitā arī Liepājas un DKN ST, valdīja ilgstošs sausums un mazāks nokrišņu daudzums tika konstatēts tikai 1940. gadā. Pāvilostas pagastā 2000. gadā Tebras upes aizaugšanas un piesārņojuma dēļ, reģionā novērots sausums.

Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojuums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums kā apdraudējums uzskatāms par vidēju risku ar augstu varbūtību.

Seko līdzī meteoroloģiskajiem paziņojumiem un atbildīgo iestāžu norādījumiem. Lietavu laikā rīcība analoga plūdu rīcībai. Sniega un puteņa lakā nodrošināt pārtikas un ūdens krājumus dažām dienām, līdz operatīvie dienesti spēj iztīrīt ceļus līdz nomaiņai apdzīvotām vietām (ja tāda dzīvo). Karstuma un sausuma laikā parūpēties par ūdens rezervēm un pēc iespējas mazāk uzturēties ārpus telpām, dienas karstākajos periodos. Stipra sala laikā parūpēties lai ir pietiekams apjoms kurināmā materiāla un silts apģērbs. Apledojumu laikā izvairīties no pārvietošanās ar automašīnu un sagatavoties iespējamiem elektrības traucējumiem. Ja dzīvībai draud briesmas, sazināties ar operatīvajiem dienestiem (112).

3.1.5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas

Vēja ātrums un tā izmaiņas gada griezumā ir būtiski atkarīgas no atmosfēras kopējās cirkulācijas īpatnībām, kā arī no vietējiem apstākļiem. Svarīgs vēja ātruma parametrs ir vēja ātrums brāzmās, kas ir ievērojami lielāks nekā vidējais vēja ātrums. Vētru laikā tieši vēja brāzmas izraisa lielākos postījumus. Vēja brāzmas ir raksturīgas piezemes gaisa plūsmai, jo tās izraisa berze. Vīrs sauszemes vējš ir brāzmaināks nekā vīrs akvatorijas. Piezemes vēja ātrumam un virzienam ir spēcīga ietekme arī uz Baltijas jūras reģionu un cilvēku aktivitātēm reģionā. Ekstremāls vēja ātrums ir tiešs drauds cilvēku dzīvībai un materiālajām vērtībām, tai skaitā dažāda veida infrastruktūrai. Tāpat lielu vēja ātrumu var saistīt arī ar netiešu ietekmi, piemēram, augstiem viļņiem, vējuzplūdiem, kā arī piekrastes eroziju, kas var radīt ekonomiskus zaudējumus. Pēc vējlauzēm pasliktinās meža sanitārais stāvoklis, jo ievērojami pieaug kukaiņu masveida savairošanās risks. It īpaši bīstama ir egļu astoņzobu mizgrauža savairošanās.

Vidēji valstī visspēcīgākās vēja brāzmas novērotas 1967., 1969. un 2005. gadā, kad valstī piedzīvotas līdz šim spēcīgākās vētras. Tiek prognozēts, ka tuvāko gadu laikā klimata pārmaiņu negatīvo seku rezultātā vētras risks var palielināties.

Vēja ātruma brāzmu raksturošanai un sabiedrības brīdināšanai par vēja pastiprināšanos, Latvijā tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stipra vētra – vēja ātrums brāzmās sasniedz 20-24 m/s,
- ļoti stipra vētra – 25-32 m/s,
- bīstami, jeb ekstremāli stipra vētra - ≥ 33 m/s.

Liepājā 1967. gada 18 oktobrī fiksēts vislielākais vēja brāzmu ātrums Latvijā - 48 m/s. 2005. gada "Ervīns" laikā Liepājā vēja ātrums sasniedza 40 m/s, bet pie Grobiņas esošais vēja ģenerators fiksēja ātrumu brāzmās 51 metru sekundē. 2019. gada 27. oktobrī Kurzemē vēja maksimālais ātrums brāzmās bija 19-24 metrus sekundē, atklātas jūras krastā Kurzemē tas vietām sasniedza 25-27 metrus sekundē. 2020.gada 12. martā Liepājā tika novērotas vēja brāzmas — 34,1 m/s.

Ļoti lokāli pērkona negaisa laikā Latvijā var tikt novēroti arī virpuļviesuļi jeb tornado. To darbības joslā tiek nopostīti ne tikai meži, elektrolīnijas un ēkas, bet gaisā tiek pacelti ievērojami smagumi, tādējādi nodarot lielus postījumus.

Krasas vēja brāzmas ir piepeša strauja vēja ātruma palielināšanās par 8 m/s un vairāk īsā laika intervālā (vismaz 1 minūte), kad vēja ātrums ir ≥ 11 m/s. Kraso vēja brāzmu postījumi var būt lielāki nekā vēja postījumi gadījumos, kad vēja pastiprināšanās notiek pakāpeniski. Turklāt krasās vēja brāzmas pērkona negaisa laikā visbiežāk tiek novērotas vasaras sezonā.

Iedzīvotājus, tautsaimniecības objektus un citus objektus var apdraudēt vētra ar vēja ātrumu 25 m/s un vairāk, kas var radīt elektronisko sakaru līniju un elektrolīniju pārrāvumus, kontaktu un kabeļu bojājumus pilsētu elektrotransporta un elektrovilcienu līnijās. Var tikt sagrautas vai bojātas dzīvojamās mājas un ražošanas ēkas, izraisītas transporta avārijas, mežu postījumi, autoceļu un ielu aizsprostojumi (nogāzti koki, konstrukcijas). Saskaņā ar Liepājas meteoroloģiskās stacijas datiem no 2018. - 2021. gadam, vēja brāzmas, kas pārsniedz 25 m/s, novērotas 2019. gadā un 2020. gadā. Lielākās vēja brāzmas šajā periodā novērotas 2019. gada 15. decembrī, kad tās sasniegušas 27,6 m/s un 2020. gada 12. martā, kad tās sasniegušas 32 m/s. Pēc ilggadējiem datiem Latvijā, vētru iespējamība paaugstinās rudens periodos, bet viesuļvētras iespējamās no jūlija līdz augustam.

Parasti virpuļviesuļi veidojas Baltijas jūras piekrastes zonā, tomēr tie var veidoties arī valsts iekšienē. Visstiprākais virpuļviesulis Latvijā fiksēts 1986. gada 7. jūlijā, kad tā stiprums

pēc Fudžitas-Pīrsona tornado skalas bija F3¹⁸. Liepājā 2011. gadā Klaipešas ielā ziņots par viesuļa nodarītiem postījumiem.

Kraso vēja brāzmu pērkona negaisa laikā klasifikācijai un brīdinājumu sagatavošanai sabiedrībai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stipras: pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas 15-19 m/s,
- ļoti stipras: pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas 20-24 m/s,
- bīstami jeb ekstremāli stipras: pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas ≥ 25 m/s.

Liepājas un DKN ST novadam jāseko līdzī LVGMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajām vētrām, ja šāda informācija ir paredzama. 2021. gadā no visām novērojumu stacijām Latvijā, vislielākais brāzmu ilgums dienā konstatēts Liepājas piekrastes stacijā, kur 30. jūlijā reģistrēta arī stiprākā vēja brāzma vasaras periodā - 26,9 m/s. Neskaitot koku lūšanu un ēku sabrukumu, viens no lielākajiem riskiem ir elektrības pārrāvumi. Atkarībā no vietas un apjoma (maģistrālais elektrības vads) var paiet vairākas dienas un pat nedēļas līdz tiek atjaunota elektrība. Dažādi infrastruktūras objekti (NAI, ūdens sūkņi, sakaru torņi u.c.) nespēj darboties bez elektrības un ja nav pieejami elektriskie ģeneratori, šo infrastruktūru darbība tiek paralizēta. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs" vētras Liepājā, kopš 2001. gada līdz 2015. gadam fiksētas 10 reizes (nav fiksētas 2003 - 2006. un 2009. gadā). Kādreizējā Pāvilostas novadā 6 reizes un Rucavas pagastā 5 reizes. Stiprā vējā fiksēta koku lūšana. Viesulis fiksēts Nīcas pagastā 2012. gada jūlijā.

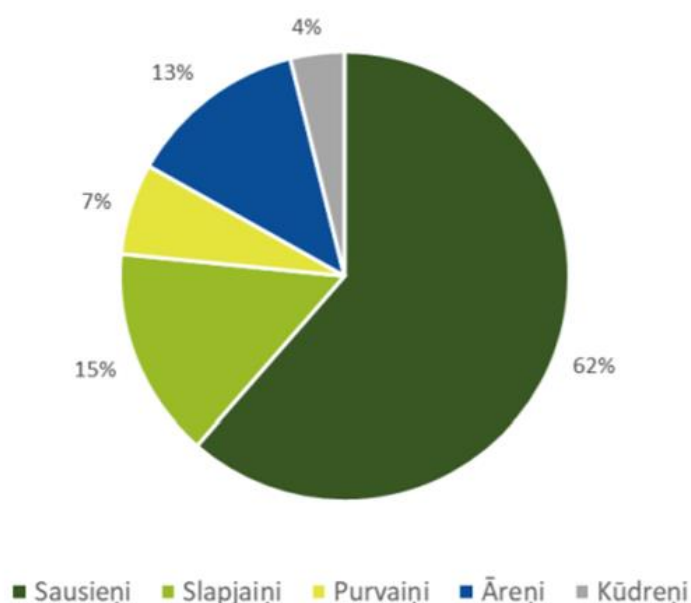
Pēc pieejamās informācijas, vēja ātrums, kas pārsniedz 15 m/s jau rada zināmus bojājumus. Tipiski tie ir laužti koki un zari, ceļazīmes u.c. Šādos gadījumos tiek veikta sadarbība ar VUGD. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi un krasas vēja brāzmas Liepājas un DKN ST vērtējamās kā vidējs risks ar augstu varbūtību.

Vētru laikā ieteicams atrasties iekštelpās un aizvērt logus, durvis. Ieteicams mājās turēt pārtikas un dzeramā ūdens rezerves, kā arī radio uz baterijām (un baterijas). Pēc vētras ver būt bojāta elektroapgāde, aizšķērsoti ceļi, līdz ar to tuvākās dienas var nebūt iespēja saņemt operatīvo dienestu palīdzību un nokļūt līdz veikalam. Radio uz baterijām nepieciešams lai saņemtu aktuālāko informāciju un norādes.

¹⁸ F3 ir Vēja ātrums 71-92 m/s. Smagi postījumi. Norauj māju jumtus un sabojā vai arī iznīcina māju sienas, nogāž vilcienus, paceļ un nomet zemē automašīnas, iznīcina ceļu segumu, ar saknēm izrauj kokus.

3.1.6. Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki

Uz 2021. gada 1. janvāri, Liepājas valstspilsētas teritoriju 1054 ha platībā veido meži, kas sastāda 15,5% no kopējās platības un 31 ha veido purvi, kas ir 0,5%. Lielāko daļu – 49% no kopējās mežu audzes veido priedes, 29% veido bērzu audzes, mitrās teritorijās valdošā koku suga ir melnalksnis, kas veido 19% no kopējās mežu platības. DKN meži aizņem 218 578 ha, kas sastāda 89,3% no kopējās platības, bet purvu teritorijas 8063 ha, kas ir aptuveni 3,3%. Valdošās sugas ir skuju koki (priede, egles, mazāk lapegle), tad mīkstie lapu koki (visizplatītākais ir bērzs, tad apse, melnalksnis un baltalksnis) un pavisam nelielu daļu aizņem cietie lapu koki (visvairāk ozols, mazāk osis). Pēc diagrammas var secināt, ka lielāko daļu 62% aizņem sausieņu tipa meži.¹⁹

15. attēls. Meža sadalījuma pa meža tipu grupām

Kopumā Liepājā un DKN izveidotas 24 īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, kas aizņem aptuveni 7,6% no pilsētas un novada kopējās teritorijas. Visas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas iekļautas Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā “Natura 2000”.

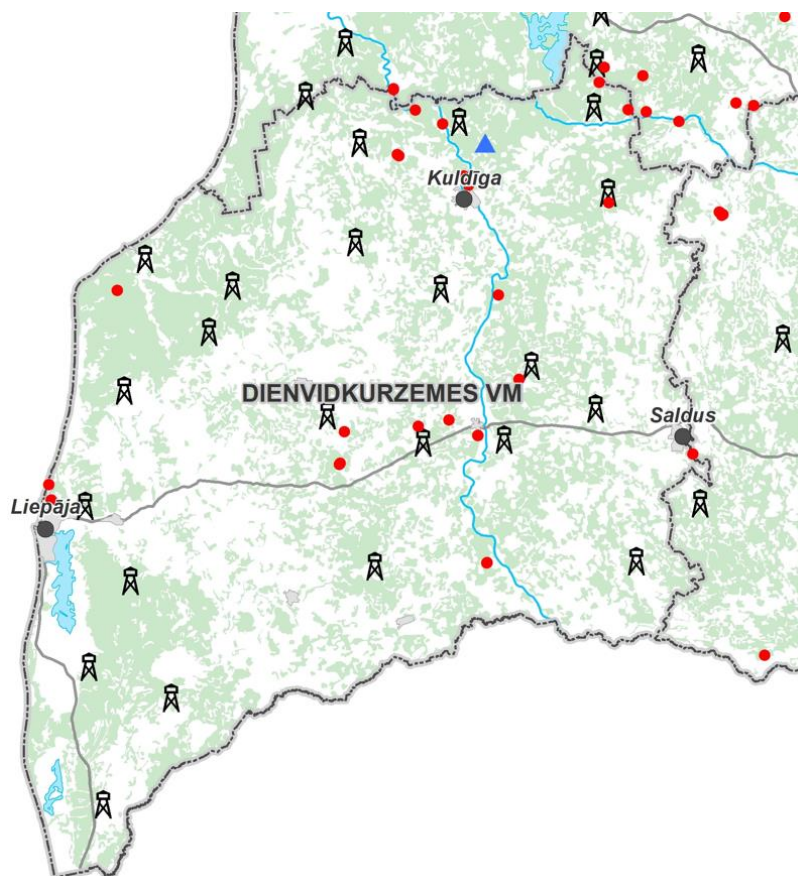
Visu mežu apsaimniekošanu, ugunsdrošības uzraudzību un meža ugunsgrēku atklāšanu, ierobežošanu un likvidēšanu veic Valsts meža dienesta Dienvidkurzemes virsmežniecība Liepājas, Aizputes un Vaiņodes nodaļas.

Meža ugunsapsardzība ir organizēta tā, lai pēc iespējas ātrāk atklātu un ierobežotu meža ugunsgrēkus visos mežos neatkarīgi no īpašuma veida un piederības. Lai sekmīgi veiktu šo

¹⁹ Meža apsaimniekošanas plāns 2018. - 2022. gadam Dienvidkurzemes reģions. Pieejams:

https://www.lvm.lv/images/lvm/sabiedribai/meza_apsaimniekosana/MAP/DK/dienvidkurzemes-regiona-map-2018-2022-pielikums.pdf

uzdevumu, pa visu valsti ir izveidots meža ugunsnovērošanas torņu (turpmāk- UNT) un meža ugunsdzēsības staciju tīkls, kas ugunsnedrošajā laikposmā sekmē ugunsgrēku atklāšanu.

16. attēls. Ugunsnovērošanas torņi DKN [VMD]

Gandrīz visi ugunsgrēki tiek atklāti pusstundas laikā no to izcelšanās brīža, un uz ugunsgrēka vietu tiek izsūtīta attiecīgās ugunsdzēsības stacijas automašīna ar meža ugunsdzēsēju komandu. Līdz 80% no visiem ugunsgrēkiem tiek atklāti un operatīvi likvidēti tā, ka ugunsgrēkā cietusī platība nepārsniedz 0,5 ha.

10 gadu periodā Dienvidkurzemes virsmežniecībā notikuši 333 meža ugunsgrēki. Aizputes nodaļā notika 38 ugunsgrēki, no kuriem lielākie bija 2013.gadā izdegusī platība 13,66 ha, 2019.gadā izdegusī platība 5,66 ha un 2020.gadā izdegusī platība 3,61 ha. Liepājas nodaļā notika 123 ugunsgrēki, no kuriem lielākais bija 2014.gadā izdegusī platība 9,10 ha. Vaiņodes nodaļā notika 24 ugunsgrēki, no kuriem lielākais bija 2020.gadā ar izdegušo platību 2,48 ha. Jāpiebilst, ka Dienvidkurzemes virsmežniecības teritorija ir lielāka par Dienvidkurzemes novadu. VUGD statistika no 2019. gada 1. janvāra līdz šim brīdim liecina, ka VUGD Liepājas 1. un Liepājas 2. daļa un posteņi ir izbraukuši kopā uz 47 meža ugunsgrēkiem.

Meža ugunsgrēku biežums un intensitāte ir atkarīga no laika apstākļiem. Jo konkrētais gadalaiks ir sausāks un vējaināks, jo biežāk mežus skar ugunsnelaime. Daudz ugunsgrēku

notiek pavasarī, īpaši kūlas dedzināšanas laikā, un arī vasaras otrajā pusē, kad mežos ir ogas, un sausos rudenos.²⁰

Mežu ugunsbīstamības riska novērtējumam (VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs) - izstrādā un - pielieto indeksu - mežu degamības rādītāju, kurš tiek aprēķināts, ņemot vērā gaisa temperatūru, mitrumu un nokrišņu daudzumu - jo augstāka gaisa temperatūra, sausāks gaiss un mazāks nokrišņu daudzums, jo straujāk pieaug ugunsbīstamības risks. Tā klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai par ugunsbīstamības risku mežos tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- augsta ugunsbīstamība, kad mežu degamības rādītājs sasniedz 4. klasi,
- ļoti augsta ugunsbīstamība, kad mežu degamības rādītājs sasniedz 5. klasi,
- ekstremāli augsta ugunsbīstamība, kad mežu degamības rādītājs sasniedz 5. klasi nedēļu un ilgāk vismaz 1/3 daļā no valsts teritorijas.

Meža ugunsnedrošo laikposmu visā valsts teritorijā katru gadu nosaka Valsts meža dienests (turpmāk tekstā – VMD) ar rīkojumu. Pašvaldības pēc saskaņošanas ar VMD attiecīgajā administratīvajā teritorijā var noteikt un izsludināt citu meža ugunsnedrošo laikposmu. Sevišķas ugunsbīstamības apstākļos pašvaldībām ir tiesības veikt pasākumus, kas samazina ugunsgrēku izcelšanās iespējas mežā. Meža ugunsnedrošais laikposms atkarīgs no meteoroloģiskajiem apstākļiem un parasti ilgst no sniega nokušanas līdz rudens lietavām. Ugunsbīstamākās ir jaunaudzes un vidēja vecuma skujkoku audzes. Vietēja mēroga ārkārtas situāciju saistībā ar ilgstošu sausuma periodu un novada mežu augsto ugunsbīstamību vai sakarā ar konkrētu meža ugunsgrēku ierosina izsludināt VMD vai VUGD.

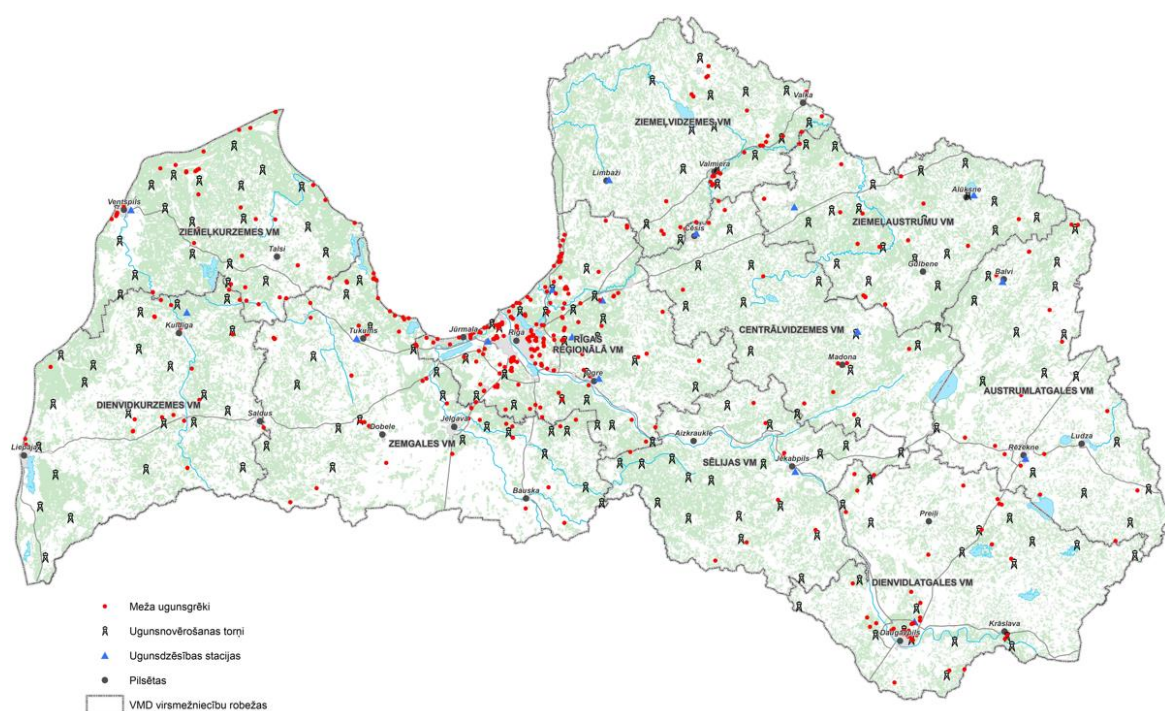
Ārkārtas stāvokļa izsludināšanas kārtība ir sekojoša: viena no augstāk minētajām amatu ieņemošajām personām iesniedz rakstisku ierosinājumu novada civilās aizsardzības komisijas priekšsēdētājam. Komisijas priekšsēdētājs nekavējoties pēc ierosinājuma saņemšanas sasauc novada civilās aizsardzības komisijas sēdi. Sēdē izskata ierosinājumu un pieņem lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu vai ierosinājuma noraidīšanu. Par minētās komisijas lēmumu novada domes priekšsēdētājs nekavējoties informē Zemkopības ministru.

Uz iespējamā ugunsgrēka vietu vispirms izbrauc VMD amatpersona, kuras uzdevums ir pārliecināties par izsaukuma pamatotību un situāciju izsaukuma vietā. Ja tiešām ir izcēlies ugunsgrēks, amatpersona uz izsaukuma vietu izsauc tuvāko meža ugunsdzēsības staciju ugunsdzēsības autocisternu ar komandu, kas atrodas Grobiņā, Atpūtas ielā 4. Meža ugunsdzēsības stacijā meža ugunsnedrošajā periodā darbā tiek pieņemti sezonas darbinieki. Gadījumā, ja Valsts meža dienesta amatpersona konstatējot ugunsgrēka vietā vai tā dzēšanas

²⁰ Meža uguns apsardzība. Pieejams: [Buklets meza ugunsapsardziba.pdf \(zm.gov.lv\)](#)

laikā, vai arī ja pastāv iespēja ka tiks apdraudētas būves vai citi īpašumi, kas var izraisīt paaugstinātu ugunsbīstamību, ka ar saviem resursiem nespēj meža degšanu ierobežot, tā pieprasa palīdzību VUGD. Ugunsdzēsības darbus un kārtību reglamentē MK 2008. gada 10. jūnija noteikumi Nr. 420 “Noteikumi par meža ugunsdzēsības darbiem un Valsts meža dienesta un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta sadarbības kārtību, veicot meža ugunsgrēku ierobežošanas un likvidācijas darbus”.

Saskaņā ar Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likumu ugunsgrēka ierobežošanas un likvidācijas darbus mežā un meža zemēs vada Valsts meža dienesta atbildīgā amatpersona.

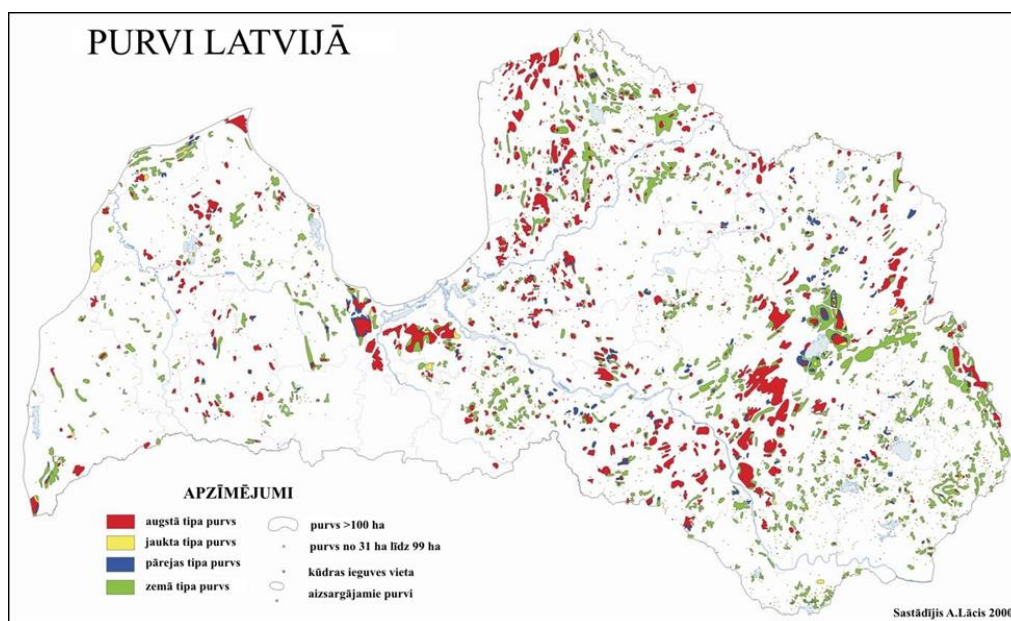
17. attēls. Meža ugunsnovērošanas torņu un meža ugunsdzēsības staciju tīkls, kā arī meža ugunsgrēku statistika 2021. gadā [VMD]

Saskaņā ar Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likumu ugunsgrēka ierobežošanas un likvidācijas darbus mežā un meža zemēs vada Valsts meža dienesta atbildīgā amatpersona.

Lielu mežu ugunsgrēku dzēšana ir darbietilpīgs un ilgstošs process, kas var turpināties vairākas diennaktis un pat nedēļas. Bīstamās teritorijas ir visi skujkoku mežu masīvi uz sausieņu tipa un susinātām augsnēm, kuras ir 1. (Sakas un Vērgales pagasti, daļēji Lažas, Cīravas, Grobiņas, Gaviezes, Bārtas, Otaņķu, Kalētu, Nīcas un Rucavas pagasti) un 2. ugunsbīstamības klases audzes. Tās veido lielāko bīstamību. CAP 2. pielikumā ir attēlotas meža ugunsbīstamības klases Dienvidkurzemes novadā.

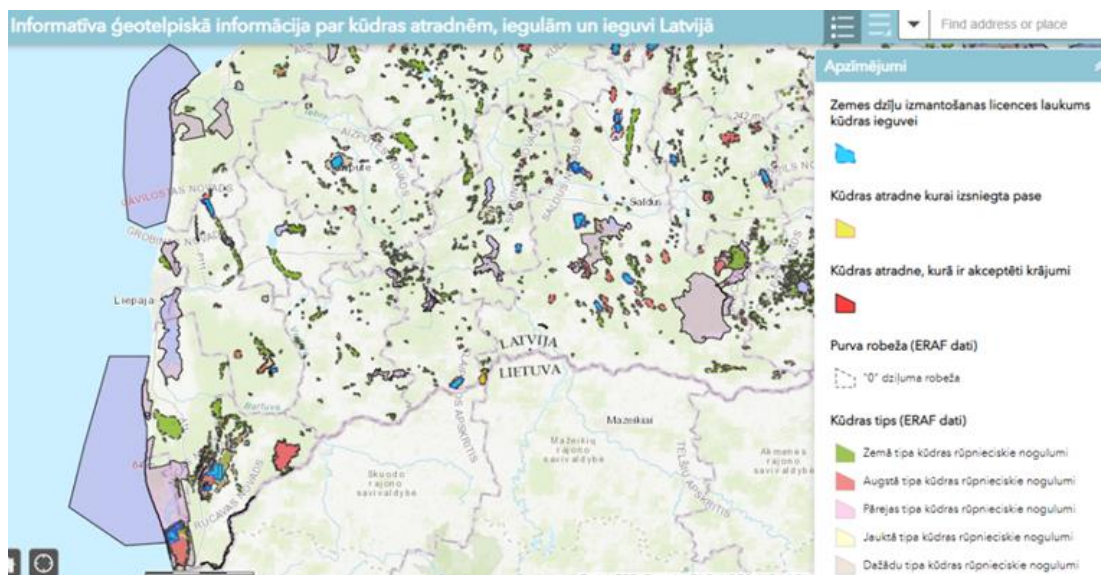
Purvs ir pārmērīgi slapja vieta, kur augsnes cilmiezi sedz kūdras kārtu, kuras biezums nenosusinātā stāvoklī ir lielāks par 30 cm. Latvijas reljefs (viegli viļņots, ar daudzām ieplakām)

un klimatiskie apstākļi (nokrišņu daudzums lielāks par iztvaikošanu) ir ļoti labvēlīgi, lai turpinātu attīstīties esošie purvi, atjaunotos izstrādātie un veidotos jauni purvi. Kūdras veidošanās galvenokārt norisinās purvos. Purvi galvenokārt veidojas aizaugot ūdenstilpēm (ezeriem, vecupēm, dīķiem u.c.) vai pārpurvojoties sauszemei. Izšķir trīs galvenos purvu tipus: zemais (zāļu), augstais (sūnu), kā arī pārejas tipa. Kūdras purvu degšana var ilgt pat vairākus mēnešus, līdz brīdim kad sākas spēcīgas lietavas. Ugunsbīstamība strauji pieaug laikā, kad ilgstoši ir sausi, karsti laikapstākļi ar stipru vēju. Paaugstinoties vidējām gaisa temperatūrām un ietilgstot sausumam, sagaidāms, ka arī Latvijā palielināsies degšanas gadījumu biežums purvos. Tad šādos gadījumos var tikt izsludināta ārkārtas situācija. Purvi un kūdrāji būtiski atšķiras ar uguns izplatības gaitu, kuru nosaka kūdras kā substrāta un degšanas materiāla specifiskās īpašības.²¹ Ugunsgrēka ierobežošanai un likvidēšanai jāiesaista cilvēkresursi, transportlīdzekļi (buldozeri, ekskavatori u.c.) energoresursi, sakaru līdzekļi u.c. Meža un kūdras purvu ugunsgrēkiem piemīt arī pārrobežu izplatīšanās risks, kā rezultātā nepieciešama pārrobežu sadarbība katastrofas pārvarēšanai.

18. attēls. Purvi Latvijā [latvijaskudra.lv]

²¹ Purvu degumu ietekmētās vides un purva atjaunošanās intensitātes pētījumi, LU ĢZZF, 2019. Pieejams: [Pētījumi un publikācijas \(lvm.lv\)](http://pētījumi.unpublikācijas(lvm.lv))

19. attēls. Ģeotelpiskā informācija par kūdras atradnēm, iegulām un ieguvi Latvijā un Dienvidkurzemes novadā [LVĢMC]

Kā potenciāli bīstamās zonas var uzskaitīt Rucavas kūdras purvu, Ploces kūdras purvu, Kalšu purvu Vaiņodes pagastā, un purvu Aizputes pagastā.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, meža un kūdras purvu ugunsgrēki pēdējos gados Liepājas un DKN ST nav fiksēti. Meža un kūdras purvu ugunsgrēki vērtējams kā vidējs risks ar augstu varbūtību.

Mežos ugunsbīstamajā sezonā un sausuma periodos neveidot ugunsiskus vai izmantot atklātu liesmu. Fiksējot meža ugunsgrēku nekavējoties ziņot Dienvidkurzemes virsmežniecībai (63324018) vai VUGD (112). Nekavējoties pamest skarto teritoriju, pretēji vēja virzienam, lai nesaindētos ar dūmiem.

3.1.7. Epidēmija, pandēmija

Epidēmija ir infekcijas slimības izplatīšanās tādos apmēros, kas pārsniedz konkrētai teritorijai raksturīgu saslimstības līmeni, vai arī slimības parādīšanās un intensīva izplatīšanās teritorijā, kurā iepriekš tā nav reģistrēta (Epidemioloģiskās drošības likuma 1.panta 6.punkts). Atkarībā no infekcijas slimības īpatnībām un izplatīšanās apstākļiem epidēmijas var atšķirties pēc intensitātes saslimušo skaita ziņā, ģeogrāfiskās izplatības, skarto iedzīvotāju grupu loka un norises ilguma. Savukārt pandēmija ir epidēmija, kas skar plašas ģeogrāfiskas teritorijas vai kontinentus.

Infekciju slimības izplatības īpatnības ir atkarīgas no daudziem faktoriem, tai skaitā, iedzīvotāju imunitātes, vakcinācijas aptveres, dzīves apstākļiem un sanitārās kultūras līmeņa, gadalaika (dažām infekcijas slimībām raksturīga sezonālitate), ģeogrāfiskām un klimatiskajām

joslām, klimata pārmaiņām, kā arī veikto pretepidēmijas pasākumu efektivitātes. Bīstamākais ir tas, ka nav iespējams paredzēt infekciju uzliesmojumu.

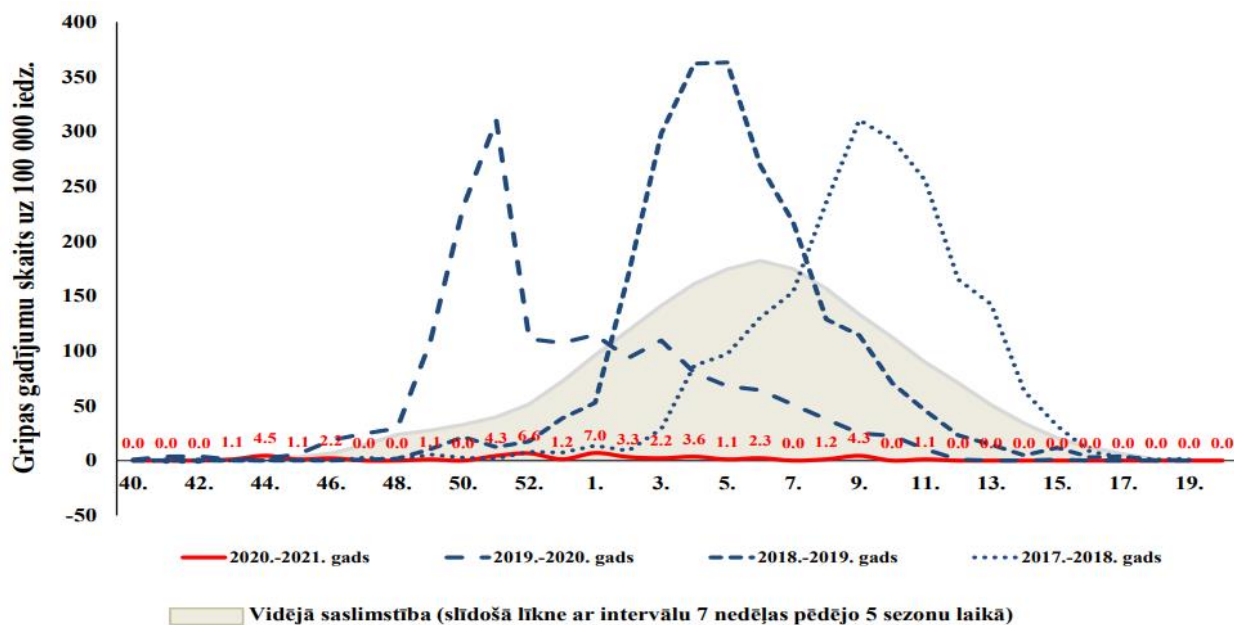
Epidēmiju un pandēmiju iespējamība palielinās situācijās, ja, piemēram, ir notikusi dabas katastrofa vai militārs iebrukums. Palielinās cilvēku skaits, kam nepieciešama medicīniskā palīdzība vai īpaša aprūpe, kā arī evakuācijas laikā, masveida izmitināšanas vietās un citur, kur lielā daudzumā uzturas un pulcējas cilvēki ir paaugstināts risks vides piesārņojumam, kas veicina infekciju slimības ieviešanu un izplatīšanos. Tāpat epidēmijas un pandēmijas draudi var rasties infekcijas pārrobežu pārvešanas gadījumā.

Šobrīd Latvijā par aktuālāko uzskatāma SARS-CoV-2 infekcija (turpmāk - Covid-19 infekcija). Kopš pirmajiem reģistrētajiem saslimšanas gadījumiem 2019. gada nogalē Uhaņas (Vuhaņas) provincē, Ķīnā, saslimšanas gadījumi reģistrēti visos kontinentos. Pasaules Veselības organizācija 2020.gada 30.janvārī paziņoja, ka Covid-19 infekcija ir sasniegusi pandēmijas līmeni. Līdz 2021.gada sākumam pasaulē inficēšanās ar jauno koronavīrusu konstatēta vairāk nekā 400 miljoniem cilvēku, no kuriem vairāk kā 5 miljoni ir miruši. Latvijā pirmais ar Covid-19 inficētais gadījums konstatēts 2020. gada 3.martā, kopā Latvijā līdz 2021. gada sākumam saslimuši vairāk kā 400 tūkstoši cilvēku, miruši vairāk kā 4500 pacienti.

Vienlaikus epidēmijas risks saglabājas ar gripas strauju izplatīšanos, vidēji gripas sezonas laikā 3 000 pacienti tiek hospitalizēti saistībā ar gripu un gripas izraisītu pneimoniju, bet ārstēšanu ambulatori saņem ap 50 000 pacientu. Lielākais nāves gadījumus skaits tiek reģistrēts nedēļās, kad ir augstākā gripas epidēmijas intensitāte. Pandēmiskā gripas vīrusa izplatīšanās gadījumā saslimušo un mirušo skaits var ievērojami pieaugt.

Epidēmija vai pandēmija ir vērtējama kā augsts risks un tās iestāšanās gadījumā būtiski tiek noslogota veselības nozares kapacitāte, kā arī liela strādājošo skaita saslimšana vai darba nespēja, aprūpējot saslimušos bērnus, var ietekmēt citu sabiedrībai svarīgo pakalpojumu nodrošināšanu, piemēram, ūdensapgādi, elektroapgādi, reaģēšanu uz ugunsgrēkiem, glābšanas darbiem un citiem ar drošību saistītiem pasākumiem.

Vienlaicīgi Covid-19 un gripas infekcijas izplatīšanās novēršanai ir pieejami efektīvi līdzekļi – vakcinācija, tādēļ, nodrošinot sabiedrības vai riska grupu vakcināciju, ir iespējams ievērojami novērst gripas un Covid-19 izplatīšanās riskus.

20. attēls. Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos [SPKC dati]

Gripas epidēmiskā izplatība 2020. – 2021.gada sezonā netika novērota. Iepriekšējās sezonās epidēmijas sākums bija novērots novembra beigās, decembrī vai janvāra sākumā. Epidēmiskā izplatība ilga līdz marta sākumam vai līdz pat aprīļa beigām (2017.–2018.gada sezonā). Maksimālais pēc palīdzības vērsušos pacientu skaits tika reģistrēts 2019. gadā (skatīts 10.02.2022).

20. attēlā redzamā statistika Latvijā veidota, balstoties uz veiktā monitoringa datiem. Monitoringā tiek iesaistītas ambulatorās ārstniecības iestādes (ģimenes ārsta prakses), stacionārās ārstniecības iestādes un izglītības iestādēs. 2020. – 2021. gada sezonā ziņojumus snieguši 55 ģimenes ārsti un iesaistīto iedzīvotāju skaits kopā bijis 92 025 jeb 4,8 % no kopējā Latvijas iedzīvotāju skaita. Monitoringā kopā tika iesaistītas 10 slimnīcas 9 administratīvajās teritorijās. Monitoringā tika iekļautas 30 vispārējās izglītības iestādes (20 129 skolēni) un 33 pirmsskolas izglītības iestādes (6 252 bērni)²². Liepājas valstspilsētā stacionāro un ambulatoro medicīnisko aprūpi nodrošina 12 veselības aprūpes iestādes, tās uzskaitītas zemāk tabulā.

²²Pārskats par gripas un citu akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) izplatību 2020.–2021. gada epidēmiskajā sezonā. <https://www.spkc.gov.lv/lv/parskati-par-akutu-augsejo-elpecelu-infekciju-un-gripas-izplatibu> [Skatīts 10.02.2022].

Nosaukums	Adrese	Kontaktinformācija
Pašvaldības veselības aprūpes iestādes		
SIA "Liepājas reģionālā slimnīca"	Slimnīcas iela 25	63 403 231 www.liepajasslimnica.lv
SIA "Vecliepājas primārās veselības aprūpes centrs"	Republikas iela 5, Liepāja	63 422 497 www.vpvac.lv
SIA "Jaunliepājas primārās veselības aprūpes centrs"	Aldaru iela 20/24	63 423 149 www.jpvac.lv
Valsts veselības aprūpes iestādes		
Valsts SIA "Piejūras slimnīca"	Jūrmalas iela 2	63 423 253 www.piejurasslimnica.lv
Privātās veselības aprūpes iestādes		
AS "Veselības centru apvienība" filiāle Liepājas Medicīnas centrs	Brīvības iela 95	63 428 796 www.vca.lv
SIA „L. Atiķes Doktorāts”	Pļavu iela 6	63 401 988 atikesdoktorats.lv
Dzērves doktorāts	Dzērves iela 15	63 438 100
Liepājas Olimpiskā centra Medicīnas centrs	Brīvības iela 39	63 483 888 loc.lv
„Mans Doktorāts”	Rīgas iela 39	63 480 401
SIA "Hiltests"	Pulkveža Briēža iela 4	63 421 228 hiltests@inbox.lv

Dienvidkurzemes novadā atrodas Priekules slimnīca, Aizputes slimnīca (Kuldīgas slimnīcas filiāle).

Dienvidkurzemes novadam tuvākās slimnīcas ir SIA "Liepājas reģionālā slimnīca", SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca", SIA "Kuldīgas slimnīca", SIA "Jelgavas pilsētas slimnīca" un SIA „Dobeles un apkārtnes slimnīca”.

Gripas izplatības intensitāte visā 2020.–2021. gada sezonas laikā nepārsniedza starpsezonu līmeni. Sezonas laikā gripas intensitāte bija ļoti zema, maksimālā intensitāte nepārsniedza 7 gadījumus uz 100 000 iedzīvotāju. Salīdzinot ar iepriekšējām sezonām, gripas epidēmijai nav tendence palielināties.

2020. gada 13. martā Latvijas Republikas valdība izsludināja ārkārtas stāvokli valstī un noteica ierobežojumus ar mērķi samazināt pandēmijas uzliesmojumu. Pēdējais ārkārtas stāvoklis beidzās 2022. gada 28. februārī. Atbildīgās institūcijas darbību koordinācijai ārkārtējās situācijas laikā ir Krīzes vadības padome un Veselības ministrija (turpmāk tekstā –

VM). VM un tās pakļautībā esošās iestādes, tai skaitā slimnīcas, ārstniecības iestādes, Slimību profilakses un kontroles centrs u.c., organizē pretepidēmijas pasākumus saskaņā ar Epidemioloģiskās drošības likumu, 2006. gada 21. novembra MK noteikumiem Nr. 948 “Noteikumi par gripas pretepidēmijas pasākumiem”, 2021. gada 28. septembra MK noteikumiem Nr. 662 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai”, 2000. gada 26. septembra MK noteikumiem Nr. 330 “Vakcinācijas noteikumi”, 2016. gada 16. februāra MK noteikumiem Nr. 104 “Noteikumi par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē” u.c. normatīvo aktu prasībām.

Epidēmijas iestāšanās gadījumā būtiski tiek noslogota veselības nozares kapacitāte, kā arī liela strādājošo skaita saslimšana noved pie darba nespējas. Atkarībā no ieviestajiem pandēmijas pretapkaršanas pasākumiem, var tikt traucētas vai paralizētas atsevišķas nozares (kā piemēram ēdināšana, tūrisms u.c.). Covid-19 kalpo kā lielisks piemērs pasaules un Latvijas sagatavotībai reaģēšanā uz pandēmijām, kā arī pārbauda atbildīgo iestāžu spēju reaģēt krīzes situācijās. Papildus tiek parādīta informācijas laikmeta dezinformācija, kas būtiski kavē cīņu pret pandēmijas izskaušanu. Ņemot vērā klimatiskās izmaiņas, pārapsūdzības palielināšanos pasaulē un sociālekonomiskos faktoros, nākotnē sagaidāmas jaunas globālas vai vietēja mēroga pandēmijas.

Valsts katastrofu medicīnas plāns ir stratēģiska līmeņa dokuments, kurš, ņemot vērā Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteiktos katastrofu pārvaldīšanas pasākumus, katastrofu medicīnas sistēmas ietvaros nosaka ārkārtas medicīnisko situāciju un ārkārtas sabiedrības veselības situāciju pārvaldīšanā iesaistīto institūciju atbildību un rīcību. Saskaņā ar Ārstniecības likumu katastrofu medicīnas sistēma ir valsts koordinētu pasākumu kopums, ko veic ārstniecības iestādes un citas veselības aprūpes nozares institūcijas neatkarīgi no īpašuma formas, lai ārkārtas medicīniskajās un ārkārtas sabiedrības veselības situācijās (turpmāk kopā – ārkārtas situācija) glābtu cilvēku dzīvību un mazinātu postošo ietekmi uz sabiedrības veselību. Katastrofu medicīnas sistēmu aktivizē ārkārtas medicīniskajā situācijā un ārkārtas sabiedrības veselības situācijā. Ārkārtas medicīniskā situācija ārstniecības iestādē, pašvaldības administratīvajā teritorijā vai valstī ir tādā gadījumā, ja tūlītēji pieejamo medicīnisko resursu apjoms neatbilst esošajam vai prognozējamam cietušo vai saslimušo skaitam. Ārkārtas sabiedrības veselības situācija ir infekcijas slimību uzliesmojums vai uzliesmojuma drauds ar ievērojamu un grūti kontrolējamu izplatīšanās potenciālu, kā arī notikums vai notikuma drauds ar veselībai kaitīga bioloģiskā, ķīmiskā vai fizikālā faktora

iedarbību uz iedzīvotājiem, kad nepieciešama sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu veikšana pastiprinātā režīmā un koordinēta iesaistīto institūciju rīcība²³.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, visā Latvijas teritorijā fiksēta gripas epidēmija (2009. – 2017. gads). Epidēmija vērtējama kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

Sekot līdzi atbildīgo dienestu norādījumiem. Sagādāt pārtikas un dzeramā ūdens rezerves, ja nepieciešams ievērot pilnīgu izolāciju. Izvairīties no publisku vietu apmeklēšanas, masu pasākumiem un citiem tiešiem kontaktiem ar cilvēkiem. Rūpēties par personīgo higiēnu. Slimības simptomu izpausmes gadījumā, sazināties ar ģimenes ārstu. Veselības straujas pasliktināšanās gadījumā, sazināties ar NMPD (113) vai vienoto dienesta Nr. (112).

3.1.8. Epizootijas

Epizootijas ir dzīvnieku infekcijas slimības, kurām raksturīga dzīvnieku masveida saslimšana, un tās rada lielus ekonomiskos zaudējumus, ierobežo tirdzniecību ar dzīvniekiem un dzīvnieku izcelsmes produkciju. Tās ir, piemēram, Āfrikas cūku mēris, klasiskais cūku mēris, mutes un nagu sērga, putnu gripa u.c.

Konstatējot epizootijas uzliesmojumu, skartās novietnes dzīvnieki pakļauti nogalināšanai, savukārt noteiktā teritorijā ap skarto novietni tiek piemēroti dažādi ierobežojumi un papildus kontroles pasākumi. Konstatējot epizootijas uzliesmojumu savvaļas dzīvniekiem, tiek noteikti ierobežojumi un slimības kontroles pasākumi gan slimības apkarošanai un uzraudzībai attiecīgajā savvaļas dzīvnieku populācijā, gan lauksaimniecības dzīvnieku novietnēm, atkarībā no konkrētās slimības un skartās dzīvnieku sugas. Slimības uzraudzības un apkarošanas pasākumus veic valsts kompetentās iestādes.

Epizootiju izplatību ietekmē inficētu savvaļas dzīvnieku migrācija, inficētu lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošana vai dzīvnieku izcelsmes produktu, kas iegūti no inficētiem dzīvniekiem, aprīte. Risku rada arī dažādu dzīvnieku nelegāla pārvietošana.

Epizootija var radīt sekojošas sekas:

- būtiskas negatīvas sekas biznesam un peļņai,
- pieaug slimību ārstēšanas izmaksas,
- samazinās saimniekošanas efektivitāte,
- tiek apdraudētas citas tuvākās dzīvnieku novietnes,
- tiek apdraudēta apkārtējā vide no slimību iekļūšanas tajā.

²³ Valsts katastrofu medicīnas plāns/ Pieejams: https://www.nmpd.gov.lv/lv/katastrofu-medicinas-plani?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

Epizootisko slimību profilakses pasākumus un to paziņošanas kārtību, ierobežojumus mājdzīvnieku un mājas apstākļos audzētu savvaļas dzīvnieku iespējamās saslimšanas gadījumā, apkarošanas pasākumu kopumu pēc karantīnas noteikšanas, uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumus, ja ir saslimuši savvaļas dzīvnieki, dzīvnieku pārvadāšanas ierobežojumus, transportlīdzekļu tīrīšanas un dezinfekcijas kārtību, ierobežojumus dzīvnieku izcelsmes produktu iegūšanai un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam, izmantošanas un savvaļas dzīvnieku medību kārtību slimību apkarošanas laikā, slimību apkarošanas pasākumos iesaistīto institūciju un personu darbību un pienākumus nosaka 2002. gada 19. marta MK noteikumi Nr. 127 “Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība”.

Zemkopības ministrija (turpmāk tekstā – ZM) noteikusi sevišķi bīstamas dzīvnieku slimības (epizootijas):

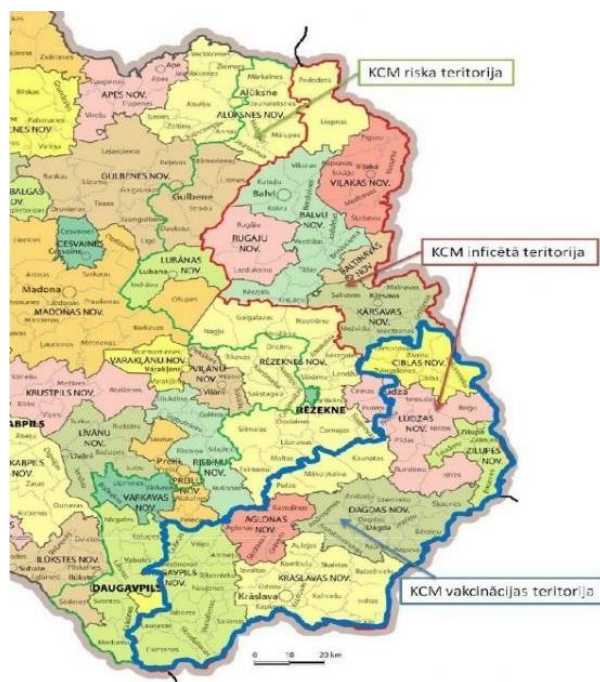
- Mutes un nagu sērga,
- Klasiskais cūku mēris,
- Āfrikas cūku mēris,
- Putnu gripa un pandēmiskais H1N1 2009 vīruss,
- Āfrikas zirgu mēris,
- Citas epizootijas.

1. Mutes un nagu sērga. Slimības izraisītājs ir patogēns vīruss, kas rada pārnadžu kārtas un biezpēdaiņu apakškārtas dzīvnieku saslimšanu. Pret to visuzņēmīgākie dzīvnieki ir govis, cūkas, kazas un aitas. Ja uzņēmīgo savvaļas dzīvnieku populācijā konstatē slimības uzliesmojumu vai slimības gadījumu, veterinārais inspektors par to informē ZM. Valsts un pašvaldības iestāžu turpmākā darbība notiek saskaņā ar Valsts CAP vai attiecīgās pašvaldības CAP. Lai arī Latvijā mutes un nagu sērga pēdējo reizi reģistrēta 1987. gadā, savas kontagiozitātes (lipīguma) dēļ tā kļūst aktuāla ikreiz, kad sērgas uzliesmojums konstatēts Eiropā. Slimības uzliesmojuma gadījumā veiks pasākumus, ko paredz 2005. gada 2. augusta MK noteikumi Nr. 582 “Mutes un nagu sērgas likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība”. PVD ir izstrādājis „Mutes un nagu sērgas apkarošanas instrukciju”²⁴.

2. Klasiskais cūku mēris (turpmāk tekstā – KCM) – kontagioza, ģeneralizēta visu vecumu cūku infekcijas slimība, kuru ierosina vīruss un kas ātri izplatās uzņēmīgo cūku (mājas un mežu cūku) populācijā. Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk tekstā – PVD) klasiskā cūku mēra

²⁴ PVD instrukcijas. Pieejams: <https://www.zm.gov.lv/partikas-un-veterinarais-dienests/statiskas-lapas/pvd-instrukcijas?id=7057#jump> (Skatīts 20.02.2022.)

inficētajās teritorijā veic slimības apkarošanas un ierobežošanas pasākumus. Latvijā pēdējais KCM gadījums reģistrēts 2014. gada 26. jūnijā. Slimības uzliesmojuma gadījumā veiks pasākumus, ko paredz 2004. gada 30. novembra MK noteikumi Nr. 991 “Klasiskā cūku mēra likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība”. Liepājas un DKN ST neatrodas KCM riska, inficētajā un vakcinācijas teritorijā.

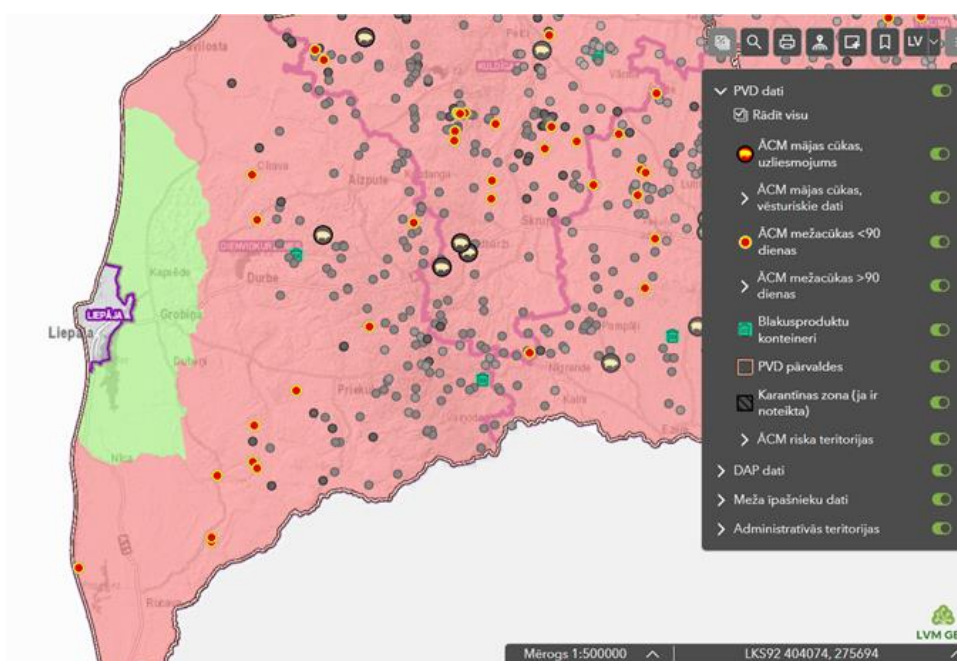
21. attēls. KCM riska, inficētās un vakcinācijas teritorijas karte²⁵ [ZM dati]

3. Āfrikas cūku mēris (turpmāk tekstā – ĀCM) – ļoti lipīga akūta cūku infekcijas slimība, ko raksturo septicēmija un augsta letalitāte. Latvijā ĀCM pirmo reizi reģistrēts 2014. gada 26. jūnijā. Mājas cūkas no saslimšanas ar Āfrikas cūku mēri var pasargāt, ievērojot stingrus biodrošības pasākumus. PVD, pamatojoties uz Eiropas Komisijas izdotajiem normatīvajiem aktiem un 2004. gada 17. februāra MK noteikumiem Nr.83 „Āfrikas cūku mēra likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība”, ir izstrādājis ĀCM apkarošanas instrukciju, kas paredz detalizētu rīcību slimības aizdomu vai uzliesmojuma gadījumā. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.83 pēc cūku mēra uzliesmojuma Latvijā tiek noteikta karantīnas teritorija ar trijām riska zonām:

1. III riska zona tiek noteikta pēc cūku mēra gadījumu konstatēšanas mājas cūku novietnēs un savvaļas cūku populācijā,
2. II riska zona tiek noteikta pēc cūku mēra gadījumu konstatēšanas tikai savvaļas cūku populācijā,
3. I riska zona tiek noteikta kā aizsardzības zona ap III vai II riska zonu.

²⁵ https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/PVD/KCM_teritorijas.jpg (Skatīts 20.02.2022.)

DKN Vērgales, Medzes, Grobiņas, Gaviezes pagasti un Grobiņas pilsēta ir iekļauti I riska zonā. II riska zonā iekļauti Vaiņodes pagasts un Embūtes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P116, P106, Aizputes, Cīravas un Lažas pagasts, Kalvenes pagasta daļa uz rietumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz dienvidiem no autoceļa A9, uz rietumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz rietumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296, Durbes pagasts, Priekules pagasts, Sakas pagasts, Dunikas pagasts, Aizputes un Pāvilostas pilsēta. III riska zonā iekļauti Kalvenes pagasta daļa uz austrumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz ziemeļiem no autoceļa A9, uz austrumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz austrumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296, Embūtes pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa P116, P106, kas tiek noteikta pēc ĀCM gadījumu konstatēšanas savvaļas cūku populācijā.

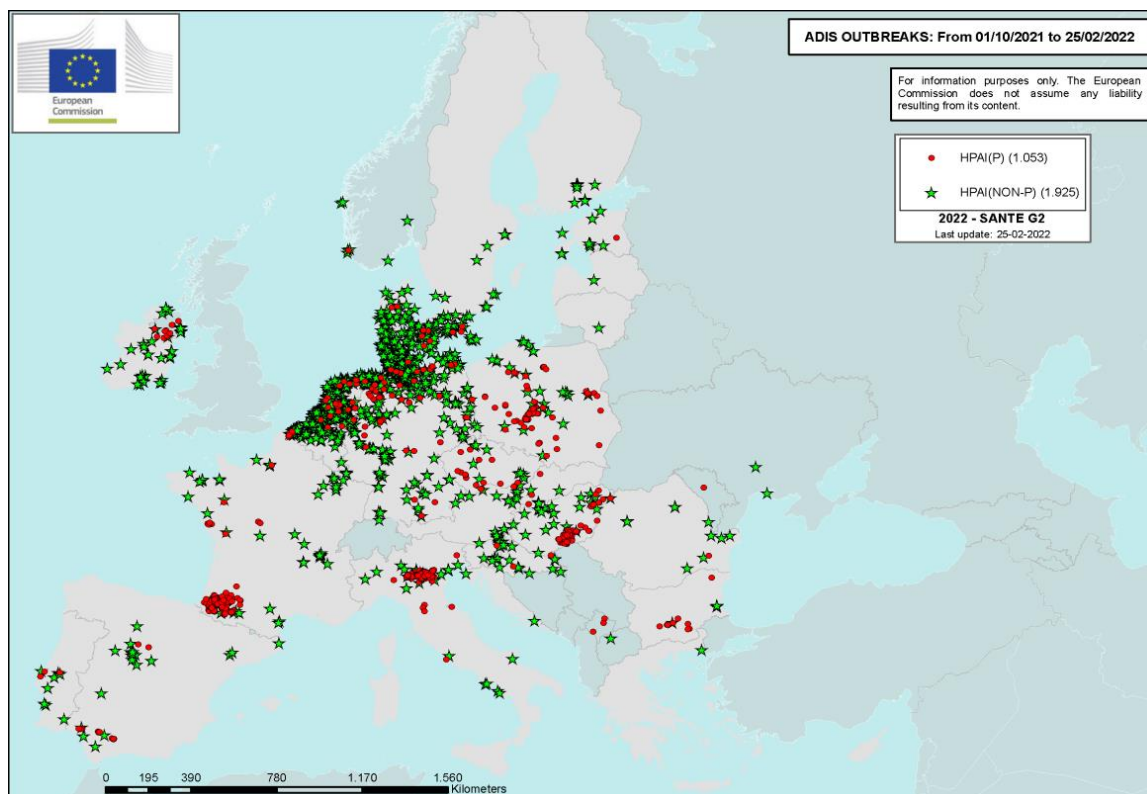
22. attēls. ĀCM skartās teritorijas DKN uz 20.02.2022. [ZM, PVD]²⁶

Atbilstoši kartei DKN pēdējo 90 dienu laikā ir atrastas mežacūkas, kurām būtu ĀCM.

4. Putnu gripa un pandēmiskais H1N1 2009 vīruss – akūta, ļoti lipīga putnu infekcijas slimība, kas rada bojājumus dažādās orgānu sistēmās, un tās klīniskā izpausme atkarīga no ierosinātāja patogenitātes. Ar putnu gripu slimo vistas, pīles, zosis, tītari, paipalas, pāvi, fazāni un strausi, retāk citas putnu sugas. PVD Latvijas teritorijā katru gadu veic aktīvu putnu gripas uzraudzību putnu migrācijas laikā – pavasaros un rudenos. Pamatojoties uz 2007. gada 19. jūnija MK noteikumiem Nr. 405 "Putnu gripas uzliesmojuma likvidēšanas un draudu

²⁶ĀCM ierobežojumi/ interaktīvā karte. Pieejama: <https://pvd.lvm.lv/?loc=553805:279851:1> (skatīts 20.02.2022.)

novēršanas kārtība”, PVD ir izstrādājis „Putnu gripas apkarošanas instrukciju”, kurā aprakstīta detalizēta informācija un rīcības shēma PVD inspektoriem putnu gripas aizdomu vai apstiprināta uzliesmojuma gadījumā. Salīdzinot ar 2017. un arī 2020. gadu, kad profilaktiskā nolūkā tika noteikti ierobežojumi mājpūtniem (tos turēt slēgtās telpās, nepieļaujot kontaktu ar savvaļas putniem), putnu gripas aktivitāte 2018. un 2019. gadā Eiropā bija mazāk intensīva. 2021. gadā, līdz 02.jūnijam, putnu gripa Latvijā reģistrēta 50 savvaļas putniem²⁷. Putnu gripas gadījumi fiksēti arī 2022. gada pirmajā pusē.

23. attēls. Putnu gripas uzliesmojumi 2021. gada sezonā [European Commission]

5. Āfrikas zirgu mēris – vīrusa izraisīta slimība, kas skar visus zirgu dzimtas dzīvniekus. 2002. gada 19. marta MK noteikumos Nr. 127 “Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” noteikti slimības profilakses pasākumi un to paziņošanas kārtība, pasākumi ar zirga mēri saslimšanas gadījumos, slimības apkarošanas pasākumi pēc karantīnas noteikšanas, slimības uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumi, Āfrikas zirgu mēra diagnostika. Latvijā Āfrikas zirgu mēris nav konstatēts. Lai izvairītos no epizootiju uzliesmojumiem, dzīvnieku novietnēs jāievēro bioloģiskā drošība.

²⁷ Putnu gripa. Pieejams: <https://www.zm.gov.lv/partikas-un-veterinaraiss-dienests/statiskas-lapas/putnu-gripa-aktuala-informacija?id=7505#jump> (Skatīts 26.10.2021.)

Katrai infekcijas slimībai un dzīvnieku novietnē esošajam dzīvnieku veidam šie pasākumi var atšķirties, tāpēc zemāk norādītas vispārējās piesardzības prasības:

- Iegādājoties dzīvniekus no citām novietnēm – pārliecināties par to veselības stāvokli. Pirms jauno dzīvnieku pievienošanas esošajiem, ievietot tos karantīnā (2 – 3 nedēļas);
- Iegādājoties bioloģisko materiālu, to darīt tikai no valsts veterinārajā uzraudzībā esošiem atzītiem spermas savākšanas un uzglabāšanas centriem;
- Aktīvi sadarboties ar praktizējošiem veterinārārstiem, nodrošinot ātru reakciju dzīvnieku slimību gadījumā;
- Higiēnas prasību ievērošana novietnē – tīra un sausa ieeja, pie ieejas novietots dezinfekcijas paklājs, vieta, kur nomazgāt rokas, regulāra personāla apmācība;
- Higiēnas prasību ievērošana novietnes apmeklētājiem – roku mazgāšana, atbilstoša apģērba vilkšana, apavu dezinfekcija, bahilu izmantošana;
- Nodrošināt, lai novietnes personālam nav saistība ar kādu citu dzīvnieku novietni;
- Nepieļaut nepiederošu personu un citu dzīvnieku iekļūšanu novietnē. Līdz minimumam samazināt novietnes apmeklētājus. Aparot kaitēkļus (grauzējus, insektus);
- Regulāri veikt tīrīšanas un dezinfekcijas pasākumus novietnē un tās teritorijā. No barības tvertnēm un ēdināšanas sistēmas regulāri izvākt barības pārpalikumus;
- Organizēt izlietoto pakaišu, neizmantotās barības un mirušo dzīvnieku uzglabāšanu līdz savākšanai, ievērojot vispārējās higiēnas prasības un normatīvos aktus. Dzīvnieku liķu iznīcināšanu uzticēt uzņēmumam, kurš saņēmis attiecīgo atļauju;
- Neizbarot lauksaimniecības dzīvniekiem pārtikas atkritumus, medījumu apstrādes pārpalikumus u.c.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, visā Latvijas teritorijā fiksēts ĀCM (2014. – 2018. gads), putnu gripas ierosinātāji H5N8 un H5N5 (2016. un 2017. gads), govju enzootiskā leikoze (2015. un 2016. gads), mājdzīvnieku mutes un nagu sērga (1982. un 1987. gads) un putnu gripas vīruss H5N1 (2006. gads). Epizootijas vērtējamas kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

Par klaiņojošiem, cietušiem un bojā gājušiem dzīvniekiem Liepājas valstspilsētas teritorijā jāziņo Liepājas dzīvnieku patversmei “Lauvas Sirds” (darba laikā: **63443909** vai **26660552**; ārpus darba laika **26660552**). DKN Mirušo dzīvnieku savākšanu nodrošina Dienvidkurzemes novada komunālā pārvalde un Grobiņas HES (Nīca-Rucava: **25622860**; Medze: **29474727**; No Medzes līdz Pāvilostai: **26110266**). Mirušo dzīvnieku savākšana no Valsts autoceļiem pieteikt pa tālruni **80005555**. Bezsaimnieka kaķu izķeršanu un nogādāšanu veterinārajā iestādē kastrācijas un sterilizācijas veikšanai un mirušo dzīvnieku nogādāšana

utilizācijai - **29288720**. Klaiņojošo suņu un kaķu, kā arī apdzīvotās vietās iekļīdušu citu dzīvnieku izķeršanu DKN administratīvajā teritorijā un nogādāšanu dzīvnieku patversmē, īslaicīgu uzturēšanu un aprūpi dzīvnieku patversmē nodrošina **Dzīvnieku aizsardzības biedrība “Liberta”**. Liepājas un DKN ST algoritms klaiņojošu dzīvnieku savākšanai pievienots CAP pielikumā.

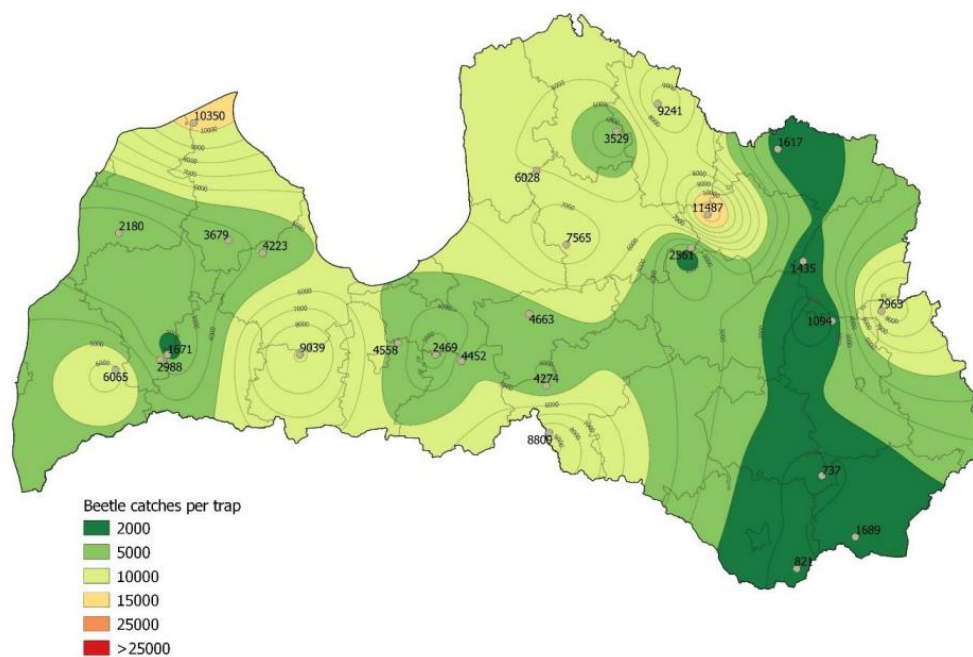
Savā saimniecībā konstatējot dzīvnieku saslimšanu, sazināties ar sev tuvāko veterināru un Pārtikas un veterināro dienestu (dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļa - +371 67095239). No slimā dzīvnieka jāpaņem testējami paraugi, kuri jātestē akreditētā laboratorijā. Ja slimība konstatēta, novietne tiek ievietota karantīnā un jāievēro Pārtikas un veterinārā dienesta norādījumi.

3.1.9. Epifitotijas

Epifitotijas ir strauja augiem kaitīgo organismu (augu slimības vai kaitēkļu invāzijas) izplatīšanās, kā rezultātā rodas meža koku, kultūraugu un citu augu masveida saslimšana vai strauja bojāeja. Lai cīnītos ar šiem uzliesmojumiem, tiek noteikta norobežotā teritorija, kas sastāv no inficētās zonas un buferzonas. Norobežotajā teritorijā tiek piemēroti dažādi fitosanitārie pasākumi, kuri vērsti uz to, lai pēc iespējas ātrāk ierobežotu organisma tālāku izplatīšanos vai pilnībā to iznīcinātu.

Masveida kukaiņu savairošanās mežaudzēs novērojama pēc ugunsgrēkiem, plūdiem, vējgāzēm, kad mežaudzes koki ir novājināti. Kukaiņu masveida savairošanās gadījumā rodas būtiski zaudējumi meža nozarei, kas savukārt ietekmē ekonomiku. Atbilstoši “Meža kaitēkļu un slimību monitoringa un briežu dzimtas dzīvnieku nodarīto jaunaudžu bojājumu monitoringa rezultātiem” par 2021. gadu, Latvijā tiek monitorētas šādas kukaiņu sugas: priežu parastā zāglapsene (*Diprion pini*), priežu sprīžotājs (*Bupalus piniarius*), priežu stūrspārnis (*Semithisa liturata*), priežu sfings (*Hyloicus pinastri*), priežu pūcīte (*Panolis flammea*), priežu iedzeltenā zāglapsene (*Gilpinia pallida*) un citas, mazāk nozīmīgas, kaitēkļu sugas. Īpaši bīstams ir egļu astoņzobu mizgrauzis (*Ips typographus*), kas barojas un attīstās galvenokārt parastajās eglēs. Uzskatāms par bīstamāko meža kaitēkli Latvijā pēc mežam nodarītā zaudējuma apmēra. Pēdējo gadu klimatiskie apstākļi Eiropā radījuši labvēlīgus nosacījumus egļu astoņzobu mizgrauža savairošanās uzliesmojumam daudzās Eiropas valstīs, sasniedzot pat epidēmijas apmērus. Egļu astoņzobu mizgrauži ievērojami izplatījušies arī Latvijā, kur tie ir sasnieguši fona statusu un būtiskus draudus mežsaimniecībai pagaidām nerada. Lielākās masveida savairošanās ir punktveida, izteikti lokālas, un skar atsevišķas audzes vai koku pudurus.

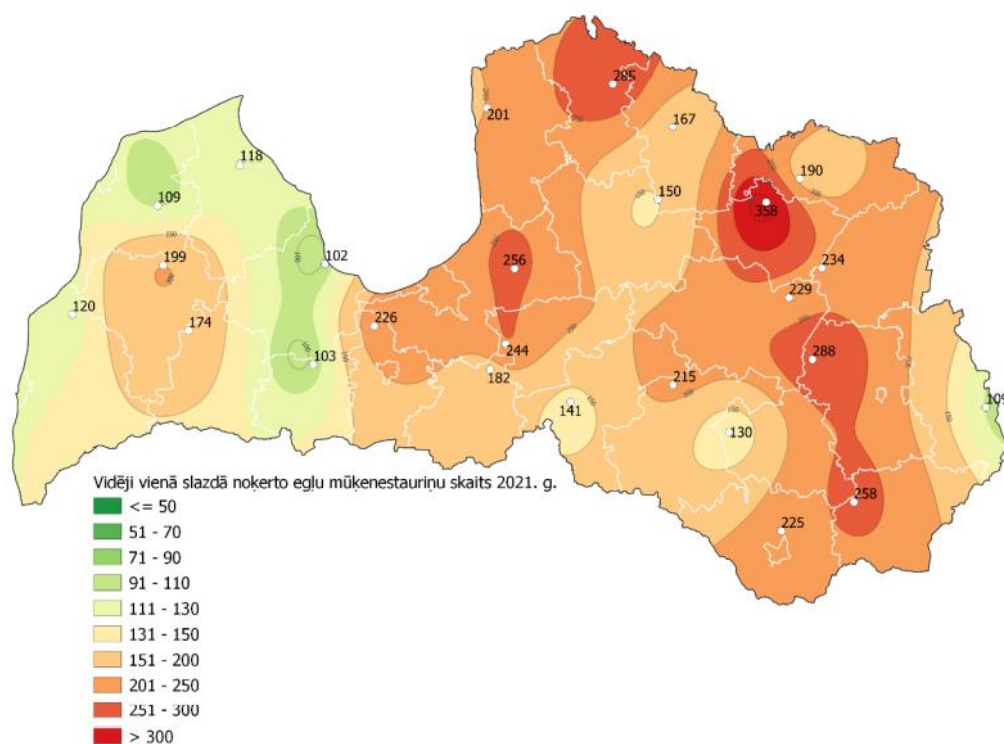
Latvijā šī kaitēkļa pēdējā savairošanās novērota pēc 2005. gada janvāra vētras. Savu maksimumu šī savairošanās sasniedza 2007. gadā, kad lielākajā daļā Latvijas teritorijas, arī Dienvidkurzemes novadā, tika izsludināta ārkārtas situācija. 2007. gadā Latvijas valsts mežzinātnes institūts (turpmāk tekstā – LVMI) “Silava” izstrādāja vērtīgo egļu audžu aizsardzības plānu, kura ietvaros tika sniegts atbalsts arī privātajiem meža īpašniekiem, lai ierobežotu šī kaitēkļa izplatību visā Latvijas teritorijā. 2019. gada Meža kaitēkļu un slimību monitoringa rezultāti norādīja uz strauju mizgraužu populācijas pieaugumu – mizgraužu populācija sasniedza augsta kaitējuma riska sliekšni Vidzemes centrālajā un ziemeļu daļā. Pretēji prognozētajam, 2020. gada pavasarī egļu astoņzobu mizgrauža vaboļu lidošanas aktivitāte vidēji Latvijā, salīdzinot ar 2019. gadu, strauji samazinājās. Straujais lidošanas aktivitātes samazinājums skaidrojams ar zemu gaisa temperatūru un vējaino laiku maija mēnesī. 2021. gada pavasarī lidošana aizsakās ļoti vēlu, kas skaidrojams ar zemu gaisa temperatūru. Šie nelabvēlīgie laika apstākļi kavēja mizgraužu izlidošanu un iespēju pulcēties lielā skaitā. Zemāk 24. attēlā redzama 2021. gada informācija par egļu astoņzobu mizgrauža izplatību Latvijā.

24. attēls. Egļu astoņzobu mizgrauža lidošanas intensitāte (vidēji vienā feromonu slazdā noķerto vaboļu skaits) 2021. gadā. [Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2021. gada rezultāti]

Egļu mūķene (*Lymantria monacha*) ir viens no bīstamākajiem skuju grauzēju kaitēkļiem Latvijā. Pēdējā egļu mūķenes masveida savairošanās novērota 2010. – 2012. gadā Garkalnes apkārtnē, kad priežu audzes tika pilnībā atskujotas vairāk nekā 10 000 ha platībā. Egļu mūķene ziemo olu stadijā aiz priežu kreves mizas, kur olas grūti atrodamas. Sekojoši, šo

kaitēkli nav iespējams konstatēt zemsegas kontrolē. Šī tauriņa monitoringam tiek izmantoti feromonu slazdi. Ozolu mūķenes uzraudzībai tiek izmantoti tādi paši feromonu slazdi un feromoni, kā egļu mūķenes gadījumā, jo feromonu dispensers “Lymodor M” pievilina gan egļu, gan ozolu mūķeni. Noķertais Ozola mūķeņu skaits saglabājies salīdzinoši zems, ap ~30 vienā slazdā. Ozolu mūķenes uzraudzībai iekārtoti astoņi parauglaukumi lapu koku audzēs, kas izvietoti transektē gar visu Kurzemes piekrasti no 2008. gada savairošanās vietas Liepājā ziemeļu virzienā. Par augstu risku prieku, egļu un ozola audzēm tiek uzskatīts noķerto tauriņu skaits, kas lielāks par 200 vidēji vienā slazdā. Zemāk 25. attēlā norādīts vidējais egļu mūķenes tauriņu skaits, kas noķerts vienā slazdā. Egļu mūķenes populācija pēc ievērojama krituma 2018. gadā strauji palielinājās 2019. gadā un augsts populācijas līmenis saglabājās arī 2020. un 2021. gadā.

25. attēls. Vidēji vienā slazdā noķerto egļu mūķenes tauriņu skaits 2021. gadā. [Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2021. gada rezultāti]

2021. gadā atsevišķa kaitēkļu apsekošana Dienvidkurzemes novadā nav veikta. Tuvākā vieta kur veikta apsekošana ir Liepājas valstspilsētā, līdz ar to norādīti Liepājas kaitēkļu apsekošanas dati²⁸ (DKN tie varētu būt līdzīgi).

²⁸ Meža biotisko risku monitorings. Meža kaitēkļu un slimību monitorings 2021. gada rezultāti. Latvijas valsts mežzinātnes institūts “Silava”. Agnis Šmits. [Skatīts 26.02.2022].

Liepājā 2021. gada apsekošanā kopumā konstatēti šādi kaitēkļi:

- Skuju grauzēji
 - priežu rūsganā zāglapsene (*Neodiprion sertifer*),
 - egļu mūķene (*Lymantria monacha*);
- Lapu grauzēji
 - ozolu mūķene (*Lymantria dispar*),
 - mazais salnsprīžmetis (*Operophtera brumata*),
 - ievu tīklode (*Yponomeuta evonymella*),
 - lauku, meža maijvabole (*Melolontha melolontha*, *M. hippocastani*);
- Stumbra kaitēkļi
 - egļu astonzobu mizgrauzis (*Ips typographus*),
 - egļu sešzobu mizgrauzis (*Pityogenes chalcographus*),
 - galotņu sešzobu mizgrauzis (*Ips accuminatus*),
 - lūksngrauži (*Tomicus piniperda*, *T. minor*),
 - sveķotājsmecernieki (*Pisodes spp.*),
 - koksngrauži (*Monochamus spp.*, *Rhagium inquisitor*, *Acanthocinus aedilis*);
- Jaunaudžu un sēklu kaitēkļi
 - maijvaboles (*Melolontha spp.*),
 - smecernieki (*Hylobius spp.*);
- Slimības
 - sakņu trupe (*Heterobasidium annosum*).

Pēdējos gados kā vienu no kaitēkļiem var pieminēt arī Spānijas kailgliemezi (*Arion vulgaris*). Spānijas kailgliemezis ir visēdājs, līdz ar to kaitē augļiem, dārzeņiem un zaļajiem augiem. Latvijā suga konstatēta 20. gs. beigās, bet jau 21. gs. sākumā tā strauji sākusi izplatīties. Ja 2009. gadā bija zināma tikai viena šīs sugas atradne, tad 2018. gadā suga apstiprināta 46 vietās. Spānijas kailgliemezim raksturīgas masveida populācijas, un, savairojoties lielā daudzumā, tas ir spējīgs nodarīt būtisku kaitējumu laukaugiem. Iedzīvotāji tiek aicināti ziņot par sastaptajiem Spānijas kailgliemežiem Dabas aizsardzības pārvaldei, kā arī tos uzraudzīt un likvidēt savos īpašumos. Likvidēšanai iespējamas tādas metodes kā mehāniska nolasīšana (savāc un iznīcina pēc tam) vai mehāniska iznīcināšana uz vietas (pāršķeļot ar asu priekšmetu). Augus var aizsargāt būvējot aizsargsienas, izmantojot vara stieples (pie augšas nolokot 45 grādu leņķī) vai lentes un elektriskos ganus. Var ierīkot paslēptuves, kas pievilina Spānijas kailgliemežus, tādējādi padarot vieglāku to savākšanu.

Pie invazīvām kaitēkļu sugām var pieminēt Amerikas signālvēzi. Uzskatāms par visbīstamāko invazīvo vēžu sugu, kas būtiski apdraud vietējo vēžu populācijas un izplata vēžu mēri. Dzīves veida ziņā ieņem līdzīgus biotopus kā platspīļu upesvēzis, bet, tā kā ir noturīgāks pret slimībām un pats tās pārnēsā, signālvēzis ir nopietns konkurents vietējiem vēžiem. Dzīvo upēs, ezeros, drenāžas kanālos, rok alas. Visēdājs.

Augu saslimstības iedala karantīnas un nekarantīnas slimībās. Karantīnas slimībām ir svarīgi savlaicīgi konstatēt infekcijas izraisītāja klātbūtni un iznīcināt attiecīgos infekcijas pārēkļus. Aktuālākā karantīnas slimība ir kartupeļu gaišā gredzenpuve. Nekarantīnas slimības savlaicīgi ierobežo, lietojot augu aizsardzības līdzekļus. Raksturīgākā nekarantīnas slimība ir kartupeļu lakstu puve.

Zemkopības ministrija ir sagatavojusi noteikumu projektu par pasākumiem augu aizsardzībai pret *Xylella fastidiosa* organismu, kas izraisa bīstamu bakteriālu slimību augiem. Noteikumu projekts izstrādāts, lai novērstu kaitīgā organisma ieviešanu un izplatīšanos Latvijā. 2018. gada 16. oktobra MK noteikumos Nr. 640. "Fitosanitārie pasākumi un to piemērošanas kārtība augu un augu produktu aizsardzībai pret *Xylella fastidiosa* (Wells et al.)" noteikti fitosanitārie pasākumi un to piemērošanas kārtība augu un augu produktu aizsardzībai pret kaitīgo organismu *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) jeb bakteriālo lapu apdegumu. Organisms augiem izraisa bīstamu bakteriālu slimību. Baktērijas nosprosto koksnes vadaudus, kas kavē auga attīstību, izraisa lapu vīšanu, koka vainaga atmiršanu un bojāeju. Organismu arī pārnēsā kukaiņi (cikādes), kas veicina tā izplatīšanos. Viena no cikāžu sugām, kas pārnēsā organismu, ir putu cikāde, kas plaši izplatīta arī Latvijā. *Xylella fastidiosa* ir viena no visbīstamākajām baktērijām pasaulē, kas apdraud vairāk nekā 300 dažādas augu sugas, tajā skaitā tādas Latvijā saimnieciski un ekonomiski nozīmīgas koku sugas kā ozolus, kļavas, vītolus, gobas, vīksnas, zirgkastaņas, arī augļu kokus un ogulājus – plūmes, ķiršus, avenes, kazenes, dzērvenes, krūmmellenes. Tāpat baktērija var bojāt daudzus plaši izplatītus dekoratīvos augus (hortenzijas, efejas, lavandas, rozmarīnu, pelargonijas u.c.). Baktēriju nav iespējams ierobežot ar augu aizsardzības līdzekļiem. Galvenais veids kā apturēt baktērijas izplatību, ir ļoti stingru fitosanitāro pasākumu piemērošana – inficēto koku un apkārtējo saimniekaugu pēc iespējas ātrāka iznīcināšana. Papildus šiem pasākumiem jāizmanto insekticīdi, kas samazinātu slimības pārnēsēju kukaiņu skaitu. Galvenais baktērijas izplatīšanās veids ir ar stādāmo materiālu (arī podaugi, kas domāti dekoratīviem nolūkiem). Tāpēc ir ļoti jāuzmanās ar "zaļo suvenīru" ieviešanu no tām valstīm, kur baktērija ir izplatīta, piemēram, ASV, Kanāda, arī Itālija, Francija, Spānija, Vācija. Baktērija Eiropā pirmo reizi konstatēta 2013. gadā, Itālijā, kur nodarīja milzīgus zaudējumus olīvu audzētājiem, nopostot stādījumus vairāk nekā 300 000 ha platībā.

2017. gadā Latvijā pirmo reizi konstatēta baktērija, kas izraisa ozolu akūto kalšanu. Akūto ozolu kalšanas ierosinātājs ir zinātnei jaunas baktērijas: *Gibbsiella quercinecans* un *Brenneria goodwinii*. Slimība laboratoriski apstiprināta Lielbritānijā un Šveicē, bet slimības simptomi novēroti vairākās Eiropas valstīs. Slimība sevišķi izplatīta ir Lielbritānijā, kur notiek intensīvi šīs slimības pētījumi. 2018. gada 14. decembrī noslēgts daudzpusējas sadarbības līgums par turpmākajiem darbiem un slimības zinātniskiem pētījumiem trīs gadu periodā. Ar šī sadarbības līguma noslēgšanu uzsākts zinātnisku pētījumu projekts “Risinājumu izstrāde Ozolu akūtās kalšanas ierobežošanai Talsu paugurainē Meža pētīšanas stacijas teritorijā, kuri pēc nepieciešamības piemērojami arī pārējā Latvijas teritorijā” īstenošanu. Liepājas un DKN ST slimība fiksēta Cīravas un Kazdangas pagastos.

Epifitotijas var izraisīt negatīvas ekonomiskas sekas attiecībā uz kultūru audzēšanu, radot papildu izmaksas saistībā ar lauksaimnieciskās ražošanas resursiem, piemēram, ar kultūru aizsardzību. Palīdzību epifitotiju cietušajiem reglamentē 2015. gada 14. jūlija MK noteikumi Nr. 401 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana”” saskaņā ar Augu aizsardzības likuma 17. panta 6. punktu “Kaitīgo organismu masveida izplatīšanās (epifitotijas) gadījumā augu aizsardzības pasākumus veic saskaņā ar Civilās aizsardzības likumu”.

Latvijā pie kaitīgajām epifitotijām var pieskaitīt latvāņa izplatīšanos. Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk tekstā – VAAD) ir veicis invazīvās augu sugas – Sosnovska latvāņa (turpmāk – latvānis) – izplatības noteikšanu Latvijas teritorijā. Valstī ir uzmērīta 10 946 ha liela teritorija, kura ir invadēta ar latvāni (dati 18.02.2022.)²⁹. Pēc VAAD datiem Dienvidkurzemes novadā invadētas 180,39 ha lielas teritorijas (uz 21.02.2022). Latvāņu invadētās teritorijas DKN koncentrējas ap Durbes, Pāvilostas, Aizputes, Priekules pagastu un Aizputes pilsētu.

²⁹ Paveiktais Sosnovska latvāņa izplatības ierobežošanā. Pavejams: [Izplatība Latvijā | Valsts augu aizsardzības dienests \(vaad.gov.lv\)](#) (skatīts 26.02.2022.)

26. attēls. Sosnovska latvāņa izplatības vietas Liepājas un DKN ST [VAAD]

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, visā Latvijas teritorijā fiksēta kļavu lapu melnkreve (2013. gads), Bakteriālā iedega (2007., 2011., 2013., 2014. gads), Akūtā ozolu kalšana (2017., 2018. gads), Dzeltenā rūsa (2015. gads), Stiebrzāļu gredzenplankumainība (2016. gads), Kviešu lapu dzeltenplankumainība (2016. gads) un Graudzāļu miltrasa (2016. gads). VAAD izvērtējot iepriekšējā gada sezonas slimību un kaitēkļu noverojumu rezultātus, prognozē būtiskāko slimību un kaitēkļu attīstību 2022. gada sezonā. Epifitotijas apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

Savā saimniecībā saskaroties ar kaitējošu augu vai kukaiņu sugu, arī latvāņu izplatību, par to ziņot Valsts augu aizsardzības dienestam (67550945, 26428555). Atkarībā no kaitējuma veida un apjoma, Valsts augu aizsardzības dienests, var nosūtīt speciālistus, vai ieteikt rīcības ar kurām paši var novērst kaitējumu. Pēc palīdzības var griezties arī pie pašvaldības vides departamenta.

3.1.10. Bīstamo vielu noplūde objektā

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde – ražošanas tehnoloģisko procesu būtiski bojājumi, tilpņu, cauruļvadu vai bīstamo vielu pārvadāšanas līdzekļu bojājumi, kas noved pie bīstamo vielu noplūdes tādos daudzumos, kas apdraud cilvēku, dzīvnieku veselību un dzīvību, kā arī rada postījumus apkārtējai videi un lielus materiālos zaudējumus. Bīstamo vielu noplūdes iemesli objektā var būt ugunsgrēks, novirzes no tehnoloģiskā procesa, transporta avārijas, uzglabāšanas un transportēšanas tvertņu vārstu un ventiļu bojājums. Gadījumā, ja notikusi vai

draud izcelties rūpnieciskā avārija, kurai ir vai var būt pārrobežu iedarbība, avārijas izcelsmes valsts nodrošina, lai par to tiktu informēta avārijas seku skartā valsts. Liepājas un DKN ST apdraud ārpus valsts esošie bīstamie objekti, piemēram, Mažeikū naftas pārstrādes rūpnīca un Būtiņģes naftas produktu termināls. Šāda piesārņojuma gadījumā tiek veikta pārrobežas sadarbība piesārņojuma un seku novēršanai. Būtiņģes naftas produktu terminālī, 2020.gada 28.decembrī notika aptuveni 480 litru jēlnaftas noplūde, kuras veidoto, aptuveni 3,7 kilometrus garo un 100 metru platu, plankumu vējš un straumes dzina Latvijas teritoriālo ūdeņu virzienā. Ķīmisko vielu noplūde piekrastes teritorijās ir sevišķi bīstama, jo tajās pārsvarā ir augsts gruntsūdeņu līmenis, kā dēļ šo vielu ietekmē var tikt pazemināta dzeramā ūdens kvalitāte. Tāpat, ķīmisko vielu noplūde ne tikai jūrā, bet arī upju tuvumā var ietekmēt no upēm jūrā ieplūdušā ūdens ķīmisko sastāvu un līdz ar to arī peldūdens kvalitāti, kā arī apdraudēt jūras ekosistēmu.

Objektos bīstamas ķīmiskās vielas parasti glabājas dažāda veida rezervuāros, spiediena tvertnēs, traukos u.c. Cietas bīstamas ķīmiskās vielas glabā speciālās telpās, iepakojumos vai citā piemērotā veidā. Bīstamu ķīmisko kravu klasifikācija izveidota saskaņā ar Eiropas valstu nolīgumu par bīstamo kravu pārvadājumiem, bīstamo kravu marķēšanu un bīstamu ķīmisko izstrādājumu marķēšanu. Notikuma attīstība ir atkarīga no bīstamu ķīmisko vielu fizikāli ķīmiskajām īpašībām, notikuma un meteoroloģiskajiem apstākļiem, kā arī apvidus īpatnībām. Ķīmiskajās avārijās bieži notiek bīstamas ķīmiskās vielas mākoņa veidošanās un tā izplatība vidē. Šāda mākoņa izmērus un bīstamību nosaka bīstamās ķīmiskās vielas fāžu stāvoklis, fizikāli ķīmiskās īpašības, uzglabāšanas apstākļi, meteoroloģiskie apstākļi, apvidus reljefs u.c. Piesārņojums gaisā var pastāvēt no dažām stundām līdz dažām diennaktīm, bet zemē un ūdenī – vēl ilgāku laika periodu. Bīstamo ķīmisko vielu iedarbība var izpausties gan momentāni, gan pēc kāda laika. Ķīmiskajās avārijās cilvēki var saindēties un/vai gūt apdegumus (apsaldējumus), ieelpojot piesārņoto gaisu vai nonākot tiešā kontaktā ar bīstamo ķīmisko vielu. Informāciju par bīstamajām vielām objektā var iegūt no objekta civilās aizsardzības plāniem (turpmāk tekstā - objekta CAP), objektu drošības pārskatiem (turpmāk tekstā - DP), objektu rūpniecisko avāriju novēršanas programmām (turpmāk tekstā - RANP), ražošanas procesa aprakstiem un vielu drošības datu lapām (turpmāk tekstā - DDL).

Bīstamie objekti uzskaitīti atbilstoši 2021. gada 21. janvāra MK noteikumiem Nr. 46 “Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts” un Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk tekstā – VPVB) mājaslapā norādītajam rūpniecisko avārijas risku objektu sarakstam.

Nr. p.k.	Objekta nosaukums	Objekta adrese	Bīstamās vielas daudzums (tonnas)	Kategorija
1.	LSEZ SIA "DG TERMINĀLS"	Pulvera iela 33, Liepāja, 63424604	Naftas produkti – līdz 41 136	A
2.	LSEZ SIA "GI TERMINĀLS"	Ziemeļu iela 19c, Liepāja, 67212232, 29255140	Naftas produkti – līdz 3500	A
3.	LSEZ SIA "TRANSIT TERMINĀLS"	Jaunā Ostmala 33/35, Liepāja, 26553630, 22084757	Naftas produkti – līdz 29 100; benzols – līdz 2376; jēlbenzols – līdz 2389,5; o-ksilols – līdz 4752.	A
4.	VAS "Latvijas dzelzceļš" Liepājas dzelzceļa stacija	Rīgas iela 71, Liepāja, 67239101	–	A
5.	LSEZ SIA "GLEN OIL"	Pulvera iela 31, Liepāja, 20222145	Naftas produkti – līdz 19 180	B
6.	LSEZ SIA V. Biļuka komercfirma "EVIJA"	Upmalas iela 12/16, Liepāja, 63404990	Naftas produkti – līdz 8910	B
7.	SIA "Neste Latvija" degvielas uzpildes stacija "Liepāja I"	Raiņa iela 2, Liepāja	Naftas produkti – līdz 77,202	C
8.	SIA "Neste Latvija" degvielas uzpildes stacija "Liepāja II"	K. Zāles laukums 7, Liepāja	Naftas produkti – līdz 128,385	C
9.	SIA "Neste Latvija" degvielas uzpildes stacija "Liepāja III"	Pulvera iela 10b, Liepāja	Naftas produkti – līdz 112,824	C
10.	AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacija "Liepāja"	Krūmu iela 56, Liepāja, 67301510	Naftas produkti – līdz 62,91; sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 5,98	C
11.	AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacija "Liepāja 3"	Ganību iela 180, Liepāja, 67301558	Naftas produkti – līdz 43,22; sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 7,01	C
12.	AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacija "Liepāja 4"	Kapsētas iela 24, Liepāja, 67301559	Naftas produkti – līdz 42,37; sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 4,63	C
13.	SIA "Circle K Latvia" degvielas uzpildes stacija "Liepāja-1"	Esperanto iela 2/8, Liepāja, 25488903	Naftas produkti – līdz 117,57; sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 6,49	C
14.	SIA "Circle K Latvia" degvielas uzpildes stacija "Liepāja-2"	Ganību iela 171, Liepāja, 25488939	Naftas produkti – līdz 71,79	C
15.	SIA "Circle K Latvia" degvielas uzpildes stacija "Liepāja-3"	Cukura iela 3, Liepāja, 25488973	Naftas produkti – līdz 169,95	C
16.	SIA "Latvijas Propāna gāze" automātiskā gāzes uzpildes stacija "Liepāja 1"	Grīzupes iela 3, Liepāja, 29491203	Sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 9	C

17.	SIA "Latvijas Propāna gāze" automātiskā gāzes uzpildes stacija "Liepāja 2"	Airītes iela 6, Liepāja, 29491203	Sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 5,8	C
18.	AS "Liepājas autobusu parks"	Cukura iela 8, Liepāja, 63472711	Naftas produkti – līdz 74,7	C
19.	SIA "East-West Transit" degvielas uzpildes stacija "Latvijas Nafta"	Brīvības iela 174, Liepāja, 63424902	Naftas produkti – līdz 93,37	C
20.	SIA "East-West Transit"	Flotes iela 9, Liepāja, 63424902	Naftas produkti – līdz 904	C
21.	SIA "Virāža A"	Lauku iela 59a, Liepāja, 63484405	Sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 35	C
22.	SIA "East-West Transit" degvielas uzpildes stacija "Latvijas Nafta"	Brīvības iela 174/176, Liepāja, 63424902, 29233041	Naftas produkti – līdz 91,4	C
23.	AS "VIRŠI-A" degvielas uzpildes stacija "Liepāja"	Zemnieku iela 24, Liepāja, 63451440	Naftas produkti – līdz 74,7; sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 6,94	C
24.	LSEZ SIA "Terrabalt"	Brīvostas iela 12 un 14, Liepāja (Liepājas ostas piestātne Nr. 46 un Nr. 50), 63425756	Nātrija azīds – līdz 48; veselībai bīstamas vielas – līdz 5000	C
25.	SIA "N2 GLOBAL MANUFACTURING"	Kapsēdes iela 4, Liepāja	Nātrija azīds – līdz 1,5; veselībai bīstamas vielas – līdz 5	C
26.	AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacija "Grobiņa"	Lielā iela 8, Grobiņa, 67301513	Naftas produkti – līdz 85,5; sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 6,26	C
27.	AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacija "Nīca"	"Piebalgas", Nīcas pagasts, 67301521	Naftas produkti – līdz 42,8; sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 6,26	C
28.	SIA "Astarte nafta" degvielas uzpildes stacija Nr. 8 "Aizpute"	Kalvenes iela 75, Aizpute	Naftas produkti – līdz 145; sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 5,7	C
29.	SIA "East-West Transit" degvielas uzpildes stacija "Latvijas Nafta"	Liepājas–Klaipēdas šosejas 5. km, 63424902	Naftas produkti – līdz 186,75	C
30.	SIA "Kings"	Rožu iela 1, Grobiņa, 29469608	Naftas produkti – līdz 193,45	C
31.	SIA "East-West Transit" degvielas uzpildes stacija "Latvijas Nafta"	Klaipēdas šosejas 5. km, Nīcas pagasts, 63424902, 29233041	Naftas produkti – līdz 165,5	C

Kā stacionārus bīstamus objektus var uzskatīt degvielas uzpildes stacijas (turpmāk tekstā – DUS) un gāzes uzpildes stacijas (turpmāk tekstā – GUS). Zemāk tabulā norādītas DUS un GUS kuras nav minētas augstāk norādītajos sarakstos.

11. tabula. Pārējie DUS un GUS Liepājs un DKN ST

Nr. p. k.	DUS/GUS nosaukums	Atrašanās vieta
1.	SIA "Kings"	Liepājas iela 30, Aizpute, Dienvidkurzemes novads, LV-3456
2.	SIA "Kings"	Rīgas-Liepājas šosejas 169.km, Durbes pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV-3440
3.	SIA "Kings"	Dižie, Priekules-Skodes šoseja 1.km, Priekule, Dienvidkurzemes novads, LV-3456
4.	SIA "Kings"	Jūras Krasti, Kapsēde, Medzes pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV-3461
5.	SIA "Kings"	Vaiņode, Brīvības 45a, Vaiņodes pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV-3435
6.	SIA "Kings"	Kalēti, "Mazieviņas", Kalētu pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV-3484
7.	"ADUS Liepāja 2" AS "Viada Baltija"	Zemnieku iela 58, Liepāja, LV-3401
8.	SIA "Kings"	Ģenerāļa Baloža iela 33, Liepāja, LV-3414
9.	AS "VIRŠI-A" degvielas uzpildes stacija "Liepāja"	Cukura iela 29, Liepāja, LV-3414
10.	Pāvilosta Marina	Ostmalas iela 8, Pāvilosta, Pāvilostas pilsēta, LV-3466

Liepājas valstspilsētā ir divi uzņēmumi, kuriem ir izstrādāts RANP: SIA V. Biļuka komercfirma "EVIJA" un LSEZ SIA "GLEN OIL". DKN šādu objektu nav. Liepājas valstspilsētā objekta CAP un DP izstrādāts trīs uzņēmumiem, LSEZ SIA "DG TERMINĀLS", LSEZ SIA "GI Termināls" un LSEZ SIA "TRANSIT TERMINĀLS". DKN šādu objektu nav.

Atsevišķi Liepājas un DKN ST CAP netiek modelētas iespējamās avārijas objektos kuriem ir izstrādāts RANP, DP, Objekta CAP vai ārpus objekta CAP, jo šādai informācijai jābūt iekļautai izstrādātajos dokumentos un pieejamiem Liepājas un DKN ST Civilās aizsardzības komisijai un iedzīvotājiem. Zemāk norādītas tikai iespējamās avārijas lielākās ietekmes zonas.

12. tabula

Uzņēmums	Scenārijs	Maksimālā ietekmes zona
LSEZ SIA "Transit Termināls"	Toksisko tvaiku izplatība, 150 PPM koncentrācija	673 m
LSEZ SIA "DG Termināls"	Toksisko tvaiku izplatība, 1% letalitātes zona	202 m
LSEZ SIA "GI Termināls"	Toksisko tvaiku izplatība, 52 PPM (benzols)	2,7 km
LSEZ SIA V. Biļuka komercfirmas „EVIJA”	Rezervuāra sabrukums (1% letalitātes zona)	54 m

Liepājas valstspilsētā atrodas divi biznesa centri: Liepājas biznesa centrs un Vecās ostmalas biznesa centrs. Vairāki ražošanas uzņēmumi savu darbību veic LSEZ SIA “Lauma Fabrics” ražošanas telpās. Liepājā atrodas divi industriālie parki: Karostas industriālais parks un Meldru ielas industriālais parks. Liepājas Speciālās Ekonomiskās zonas teritorijās darbojas dažāda spektra ostas un ražošanas uzņēmumi, kuros pastāv risks bīstamo vielu noplūdēm. Pēc pieejamās informācijas, šajos objektos noplūdes nav fiksētas.

Iespējamās avārijas DUS un GUS saistītas ar degvielas/gāzes noplūdi tvertņu uzpildīšanas laikā, tvaiku/gāzes sprādzienbīstamu koncentrāciju veidošanos gaisā un tvaiku/gāzes gaisa maisījuma aizdegšanos. Tvaiku/gāzu maisījuma aizdegšanos var izsaukt elektroinstalāciju un iekārtu bojājumi, ugunsdrošības prasību neievērošana objektā, zibens izlāde, ugunsgrēki blakus esošajās teritorijās un tīši bojājumi (terorisms). Tvaiku/gāzes gaisa maisījuma eksplozijas gadījumā tuvumā esošās ēkas var tikt sagrautas vai daļēji bojātas, cilvēkiem iespējami ausu bungādiņu bojājumi, savainojumi no lidojošām šķembām un pat letāls iznākums. Bīstamo vielu noplūde objektā vērtēta kā ļoti augsts risks ar vidēju varbūtību.

Riska scenārijs ir tādas viena riska vai vairāku risku situācijas atspoguļojums, kura var radīt būtisku ietekmi un kura izraudzīta ar mērķi sīkāk novērtēt attiecīgo riska veidu, vai kura sniedz informatīvu piemēru vai ilustrāciju. Riska scenāriji (nevēlamo notikumu attīstības varianti) sastādīti, lai izveidotu avārijas attīstības loģisko modeli, kas apraksta avārijas eskalācijas gaitu no ierosinātajnotikuma līdz avārijas nevēlamās ietekmes iedarbībai uz cilvēkiem.

Riska scenāriju modelēšanai izmantota ASV “*Office of Emergency Management, EPA and Emergency Response Division, NOAA*” izstrādātā datorprogramma ALOHA 5.4.7, kuru ANO vides programma ieteikusi izmantot ārkārtējo situāciju modelēšanai un plānošanai. Novērtētas “sliktākā gadījuma” sekas, jeb visnelabvēlīgākais avārijas rezultāts – 100 % kopējā vielas daudzuma noplūde. Praktiski visos riska scenārijos aplūkoti šādi avāriju notikumi:

- Bīstamās vielas vai produkta noplūde,
- Vielas vai produkta peļķes ugunsgrēks,
- Vielas vai produkta tvaiku – gaisa maisījuma ugunsgrēks,
- Vielas vai produkta tvaiku toksiskās koncentrācijas izplatība.

Atmosfēras piesārņojums saistīts ar noplūdušās vielas daudzumu (peļķes laukumu), vielas īpašībām un meteoroloģiskajiem apstākļiem. Katrai aplūkotajai ķīmiskajai vielai ir veikts situācijas toksiskuma vērtējums. Nosakot toksiskās emisijas gaisā, vadās pēc publiski pieejamām iedarbības vadlīnijām (Acute Exposure Guideline Levels (turpmāk tekstā – AEG), Emergency Response Planning Guidelines Levels (turpmāk tekstā – ERPG) un Temporary Emergency Exposure Limits Levels (turpmāk tekstā – TEEL)), kur katrai no tām noteiktas trīs

riska zonas ar iedarbības vērtībām, atkarībā no analizējamās bīstamās ķīmiskās vielas. Iedarbības vadlīnijas ir paredzētas, lai prognozētu, cik plaša sabiedrības daļa tiktu ietekmēta noteiktas ķīmiskās vielas iedarbības bīstamībai, ja notikusi avārijas situācija.

Modelēšanā tika izmantota viena no populārākajām iedarbības vadlīnijām ERPGs – vadlīnijas avārijas reaģēšanas plānošanai. ERPGs iedarbības vadlīnijas ir izstrādātas, lai paredzētu kaitīgo veselības ietekmi no gaisā esošajām ķīmiskās vielas tvaiku koncentrācijām. ERPGs vērtē koncentrācijas, pie kurām lielākā daļa cilvēku sāk izjust ietekmi uz veselību, ja tie tiek pakļauti bīstamo ķīmisko tvaiku iedarbībai gaisā vienu stundu.

ERPG-3 – maksimālā koncentrācija gaisā, pie kuras tiek uzskatīts, ka gandrīz visi indivīdi varētu tikt pakļauti ķīmiskās vielas iedarbībai un kura ilgst līdz 1 stundai. Rada dzīvībai bīstamu ietekmi uz veselību.

ERPG-2 - maksimālā koncentrācija gaisā, pie kuras tiek uzskatīts, ka gandrīz visi indivīdi varētu tikt pakļauti ķīmiskās vielas iedarbībai, kura ilgst līdz 1 stundai. Rada neatgriezeniskas vai citas nopietnas blakusparādības vai simptomus, kas varētu kavēt indivīda spēju veikt aizsardzības pasākumus.

ERPG-1 - maksimālā koncentrācija gaisā, pie kuras gandrīz visi indivīdi varētu tikt pakļauti ķīmiskās vielas iedarbībai, kura ilgst līdz 1 stundai, nejutot vairāk kā vieglu, īslaicīgu nelabvēlīgu ietekmi uz veselību vai nejutot skaidri nosakāmu nevēlamu smaku.

Ja konkrētajai vielai šie robežlielumi nav norādīti, izmantota cita pieejamā informācija.

Analizētas arī *Immediately Dangerous to Life and Health Levels* (turpmāk tekstā – IDLH) toksisko koncentrāciju izplatības zonas. IDLH ir arodekspozīcijas robežvērtība, kas palīdz kontrolēt bīstamo vielu iedarbību darba vietā. Nacionālais darba drošības un veselības aizsardzības institūts (The National Institute of Occupational Safety and Health – turpmāk tekstā - NIOSH) formulē, ka situācijas stāvoklis „tūlītēji bīstams dzīvībai un veselībai” skaidrojams sekojoši – kaitīgo vielu koncentrācija gaisā rada draudus, ka šī koncentrāciju iedarbība var izraisīt cilvēku nāvi vai tūlītēju, vai kavētu patstāvīgi nelabvēlīgu ietekmi uz veselību. IDLH robežvērtība atspoguļo ķīmiskās vielas koncentrāciju gaisā, pie kuras darbspējīgie un veselie darbinieki tiek pakļauti koncentrāciju iedarbībai (ja netiek lietoti atbilstoši individuālie elpceļu aizsardzības līdzekļi) ķīmisko vielu pastāvīgai ietekmei vai neizbēgamai veselības stāvokļa pasliktināšanai.

LEL jeb *lower explosive limit* apzīmē apakšējo sprādzienbīstamības robežu, jeb zemāko vielas koncentrāciju gaisā, kas teorētiski (pie ļoti labvēlīgiem apstākļiem) var izsaukt vielas eksploziju. Drošības nolūkiem tiek atspoguļotas 10 % no LEL koncentrācijas un 60 % no LEL koncentrācijas.

Degošas izlijušās vielas vai produkti var aizdegties izlīšanas brīdī no mehāniskas izcelsmes, elektriskas dabas vai cita veida aizdedzināšanas ierosinātājiem. Tālākā avārijas eskalācija saistīta ar siltuma starojuma izdalīšanos. Šādas avārijas sekas saistītas ar avārijas vietu un iesaistītās vielas apjomu.

Cits avārijas seku variants saistīts ar aizkavēta sprādzienbīstamo tvaiku – gaisa maisījuma aizdegšanos, kuru var izraisīt iepriekš uzskaitītie aizdedzināšanas ierosinātāji, ja netiek pārtraukta vielas noplūde un ir aizdedzināšanas avots. Tālāka avārijas eskalācija saistīta ar to, cik operatīvi tiek lokalizēta degšana. Sevišķi bīstamas ir vielu, kuru tvaiki smagāki par gaisu, noplūdes. Tvaiki var izplatīties līdz attālinātam aizdegšanās avotam un uzliesmot.

Veicot avāriju seku novērtējumu, pieņemts, ka par notikušo avāriju izraisošajiem faktoriem var kalpot iekārtu un aprīkojumu neapmierinošs tehniskais stāvoklis, nepietiekoša tehnoloģiskā procesa pārraudzība, apkalpojošā personāla zems kvalifikācijas līmenis, ugunsdrošības un darba aizsardzības prasību neievērošana.

Pie bīstamo vielu noplūdes scenārijiem apskatītas situācijas, kad vielas izplūst no stacionāriem objektiem, tādiem kā DUS un GUS. Avārija modelēta SIA "Circle K Latvia" degvielas uzpildes stacijā "Liepāja-1", jo tā atrodas salīdzinoši blīvi apdzīvotā vietā, pie T/C "Rietumu centrs", Esperanto ielā 2/8 un uzglabājama degvielas daudzums var būt līdz 117,57 t, un sašķidrinātā naftas gāze – līdz 6,49 t.

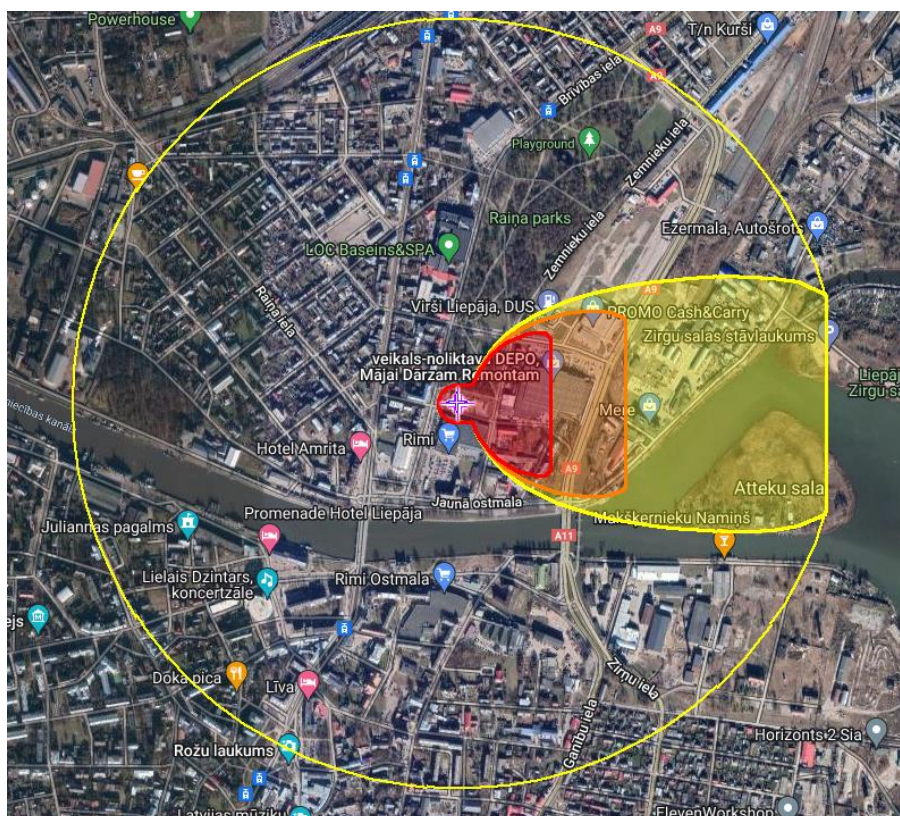
Scenārijs Nr. 1. benzīna noplūde no DUS

Scenārijā modelēta situācija, kad notiek benzīna noplūde no DUS. Modelēts "visliktākais" scenārijs, kad no uzglabāšanas cisternām/autotransporta izlīst viss maksimāli vienlaicīgi uzglabājama apjoms. Scenārijā pieņemts, ka objekta teritorijā uz betonēta laukuma 2400 m² platībā (objekta teritorija ar cieto segumu, pieņemot ka degviela neizplūst uz ceļa) izlīst 117,57 t benzīna (bojājums uzglabāšanas iekārtā, sabotāža u.c.). Modelēšanā pieņemts, ka visi izlijušie naftas produkti ir benzīns. ALOHA programma parādīja, ka stundas laikā atmosfērā izdalīsies 6,57 t benzīna toksiskie tvaiki (programma nevērtē ilgāk par stundu). Modelēšanai izmantoti nelabvēlīgi laika apstākļi, kad vēja ātrums ir 1 m/s, R vējš (tipisks Liepājai), gaisa temperatūra pieņemta 15 °C, gandrīz skaidras debesis un gaisa mitrums 82 %. Meteoroloģisko laikapstākļu stabilitātes klase F. Šie uzskatāmi par nelabvēlīgiem laika apstākļiem (tieši ķīmisko vielu noplūdēm), jo praktiski ir bezvējš (10 m augstumā 1 m/s) un salīdzinoši augsts mitruma daudzums, kas toksisko vielu koncentrācijas spiež uz leju un tās var izplatīties lielos areālos. Norādīto vērtību koncentrācijas: ERPG – 1 (200 ppm), ERPG – 2

(1000 ppm) un ERPG – 3 (4000 ppm). IDLH (1100 ppm). 60% LEL (8400 ppm) un 10% LEL (1400 ppm). Modelēšana parādīja šādas bīstamās zonas:

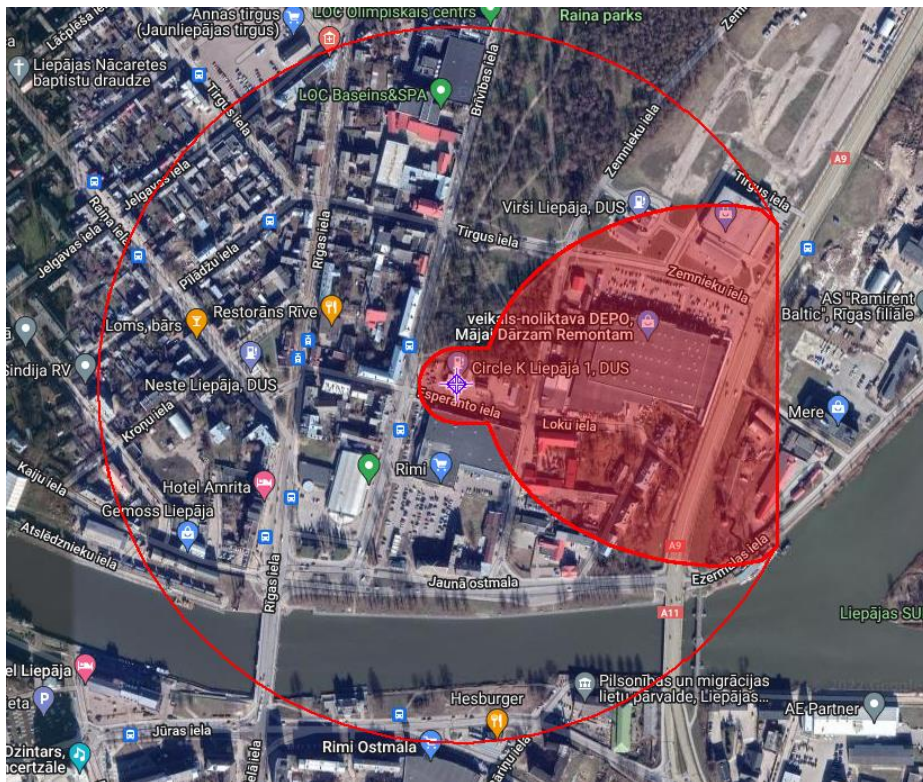
Toksisko tvaiku izplatība:

- ERPG – 1 – 857 m
- ERPG – 2 – 390 m
- ERPG – 3 – 217 m

27. attēls. Benzīna noplūdes no DUS toksisko tvaiku izplatības zona

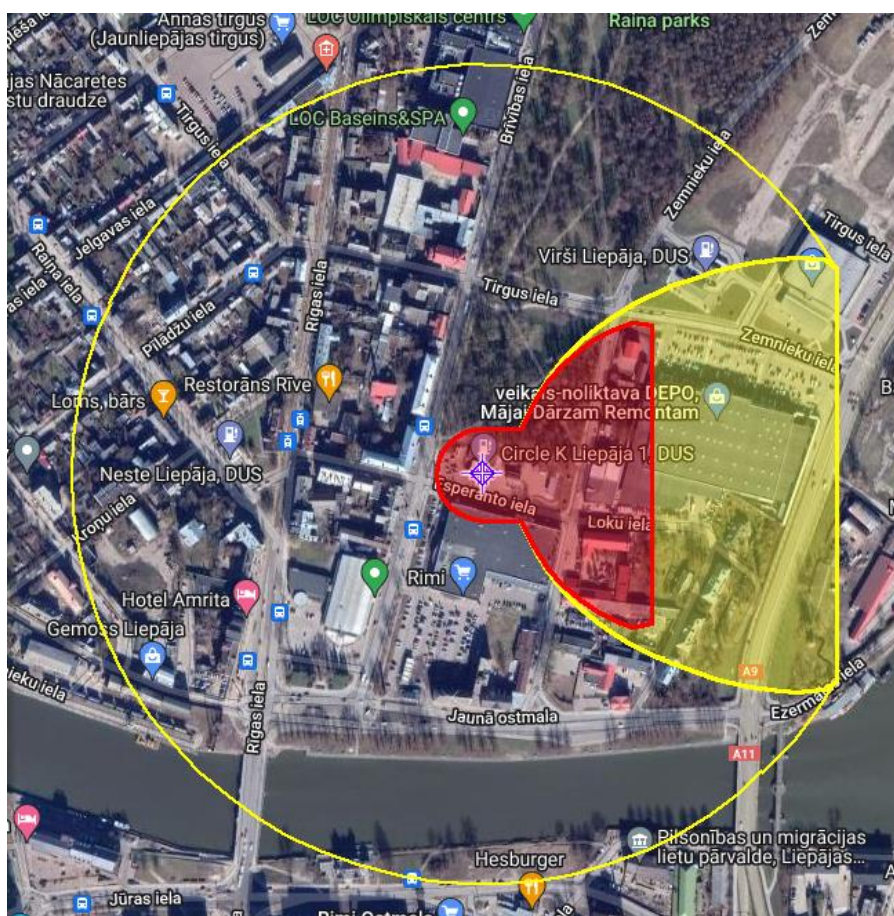
- IDLH – 374 m

28. attēls. Benzīna noplūdes no DUS Toksisko tvaiku izplatības zona

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

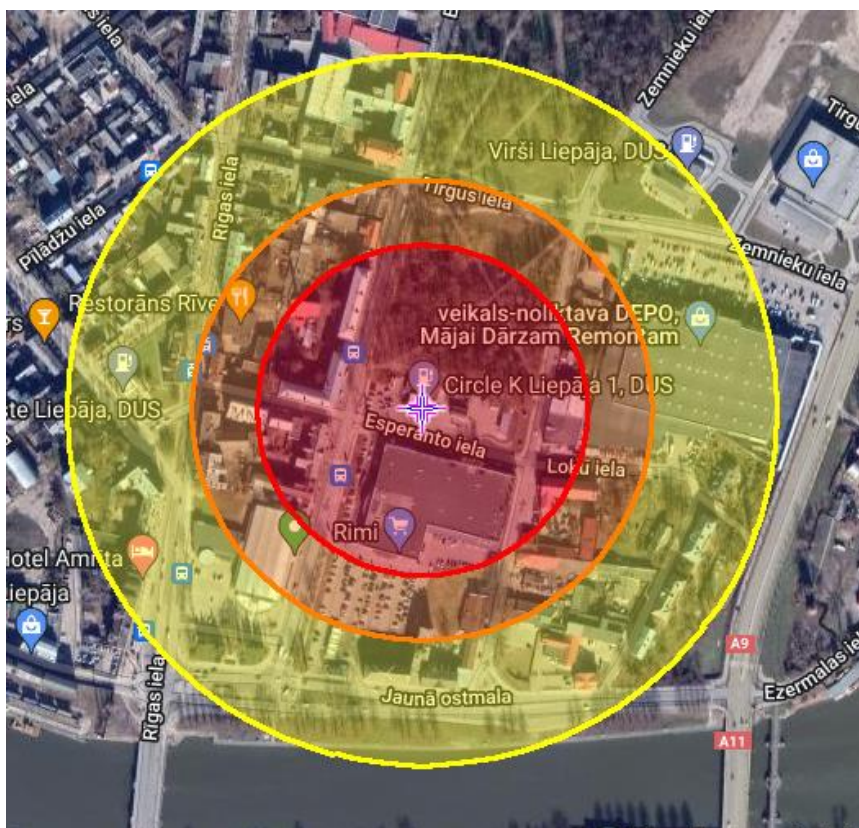
- 10% LEL – 337 m
- 60% LEL – 161 m

29. attēls. Benzīna noplūdes no DUS tvaika mākoņa uzliesmošanas zonas

Peļķes degšanas siltumstarojuma zonas:

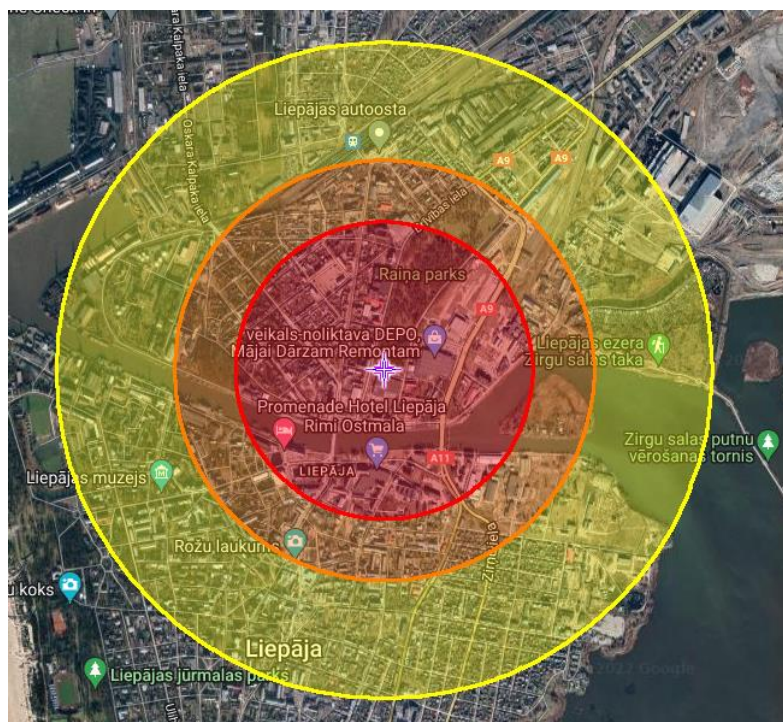
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 133 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 185 m
- 2 kW/m² jūtamas sāpes minūtes laikā – 286 m

30. attēls. Benzīna noplūdes no DUS peļķes degšanas siltumstarojums

Eksplozija:

Modelējot eksplozijas zonas, ALOHA programma uzrādīja, ka ugunsbumbas diametrs var sasniegt līdz 275 m.

31. attēls. Benzīna noplūdes no DUS eksplozijas siltumstarojums

Eksplozijas siltumstarojuma zonas

- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 650 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 918 m
- 2 kW/m² jūtamas sāpes minūtes laikā – 1,4 km

Scenārijs Nr. 2. sašķidrinātās naftas gāzes noplūde no GUS

Scenārijā modelēta situācija, kad sašķidrinātās naftas gāzes uzglabāšanas cisternām ir radies bojājums un atmosfērā izplūst viss vienlaicīgi uzglabājamais vielu daudzums, tā sauktais sliktākais variants. Vienlaicīgi uzglabājamais naftas gāzes apjoms pieņemts līdz 6,49 t. Sašķidrinātās naftas gāzes sastāvā tipiski lielākā pārsvarā ir propāns, tāpēc modelēšana veikta propānam (programmā nav dota tīra sašķidrinātā naftas gāze (propāns-butāns)). Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā benzīna noplūdes gadījumā.

Modelēšanai pieņemts, ka 6,49 t sašķidrinātā naftas gāze tiek uzglabāta ~15 m³ cisternā, kura ir piepildīta līdz ~72 %. Naftas gāze no cisternas izplūst pa 5 cm lielu caurumu (bojājums no transporta līdzekļa vai cits) un caurums atrodas 0,5 m augstumā no cisternas apakšas. Sašķidrinātā naftas gāze ir smagāka par gaisu, tāpēc, novērojot gāzes noplūdi, neatrasties vietās, kuras ir zemākas par zemes līmeni.

Sašķidrinātajai naftas gāzei nav noteiktas ERPG vērtības, bet ir noteiktas AEGL (*Acute Exposure Guideline Levels*) vērtības.

AEGL-1 - koncentrācija gaisā, virs kuras varētu būt jūtams diskomforts vai kairinājums. Tomēr efekti nav paliekoši un ir atgriezeniski, kad beidzas ekspozīcija. 5500 ppm.

AEGL-2 - koncentrācija gaisā, virs kuras var tikt novērota neatgriezeniska vai cita nopietna, ilgstoša kaitīga ietekme uz veselību vai grūtbības izklūt no skartās teritorijas. 17000 ppm.

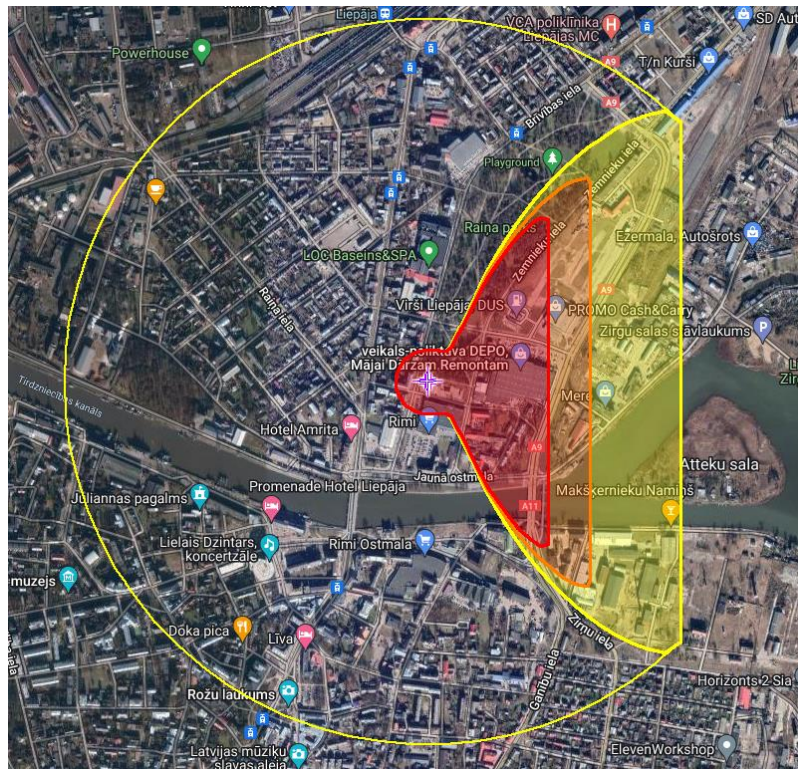
AEGL-3 - koncentrācija gaisā, virs kuras var tikt nodarīta dzīvībai bīstama ietekme vai iestāties nāve. 33000 ppm.

IDLH – 2100 ppm. 10% LEL – 2100 ppm un 60% LEL – 12600 ppm.

Modelēšana parādīja, ka 10 minūšu laikā noplūdīs 5,691 t sašķidrinātās naftas gāzes.

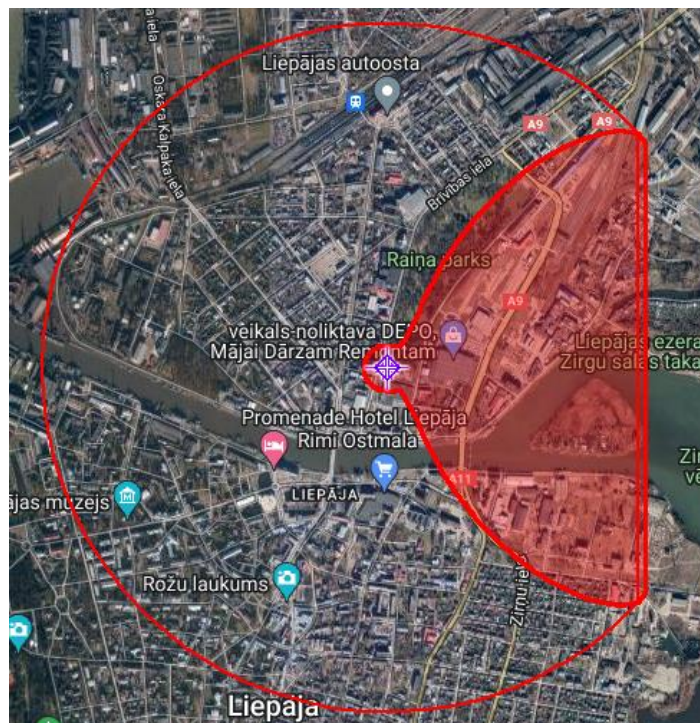
Toksisko tvaiku izplatība:

- AEGL – 1 – 668 m
- AEGL – 2 – 428 m
- AEGL – 3 – 318 m

32. attēls. Sasķīdrinātās naftas gāzes noplūdes no GUS toksisko tvaiku izplatība

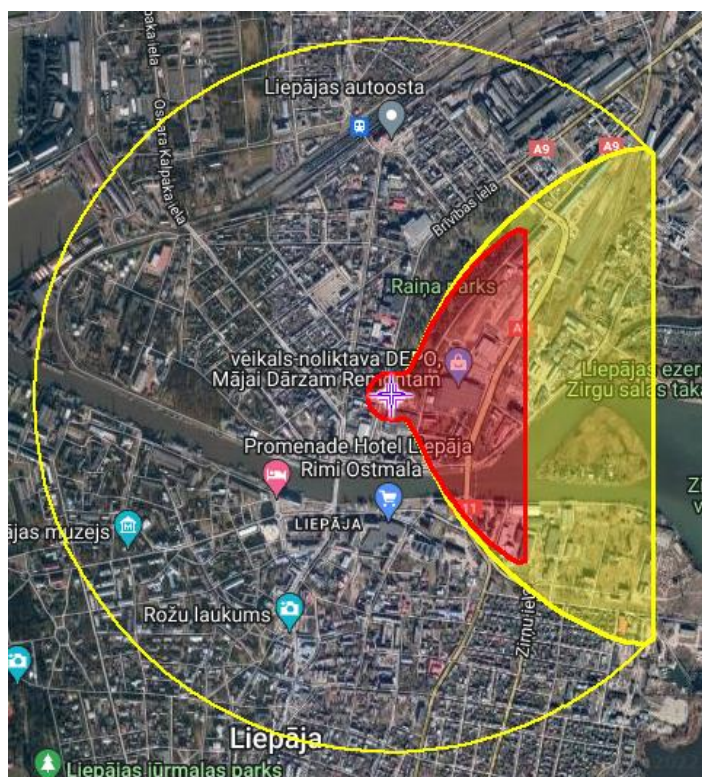
- IDLH – 947 m

33. attēls. Sasķīdrinātās naftas gāzes noplūdes no GUS toksisko tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

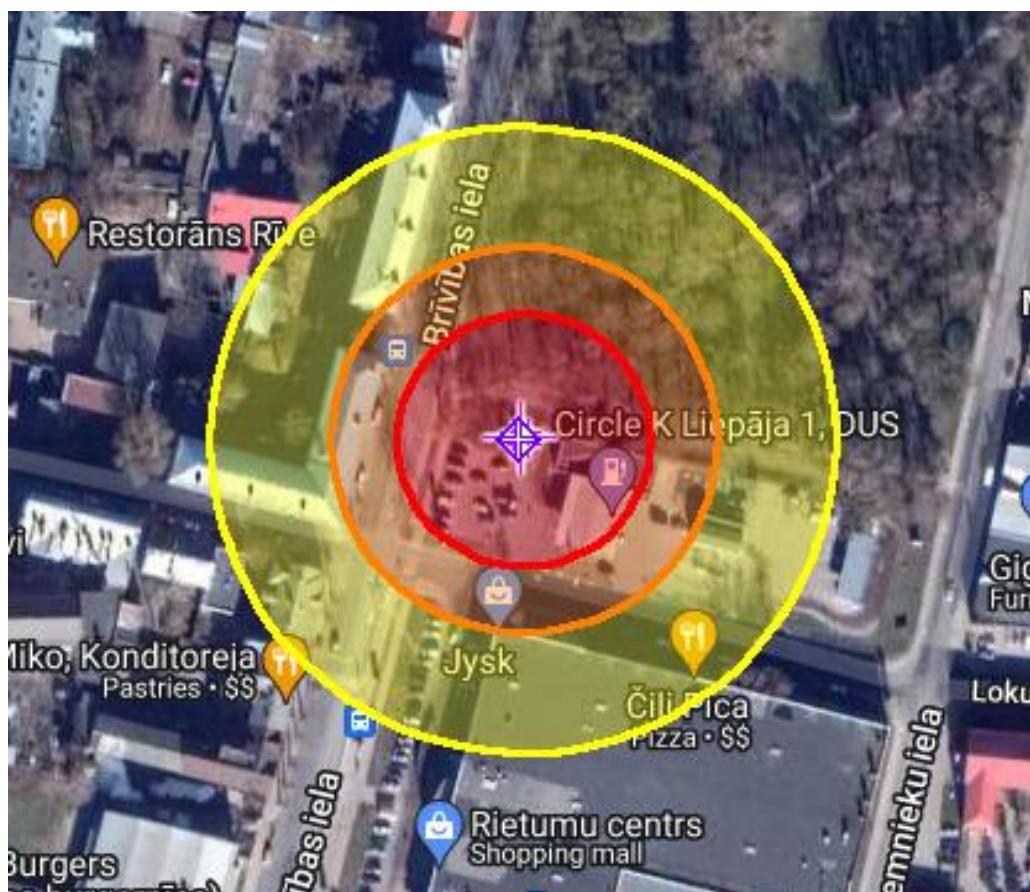
- 10% LEL – 947 m
- 60% LEL – 484 m

34. attēls. Sašķidrinātās naftas gāzes noplūdes no GUS tvaika mākoņa iespējamās uzliesmošanas zonas

Siltumstarojums no sašķidrinātās naftas gāzes degšanas, tai izplūstot kā strūklai un degot (*jet fire*)

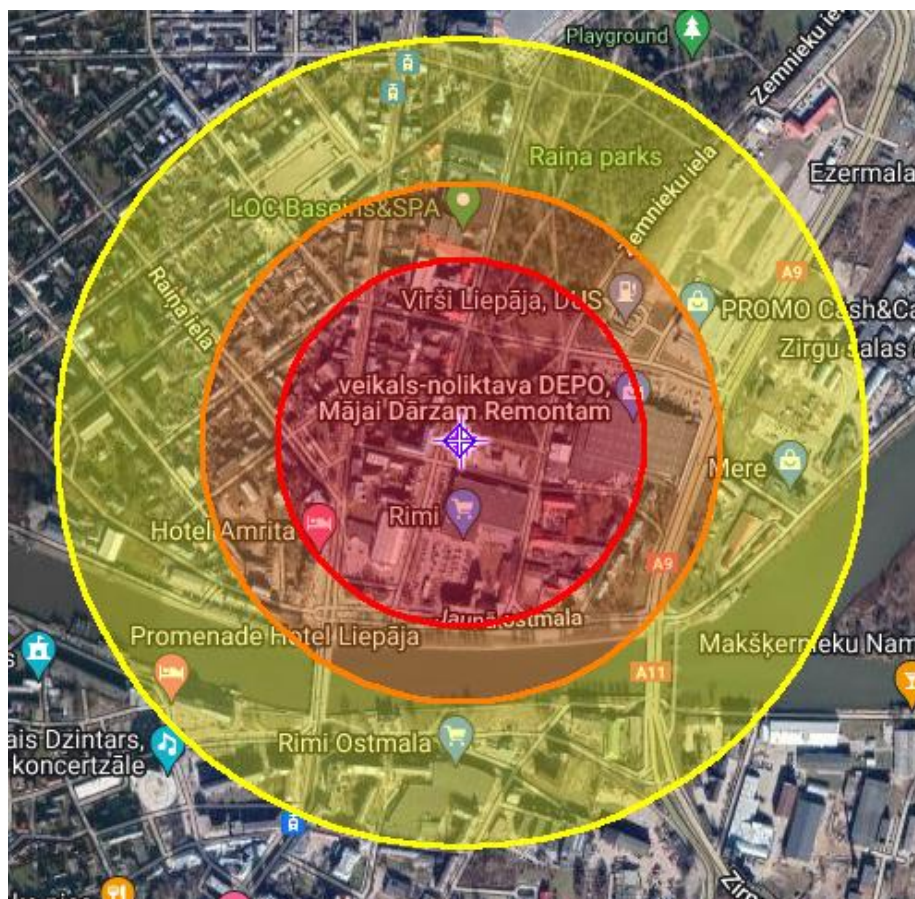
- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 84 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 53 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 35 m

35. attēls. Sašķidrinātās naftas gāzes noplūdes no GUS degšanas siltumstarojuma zona

Eksplozijas radītās ugunsbumbas diametrs 105 m. Radītais siltumstarojums:

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 576 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 369 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 261 m

36. eattēls. Sašķidrīnātās naftas gāzes noplūdes no GUS eksplozijas (ugunsbumbas) siltumstarojums

Bīstamo ķīmisko vielu noplūdes, ka arī ugunsgrēki (siltumstarojums), sprādzieni (pārspiediens) ir iespējami ne tikai paaugstinātās bīstamības objektos, bet arī sadzīvē, publiskās vietās, pasākumos u.c. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST nav fiksētas bīstamo vielu noplūdes.

Konstatējot bīstamās vielas noplūdi objektā, nekavējoties par to jāziņo VUGD (112). Uzņēmumi, kas savā saimnieciskajā darbībā izmanto bīstamās vielas ir informēti par veicamajām darbībām avāriju situācijās. Paaugstinātās bīstamības uzņēmumiem ir izstrādāti savi iekšējie rīcības plāni. Iedzīvotājiem, ja tas savlaicīgi iespējams un droši, jāpamet skartā teritorija. Teritorijas pamešanai svarīgs ir vēja virziens, lai evakuējoties nesaindētos ar bīstamo vielu tvaikiem - evakuācija jāveic pretēji vēja plūsmai (vējš pūš sejā nevis no muguras). Ja evakuācija nav iespējama, vai to neiesaka darīt operatīvie dienesti, jāpaliek iekštelpās un

jānoblīvē (jāaizklāj) visi iespējamie āra ventilācijas punkti un jāaiztaisa logi, lai iekšelpās neiekļūtu toksiskie tvaiki. Ja sajūtama toksisko tvaiku esamība iekšelpās, jāizvērtē vai iespējama droša evakuācija. Lai mazinātu toksisko tvaiku un dūmu kaitīgo ietekmi, elpot caur vairākās kārtās salocītu vai samitrinātu auduma gabalu.

3.1.11. Avārija naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā

Latvijā tranzīta un loģistikas sistēmā ietilpst maģistrālie naftas produktu cauruļvadi (cauruļvada garums Latvijas teritorijā - 340 km). „LatRosTrans” maģistrālo cauruļvadu kopgarums Latvijas teritorijā ir vairāk nekā 780 km. Funkcionējošā naftas produktu cauruļvada garums – 340 km, savukārt naftas vads Polocka–Ventspils ir 336 km garš, bet naftas vads Polocka–Mažeiki – 107 km garš. Pa “LatRosTrans” piederošajiem naftas cauruļvadiem Polocka–Mažeiki un Polocka–Ventspils nafta pēdējos gados netiek pārvietota. No 2010. gada līdz 2016. gadam veikta Polockas–Ventspils naftas cauruļvada atbrīvošana no naftas, attīrīšana un konservācija, lai piemērotu to jaunām biznesa perspektīvām. Līdz šim cauruļvada darbība nav atsākta.

Maģistrālā naftas produktu cauruļvada avārija rada apdraudējumu cilvēkiem, videi vai īpašumam, būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus, un pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus.

Maģistrālā naftas produktu cauruļvada avārija var notikt dažādu iemeslu dēļ, piemēram, cauruļvada tīša bojāšana, naftas produktu cauruļvada nolietojums, naftas produktu cauruļvada bojājums dabas katastrofas (plūdi, ugunsgrēks) ietekmē, terora akts un cilvēciskā faktora radītā kļūda.

Liepājas un DKN ST nešķērso valsts nozīmes (Polocka–Ventspils, Polocka–Mažeiki) naftas un naftas produktu pārsūkņēšanas cauruļvadi. Šo cauruļvadu bojājumu gadījumā nav pamata uzskatīt, ka Liepājas un DKN ST tiks nodarīts kaitējums, līdz ar to risks uzskatāms par maznozīmīgu ar zemu varbūtību.

Fiksējot vielas noplūdi vidē no cauruļvada, sazināties ar VUGD (112) un Valsts vides dienestu (+ 371 26338800), lai norobežotu teritoriju un fiksētu vides piesārņojumu.

36. attēls. Maģistrālā cauruļvada shēma un Latvijas republikas un Lietuvas republikas teritorijā esošo LRDS, NPS un PNP atrašanās vietas [LatRosTrans rīcības plāns noplūžu gadījumos 2020]

3.1.12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā

Latvijā dabasgāzes apgādes sistēmu veido dabasgāzes pārvades, krātuves un sadales sistēmas. Dabasgāzes pārvades sistēma sastāv no cauruļvadu sistēmas, kuras kopējais garums Latvijas teritorijā ir 1 188 km un tās maksimālais darba spiediens var sasniegt līdz 55 bar, ar visiem pārvades funkciju veikšanai nepieciešamajiem objektiem, t.sk. 40 gāzes regulēšanas stacijām, 2 gāzes regulēšanas mezgliem un 1 gāzes mērīšanas stacijas. Dabasgāzes pārvades sistēmas (maģistrāliem) cauruļvadiem pēc katriem 20 – 25 km ir ierīkoti krāni, kas nodrošina dabasgāzes plūsmas vadību.

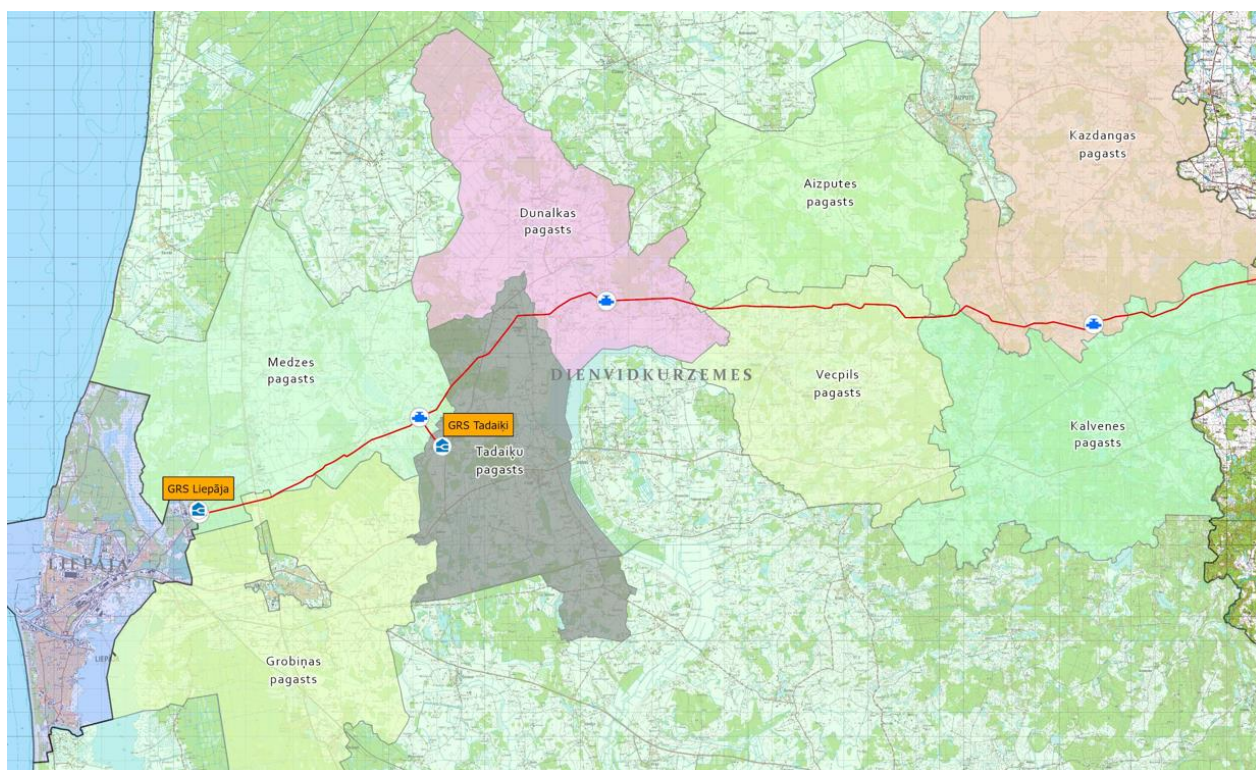
Avārijas gāzes apgādes sistēmās (piemēram, dabasgāzes cauruļu plīsums) var izraisīt apkārtējās vides piesārņojumu, sajaucoties ar gaisu robežās no 5 līdz 15 %, dabasgāze veido sprādzienbīstamu maisījumu un sprādziena radītais spiediens (līdz 8 atm.) var izsaukt postījumus, ugunsgrēkus, ēku un būvju sagraušānu, kā rezultātā var iet bojā cilvēki. Dabasgāzes padeves traucējumi var pārtraukt siltumapgādes sistēmu darbību un ražošanas procesus. Avārijas dabasgāzes pārvades sistēmā var izsaukt meža un purva ugunsgrēkus. Dabasgāzes toksiska iedarbība iespējama caur elpošanas orgāniem pie augstas gāzes koncentrācijas, jo, ja cilvēki atrodas slēgtā telpā, pazemes būvēs, un savlaicīgi nav konstatēta gāzes specifiskā smarža, samazināsies ielpojama skābekļa daudzums, un gāzei būs smacējoša iedarbība. Šajā

gadījumā cilvēkiem var izpausties šādi simptomi: galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana. Ja skābekļa gaisā ir ļoti maz, iespējama bezsamaņa un nāve.

Latvijā dabasgāzes pārvades infrastruktūras operators ir AS “Conexus Baltic Grid”. Dabasgāzes sadales sistēmas operators ir AS “Gaso”.

Liepājas un DKN ST Tadaikšu, Medzes, Grobiņas, Dunalkas, Aizputes, Vecpils, Kazdangas un Kalvenes pagastus, pa autoceļu A9, šķērso AS “Conexus Baltic Grid” maģistrālais gāzesvads:

- Gāzesvads “Iecava - Liepāja”, spiediens virs 1,6 megapaskāli, diametrs 377 mm;
- Gāzes regulēšanas stacija (GRS) “Tadaikši” ar gāzesvada atzaru, spiediens virs 1,6 megapaskāli, diametrs 159 mm;
- GRS “Liepāja”;
- Pretkorozijas aizsardzības stacija ar anodzemējuma kabeli un anodzemējumu un drenāžas aizsardzības staciju.

37. attēls. Maģistrālais dabasgāzes vads DKN

Liepājas valstspilsēta ir pilnībā gazificēta. Siltumenerģija pilsētā tiek nodrošināta gan ar dabasgāzi, gan koksnes šķeldu (biomasu). Gāzes koģenerācijas stacijas jauda ir 8 MW (4 MW siltumenerģija un 4 MW elektroenerģija). Kā kurināmais centralizētajās siltumapgādes katlu mājās DKN vairumā tiek izmantota koksnes šķelda (Grobiņas pilsētā, Robežniekos, Medzes, Nīcas, Kapsēdes, Rucavas, Durbes, Vērgales, Ziemupes, Saraiķu, Pāvilostas, Aizputes,

Kazdangas un Cīravas pagastos), malka (Rucavas, Dunikas, Priekules, Bunkas, Krotas, Gramzdas, Kalētu, Virgas, Paplakas un Purmsātu pagastos), kokskaidu granulas (Cimdeniekos, Dubeņos, Vaiņodes, Bārtas un Gaviezes pagastos), retos gadījumos salmi (Dubeņos) un siltumsūkņi (Otaņķu pagastā).

Grobiņas pilsētā, Robežniekos, Medzes, Durbes un Kalvenes pagastos kā kurināmais tiek izmantota arī dabasgāze. Noplūdes gadījumā var notikt eksplozija, kā rezultātā var tikt bojāta katlumājas ēka un tajā esošās iekārtas, pilnībā pārtraucot katlumājas darbību, tāpat var tikt traumēti tuvumā esošie cilvēki un bojātas materiālās vērtības.

AS “Conexus Baltic Grid” nodrošina avāriju novēršanu dabasgāzes pārvades sistēmās gāzes apgādes objektiem, inženierbūvēm un inženierkomunikācijām, kur saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ir noteiktas ekspluatācijas un drošības aizsargjoslas. Ekspluatācijas aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt dabasgāzes pārvades sistēmas gāzesvada efektīvu un drošu ekspluatāciju un attīstības iespējas. Savukārt drošības aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt vides un cilvēku drošību šo objektu ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā, kā arī pašu objektu un to tuvumā esošo objektu drošību. Gāzes regulēšanas staciju principiālā shēma veidota tā, lai nodrošinātu nepārtrauktu dabasgāzes padevi sadales tīkliem. Tipveida konstrukcija paredz divas paralēlas līnijas: darba līniju un rezerves līniju. Šāds divlīniju konstruktīvais risinājums, sniedz iespēju virzīt gāzes plūsmu pa vienu vai otru līniju atkarībā no tehnoloģiskās nepieciešamības. AS “Gasco” nodrošina avārijas dienesta darbību, kas atbildīgs par avāriju novēršanu dabasgāzes sadales tīklos.

Pēc AS “GASO” sniegtās informācijas, Liepājas un DKN ST Liepājas iecirkņa apkalpes zonā esošās Liepājas valstspilsētas un Grobiņas, Lieģu, Kapsēdes u.c. apdzīvotas vietas, ar dabasgāzi tiek nodrošinātas pa:

- tērauda (TE) caurulēm no D 33mm līdz D 720mm;
- polietilēna (PE) caurulēm no D 32mm līdz D 315mm.

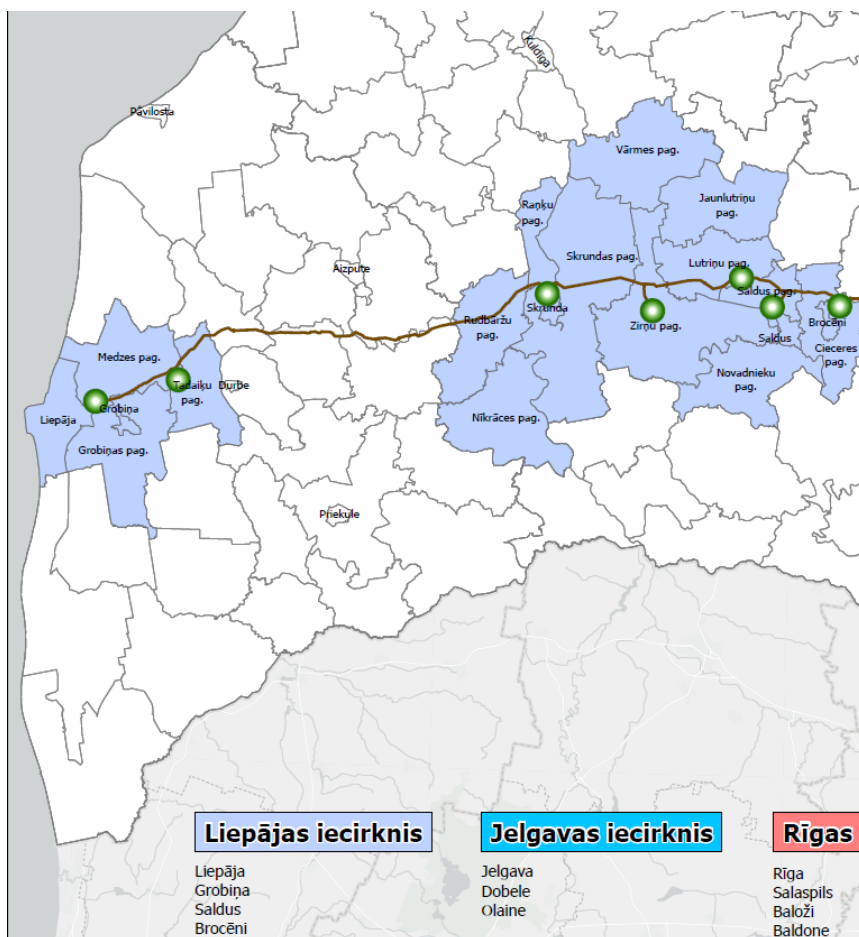
Spiediens tiek nodrošināts:

- zemais spiediens – līdz 50 mbar (kopējais garums – 138 km);
- vidējais spiediens – 50 mbar līdz 4 bar (kopējais garums – 101 km);
- augstais spiediens – 4 bar līdz 16 bar (kopējais garums – 30 km).

Gāzesvadu izbūves dziļums no 0,8 - 2 m (vidēji ~1,6 m). Uzstādīti divi gāzes regulēšanas punkti (GRP), 116 skapjveida GRP un 515 mājas regulatori. Ārējā pazemes gāzesvadu sistēmā ir uzstādītas bezaku noslēgierīces gāzes padeves pārtraukšanai, kopējais skaits – 1225, papildus – 7 virszemes noslēgierīces. Sabiedrības iekšējai lietošanai ir izstrādāta ĢIS programma ar visu ārējās gāzes apgādes sistēmas elementu un saistīto komunikāciju novietojumu (LKS-92) un

detalizētu aprakstu. Publiski pieejamā vietnē <http://80.232.164.134/> apskatāms Liepājas pilsētas pazemes gāzesvadu novietojums.

Periodiski VUGD un gāzes avārijas dienests saņem izsaukumus uz gāzes noplūdēm dzīvojamajos sektoros (nenoslēgta gāzes padeve, bojājumi gāzes pievades sistēmā, bojājumi gāzes plītīs u.c.), kur tās tiek operatīvi novērstas.

39. attēls. Latvijas dabasgāzes sadales un pārvades infrastruktūra [gaso.lv]

Kā riska scenārijs modelēts gāzes apgādes sistēmas bojājums ar dabasgāzes noplūdi. Par modelēšanas vietu izvēlēta Liepājas valstspilsēta, GRS Liepāja, jo tā ir gāzesvada “Iecava - Liepāja” gala punkts.

Dabasgāzes vada diametrs pieņemts 377 mm un garums 1 km, spiediens vadā pieņemts maksimālais – 1,6 megapaskāli (15,79 atm) un temperatūra 15°C. Programma pieņem, ka cauruļvada bojājums ir tāds pats kā diametrs (37,7 cm). Modelēšanā pieņemts, ka nenotradā neviens no cauruļvada vārstiem un stundas laikā konstanti notiek gāzes noplūde. Meteoroloģiskā informācija izmantota tādi pati kā iepriekšējās modelēšanās. Programmā nav dota dabasgāze, tāpēc modelēšana veikta metānam, jo dabasgāzes sastāvā metāns ir procentuāli lielākā sastāvā.

Modelēšana parādīja, ka stundas laikā no cauruļvada noplūdis 249 968 kg dabasgāzes. Toksisko (smacējošo) tvaiku izvērtēšanai tiek pielietotas *Protective Action Criteria* (PAC) vērtības:

PAC-1: Viegla, īslaicīga ietekme uz veselību.

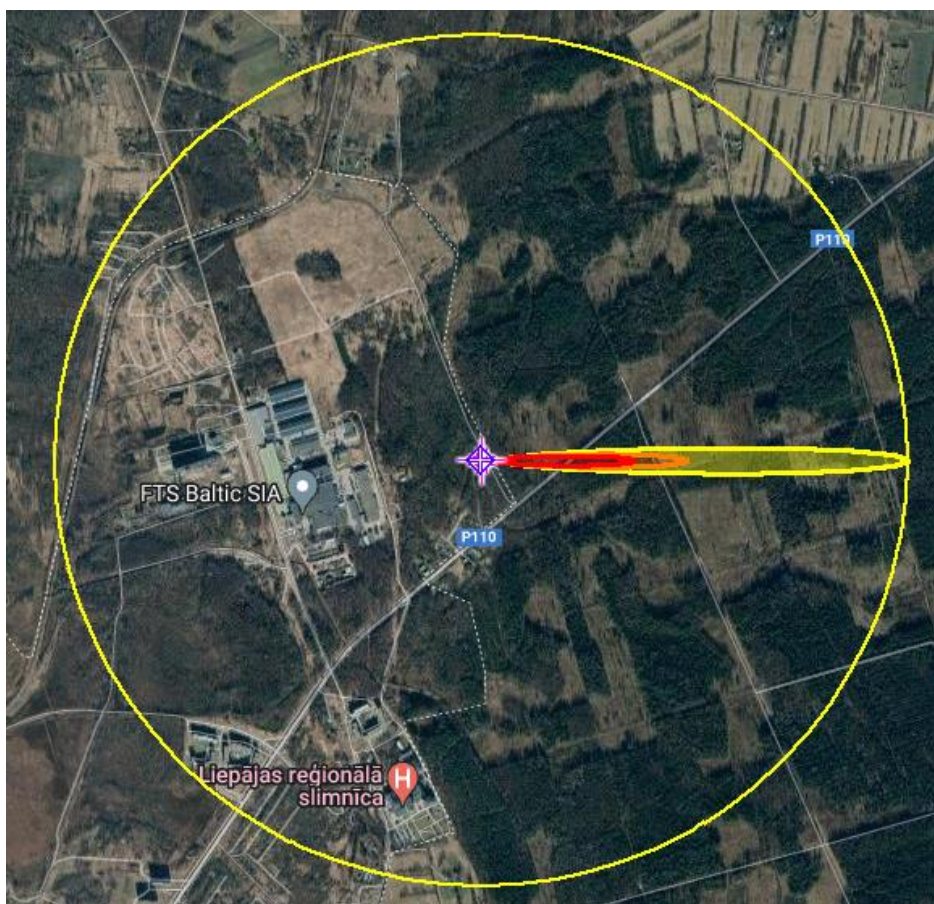
PAC-2: Neatgriezeniska vai cita nopietna ietekme uz veselību, kas varētu pasliktināt spēju veikt aizsardzības pasākumus.

PAC-3: Dzīvībai bīstama ietekme uz veselību.

PAC – 1 (65000 ppm), PAC – 2 (230 000 ppm), PAC – 3 (400 000 ppm). LEL 10% - 5000 ppm, LEL 60% 30000 ppm).

Smacējošo tvaiku izplatības zonas:

- PAC-1 – 1,4 km
- PAC-2 – 667 m
- PAC-3 – 493 m

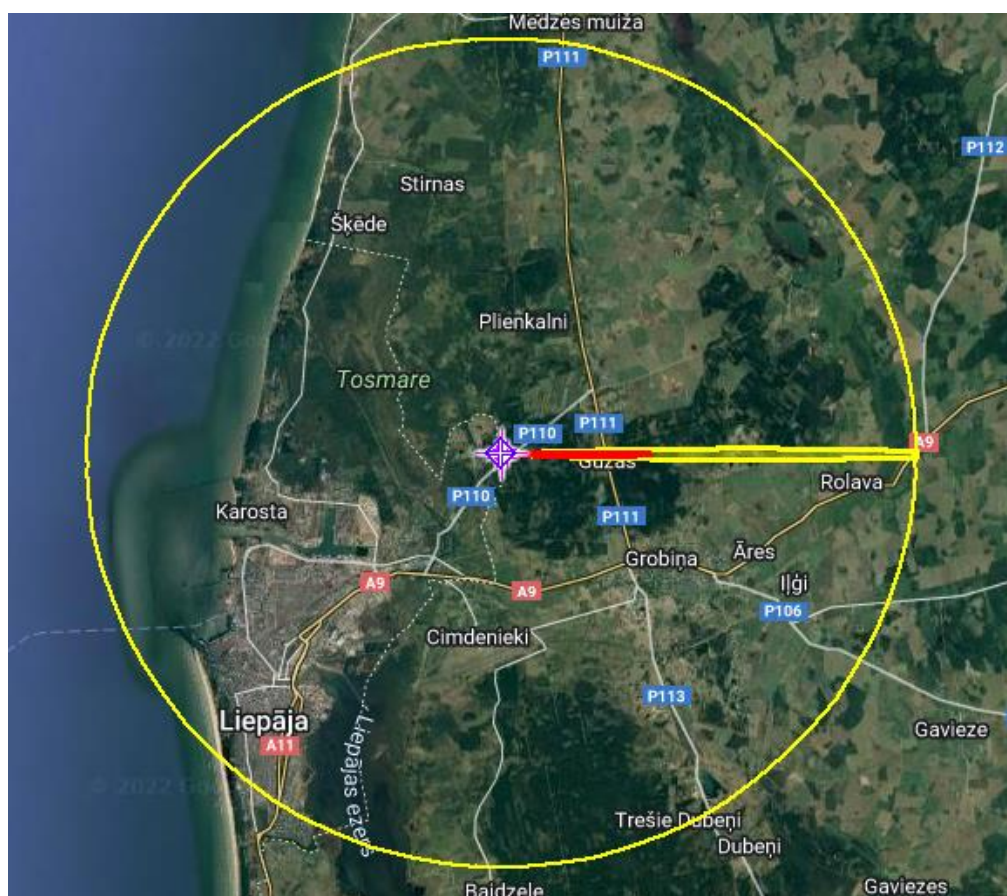

40. attēls. Dabasgāzes pievada avārijas smacējošo³⁰ tvaiku izplatība

³⁰ dabasgāze nav toksiska ieelpojot, tai ir smacējoša iedarbība. Tā uzkrājas zemās vietās (ielejās, pagrabos, bedrēs u.c)

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

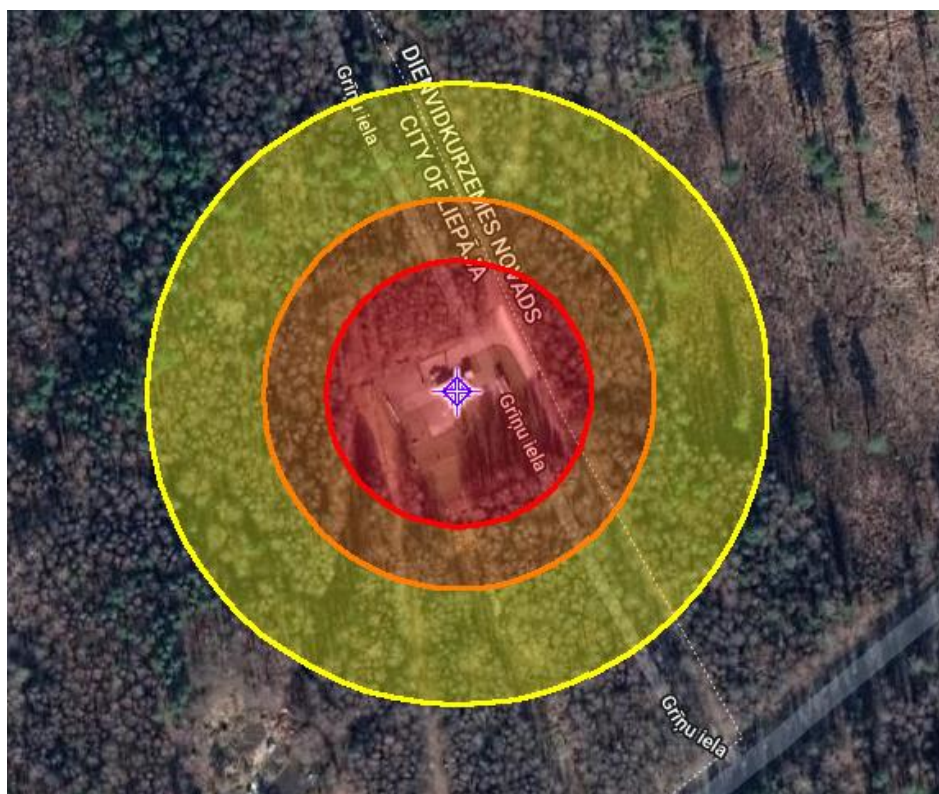
- 10% LEL – ~10 km
- 60% LEL – 3,6 km

41. attēls. Dabassgāzes pievada avārijas tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Aizdeģšanās gadījumā liesmu garums paredzams 34 m (maksimāli). Siltumstarojuma zonas:

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 125 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 79 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 54 m

42. attēls. Dabaszāzes pievada avārijas siltumstarojuma zonas

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST nav fiksēti bojājumi dabaszāzes apgādes sistēmās. 2014. gadā Liepājā, Vānes ielā 9, fiksēta gāzes izraisīta eksplozija. Eksplozijas iemesls bija nelegāli un neprasmīgi veikts pieslēgums. Avārijas dabaszāzes apgādes sistēmās, tiek vērtētas kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

Konstatējot gāzes noplūdi no gāzes cauruļvada, jāsaazinās ar VUGD (112) un Gāzes avārijas dienestu (114). Jāatkāpjas no skartās teritorijas un jāgaida dienestu norādījumi. Konstatējot gāzes noplūdi telpās, sazināties ar Gāzes avārijas dienestu (114) vai VUGD (112). Atvērt logus, bet neveidot caurvēju (aizcērtoties durvīm un logiem var veidoties dzirkstele). Neieslēgt elektriskās ierīces, spuldzes u.c., kā arī nelietot atklātu liesmu. Pamest telpu un ārpusē sagaidīt avārijas dienestu.

3.1.13. Radioaktīvo vielu avārija objektā

Radiācijas avārija ir gadījums, kas saistīts ar jonizējošā starojuma avotu un kura izraisītās sekas rada noteikto jonizējošā starojuma dozas limitu pārsniegšanu un kaitējumu vai kaitējuma draudus. Ir trīs galvenās cilvēka radīto jonizējošā starojuma avotu izmantošanas sfēras: pirmkārt, medicīnā vēža ārstēšanai un slimību diagnostikai; otrkārt, radioaktīvie materiāli rūpniecībā – mērīšanas nolūkā un elektrības ražošanā. Gan medicīnā, gan rūpniecībā veidojas radioaktīvie atkritumi. Treškārt, agrāko kodolieroču eksploziju un citu avāriju nogulsnes. Radiācijas avārijas cēlonis var būt saistīts ar ugunsgrēku, terora aktu, diversiju un radiācijas drošības normu neievērošanas, veicot darbības ar jonizējoša starojuma avotu. Radiācijas avārijas sekas var izpausties kā apdraudējums cilvēka veselībai un dzīvībai, vides piesārņojums, pārtikas un dzeramā ūdens piesārņojums vai īpašuma bojājums vai zaudējums (piesārņojuma gadījumā).

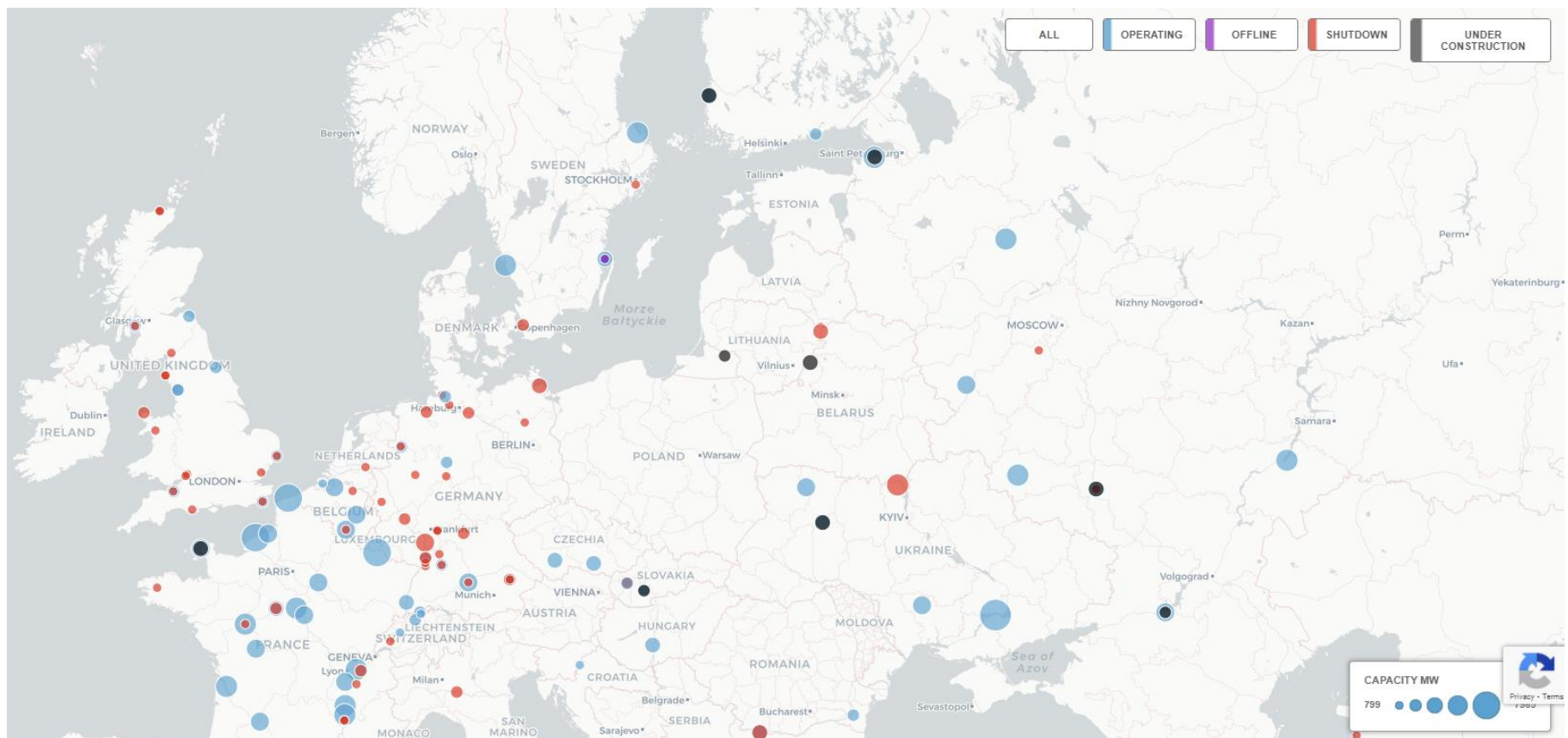
Valsts teritorija var būt radioaktīvi piesārņota, notiekot avārijai kodolobjektos ārpus valsts teritorijas. Pašreiz Baltkrievijas AES ir Latvijas robežai tuvākā darbojošās AES (~300 km līdz tuvākai DKN teritorijai). 2020. gadā pirmajā reaktorā ievietota kodoldegviela, un uzsākti palaišanas darbi. Pašlaik tiek būvēts AES otrais reaktors. Abi reaktori ir trešās plus (III+) paaudzes augsta spiediena ūdens VVER–1200 reaktori (1200 MW jauda, ar vieglo ūdeni kā palēninātāju un dzesētāju). Ignalinas AES atrodas aptuveni 230 km attālumā līdz DKN novadam un tā uzskatāma par tuvāko AES, kas beigusi savu darbību. Taču jāņem vērā, ka Ignalinas AES lietotā kodoldegviela tiek uzglabāta bijušās AES teritorijā, bet nākotnē uz Ignalinas AES infrastruktūras bāzes tiek plānots uzsākt jaunās Visaginas AES celtniecību.

Vadoties no Starptautiskās atomenerģijas aģentūras dokumenta “Actions to Protect the Public in an Emergency due to Severe Conditions at a Light Water Reactor, 2013”, ir noteiktas četras drošības pasākumu zonas ap atomelektrostaciju. Atbilstoši minētajam dokumentam Liepājas un DKN ST atrodas Pārtikas un preču drošības pasākumu zonā (*Ingestion and commodities planning distance*, ICPD): 300 km no AES. Teritorija, kurā veikti sagatavošanās darbi, lai vispārējās trauksmes izsludināšanas gadījumā tiktu sniegtas instrukcijas, kā pasargāt mājlopus, nelaižot tos ganībās un barojot ar barību, kas nav glabāta atklātā vietā, aizsargāt dzeramā ūdens avotus, kas tieši izmanto lietusūdeni (piemēram, noslēdzot vai atvienojot lietusūdens savākšanas caurules), ierobežot vietējo produktu lietošanu, savvaļā iegūtas pārtikas lietošanu (piemēram, sēnes un medījumu), no ganībās esošiem lopiem iegūta piena lietošanu, kā arī lietusūdens un dzīvnieku barības lietošanu. Pārtraukt patēriņa preču izplatīšanu, līdz tiek veikts to radiācijas drošības vērtējums. Šajā zonā tiek veikti sagatavošanās darbi, lai trauksmes

gadījumā veiktu paraugu ievākšanu no vietējiem produktiem, savvaļā iegūtas pārtikas, no ganībās esošiem lopiem iegūta piena, lietusūdens, dzīvnieku barības un patēriņa precēm.

Lai veiktu kontroli par iespējamo radiācijas noplūdi, izveidota Latvijas automātiskā gamma starojuma monitoringa un radiācijas negadījumu agrās brīdināšanas sistēma, kurā ietilpst 20 stacijas - kur tuvākās atrodas Liepājā un Rucavā, savukārt Lietuvas teritorijā Mažeikos. Minētās stacijas kontrolē valsts teritoriju un to skaits uzskatāms par pietiekamu. Lai kontrolētu iedzīvotāju saņemtās apstarojuma dozas, noris regulārs vides radiācijas monitorings un pārtikas kontrole. Monitoringa datus apkopo Radiācijas drošības centrs.

Radiācijas un drošības centrs ir izdevis informatīvos materiālus, par rīcībām radiācijas avāriju gadījumā. Buklets pieejams: <https://www.vvd.gov.lv/lv/riciba-radiacijas-avariju-gadijumos>. Īsumā radiācijas avārijas gadījumā meklēt patvērumu iekštelpās, sekot pieejamajai informācijai un uzturā nelietot atklātu pārtiku vai ūdeni.

43. attēls. AES Eiropā (pašlaik darbojas, slēgtas un tiek būvētas)³¹

³¹The world's nuclear power plants. Pieejams: <https://www.carbonbrief.org/mapped-the-worlds-nuclear-power-plants> CarbonBrief [skatīts 15.03.2022]

13. tabula. AES, kas darbojas līdz 300 un 500 km rādiusā no valsts robežas

Nr.p.k.	AES nosaukums	Attālums no Latvijas robežas	Reaktoru skaits un tips	Kopējā elektriskā jauda (MW)
<i>Līdz 300 km</i>				
1.	Baltkrievijas AES	110	2-VVER	2388
2.	Loviisas AES-Somija	265	2-PWR	1040
3.	Ļeņingradas AES-Krievija	275	4-LWGR	4000
4.	Oskarshammas AES-Zviedrija	280	3-BWR	2603
5.	Smoļenskas AES-Krievija	300	3-LWGR	3000
<i>Līdz 500 km</i>				
1.	Forsmarkas AES-Zviedrija	310	3-BWR	3392
2.	Olkiluoto AES-Somija	330	2-BWR	1820
3.	Kaļiņinas AES-Krievija	475	4-PWR	4000
4.	Ringhalsas AES-Zviedrija	500	3-PWR 1-BWR	4055

14. tabula. Līdz 500 km rādiusā no valsts robežas demontāžai nodotās AES

Nr.p.k.	AES nosaukums	Attālums no Latvijas robežas	Reaktoru skaits un tips
1.	Ignalinas AES-Lietuva	8	2-LWGR
2.	Barsebaka-2- Zviedrija	500	2-BWR

15. tabula. Līdz 1000 km rādiusā no valsts robežas plānotās AES

Nr. p.k.	AES nosaukums	Attālums no Latvijas robežas	Reaktoru skaits un tips	Kopējā jauda (MW)
1.	Baltic 1	150	1-PWR	1194
2.	Ļeņingradas-2 AES	275	2-PWR	2340
3.	Novovoronežas-2 AES palaists 2019.gada novembrī	890	2-PWR	2384

16. tabula. Valsts nozīmes jonizējošā starojuma objekti Latvijā

Nr. p. k.	Objekts, iekārta	Radionuklīds	Radioaktivitāte, TBq (2016. gada 1. janvārī)	Objekta adrese
1.	Valsts asinsdonoru centrs, gamma starošanas iekārta BIOBEAM 2000	Cs-137	30	Sēlpils iela 9, Rīga, LV-1007
2.	Valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", radioaktīvo atkritumu glabātava "Radons"	Dažādi, t. sk. H-3, Sr-90, Co-60, Cs-137, Ra-226	340	"Radons", Baldones novads, LV-2125
3.	Valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", Salaspils kodolreaktors	Dažādi, t. sk. H-3, Co-60	100	Miera iela 31, Salaspils, Salaspils novads, LV-2169

Uzskaitītie valsts nozīmes jonizējošā starojuma objekti ugunsgrēka, terora akta, diversijas un radiācijas drošības normu neievērošanas rezultātā var radīt apdraudējumu objekta darbiniekiem un piesārņojumu objekta teritorijā un ārpus tās. Avārijas gadījumā ietekme būs lokāla. Svarīgākie pasākumi šādas avārijas gadījumā – teritorijas norobežošana, atbildīgo dienestu informēšana, avota un radītā piesārņojuma savākšana un nogādāšana uz radioaktīvo atkritumu glabātavu "Radons", dezaktivācija, paraugu analizēšana, piesārņojuma novērtēšana un saņemto dozu analīze.

Par rīcību radiācijas avāriju gadījumos atbild Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs (turpmāk tekstā – VVD RDC). Inspekcijas nodaļas Operatīvās brīdināšanas grupa (turpmāk tekstā – OBG) nodrošina kodolnegadījumu izziņošanas 24 stundu operatīvo gatavību, veic sakaru punkta funkcijas saskaņā ar Konvenciju par kodolnegadījumu operatīvu izziņošanu un ES ECURIE sistēmu. Sektors nodrošina iespēju jebkurā diennakts stundā saņemt konsultācijas radiācijas drošības jautājumos un vajadzības gadījumos organizē RDC operatīvās reaģēšanas vienības izsaukšanu.

Radioaktīvo vielu avārijas Liepājas un DKN ST saistītas tikai ar pārrobežu ietekmi, kuru gadījumā tas ietekmētu visu Latvijas valsti. Nevar izslēgt iespēju, ka notiek avārijas ar kosmisku aparātu, uz kura borta atrodas radioaktīvas vielas. Šādā gadījumā, atkarībā no avārijas vietas, saindējums var skart lielu teritoriju. Radioaktīvās vielas šajā gadījumā būs izkļiedētas gaisā un, nosēžoties zemē, piesārņos augus, ūdeni, produktus, kā arī nodarīs kaitējumu cilvēku veselībai.

Atbilstoši VVD Jonizējoša Starojuma Avotu (turpmāk tekstā – JSA) licences/reģistrācijas apliecības reģistram, Liepājas un DKN ST atrodamas šādas JSA iekārtas (skatīts 15.03.2022.):

Nr. p. k.	Uzņēmums	Jonizējošā starojuma avots	Licences/ Reģistrācijas apliecības Nr.	Izsniegšanas datums
Zobārstniecība				
1.	LIGITA BIRZE, Lielā iela 81, Grobiņa, Grobiņas novads, LV-3430	intraorālā zobārstniecības iekārta	RD15JL0066	13.07.2015
2.	INDRA LIEPIŅA, Avotu iela 2, Aizpute, Aizputes novads, LV-3456		RD14JL0050	10.03.2014
3.	IK Žeiba, Lielā iela 81, Grobiņa, LV-3430		RD14JL0262	06.11.2014
4.	VALDA SISENE, Skolas iela 5, Nicas pagasts	-	RD14JL0109	11.09.2014
5.	GUNTA BLIKERTE, Atmosdas iela 26, Aizpute	-	RD12JL0277	01.02.2013
6.	SIA "VAIŅODES PAGASTA DOKTORĀTS", Raiņa iela 1a, Vaiņode, Vaiņodes pag., LV-3435		RD14JL0103	04.04.2014
7.	Ilga Vidaja, Ambulance, Bārtas pagasts, Grobiņas novads, LV-3482	-	RD12JL0241	06.11.2012
8.	Aizputes novada domes Kazdangas pagasta pārvalde, Ķiršu gatve 1, Kazdanga	-	RD13JL0060	07.03.2013
9.	SIA "Pasta ielas zobārstniecība", Pasta iela 24, Liepāja, LV-3401	2 intraorālās zobārstniecības rentģeniekārtas	RD21JR0022	07.07.2021
10.	SIA "RD Private", Toma iela 46, Liepāja, LV-3401	intraorālā zobārstniecības rentģeniekārta	RD21JR0017	24.05.2021
11.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Medoks", Raiņa iela 1-1n, Liepāja, LV-3401	2 intraorālās zobārstniecības rentģeniekārtas, koniska staru kūļa datortomogrāfijas iekārta (panorāmas 3D zobārstniecības rentģeniekārta)	RD20JR0052	25.11.2020
12.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VEITES ZOBĀRSTNIECĪBAS KABINETS", Radio iela 12/14, Liepāja, LV-3401	3 intraorālās zobārstniecības rentģeniekārtas	RD20JR0046	21.10.2020
13.	DENTISTS SIA, Republikas iela 19, Liepāja, LV-3401	intraorālā zobārstniecības rentģeniekārta, panorāmas zobārstniecības rentģeniekārta, koniska staru kūļa datortomogrāfijas iekārta (panorāmas 3D zobārstniecības rentģeniekārta)	RD20JR0043	14.10.2020
14.	Aļeksejevas individuālais uzņēmums "ZOBĀRSTNIECĪBAS	intraorālā zobārstniecības rentģeniekārta	RD19JR0021	26.03.2019

	KABINETS", Klaipēdas iela 68, Liepāja, LV-3416				
15.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Veselības salons Z", Kr.Valdemāra iela 18-2, Liepāja, LV-3401	2 intraorālās rentgeniekārtas	zobārstniecības	RD16JR0031	06.10.2016
16.	INGA GRUSA, Pulkveža Brieža iela 4, Liepāja, LV-3414	intraorālā rentgeniekārta	zobārstniecības	RD16JR0030	01.08.2016
17.	BUŠMANIS IK, Pīlādžu iela 34, Liepāja, LV-3401	intraorālā rentgeniekārta	zobārstniecības	RD16JR0024	05.07.2016
18.	SIA "Elise NB", Šaurā iela 5-8, Liepāja, LV-3400			RD14JL0131	11.09.2014
19.	ANDRIS BRIEDIS, Kūrmājas prospekts 12, Liepāja, LV-3401			RD14JL0141	15.08.2014
20.	SIA "SĀKUMS G", Klaipēdas iela 74, Liepāja, LV-3416			RD14JL0072	07.04.2014
21.	DAGNIJAS AUCES ĀRSTA PRAKSE ZOBĀRSTNIECĪBĀ, Klaipēdas iela 19/21-223, Liepāja, LV-3401			RD13JL0302	20.02.2014
22.	Ingūnas Svolakas ārsta prakse zobārstniecībā, Ganību iela 64-1, Liepāja, LV-3400			RD13JL0280	06.02.2014
23.	NIKOLAJS KORJAGINS, Veidenbauma iela 11-102, Liepāja, LV-3401			RD13JL0179	24.10.2013
24.	SIA "Gribeļsku stomatoloģiskais kabinets", Lielā iela 2, Liepāja, LV-3401			RD13JL0263	21.10.2013
25.	VERONIKAS LIEPIŅAS ĀRSTA PRAKSE ZOBĀRSTNIECĪBĀ, Klusā iela 4, Liepāja, LV-3411			RD13JL0032	18.04.2013
26.	INGA METENE, Kūrmājas prosp. 12, Liepāja, LV-3400			RD12JL0141	12.07.2012
27.	SOLADENS SIA, Siļķu iela 7, Liepāja, LV-3405	intraorālā rentgeniekārta	zobārstniecības	RD12JL0094	01.06.2012
28.	SIA "DENTUS", Aldaru iela 22/24-202B, Liepāja, LV-3401	intraorālā rentgeniekārta	zobārstniecības	RD12JL0078	17.04.2012
29.	SIA "DR.ANDAS VIRGAS ZOBĀRSTNIECĪBA", Graudu iela 43-56, Liepāja, LV-3401	intraorālā rentgeniekārta	zobārstniecības	RD22JR0007	26.01.2022
Rūpniecība					
1.	SIA "Liepāja Steel"	četri Co-60 slēgti starojuma avoti	līmeņa kontroles iekārtās	RD21JR0035	15.11.2021

2.	Liepājas speciālās ekonomiskās zonas "LAUMA FABRICS" SIA	Radionuklīdu saturoši blīvuma mērītāji	RD14JL0307	29.12.2014
Bagāžas kontrole				
1.	AVIASABIEDRĪBA LIEPĀJA SIA	2 bagāžas kontroles rentgeniekārtas	RD14JL0004	29.01.2014
2.	Valsts ieņēmumu dienests	bagāžas kontroles rentgeniekārtas	RD12JL0262	20.11.2012
Veterinārmedicīna				
1.	SIA "J & G Veterinārais serviss", Lielā iela 118-1, Grobiņa	pārnēsājamā veterinārmedicīnas rentgeniekārta, 2 stacionārās rentgendiagnostikas iekārtas	RD13JL0139 (ar grozījumiem) + RD16VL0126	30.05.2013
2.	SIA "J & G Veterinārais serviss" Alejas iela 24, Grobiņa	pārnēsājamā veterinārmedicīnas rentgeniekārta (tiks lietota stacionāri, atbilstoši montāžas plānam)	RD13JL0139 (ar grozījumiem-2) + RD19VL0087	30.05.2013
3.	VINNI, IK, Mežu iela 29, Liepāja, LV-3417	pārvietojamā veterinārmedicīnas rentgeniekārta (tiks lietota stacionāri, atbilstoši montāžas plānam)	RD20JR0021	08.04.2020
4.	VINNI, IK, Krūmu iela 5, Liepāja, LV-3405	pārvietojamā veterinārmedicīnas rentgeniekārta (tiks lietota stacionāri, atbilstoši montāžas plānam)	RD20JR0021 (ar grozījumiem) + RD20VL0211	08.04.2020
5.	SIA "DZINTARA VETERINĀRĀ KLĪNIKA", Dzintaru iela 8, Liepāja, LV-3401	pārnēsājamā veterinārmedicīnas rentgeniekārta (tiks lietota stacionāri, atbilstoši montāžas plānam)	RD19JR0055	04.09.2019
Laboratorija				
1.	Liepājas Speciālās ekonomiskās zonas sabiedrība ar ierobežotu atbildību "DG TERMINĀLS"	rentgenfluorescences analizators	RD17JR0044	16.11.2017
Medicīna				
1.	E-RADIOLOGS SIA, Atmodas iela 17, Aizpute, LV-3456		RD13JL0184	17.07.2013
2.	SIA "VIZUĀLĀ DIAGNOSTIKA", Pils iela 3, Aizpute, LV-3456	2 stacionārās rentgendiagnostikas iekārtas	RD12JL0282 (ar grozījumiem-18) + RD20VL0151	15.01.2013
3.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Kuldīgas slimnīca", Pils iela 3, Aizpute, Aizputes novads, LV-3456	stacionārā rentgendiagnostikas iekārta	RD12JL0093	09.05.2012
4.	SIA "ASCENDO klīnika", Aizputes iela 5, Priekule, LV-3434	operāciju zāles lokveida digitālā rentgendoagnostikas iekārta	RD17JL0009	02.08.2017
5.	SIA "PRIEKULES SLIMNĪCA", Aizputes iela 5, Priekule, Priekules novads, LV-3434	stacionārā rentgendiagnostikas iekārta, pārvietojamā palātas rentgendiagnostikas iekārta; 3	RD13JL0074; RD13JL0074 (ar grozījumiem) +	26.03.2013

		stacionārās rentgendiagnostikas iekārtas, intraorālā zobārstniecības rentgeniekārta	RD16VL0101; RD13JL0074 (ar grozījumiem-2) + RD19VL0178	
6.	AS "Veselības centru apvienība"	5 datortomogrāfijas iekārtas, 10 stacionārās rentgendiagnostikas iekārtas, 5 mamogrāfijas iekārtas, 4 osteodensitometrijas iekārtas, 9 intraorālās zobārstniecības rentgeniekārtas, koniska staru kūļa datortomogrāfijas iekārta (panorāmas 3D zobārstniecības rentgeniek	RD22JL0003	01.02.2022
7.	LATVIJAS REPUBLIKAS IESLODZĪJUMA VIETU PĀRVALDE, Liepājas cietums, Dārza iela 14/16, Liepāja, LV-3401	intraorālā zobārstniecības rentgeniekārta	RD14JL0225; RD14JL0225 (ar grozījumiem) + RD17VL0068	03.11.2014
8.	Pašvaldības Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VECLIEPĀJAS PRIMĀRĀS VESELĪBAS APRŪPES CENTRS"	stacionārā rentgendiagnostikas iekārta	RD13JL0079 (ar grozījumiem) + RD15VL0108; RD13JL0079 (ar grozījumiem-3) + RD17VL0085	28.03.2013
9.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "JAUNLIEPĀJAS PRIMĀRĀS VESELĪBAS APRŪPES CENTRS", Aldaru iela 20/24, Liepāja, LV-3401	stacionārā rentgendiagnostikas iekārta; 2 stacionārās rentgendiagnostikas iekārtas	RD14JL0289; RD14JL0289 (ar grozījumiem) + RD18VL0082; RD14JL0289 (ar grozījumiem-2) + RD21VL0157	01.12.2014
10.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LIEPĀJAS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA", Slimnīcas iela 25, Liepāja, LV-3414	pārveidota stacionārā rentgendiagnostikas iekārta; 2 stacionārās rentgendiagnostikas iekārtas, 3 datortomogrāfijas iekārtas; mamogrāfijas iekārta; intraorālā zobārstniecības rentgeniekārta; pārvietojamā (palātas) rentgendiagnostikas iekārta; operāciju zāles digitālā lokveida rentgendiagnostikas iekārta; 2 lineārie elektronu paātrinātāji, datortomogrāfijas iekārta; stacionārā rentgendiagnostikas iekārta, pārvietojamā (palātas) rentgendiagnostikas iekārta; operāciju zāles lokveida digitāla rentgendiagnostikas iekārta	RD14JL0075; (ar grozījumiem -10) + RD22VL0042; RD17VL0063R D18VL0135; RD19VL0168; RD19VL0196; RD21VL0098; RD21VL0156; RD22VL0016; RD19VL0108	
11.	SIA "L. ATIĶES DOKTORĀTS", Kuršu iela 18, Liepāja, LV 3401		RD13JL0090	15.04.2013
12.	SIA "VIZUĀLĀ DIAGNOSTIKA", Slimnīcas iela 25, Liepāja, LV-3414	datortomogrāfijas iekārta; 2 datortomogrāfijas iekārta	RD12JL0282 (ar grozījumiem-5)+ RD19VL0028+	15.01.2013

			RD20VL0210+ RD21VL0005	
--	--	--	---------------------------	--

Radioloģiskā situācija Liepājas un DKN ST ir stabila un netiek novērots apkārtējās vides gada gamma dozas pieaugums. Latvijā 2020. gadā vidējā gamma dozas jauda bija mazāka par 0,1 μSv/h. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST nav fiksētas avārijas, kas saistītas ar jonizējošā starojuma avotiem. Ministru kabineta 2002. gada 9. aprīļa noteikumi Nr. 149 “Noteikumi par aizsardzību pret jonizējošo starojumu” reglamentē prasības aizsardzībai pret jonizējošo starojumu. Radioaktīvo vielu avārijas objektā uzskatāmas par vidēju risku ar zemu varbūtību.

Konstatējot radiācijas noplūdi no mazjaudīga jonizējošā starojuma avota (medicīnas iekārta, muitas iekārtas u.c.) atstāt telpu kurā atrodas iekārta un sazināties ar VUGD (112). Notiekot liela mēra radiācijas negadījumam (AES negadījums vai atombumbas eksplozija) ieteicams meklēt patvērumu iekšējās. Radiācijas negadījumā svarīgākais ir laiks, jāsamazina laika intervāls, kurā ķermenis tiek apstarots ar radioaktīvajām daļiņām. Uzturēties ēkas vidusdaļā, prom no logiem, vai pagrabā. Aizvērt visus logus, durvis un iespēju robežās visas spraugas. Ja ir aizdomas ka uz Jūsu apģērba var būt radioaktīvais materiāls (putekļi, nosēdumi u.c.) novelciet un novietojiet to pēc iespējas tālāk no cilvēkiem (ja iespējams ievietojiet kādā konteinerā vai iepakojumā). Izvairieties no radioaktīvā materiāla iekļūšanas brūcēs. Ja radioaktīvais materiāls nonācis uz ādas, jāmazgājas ar ziepēm un ūdeni. Liepājas un DKN ST neatrodas bīstamajā AES zonā, kurā būtu jāparedz liela ietekme AES avārijas gadījumā (nav paredzēta joda profilakse vai plānveida evakuācija). Latvijas teritorija atrodas zonā, kur var tikt piemēroti pārtikas lietošanas ierobežojumi. tas nozīmē, ka nav ieteicams uzturā lietot ēdienu, kas uzglabāts atklātā veidā (ražā no lauka, graudi, ogas, sēnes u. c). Ieteicams ēst tikai hermētiski iepakotu pārtiku.

3.1.14. Bioloģisko vielu negadījumi

Bioloģisko vielu negadījumi - negadījumi, kurus rada tā saucamie “bioloģiskie aģenti.” Ir zināmi vairāk nekā 200 dažādu bioloģisko aģentu, kas var izraisīt infekcijas slimības, alerģijas un saindēšanos. Bioloģiskās vielas ir bioloģiskie aģenti - mikroorganismi (vienas šūnas vai bezšūnu organismi, kas spēj vairoties vai pārnest ģenētisko materiālu), arī ģenētiski pārveidoti mikroorganismi, šūnu kultūras (laboratorijas apstākļos izaudzētas šūnas) un cilvēka endoparazīti, kuri var būt infekcijas slimību izraisītāji vai kuri var izraisīt invāziju, alerģiju vai saindēšanos, vai kuru dēļ cilvēks var kļūt par slimības izraisītāja nēsātāju.

Bioloģisko vielu negadījumu iestāšanās gadījumā var tikt skarts liels skaits cilvēku, kas var būtiski ietekmēt kopējo valsts saimniecisko darbību un ekonomiku, rada pārrobežu izplatīšanās risku sakarā ar infekciozo materiālu nelegālu pārvadāšanu un inficēto/kontaminēto personu pārvietošanos. Bioloģisko vielu (aģentu) izplatība var notikt netīši (piemēram, incidenta rezultātā laboratorijā vai pārvadājot infekcijas slimību izraisītājus starp laboratorijām) un tīši, jo bioloģiskie aģenti ir izvēles ieroči. Bioterorisma iespējamība Latvijā nav liela.

2002. gada 21. maija MK noteikumos Nr.189 "Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar bioloģiskajām vielām" sniegta bioloģisko aģentu klasifikācija. Smags akūts respiratorā sindroma koronavīruss 2 (SARS-CoV-2) jeb Covid-19 tiek klasificēts kā bioloģiskais aģents. Kopumā pasaulē līdz 2022. gada 15. martam bija apstiprināti vairāk nekā 460 miljoni inficēšanās gadījumu ar SARS-CoV-2.

Kaut gan bioterorisma iespējamība Latvijā nav liela, tomēr bioloģiskā aģenta tīšai izmantošanai var būt graujoša ietekme uz sabiedrisko dzīvi. Bioloģiskā terorisma uzbrukumi ir visneizvēlīgākie un nāvējošākie, tie izraisa lielu cietušo skaitu un tie rada ievērojamas sociāli ekonomiskās sekas, rada pārrobežu izplatīšanās risku sakarā ar infekciozo materiālu nelegālu pārvadāšanu un inficēto/kontaminēto personu pārvietošanos. Visticamāk, ka bioloģiskie aģenti noziedzīgā nolūkā varētu tikt izmantoti slēptā veidā. Šādos gadījumos incidenta sākumā nekas neliecina par uzbrukumu, bioloģiskais aģents tiek izplatīts ar tādu ierīci vai metodi, kas neļauj šo izplatīšanu pamanīt, cilvēki nezina par to, ka ir eksponēti, slimības pazīmes parādās vēlāk – pēc inkubācijas perioda. Šādus incidentus var atklāt veselības aprūpes darbinieki, sniedzot medicīnisko palīdzību saslimušajiem un Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk tekstā – SPKC) epidemiologi, veicot epidemioloģisko uzraudzību.

Pazīstamākās bioloģiskās vielas ir Sibīrijas mēris, bakas, Ebola vīruss, botulisms, mēris. Sibīrijas mēris – bakteriālas sporas, kas izturīgas pret vides ietekmi. Sibīrijas mēris nav lipīgs, bet var izraisīt letālu iznākumu, ja tiek ieelpots liels daudzums sporu. Bakas – ļoti lipīgs vīruss, kas var izraisīt letālu iznākumu. Vīruss viegli izplatās pa gaisu. Ebola vīruss – ļoti letālas iedarbības hemotoloģisks drudzis, kas rada apjomīgu asiņošanu no ķermeņa atverēm. Botulisms – viens no visnāvējošākajiem bakteriālajiem toksīniem. Botulisms var radīt elpošanas ceļu traucējumus, paralīzi. Mēris – ļoti lipīga baktērija, kas var izraisīt letālu pneimoniju.

Pēc SPKC datiem³², Kurzemē 2017. gadā fiksēti 1874 infekcijas slimību gadījumi, 2018. gadā 1742 infekcijas slimību gadījumi, bet 2019. gadā 1724 infekcijas slimību gadījumi, bet 2020. gadā 976 infekcijas slimību gadījumi. 2021. gadā no janvāra līdz decembrim kopā

³²Epidemioloģijas biļeteni. Pieejams: <https://www.spkc.gov.lv/lv/statistika-un-petijumi/infekcijas-slimibas/epidemiologijas-bileteni> [skatīts 15.03.2022.]

Latvijā fiksēti 6511 infekcijas slimību gadījumu. Vidēji no 2016. – 2020. gadam (ikgadēji) Kurzemē fiksēti 2809 infekcijas slimību gadījumi. Norādītā informācija ir par visu Kurzemes reģionu kopumā un nav pieejama atsevišķa informācija par Liepājas un DKN ST. Ikgadēji redzams, ka lielāko skaitu infekcijas slimības sastāda vīrusa zarnu infekcijas, no kura vislielākais skaits ir rota vīrusu enterīts. Pie infekcijas slimībām pieskaitāmi: adenovīrusi, A hepatīts, anogēnītālās herpes, B hepatīts, C hepatīts, difterija, gonoreja, hlamidioze³³ u.c. Infekcijas gadījumā jāievēro higiēnas prasības un jāgriežas pēc medicīniskās palīdzības. Infekcijas slimību uzliesmojuma gadījumā izvairīties no publiskām vietām, sekot līdzi informācijai publiskajos sakaru tīklos un ievērot operatīvo dienestu norādījumus.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, bioloģisko vielu negadījumi Liepājas un DKN ST nav fiksēti. Bioloģisko vielu negadījumi var būt kā sekundāri cēloņi plūdu gadījumā. Piemēram, plūdu gadījumā nepārtikā izmantojamais virszemes ūdens vai pārplūšanas rezultātā saimnieciskās kanalizācijas ūdeņi var nokļūt saskarē ar dzeramo ūdeni vai pārtiku, izsaucot saindēšanos iedzīvotājiem, kas uzturā lietojoši šo pārtiku/ūdeni. 2019. gadā Liepājā, Zemnieku ielā, pie kanalizācijas notekūdeņu pārsūkņēšanas stacijas, iebruka kanalizācijas kolektors, apturot kanalizācijas sūkņu stacijas darbību.

Liepājas valstspilsētā centrālā dzeramā ūdens un kanalizācijas pakalpojumus nodrošina SIA “Liepājas ūdens”. DKN apsaimnieko vairākas kapitālsabiedrības: SIA "Aizputes komunālais uzņēmums", SIA "Aizputes nami", SIA "Durbes KS", SIA “Grobiņas namserviss”, SIA „KS Cīrava”, SIA "Priekules nami", SIA "Pāvilostas komunālais uzņēmums" un SIA "Vērgales komunālā saimniecība". Liepājas valstspilsētas kanalizācijas notekūdeņi tiek novadīti un attīrīti notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, kas izbūvētas aiz Liepājas valstspilsētas robežas, netālu no Šķēdes. Liepājas NAI, dēļ ģeogrāfiskā novietojuma, ir pakļautas krasta erozijas draudiem, jo atrodas Baltijas jūras krastā. Pēc ilggadējiem novērojumiem, secināms, ka krasta erozija, atkarībā no posmiem, pie NAI ir robežās no 2 - 3 m gadā. 2005. un 2007. gadā vairākos krasta posmos uzstādītas stiprinājuma konstrukcijas no gabioniem. Pēc 2012. gada vētrām gabioni papildus nostiprināti ar laukakmeņiem. Pēc vētrām tiek veikti stiprinājumu remontdarbi, tādējādi izdevies NAI tiešā tuvumā noturēt jūras krastu esošajās robežās. Krasta erozijas mazināšana šajā teritorijā ir svarīga, jo blakus NAI atrodas arī notekūdeņu duņu uzglabāšanas lauki. Līdz šim NAI dūņu noplūšana vidē nav konstatēta. Lai novērstu turpmāko krasta eroziju un apdraudējumu Liepājas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, sākušies jūras krasta aizsargbūves būvdarbi. Līdz 2023. gada beigām paredzēts izbūvēt kopumā 225

³³ MK noteikumi Nr.189-21.05.2002. “Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar bioloģiskajām vielām “

metru garu būnu jeb molu, no kura daļa – 177 metri – stiepsies jūrā. Dzeramais ūdens Liepājas valstspilsētai tiek nodrošināts no divām neatkarīgām vietām (Otaņķi un Aistere), kā arī no pilsētā izvietotiem urbumiem (Ventas iela). Ja tiek bojāts viens no pievadiem, tad daļēji iespējams ūdens padevi nodrošināt no viena pievada, bet ar samazinātu spiedienu. Bioloģiskais piesārņojums kādā no urbumiem var ietekmēt visu Liepājas valstspilsētu. Liepājā tiek nodrošināta dzeramā ūdens rezerve, kas pie nemainīga patēriņa, ūdeni spēj nodrošināt divas dienas. Ir vitāli svarīgi nepieļaut bioloģiskā piesārņojuma nonākšanu šajā ūdens rezervuārā.

Ir izstrādāta Ministru kabineta instrukcija Nr.12 no 06.09.2008 “Instrukcija par atbildīgo institūciju rīcību nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanas gadījumā, ja ir aizdomas, ka tas satur sprādzienbīstamas, radioaktīvas, bīstamas ķīmiskas vai bioloģiskas vielas, kā arī ja konstatētas terora akta pazīmes”, kas ir aktuāla arī Liepājas un DKN ST. Primārā rīcība ir sazināšanās ar glābšanas dienestiem (policija, VUGD), ierobežot vielas izplatību telpā, palikšanu telpā un citu kolēģu brīdināšanu par netuvošanos. Kā papildus bioloģisko vielu piesārņojuma risku var radīt SIA “Liepājas RAS” apsaimniekotais atkritumu poligons “Ķīvītes”, Grobiņas pagastā. SIA “Liepājas RAS” veic dažādu bīstamo un sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, apsaimniekošanu un pārstrādi, Liepājas un DKN ST. Veicot neatbilstošu atkritumu uzglabāšanu, pārstrādi un transportēšanu, iespējams bioloģisko vielu vides piesārņojums, kas var radīt draudus cilvēka veselībai. Līdz šim Liepājas un DKN ST šādi pārkāpumi nav fiksēti. Bioloģisko vielu negadījums uzskatāms par nozīmīgu risku ar augstu varbūtību.

3.1.15. Ugunsgrēki būvēs

Izplatītākie ugunsgrēka cēloņi ir cilvēku neuzmanīga rīcība ar uguni vai atklātu liesmu, kas sastāda arī lielāko daļu ugunsgrēku, kuri ik gadu tiek apkopoti statistikās. Nākošais no izplatītākajiem ugunsgrēku izcelšanās cēloņiem ir elektroierīču, elektroiekārtu bojājumi vai ekspluatācijas noteikumu neievērošana, tad tīša vai ļaunprātīga dedzināšana. Pārējie cēloņi ir ugunsdrošības noteikumu neievērošana ekspluatējot un ierīkojot apkures iekārtas, neatbilstoši veikti būvdarbi, bērnu rotaļāšanās ar uguni, nesakopti īpašumi (piemēram, kūlas ugunsgrēki), kā arī nezināmi ugunsgrēka izcelšanās iemesli.

Mūsdienu modernie būvmateriāli un sadzīves priekšmeti, kas ražoti no naftas produktiem (plastmasas logi, durvis, apdares materiāli, linoleji, tapetes, montāžas putas, sintētiskie izolācijas materiāli, blīvējošie materiāli, akustiskie materiāli u.c.), ir krasi palielinājuši aizdegšanās ātrumu un toksiskumu. Degšanas laikā no šiem būvmateriāliem izdalās liels siltuma, degošu pilienu un dūmu daudzums ar toksiskiem savienojumiem:

dioksīniem, dibenzofurāniem, kas ir spēcīgi kancerogēni, ciānūdeņražiem, hlorūdeņražiem, sērūdeņražiem un zilskābi.

Ugunsgrēka izraisīto seku apjoms ir atkarīgs no vairākiem faktoriem, kur būtiskākie seku mazināšanas nosacījumi ir reaģēšanas laiks un atbilstoša rīcība. Ugunsgrēka izraisītās sekas var palielināties ņemot vērā pirmo reaģētāju tehnisku un cilvēku resursu trūkumu.

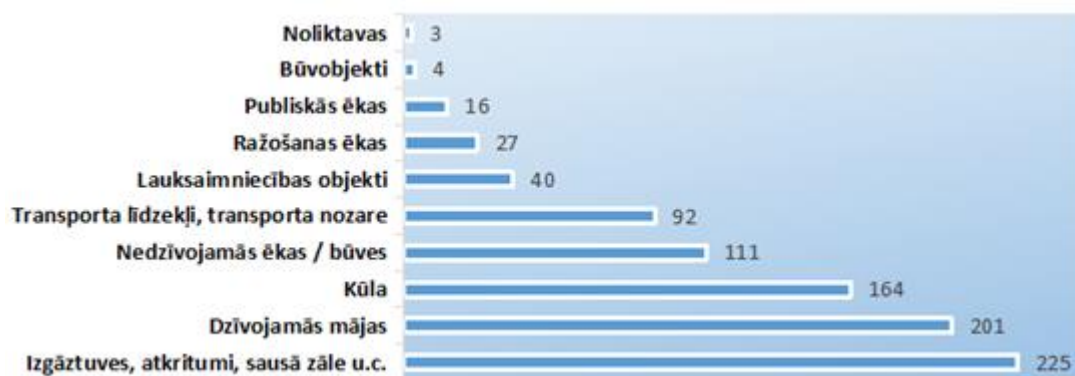
VUGD ierašanās laiku notikuma vietā reglamentē 2016. gada 17. maija MK noteikumi Nr. 297 “Kārtība, kādā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests veic un vada ugunsgrēku dzēšanu un glābšanas darbus” 5. un 6. punkts, kas nosaka, ka VUGD apakšvienības izbrauc no daļas vai posteņa garāžas 90 sekunžu (1,5 min) laikā pēc nosūtīšanas uz notikuma vietu un republikas pilsētā, pilsētā un ciemā, kur atrodas VUGD daļa vai postenis, ierodas 8 minūšu laikā, savukārt, pilsētā, ciemā, novada un pagasta teritorijā, kur neatrodas VUGD daļa vai postenis, ierodas 23 minūšu laikā. Par ugunsgrēku dzēšanu Liepājas un DKN ST atbildīga ir VUGD Kurzemes reģiona brigāde. Zemāk tabulā norādīti tuvākās VUGD struktūrvienības.

18. Tabula. VUGD struktūrvienības Liepājas un DKN ST

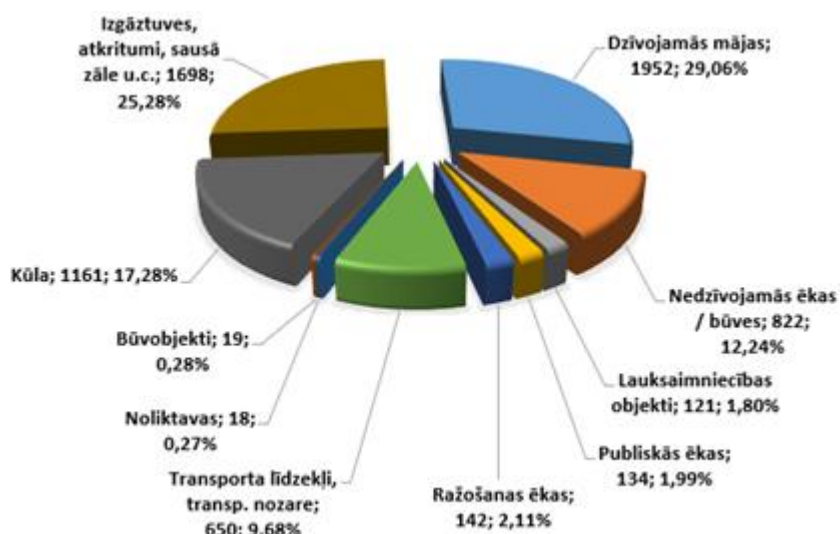
Nr. p.k.	Daļa/postenis	Komandieris	Atrašanās vieta	Kontakti
1.	Liepājas 1.daļa	daļas komandieris	Liepāja, Ganību iela 63/67	+371 63404484
2.	Liepājas 2.daļa	daļas komandieris	Liepāja, Ziemeļu iela 21a	+371 67085997
3.	Liepājas 2.daļas postenis	posteņa komandieris	Liepāja, Kapsēdes iela 6	+371 63429516
4.	Aizputes postenis	posteņa komandiera p.i.	Dienvidkurzemes nov., Aizpute, Ziedu iela 14A	+371 63448959
5.	Priekules postenis	posteņa komandiera p.i.	Dienvidkurzemes nov., Priekule, Raiņa iela 7	+371 67439072

Salīdzinot ar laika posmu no 2012.gada līdz 2021.gadam kopumā Latvijā izbraukumu skaits uz ugunsgrēkiem ir samazinājies par 21,31%.

2020.gadā un 2021.gadā Kurzemes reģiona brigādei visvairāk izbraukumu uz ugunsgrēkiem objektos bija izgāztuvēs, atkritumiem, sauso zāli u.c., tad dzīvojamās mājās un kūlas objektiem.

44. attēls. Ugunsgrēku skaits objektos Kurzemes reģiona brigādē, 2021.gadā

45. attēls. Ugunsgrēku skaits objektos kopā Latvijā, 2021.gadā

Valstī trīs gadu periodā būtiski pieaudzis bojā gājušo skaits. 2021. gadā ugunsgrēkos bojā gāja 103 cilvēki, no kuriem 97 cilvēki ugunsgrēkos dzīvojamās mājās, 1 cilvēks nedzīvojamās ēkās/būvēs. 2020. gadā ugunsgrēkos bojā gāja 83 cilvēki, no kuriem 73 cilvēki ugunsgrēkos dzīvojamās mājās, 6 cilvēki nedzīvojamās ēkās/būvēs, bet 2019. gadā ugunsgrēkos kopumā bojā gāja 76 cilvēki.

2021. gadā ugunsgrēkos Latvijā cieta 257 cilvēki, kas ir par 5,17% mazāk salīdzinot ar 2020. gadu kad cieta 273 cilvēki, kas savukārt ir par 2,15% mazāk salīdzinot ar 2019. gadu, kad to skaits bija 279. Bojā gājušo un cietušo cilvēku skaitu atsevišķi Liepājas un DKN attēlots zemāk tabulā.

19. tabula. VUGD ugunsgrēku statistikas dati ³⁴

Nr. p.k.	Laika periods	Ugunsgrēku skaits		Bojāgājušie cilvēki	Cietušie cilvēki
1.	01.01.2017.-31.12.2017.	Latvijā	8714	80	381
		DKN	166	1	7
		Liepājas valstspilsēta	325	1	20
2.	01.01.2018.-31.12.2018.	Latvijā	9134	81	301
		DKN	149	2	7
		Liepājas valstspilsēta	326	2	16
3.	01.01.2019.-31.12.2019.	Latvijā	8985	76	279
		DKN	185	1	2
		Liepājas valstspilsēta	299	5	17
4.	01.01.2020.-31.10.2020.	Latvijā	6970	83	273
		DKN	110	2	10
		Liepājas valstspilsēta	211	1	10
5.	01.01.2021.-31.10.2021.	Latvijā	6717	103	257
		DKN	140	0	1
		Liepājas valstspilsēta	209	1	9

Kā redzams 19. tabulā, ugunsgrēku statistika ir ar tendenci samazināties. Lielākais ugunsgrēku skaits fiksēts 2018. gadā, savukārt 2021. gadā ugunsgrēku skaits bija vismazākais, skatoties trīs gadu griezumā. Jāatzīmē, ka piecu gadu periodā vērojama pozitīva tendence samazināties cietušo cilvēku skaitam ugunsgrēkos Liepājas un DKN ST, un Latvijā kopumā.

Liepājas un DKN ST darbojas 11 pašvaldības ugunsdzēsēju formējumi (Grobiņas, Gaviezes, Bārtas, Nīcas, Durbes, Sikšņu, Vaiņodes, Rucavas, Pāvilostas, Vērgales un Aizputes). Formējumi ir ar savu tehniku un balstoties uz iepriekš saskaņotu izbraukuma teritoriju, palīdz VUGD veikt ugunsdzēsības darbus. Esošo pašvaldības ugunsdzēsības formējumu saraksts (uz 2022. gadu) pievienots pielikumā PUF_DKN_2022.

Ugunsgrēku sekas atkarīgas no ēku tipa, kur šis ugunsgrēks notiek. Ēkās, kur apgrozās liels skaits cilvēku, vai ēkas lielā augstuma dēļ, var tikt traucēta ugunsgrēka dzēšana, kas noved pie lielākām ugunsgrēka sekām. VUGD ir izstrādājis paaugstināto bīstamības objektu sarakstu uz kuriem tiek izsūtīti resursi saskaņā ar izsaukumu nr.3 (četri pamatautomobiļi) un nr.4 (seši

³⁴ Statistika. Pieejams: <https://www.vugd.gov.lv/lv/statistika> [skatīts 02.03.2022]

pamatautomobiļi). Liepājas un DKN ST objektu saraksts ar izsaukumu Nr.3 un Nr.4 ir attēlots pielikumā.

Ēku sadalījums pēc ugunsgrēka bīstamības varētu būt sekojošs:

- Divpadsmit (12) un vairāk stāvu ēkas – 1 ēka (Slimnīcas iela 25);
- Lielie tirdzniecības centri – “Depo”, TC “Rietumu centrs”, TC “Ostmala”, TC “Kurzeme”, TC “XL Sala”, TC “Baata”, “Promo” un mazākas tirdzniecības vietās, kā “MAXIMA”, “Rimi” u.c.;
- Izglītības iestādes – Liepājas valstspilsētā: pirmskolas (25), vispārizglītojošās skolas (14), profesionālā izglītība (3) un augstākā izglītība (8);
- Daudzdzīvokļu ēkas ar deviņiem (9) un vairāk stāviem;
- Daudzdzīvokļu ēkas ar pieciem (5) un vairāk stāviem;
- Veselības aprūpes iestādes – 10 dažāda profila iestādes Liepājas valstspilsētā..

Liepājas valstspilsētā darbojas daudzi paaugstinātas ugunsbīstamības objekti, tāpēc objektu ugunsaizsardzība un gatavība ir ļoti svarīga. Paaugstinātas bīstamības ugunsgrēki Liepājas un DKN ST notiek, gadījumi bijuši 2013. gadā, 2017. gadā, 2021. un pat 2022. gadā. Rīcību ugunsgrēka gadījumā reglamentē VUGD. Noderīgus informācijas materiālus skatīt: <https://www.vugd.gov.lv/lv/ugunsdrosiba>. Ugunsgrēks būvēs uzskatāms par nozīmīgu risku ar ļoti augstu varbūtību.

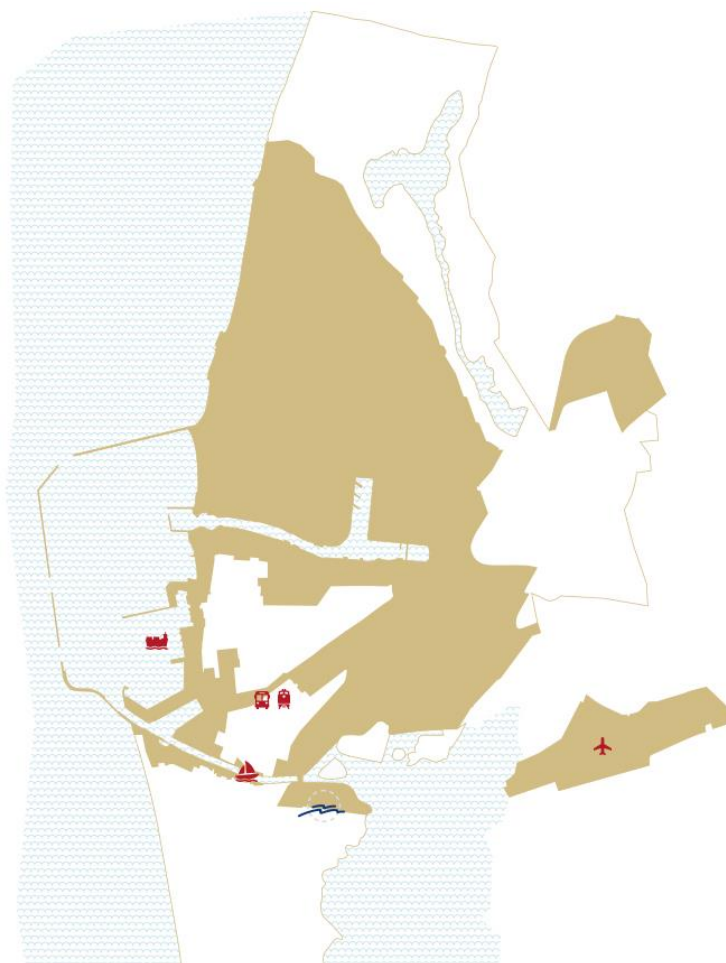
Primārā rīcība ugunsgrēka gadījumā ir telpu pamešana, palīdzot izkļūt arī citiem cilvēkiem (cilvēki ar kustību traucējumiem u.c.). Pēc telpu pamešanas jāziņo VUGD (112). Nepieciešamības gadījumā, atbrīvot tuvākos hidrantus, lai VUGD nebūtu jātērē laiks pieslēguma izveidei.

3.1.16. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs

Ostu un jūras hidrotehniskās būves ir hidrotehniskās un navigācijas būves jūrā, ostās, kuģu būves uzņēmumos un kuģojamās ūdenstecēs un ūdenstilpēs, kurās noteiktas speciālas prasības kuģošanai. DKN robežojas ar Baltijas jūras piekrasti kopā ar Liepājas valstspilsētu un Pāvilostas pilsētu 95 km garumā.

Liepājas un DKN ST kā nozīmīgākās uzskatāmas Liepājas un Pāvilostas ostas. Liepājas osta ir ziemā neaizsalstoša osta, kura ir trešā lielākā Latvijā. Osas piestātnēs notiek dažādu kravu pārkraušana, kā arī notiek pasažieru pārvadājumi. Liepājas ostas valdītājs ir Liepājas

Speciālās Ekonomiskās Zonas (LSEZ) pārvalde. LSEZ teritorija aizņem ap 65% no Liepājas teritorijas.

46. attēls. LSEZ teritorija

Liepājā ir daudzfunkcionāla tirdzniecības osta. Ostā tiek veikta beramkravu (lauksaimniecības kravas, celtniecības materiāli, biokurināmais, u.c. kravas), lejamkravu (naftas produkti, melases, u.c. kravas), ģenerālkraavu (kokmateriāli, metāla izstrādājumi, minerālmēsli, u.c. kravas) pārkraušana. Savukārt kravas – pasažieru prāmju līnija nodrošina regulārus kravu pārvadājumus uz Travemundi (Vācija). Liepājas ostas robežas nosaka 2006.gada 20.jūnija Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.486 “Noteikumi par Liepājas ostas robežu noteikšanu”. Liepājas ostas kopplatība ir 24072,1 ha, no kuriem 385,1 ha ir zeme un iekšējie ūdeņi - 818,5 ha.

Pāvilostas osta ir vienīgā mazā osta Latvijas rietumu piekrastē. Osta galvenokārt tiek izmantota zvejas kuģu un jahtu apkalpošanai. Ostas teritorijā atrodas divas viesjahtu piestātnes, “zilā karoga” jahtklubs, degvielas uzpildes stacija, zivju apstrādes uzņēmums, vairākas zvejas un mazo laivu piestātnes. Jahtu piestātnes Pāvilostas ostā ir abos Sakas upes krastos, kopumā aptuveni 30 jahtām. Visas piestātnes ir apgādātas ar elektrību un augstas kvalitātes dzeramo

ūdeni. Zvejas piestātņu kopējais garums Pāvilostas ostā ir ap 400 m, dziļums 2.5–3.5 m. Maksimālais atļautais kuģu garums – 70 metri. Pāvilostas osta apkalpo tikai mazas tonnāžas un izmēra kuģus. Liepājas osta spēj apkalpot lielos Panamax tipa kuģus.

Liepājas ostā uz 17.03.2022. izvietotas 80 kuģu piestātnes. Iekšzemē kuģi var pietauvoties pie piestātnēm, kas atrodas Karostas un Tirdzniecības kanālos. Piestātņu kopējais garums sastāda 10 km, maksimālā kuģu iegrime 11 m, maksimālais kuģu platums 35 m un garums 240 m. Ostas infrastruktūrā pieejami portālceltņi (celtspēja līdz 40 t), mobilie celtņi ar līdz 63 t celtspēju, iekrāvēji ar līdz 25 t celtspēju un cits termināļu aprīkojums. Atklātie kravas laukumi sastāda 440 000 m², noliktavas 100 000 m², lejamkavu rezervuāri 75 000 m³, silosi 74 400 m³ un saldētavas 25 200 m³. Liepājas ostā darbojas hidrotehnisko aizsarg būvju sistēma, kas sastāv no Ziemeļu un Dienvidu moliem un vairākiem viļņlaužiem, ostas akvatorijā. Pāvilostā ir divas inženiertehniskās būves - Ziemeļu un Dienvidu moli. Sazinoties ar Pāvilostas ostas pārvaldi, noskaidrots, ka nav reģistrētas avārijas vai negadījumi, kas saistīti ar hidrotehniskajām inženierbūvēm.

Liepājas un Pāvilostas ostu hidrotehniskās būves atrodas ostu teritorijās un neapdraud civiliedzīvotāju sektoru un infrastruktūru. Ostu teritorijas tipiski nav pieejamas nepiederošām personām. Liepājas Z un D moli ir pieejami iedzīvotājiem un to tehniskais stāvoklis uzskatāms par apmierinošu, un iedzīvotāji paši ir atbildīgi par mola izmantošanu. Iedzīvotāju savainošanās ar hidrotehnisko būvju radītiem bojājumiem nav fiksēta. Lielāks risks pastāv ostas piestātņu darbiniekiem, bet katrs darbinieks atbildīgs par savu drošību un iekšējās kārtības noteikumu ievērošanu. Nav paredzams ka bojājumi ostas hidrotehniskajās būves palielinās ūdens līmeni un appludinās ceļus, un ēkas.

Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs uzskatāms par nozīmīgu risku ar zemu varbūtību.

Konstatējot bojājumus ostas hidrotehniskajās būvēs, kur var tikt apdraudēti cilvēki, sazināties ar VUGD (112). Par novērotiem bojājumiem kuros nav iesaistīti cilvēki, informēt Liepās SEZ drošības, aizsardzības un vides daļu (+371 26141920 / +371 26469786) vai Pāvilostas ostas pārvaldi (+371 28001180). Lielu lietavu, vētru un viļņu laikā nav ieteicams atrasties ostas hidrotehnisko būvju tuvumā.

3.1.17. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi

Hidroelektrostacijas (HES) kaskādes mērķis ir ražot elektroenerģiju no dabiskajiem ūdens un gravitācijas spēkiem. Tipiski, lai nodrošinātu nepārtrauktu un vienmērīgu ūdens pieplūdi HES elektriskajām turbīnām, upē tiek veidots uzpludinājums, izveidojot

dambi/aizsprostu. Hidrotehnisko būvju avārija var rasties aizsprosta iekšējās erozijas vai slūžu avārijas dēļ, nepareiza ekspluatācija, terora akts, zemestrīce vai ilgstošas lietusgāzes. Veidojas triecienvilnis, kas lejpus aizprostam, strauji plūstot un raujot sev līdzīgos kokus, krūmus, nenostiprinātus priekšmetus, nodara kaitējumu ekosistēmai, pārpludina teritorijas, kā arī var izraisīt vispārīgus traucējumus iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanai (elektrības piegādes traucējumi, veselības aprūpes traucējumi, pārtikas un dzeramā ūdens piegādes traucējumi, siltuma un dzeramā ūdens apgādes un notekūdeņu sistēmas bojājumi un citi). Turklāt pastiprināt to ietekmi var aizdambējumi pie tiltiem vai citās šaurās vietās. Vislielākā aizsprosta avārijas ietekme ir tūlīt aiz aizsprosta, posmā lejup pa upi, tālāk tā līdzinās plūdu gadījumā novērotajam.

Par būtiskiem seku mazināšanas pasākumiem HES pārrāvumu gadījumā var minēt, monitoringu, HES lejteces ūdenskrātuvju ūdens līmeņa samazināšanu, savlaicīgi veiktu cilvēku agrīno brīdināšanu apdraudētajās teritorijās, ūdens regulatoru izbūvi, HES regulāra atbilstības novērtēšana ekspluatācijas prasībām un nekavējoša rīcība ja konstatētas atkāpes no normām. Situācijās, kad ir augsts plūdu risks, precīzi jāievēro HES ūdenskrātuves ekspluatācijas noteikumi un drošuma programma un jārikojas atbilstoši tajā paredzētajai kārtībai. Novērtējot iespējamo plūdu apmērus, savlaicīgi jāatbrīvo aizsprosta ailas, nepieļaujot ūdens līmeņa celšanos virs kritiskās atzīmes. Ja nepieciešams, jāpazemina ūdens līmeni līdz atzīmei, kas norādīta ūdens resursu lietošanas atļaujā. HES ir jānodrošina diennakts dežūras, lai darbinieki operatīvi regulētu ūdens līmeni, kā arī apzinātu iekārtas, kuras varētu izmantot elektroenerģijas piegādes pārtraukuma gadījumā (mehāniski aizvaru pacēlāji, sūkņi, kas darbojas bez elektrības).

Atbilstoši mazo hidroelektrostaciju sarakstam, kas sagatavots saskaņā ar VVD DKN teritorijā atrodas 10 mazie HES, kur 3 no tiem saimnieciskā darbība netiek veikta. Liepājas valstspilsētas teritorijā HES nav. HES saraksts redzams zemāk tabulā.

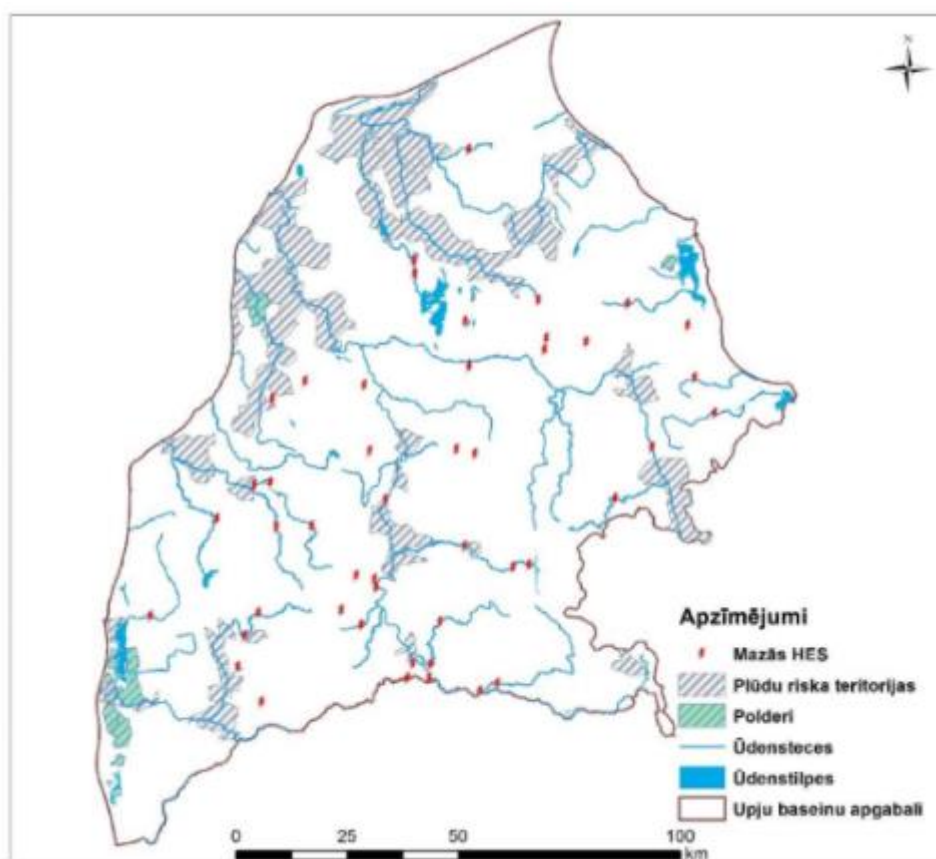
20. tabula. HES Dienvidkurzemes novadā

HES nosaukums	Pagasts, upes nosaukums	Drošuma klase	HES jauda (kW)*	Ekspluatācijas nodošanas gads	Īpašnieks/ apsaimniekotājs	Applūšanas risks būvēm
Bunkas dzirnavu HES	Bunkas pagasts, Vārtāja	B	40	2002	SIA ENERĢIJA A.A.	Applūšanas risks būvēm nepastāv
Krotas dzirnavu HES	Bunkas pagasts, Vārtāja	B	112	2002	SIA KROTES ENERĢIJA	Applūšanas risks būvēm nepastāv

Prūšu HES	Virgas pagasts, Virga	B	200	2002	SIA FIRMA- GABRO	Applūšanas risks būvēm nepastāv
Baronu HES	Lažas pagasts, Alokste	B	401,5	2001	SIA VANKA	Pastāv risks applūst vienai dzīvojamai mājai “Pumpuriņi”, Apriķi, Lažas pag., DKN
Apriķu HES	Lažas pagasts, Alokste	B	342	2002	SIA VANKA	Applūšanas risks nepastāv
Kazdangas dzirnavu HES	Kazdangas pagasts, Alokste	B	170	2002	SIA MEGATE	Nav informācijas
Grobiņas HES	Grobiņas pilsēta, Ālande	B	97	2001	SIA KROTES ENERĢIJA	Nav informācijas
Cīravas ūdensdzirnavu HES	Cīravas pagasts, Cepļupīte	B	45	2002	<i>Nav aktīva saimnieciskā darbība</i>	Nav informācijas
Aizputes dzirnavu HES	Aizputes pilsēta, Tebra	C	-	1996	<i>Nav aktīva saimnieciskā darbība</i>	Nav informācijas
Dižgramzdas dzirnavu HES	Gramzdas pagasts, Birtala	C	-	1999	<i>Nav aktīva saimnieciskā darbība</i>	Nav informācijas

Polderis – nosusināta platība, kas ar aizsargdambi norobežota no uzplūstošiem ūdeņiem un no kuras ūdens noteci novada ar sūkņēšanu. DKN atrodas Arāju, Bernātu, Meķa, Papes, Reiņu, Rudes un Toseles polderi. Liepājas ezera polderu sistēma sastāv no 3 polderiem Liepājas ezera krastos ar kopējo platību 4669 ha, un 3 polderiem Bārtas upes lejtecē. Polderu aizsargdambju augstums ir projektēts polderu platību aizsargāšanai no applūšanas riska ar 1% varbūtību, bet mitruma režīma nodrošināšanai, sūkņu staciju jauda projektēta caurplūdamam ar 10% varbūtību. ZMNI veica Arāja un Reiņu polderu rekonstrukciju, veicot aizsargvalņu augstuma atjaunošanu. Pēc Liepājas ezera “Reiņa mežs” un “Liepāja” novērojumu staciju datiem ezera apkārtnes applūšana sākas pie ūdens līmeņa 7.67 m LAS (7.50 m BS). Pēdējo 10 gadu laikā teritorija ir applūdusi 8 reizes, bet 2012. gadā palu maksimālie ūdens līmeņi sasniedza 10% varbūtības plūdu atzīmi - 8.23 m LAS³⁵.

Hidrotehniskā būve	Īpašnieks	Atbildīgā persona
Liepājas ostas piestātnes, moli, viļņlauži un tilts	Liepājas SEZ pārvalde	26141920
Medzes pagasta Tāšu ezers- meniķis	Dienvidkurzemes novada pašvaldība Medzes pagasts	29284619
Krasta aizsargbūves pie Liepājas NAI	Pašlaik nav. Nākotnē iespējas SIA "Liepājas Ūdens"	-
Dambis uz Bārtas upes	-	-
Dambis - Tāšu ezers	-	-
Grobiņas dambis	-	-
Ūdens rezervuārs (VUGD vajadzībām), atpūtas komplekss "Draudzība"	SIA "OC Liepāja"	29157634

47. attēls. Polderu, HES un applūstošās teritorijas Kurzemes novadā.

Dambja pārrāvums var radīt “ķēdes reakciju”, krasi pieaugušā spiediena rezultātā, izraisot arī aizsargdambju pārrāvumus upes lejtecēs vai uz to atrodošajos HES. Nevienai no DKN HES nav piešķirta A drošuma klase, kas nozīmē, ka pārrāvumu gadījumā, tieši draudi

cilvēku dzīvībai nav gaidāmi. B klases bojājumu gadījumā var tikt nodarīti zaudējumi fizisko un juridisko personu īpašumam, un kaitējumu videi. C klases bojājumu gadījumā ietekme ir vēl mazāka. 2022. gada janvārī Krotas HES bija bažas par dambja izturību, lielā ūdens apjoma dēļ. Ir fiksēti gadījumi, kad Cīravas HES darbības dēļ applūdis tuvākais ceļš un gājēju pāreja.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST bojājumi hidrotehniskajās būvēs nav konstatēti. Dambju un citu hidrotehnisko būvju bojājumi uzskatāmi par nozīmīgu risku ar zemu varbūtību.

Fiksējot bojājumus hidrotehniskajās būvēs, kuros nav apdraudēti cilvēki, sazināties ar pašvaldību, vai ja zināms, hidrotehniskās būves īpašnieku. Pašvaldība pēc fakta konstatējuma sazinās ar būves īpašnieku un liek novērst radušos bojājumus. Ja bojājumu nav iespējams novērst paša spēkiem, pašvaldība iesaista savus resursus. Ja tiek apdraudēta cilvēku dzīvība, sazināties ar VUGD (112). VUGD pēc tam informāciju nodos Pašvaldībai.

3.1.18. Sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi

Elektroenerģijas patērētājiem, iedzīvotājiem un saimnieciskās darbības veicējiem elektroapgādi no elektroenerģijas ražotājiem nodrošina elektrotīklu infrastruktūra. Elektroenerģijas sadales tīklu Latvijā nodrošina AS “Sadales tīkls”, kas no AS “Augstsprieguma tīkls” 110 kV apakšstacijām spriegumu sadala vidsprieguma līnijās (6–20 kV) un zemsprieguma līnijās (0,23 – 1,00 kV), sniedzot elektroenerģijas piegādes pakalpojumu vairāk nekā 1,1 miljons elektroenerģijas sadales sistēmas lietotāju objektiem, ar savu pakalpojumu aptverot 99 % Latvijas teritorijas. Sadales elektrotīkla kopgarums ir aptuveni 94 000 km, no kuriem aptuveni 45 000 jeb 48 % ir izbūvēti kailvadu gaisvadu līniju veidā, kas pakļautas tiešai laika apstākļu ietekmei.

Liepājas un DKN ST elektroapgādi nodrošina 330 kV un 110 kV elektropārvades līnijas, kuras pieslēgtas 330/110/20 kV apakšstacijai vai 110/20/10/6 kV apakšstacijām. Liepājas un DKN ST kopumā ir deviņas apakšstacijas, no kurām viena ir 330/110kV apakšstacija, septiņas 110 kV apakšstacijas ar divpusīgu barošanu, kā arī viena 110 kV apakšstacija ar vienusējīgu barošanu. Lielākā apakšstacija DKN atrodas pie Grobiņas, tā ir 330/110/20 kV apakšstacija, kas arī kalpo kā 330 kV tranzīta punkts elektroenerģijas apmaiņai ar Lietuvas Republiku, Brocēniem un Ventspili. Apdzīvotās vietas savieno 20 kV elektropārvades līnijas ar 20/0,4 kV transformatoru apakšstacijām, no tām elektroenerģija tiek sadalīta ar 0,4-1 kV līnijām līdz elektroenerģijas patērētājiem. Savukārt Liepājas valstspilsētā elektroapgāde tiek nodrošināta pa 10 kV elektropārvades līnijām un 10/0.4 kV transformatoru apakšstacijām.

Pēc pieejamās informācija, pēdējo 10 gadu laikā ir fiksēti gadījumi, kad Liepājas un DKN ST iedzīvotāji paliek bez elektroenerģijas. 2022.gada 17.janvārī stiprā vēja laikā vienlaicīgi atslēgto klientu skaits valstī īslaicīgi sasniedza pat 26 tūkstošus, bet kopumā laika periodā līdz 18. janvāra plkst. 6:00 rītā elektroapgāde atjaunota 91 tūkstotim "Sadales tīkla" klientu.

Bojājumi augstsprieguma līnijās (110 kV un 330 kV) ir novērojami reti, taču sadales tīklos (≤ 20 kV) katru gadu novērojami elektrotīklu bojājumi dažādu hidrometeoroloģisku apstākļu dēļ, piemēram, vētras, zibens, plūdi, apledojums u.c. Ārkārtas situāciju gadījumos (vētras, plūdi) iedzīvotājiem un uzņēmumiem tiek traucēta elektroapgāde, līdz ar to - citu pakalpojumu saņemšana vai sniegšana. Kanalizācijas un lietus ūdens sūkņu stacijas darbojas uz elektrību, līdz ar to elektrības neesamības gadījumā tiks traucēta šo sūkņu darbība, kas var izraisīt plūdus.

48. attēls. 330 kV un 110 kV elektrisko tīklu shēma Kurzemē [AS "Augstsprieguma tīkli"]

Lai samazinātu sadales elektrotīkla bojājumu riska iestāšanos, tiek veikta gan elektrotīkla pakāpeniska pārbūve, gan regulāri elektroietaišu uzturēšanas pasākumi. No 2011. gada līdz 2018. gadam kailvadu elektroliniju īpatsvars kopējā sadales elektrotīkla kopgarumā ir samazināts par 16 % (no 64 % 2011. gadā līdz 48 % 2018. gadā), elektrotīklu pārbūvē izmantojot tādas tehniskos risinājumus kā kabeļliniju, izolēto vadu, gaisvadu piekarkabeļu izbūve, kas būtiski samazina elektrotīkla atkarību no laika apstākļu ietekmes.

Būtiski elektrotīklu bojājumi var atstāt negatīvu ietekmi uz iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanu – elektroapgādi, kas var radīt kaskādes veida reakciju uz citu pamatvajadzību nodrošināšanu – ūdensapgādi, siltumapgādi, sakaru nodrošinājumu, drošību un veselības aprūpi u.c. Ilgstošu elektroapgādes pārtrūkumu gadījumā tiek ietekmēti ražošanas objekti, komunālie uzņēmumi, publisko elektronisko sakaru tīkli, radio un televīzijas pakalpojumi, kas rezultējas ar būtiskiem zaudējumiem tautsaimniecībai un rada draudus valsts iedzīvotāju labklājībai un veselībai, kā arī var izsaukt haosu un marodierismu

Elektrotīklu bojājumi, padeves traucējumi, sprieguma svārstības rada draudus un zaudējumus industriāliem uzņēmumiem, kavē to attīstību, ietekmē ražojošo objektu, komunālo uzņēmumu, publisko elektronisko sakaru tīklu normālu darbību, radio un televīzijas pakalpojumu apraidi un raidīšanu, kā rezultātā tiek ierobežotas iedzīvotāju informēšanas iespējas. Elektrotīklu bojājumus var izsaukt vadu apledojuums, vēja brāzmās nogāzto koku uzkrīšana uz elektropārvades līnijām, bojājumi transformatoru apakšstacijās, terora akti u.c. Situācijai elektrotīklā iedzīvotāji aicināti sekot līdzi www.sadalestikls.lv pieejamajā digitālajā atslēgumu kartē, kur apkopota informācija par jau reģistrētajiem elektrotīkla bojājumiem:

<https://karte.sadalestikls.lv/lv/atslegumi-elektrotikla>.

Mobilos sakarus nodrošina SIA „Latvijas Mobilais telefons”, SIA „Tele2” un SIA „Bite Latvija”. Optisko internetu Liepājas un DKN ST piedāvā SIA “TET”, SIA “Ostkom” un SIA “Elektrons & K”.

Grobiņas pagastā aptuveni 6 km no Grobiņas atrodas lielākais alternatīvās vēja enerģijas iegūšanas parks blakus šosejai A9 (Rīga (Skulte) – Liepāja), kas ir lielākais vēja parks Kurzemes reģiona teritorijā. „Vēja parkā” ir 33 vēja ģeneratori, kas nodoti ekspluatācijā 2002.gada novembrī. Apakšstacijas "Grobiņa" tuvumā uzstādītie vēja ģeneratori darbojas ar jaudu 600 kW katrs, viena ģeneratora kopējais augstums ir 78 metri. Kopējā "Vēja parka" jauda, ja vēja ātrums sasniedz 13 metrus sekundē, ir 19,8 megavati. Vēja ģeneratoriem pielietotās modernās tehnoloģijas ir nodrošinājušas to, ka nav radusies negatīva ietekme uz vidi un vietējie iedzīvotāji nav izjutuši neērtības. Vēja turbīnu kopēja jauda šobrīd dod divus procentus no kopējā enerģijas tirgus valstī. Vēja parks autonomi bez savienojuma ar "Sadales tīkls" elektrotīklu darboties nevar.

Pēc AS “Sadales tīkls” sniegtās informācijas, Liepājas valstspilsētā kopš 2016. gada, vidēji gadā tiek fiksēti 25 - 44 videsprieguma bojājumi un 99 - 114 zemsprieguma bojājumi. DKN 120 - 222 videsprieguma bojājumi un 958 - 535 zemsprieguma bojājumi. Kopējā tendence norāda uz bojājumu gada skaitu samazināšanos.

Elektrotīklu pārrāvuma gadījumā nepieciešams pēc iespējas ātrāk atsākt tādu objektu darbību kā NAI, dzeramā ūdens sūkņu un pirmās medicīniskas palīdzības punktu darbību. Šim nolūkam var izmantot ģeneratorus. Pēc 2005. gada vētras, liela daļa DKN palika bez elektrības. Veikts pieejamo ģeneratoru apkopojums Liepājas un DKN ST (pašvaldības kapitālsabiedrības un privāti uzņēmumi, kas snieguši šādu informāciju), kas pievienots CAP pielikumā. Sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi uzskatāmi par vidēju risku ar vidēju varbūtību.

Fiksējot augstas bīstamības elektrotīkla bojājumu, netuvoties bojājuma vietai, īpaši ja tās ir virszemes kV līnijas, jo strāva bojājuma vietā var saņemt elektrisko triecienu. Elektrotīklu bojājumus var pieteikt pa tālruni 8404, vai zvanot 112. Pirms vētrām ieteicams sagatavoties elektrības pārrāvumiem, iegādājoties lukturīti (vai sveces, sērkokļus) un uzlādējot telefonu. Ja elektrība nepieciešama svarīgu procesu nodrošināšanai, parūpēties par ģenerators iegādi. Fiksētos bojājumus, plānotos un neplānotos atslēgumus var redzēt interaktīvajā kartē: <https://karte.sadalestikls.lv/lv/atslegumi-elektrotikla> . Ja elektrotīkla bojājums un elektrības neesamība fiksēta blīvi apdzīvotā vietā, speciālisti jau būs informēti par pārrāvumu.

3.1.19. Būvju sabrukums

Ēku un būvju sabrukšanu var izraisīt dažādi faktori, sākot no dabas katastrofām līdz antropogēnai darbībai:

- Sprādziens;
- dabas katastrofas, piemēram, ļoti stipra vētra (ir fiksēti bojājumi mājām koku lūšanas rezultātā, lidojošām atlūzām vai konstrukciju bojājumi, piemēram, Lielā ielā 1, Liepājā fasādes stiprinājumiem augšdaļā atrāvās celtniecības sastatnes, 2005. gadā Latvenergo ēkas jumta noraušana), plūdi, zemestrīce, snigšana (pārslodzes pieaugums uz ēku jumtiem atkarībā no snigšanas intensitātes, vēja un temperatūras. Ja sniega sega veidojas ātrāk, notīrīt sniega segu no jumtiem ātri un efektīvi ir apgrūtināši. Ja sniega segas veidojas ap nulles grādiem, tas rada kritisku slodzi būves konstrukcijām. Savukārt vējš var veidot sniega sanesumus atsevišķām jumta daļām, paaugstinot jumta pārslodzi (veikals-noliktava Depo, Zemnieku iela 22, Liepāja,) un zibens (izlādes laikā izraisa ugunsgrēku būvē vai tās daļā);

- būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu neievērošana, piemēram, neatbilstoša būvmateriālu kvalitāte, nepareizs inženiertehniskais risinājums, nelikumīga būvniecība utt.;
- būvju, ēku, būvkonstrukciju vai būvmateriālu tehniskais nolietojums, ekspluatācijas noteikumu neievērošana (netiek veikta pienācīga apsaimniekošana) (Uz aldara ielas sabrūkot graustu mājai, bojā gājis cilvēks, DKN, Vecpilī sabrucis 18 m garš angārs);
- terora akts (spridzekļa ievietošana), ļaunprātīga rīcība;
- citi faktori, kas var ietekmēt būvju un ēku nestspēju un noturību, piemēram, ugunsgrēks, eksplozija, citu būvdarbu veikšana blakus ēkai vai būvei, montāžas un demontāžas darbi, apjomīgu priekšmetu ietriekšanās ēkā vai būvē, bīstamo ķīmisko vielu iedarbība, avārija maģistrālajos vai sadales ūdens apgādes cauruļvados, karš vai militārs iebrukums utt.

Sprādzieni būvēs fiksēti O. Kalpaka ielā 64, Raiņa iela 52a un Vānes iela 11, Liepājā un Skolas iela 1, Nīcā, DKN.

Dabas katastrofu izraisīto ēku sabrukšanu ir ļoti grūti prognozēt, jo tas ir atkarīgs no katastrofas apjoma un intensitātes. Antropogēno darbību izraisītu ēku sabrukšanu ir vieglāk prognozēt, jo tas saistīts ar ēku atrašanos bīstamu objektu tuvumā (DUS, GUS u.c. par bīstamiem uzskatāmie objekti).

Ēku un būvju sabrukšanas rezultātā var tikt nodarīts kaitējums cilvēku veselībai un dzīvībai, nodarīti materiālie zaudējumi, kaitējums videi, var tikt bojātas inženierkomunikācijas (gāzes apgāde, elektroapgāde, siltumapgāde, ūdens apgāde). Vienlaikus šāds notikums var izraisīt plašu sabiedrisko rezonansi, kas var pārtapt sabiedriskās nekārtībās.

Būvniecību uzrauga Liepājas pilsētas pašvaldības iestāde "Liepājas pilsētas būvvalde" un Dienvidkurzemes novada būvvalde. Būvniecības valsts kontroles birojs (turpmāk tekstā – BVKB) nodrošina būvju pieņemšanu ekspluatācijā:

- ja tā ir publiska būve, kurā vienlaicīgi var uzturēties vairāk par 100 cilvēkiem,
- būvei piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums,
- būvniecības iesniedzējs ir pašvaldība un būvdarbu līgumcena ir 1,5 miljoni EUR vai lielāka;
- AiM, tās padotības iestādes vai NBS vajadzībām nepieciešamo būvju būvniecību.

BVKB veic būvdarbu valsts kontroli un būvju ekspluatācijas uzraudzību, organizē ekspertīzes un piešķir patstāvīgās prakses tiesības, kā arī veic patstāvīgās prakses uzraudzību.

BVKB būvniecības informācijas sistēmā³⁶ redzama informācija par būvdarbu pārbaudi. Eksploatācijas kontrolē fiksētais tiek norādīts atzinumā, kurā tiek sniegts būvinspektora vērtējums par ēkas būtiskajām prasībām: ēkas mehāniskā stiprība un stabilitāte, lietošanas drošība un vides pieejamība un patvaļīga būvniecība.

Ēkām kopumā un to atsevišķām daļām ir jāatbilst šādām būtiskajām prasībām:

1. Mehāniskā stiprība un stabilitāte. Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai slodze, kas var iedarboties uz tām būvēšanas un izmantošanas laikā, neizraisītu sabrukšanu, deformāciju u.c.;
2. Ugunsdrošība. Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai ugunsgrēka izcelšanās gadījumā pēc iespējas ilgāk nedeformētos, samazinātu dūmu izplatību, būtu iespēja evakuēties u.c.;
3. Higiēna, veselība un vide. Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai visā eksploatācijas ciklā tās neapdraudētu strādājošo, iedzīvotāju vai kaimiņu higiēnu vai veselību un drošību un to eksploatācijas ciklā, to celtniecības, izmantošanas un nojaukšanas laikā tām nebūtu pārmērīga ietekme uz vides kvalitāti vai klimatu;
4. Lietošanas drošība un pieejamība. Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai ēkas eksploatācijas un remontu laikā tās lietotājiem neizraisītu nepieņemamus nelaimes gadījumu vai zaudējumu riskus, piemēram, slīdēšanu, krišanu, sadursmes, apdegumus, nāvējošu elektrošoku, eksplozijas radītus ievainojumus un zādzības ielaužoties. Jo īpaši būves jāprojektē un jābūvē, ņemot vērā pieejamību un izmantošanas iespējas personām ar invaliditāti;
5. Aizsardzība pret trokšņiem. Būves jāprojektē un jābūvē tā, lai trokšņi tajās vai to apkārtnē ir tādā līmenī, ka tie neapdraud būvēs vai to apkārtnē esošo cilvēku veselību, netraucē piemērotos apstākļos gulēt, atpūsties vai strādāt;
6. Enerģijas ekonomija un siltuma izolācija. Būve, kā arī to apsildīšanas, dzesēšanas, apgaismošanas un ventilācijas iekārtas jāprojektē un jābūvē tā, lai to eksploatācijai nepieciešamais enerģijas patēriņš būtu iespējami mazs, ņemot vērā iedzīvotāju vajadzības un būves atrašanās vietas klimatiskos apstākļus. Būvēm jābūt arī energoefektīvām, to būvniecības un nojaukšanas laikā izmantojot pēc iespējas mazāk enerģijas;
7. Ilgtspējīga dabas resursu izmantošana. Būves jāprojektē, jābūvē un jānojauc tā, lai dabas resursi tiktu izmantoti ilgtspējīgi.

Zemāk tabulās veikts apkopojums par Liepājā un DKN veiktajiem būvdarbiem un pārbaudēm, kas uzrādās BIS sistēmā³⁷ līdz 2022. gadam (neieskaitot).

³⁶ BIS https://bis.gov.lv/bisp/lv/planned_constructions/bismap#x=23.976004&y=56.746442&z=7 [skatīts 17.03.2022]

³⁷ BIS [skatīts 18.03.2022].

Liepājas valstspilsēta

Periods	Kopā reģistrētie būvdarbi	Pārbaude nav veikta	Pārkāpumu nav	Pārkāpumi	Būtiski pārkāpumi
Kopumā līdz 17.03.2021. (datu uzskaites sākuma periods nav zināms)	3403	2712	5	47	5
2019	969	967	2	0	0
2020	863	795	62	6	0
2021	727	619	93	14	1

Dienvidkurzemes novads

Periods	Kopā reģistrētie būvdarbi	Pārbaude nav veikta	Pārkāpumu nav	Pārkāpumi	Būtiski pārkāpumi
Kopumā līdz 03.01.2021. (datu uzskaites sākuma periods nav zināms)	3219	2390	5	17	1
2019	476	472	4	0	0
2020	512	432	78	2	0
2021	638	491	137	6	0

Tabulā atspoguļotas veiktās pārbaudes, kas veiktas gan jau ekspluatācijā nodotām būvēm, gan būvēm, kas ir tikai būvniecības stadijā. Apturēti būvdarbi 4 gadījumos bija tikai DKN, Pāvilostā 2021.gadā.

Līdz 18.03.2022. Liepājā būtiski pārkāpumi būvniecībā un būvēs fiksēti tikai ~ 0,15 % gadījumos, bet DKN ~ 0,03 %. Pārkāpumi (nebūtiski) Liepājā fiksēti ~ 1,38 % gadījumos, bet DKN 0,53 %.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST nav fiksēt ēku sabrukšana. Būvju sabrukums uzskatāms par nozīmīgu risku ar vidēju varbūtību.

Konstatējot būtiskus bojājumus ēkā, kurā nav cietuši cilvēki, sazināties ar Pašvaldību vai Būvvaldi (Liepājas pilsētas būvvalde - 63 404 725; DKN būvvalde - 25956029). Ar būvvaldi var sazināties arī tad, ja ir aizdomas par ēkas slikto tehnisko stāvokli. Ja ēkas bojājumu vai sabrukuma gadījumā konstatēti cietušie, vai pastāv risks iedzīvotājiem, sazināties ar VUGD (112). Ja esat iesprostots drupās, centieties saglabāt mieru un periodiski taisīt troksni, lai

glābējiem būtu vieglāk identificēt Jūsu atrašanās vietu. Ja drupas nav stabilas, centieties neveikt asas kustības. Ja tas iespējams un ir droši, sniedziet palīdzību citiem iesprostotajiem.

3.1.20. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģa katastrofa

Notiekot liela apjoma bīstamo ķīmisko vielu noplūdei jūrā vai Latvijas piekrastes tiešā tuvumā, kuru neizdodas efektīvi likvidēt, paredzami būtiski zaudējumi jūras vides resursiem, zvejniecības nozarei, tūrisma nozarei, sabiedrības interesēm (piemēram, zvejošanas aizliegums, pludmales slēgšana u.tml.). Par bīstamo ķīmisko vielu noplūdes cēloni jūrā var būt kuģu sadursme, kuģa uzsēšanās uz sēkļa, kuģa korpusa bojājumi, kuģa apkalpes kļūda, kravas pazaudēšana. Kuģa uzskriešana uz sēkļa jūrā ir atkarīga no vairākiem faktoriem - kuģošanas intensitātes, navigācijas kļūdas un laika apstākļiem. Uzskriešana uz sēkļa ir viens no statistiski visbiežākajiem jūras negadījumiem. Visbīstamākās sekas kuģa uzskriešanai uz sēkļa ir saistītas ar bīstamo ķīmisko vielu noplūdi. Šādos gadījumos pēc iespējas ātrāk ir jānonāk pie avarējušā kuģa, lai varētu ierobežot kaitīgo vielu noplūdi un sākt to savākšanu. Glābšanas darbi veicami trīs līmeņos. Pirmais attiecināms uz naftas piestātņu - terminālu darbību piesārņojuma likvidēšanā. Otrajā līmenī ar to nodarbojas ostas, kuras spējīgas veikt šos darbus gan jūrā, gan krastā. Visbeidzot trešajā un visnopietnākajā - nacionālajā līmenī ar visapjomīgāko aprīkojumu piedalās Krasta apsardzes spēki. Ņemot vērā, ka Latvijai ir naftas norobežošanas līdzekļi, speciāli aprīkoti kuģi, infrastruktūra ostās, kur uzņemt piesārņoto ūdeni vai savākto naftu, valsts ir gatava nepieciešamības gadījumā efektīvi darboties šādas avārijas likvidēšanā. Liepājas ostā par naftas produktu noplūžu savākšanu atbildīga Liepājas SEZ pārvalde.

Divu kuģu sadursmes cēloņi ir vienādi ar kuģa uzskriešanu uz sēkļa cēloņiem. Atšķirībā no kuģa uzskriešanas uz sēkļa sekām, divu kuģu sadursmes sekas ir ievērojamākas, jo sadursme var notikt tālāk no krasta, kā rezultātā palīdzības sniegšanas laiks palielinās un kuģi var nogrimt korpusa bojājumu gadījumā. Kā potenciāli visbīstamākais incidenta veids ar vislielāko iespējamo cietušo un upuru skaitu ir pasažieru kuģa ugunsgrēks vai bīstamo kravu sprādziens, kā rezultātā var iet bojā ne tikai kuģa pasažieri un apkalpe, bet arī ostu un jahtu ostu darbinieki. Ugunsgrēks uz pasažiera kuģa tā uzbūves dēļ var radīt apdraudējumu cilvēku veselībai un dzīvībai, kas saistīts ar apdegšanas, nosmakšanas un saindēšanās riskiem, kā arī nosalšanas un noslīkšanas riskiem. Jebkurai ārkārtas situācijai uz ūdens raksturīga paaugstināta bīstamība sakarā ar glābšanas aprīkojuma un medicīniskās palīdzības trūkumu, cilvēku izolāciju attiecīgajā vidē, kā arī panikas rašanos cilvēku vidū. Pastāv virkne citu iespējamo cēloņu (nelaimes gadījumi vai incidenti), kas rada apdraudējumu pasažieru kuģiem, piemēram,

uzskriešana uz sēkļa, tehniska rakstura bojājumi, kas ietekmē navigācijas spēju, kuģa noturību vai korpusa hermētiskumu, sadursme ar citu kuģi u.tml.

Pāvilostas ostas 3 ha lielā akvatorija atrodas Kurzemes rietumu piekrastē, izvietojusies Sakas upes grīvā. Tā ir vienīgā neaizsalstošā mazā osta Baltijā, kas atrodas pie atklātas jūras un ļoti tuvu bagātīgam zvejas rajonam. Pāvilosta specializējusies zvejas kuģu un jahtu apkalpošanai. Saskaņā ar Pāvilostas ostas pārvaldes sniegto informāciju pēdējos 10 gados Pāvilostas ostā ir bijuši nelieli lokāli dīzeļdegvielas noplūdes gadījumi, kas likvidēti ar ostas resursiem (peldošām bonām) vai VUGD palīdzību.

Liepājas ostā 2014. gadā fiksēts negadījums, kurā Liepājas ostas kanālā sadūrās divi kuģi. Kuģu korpusa bojājumi uzskatāmi par nebūtiskiem. 2019. gadā tauvošanās laikā bojāts kuģa korpusss un izplūdusi degviela. Noplūde uzskatāma par nelielu un operatīvi likvidēta. 1999. gadā 4. decembrī pie Liepājas ostas Ziemeļu vārtu mola vētras laikā nogrima zvejas kuģis "Sniegs", kur bojā gāja 6 apkalpes locekļi (viens vēl joprojām nav atrasts). 2008. gadā pie Liepājas nogrimis zvejas kuģis "Beverīna", bojā gāja 6 apkalpes locekļi (atrasti tikai divi). 2014. gadā Liepājas ostā, tirdzniecības kanālā, nogrimis neliela izmēra privātais atpūtas kuģis (nav cietušo). 2017. gadā Liepājas ostā, tirdzniecības kanālā nogrimis zvejas kuģis "Vētra", cietušo nav, jo kuģis bija tukšs. Liepājas ostā ir apstiprināts 2018. gadā izstrādāts "Darbības plāns, neparedzēta piesārņojuma gadījumā". Plānā ir aprakstīti resursi un veicamās darbības piesārņojuma lokalizēšanai un savākšanai. Šim nolūkam, atkarībā no situācijas, var tikt pielietoti naftas termināļu esošie resursi un/vai Liepājas SEZ pārvaldes valdījumā esošie resursi un kuģi, vai līgumorganizāciju kuģi. Pastiprināti tiek veikta ostas padziļināšana un tīrīšana, samazinot risku kuģiem uzskriet uz sēkļiem.

Liepājas ostai bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģa katastrofa ir aktuāls risks, jo ikdienā tiek apkalpoti plaša spektra un kravu kuģi. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģa katastrofa uzskatāms par vidēju risku ar augstu varbūtību.

Gadījumā, ja bīstamo ķīmisko vielu noplūdi nav izdevies norobežot ostas akvatorijā saskaņā ar "Darbības plānu neparedzēta piesārņojuma gadījumā Liepājas ostā" tiek iedarbināts Latvijas "Nacionālais gatavības plāns naftas, bīstamo vai kaitīgo vielu piesārņojuma gadījumiem jūrā".

Kuģiem ir izstrādāti iekšējās kārtības un rīcības dokumenti, kas nosaka, kā jārikojas apkalpei noplūžu fiksēšanas laikā. Civildiedzīvotājam fiksējot jūras vai ūdeņu piesārņojumu, jāsaazinās ar VVD Kurzemes reģionālās vides pārvaldes Piesārņojuma kontroles daļas, Liepājas sektoru (28658671, 20278388, 28637330) un Kurzemes reģionālās vides pārvaldes Piesārņojuma kontroles daļas Jūras piesārņojuma sektoru (29471431, 27834917, 29356620).

Vienotai pieejai var zvanīt uz VVD Operatīvo koordinācijas centru (26338800) vai ziņot mobilajā aplikācijā “Vides SOS”. Ja esat liecinieks kuģa avārijai, zvaniet uz 112. Ja esat cietušais kuģa avārijā, ievērojiet kuģa apkalpes un kapteiņa norādījumus, uzvelciet glābšanas vesti un dodieties uz glābšanas laivām.

3.1.21. Autotransporta avārija

Autotransporta avārija – negadījums, kurā iesaistīts vismaz viens transportlīdzeklis un kā rezultātā ir liels cietušo vai bojā gājušo skaits, kā arī nodarīti būtiski zaudējumi fiziskās vai juridiskās personas mantai vai videi. Autotransporta avārija var notikt dažādu iemeslu dēļ, piemēram, autotransporta sadursme, autotransporta tehniskais stāvoklis, dabas vai tehnogēnas katastrofas ietekme, ļaunprātīgā rīcība vai terora akts, cilvēciskā faktora radītā kļūda.

Autotransporta avārija var izraisīt cilvēku bojāeju, bīstamo vielu noplūdi, ugunsgrēku, sprādzienu, būvju bojājumus, ceļu satiksmes apgrūtinājumus, tajā skaitā sastrēgumus un noteiktu ceļu posmu slēgšanu.

Liepājas valstspilsēta ir svarīgs transporta galapunkts, kuru ar Rīgu savieno valsts nozīmes autoceļš A9. Liepājas sasniedzamība ir nodrošināta pa valsts galvenajiem autoceļiem, savukārt DKN iekšējai sasniedzamībai būtiskākie ir reģionālie autoceļi, no kuriem daļa ir ar asfalta segumu un daļa – ar grants segumu. Būtiski autoceļu savienojumu uzlabojumi ir nepieciešami, lai savstarpēji savienotu novada lielākos attīstības centrus Dienvidkurzemes tangentes maršrutā Pāvilosta – Aizpute – Priekule – Bārta – Nīca – Rucava, lai nodrošinātu galveno novada centru sasniedzamību savā starpā, kā arī ar Liepāju un Rīgu. Liepājas un DKN ST tāpat kā citviet valstī ceļu uzturēšanu organizē tā īpašnieks vai pārvaldītājs: Liepājas valstspilsētas pašvaldība, DKN pašvaldība, VAS “Latvijas Valsts ceļi”, AS “Latvijas Valsts meži” un citi teritoriju īpašnieki vai nomnieki (t.sk. kooperatīvi, uzņēmēji).

Liepājas un DKN ST šķērso divi valsts galvenie autoceļi un 9 reģionālas nozīmes autoceļi. Šie autoceļi ir:

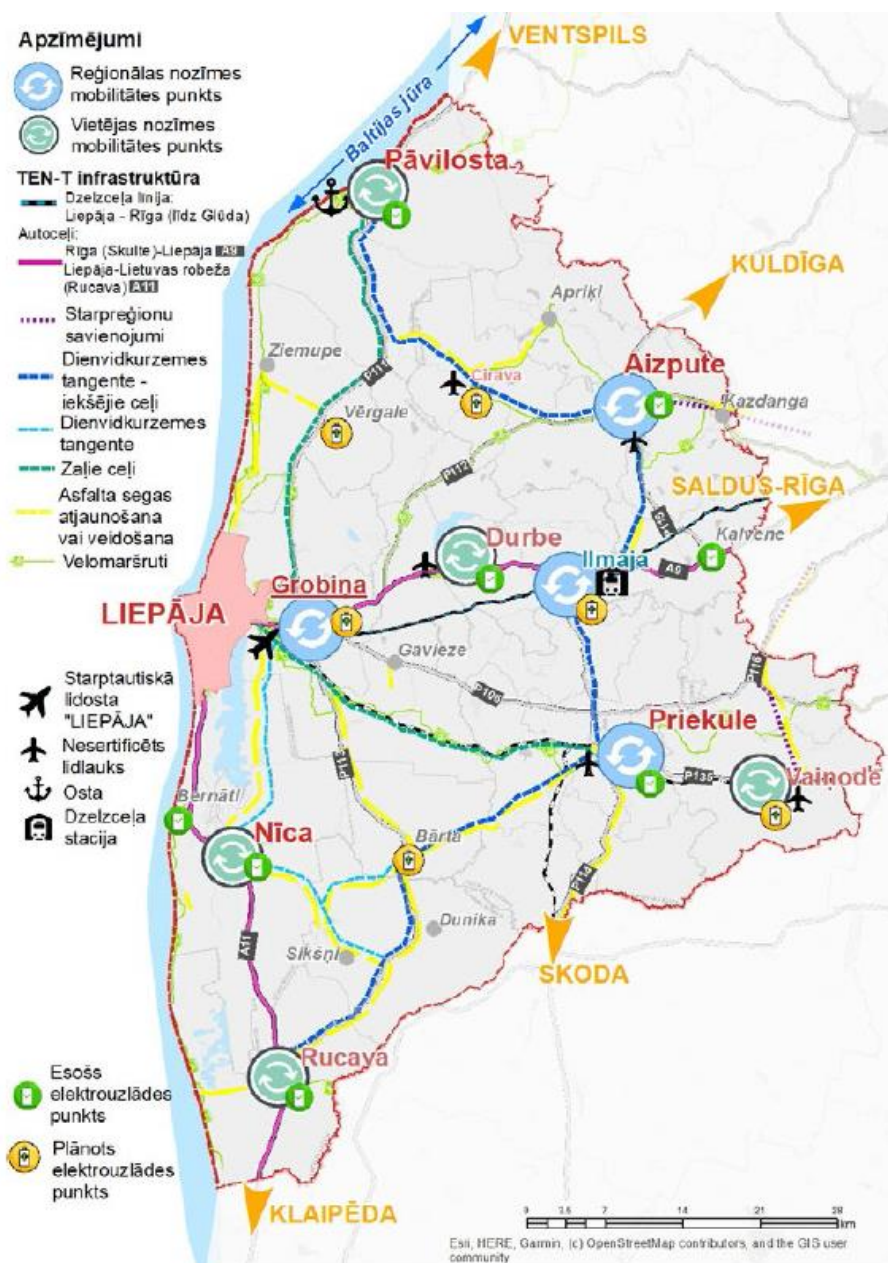
Valsts nozīmes (galvenie) autoceļi

- A9 Rīga —Liepāja;
- A11 Liepāja – Lietuvas robeža;

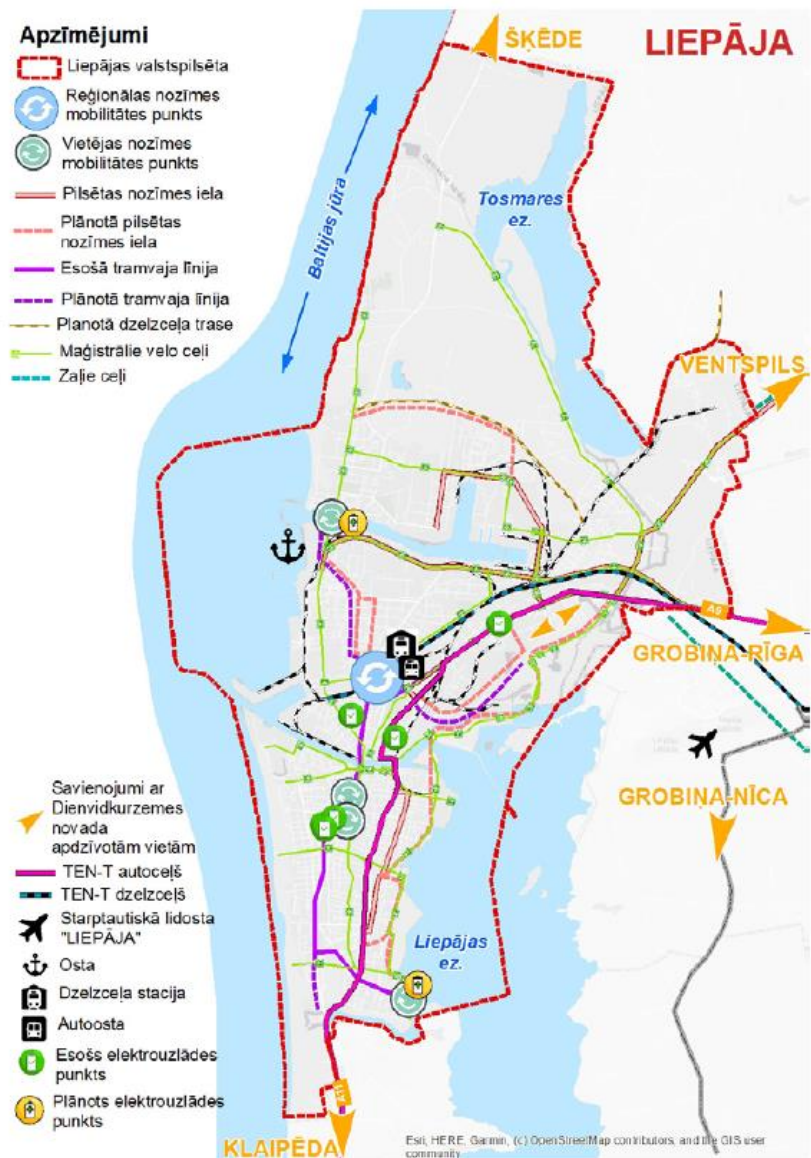
Reģionālie autoceļi:

- P110 Liepāja - Tāši ;
- P111 Ventspils (Leči) - Grobiņa;
- P106 Ezere - Embūte - Grobiņa;
- P112 Kuldīga - Aizpute - Līči;

- P114 Priekule - Lietuvas robeža (Plūdoņi);
- P115 Aizpute - Kalvene;
- P116 Kuldīga - Skrunda - Embūte;
- P117 Skrunda - Aizpute;
- P107 Skrunda - Ezere;

49. attēls. Transporta infrastruktūra DKN

50. attēls. Transporta infrastruktūra Liepājas valstspilsētā

Zemāk tabulā apkopota informācija par Liepājas un DKN ST autoceļu garumu³⁸.

24. tabula. Valsts, pašvaldību ceļu un ielu garums Liepājas un DKN ST (kilometros)

Gads	Valsts autoceļu garums	Pašvaldības autoceļu garums	Pašvaldību ielu garums	Kopā	Šķembu un grants segumu kopgarums	Procentuālais šķembu un grants segumu īpatsvars (%)
2018	936	1770	531	3237	2445	76
2019	936	1880	532	3348	2525	75
2020	939	1880	532	3348	2527	75

³⁸ Centrālās statistikas pārvaldes datubāze. Valsts un pašvaldību autoceļu garums un pašvaldību ielu garums statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados gada beigās (kilometros). Skatīts 21.03.2022.

Šķembu un grants segumu ielu garums palielinājies par 2 km, tādējādi to īpatsvars palielinājies par ~ 1 %. Pēc statistikas ~ 75 % no kopējā ceļu garuma ir ar šķembu un grants segumu, kas nozīmē, ka ~ 25 % ir asfaltēti (asfaltbetons un citi bituminizētie segumi).

Avārijas uz autoceļiem ietekmē autoceļu tehniskais stāvoklis un satiksmes intensitāte. Zemāk tabulā apkopota informācija par transporta intensitāti uz galvenajiem (valsts nozīmes) Liepājas un DKN ST ceļiem. Tabulā norādītā informācija ir vidējais automašīnu skaits diennaktī, kas pārvietojies pa visu ceļa garumu kopā.

25. tabula*.

Satiksmes intensitāte uz valsts galvenajiem autoceļiem, kas šķērso Liepāju un DKN³⁹

Ceļš	A9	A11
2019	6930	3015
2020	6701	2548
2021	6881	2403
2019 KT%	18	19
2020 KT%	19	29
2021 KT%	21	29

*Informācija par automašīnu intensitāti ir sadalīta pa kilometriem (no X km – līdz X km). Tabulā norādīta vidējā intensitāte, kas attiecināma uz visu ceļu. Norādītajiem datiem ir tikai informatīva nozīme

Pēc statistikas redzams, ka vieglo automašīnu transporta intensitāte ir salīdzinoši vienmērīga. Kravas automašīnu intensitāte uzskatāma par mainīgu un atkarīga no izmantotā ceļa posma, bet vispārējā tendence rāda uz satiksmes intensitātes palielinājumu. Redzami samazinājumi 2020. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, iespējams, saistīti ar COVID-19 ierobežojumiem ceļošanā. Palielinoties satiksmes intensitātei, palielinās risks transporta avārijām.

Zemāk tabulā apkopoti CSP dati par ceļu satiksmes negadījumiem Liepājā un Kurzemes reģionā no 2018. – 2020. gadam.

³⁹ Informācija ņemta no VAS "Latvijas Valsts ceļi". KT – kravas automašīnas. [Satiksmes intensitāte - Latvijas Valsts Ceļi \(lvceļi.lv\)](#) [skatīts 21.03.2021.]

Gads	Ceļu satiksmes negadījumu skaits		Bojā gājušo cilvēku skaits		Ievainoto cilvēku skaits	
	Liepāja	Kurzeme	Liepāja	Kurzeme	Liepāja	Kurzeme
2018	104	331	3	17	114	423
2019	99	312	1	20	113	400
2020	77	291	1	9	100	381

Marķētu bīstamo kravu pārvadājumi notiek pa Latvijas galvenajiem autoceļiem, tomēr pastāv iespēja, ka kravas tiek pārvadātas arī caur apdzīvoto vietu centriem uz uzņēmumiem, DUS, GUS u.c. Ir svarīgi apzināt iespējamo apdraudējumu, kura rezultātā var notikt bīstamo ķīmisko vielu noplūde. Pēc statistikas, ceļu satiksmes negadījumi ir ar tendenci samazināties. Ņemot vērā to, ka Liepājā ir vairāki naftas produktu termināļi, pa Liepāju un DKN bieži tiek pārvadātas bīstamas vielas.

Transporta avārijām modelēti divi scenāriji, kuros notiek autocisternu avārijas ar bīstamo vielu noplūdi. Pirmajā scenārijā no 36 m³ autocisternas izplūst benzīns (ap 32,4 m³, pieņemot, ka uzpildes koeficients ir 0,9). Otrajā scenārijā no 36 m² autocisternas izplūst sašķidrinātā naftas gāze (ap 32,4 m³, pieņemot ka uzpildes koeficients ir 0,9).

Scenārijs Nr. 1 benzīna noplūde no autocisternas ar tilpumu 36 m³

Scenārijā modelēta situācija, kad benzīna autocisterna avarē un no tās izplūst visa viela, tā sauktais sliktākais variants. Tipiski autocisternu tilpums ir 36 m³ un to uzpildes koeficients ir 0,9, līdz ar to vidē var nonākt līdz 32,4 m³ vielas. Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā pie DUS benzīna noplūdes gadījuma.

Modelēšanai pieņemts, ka 17,7 t benzīna tiek pārvadāta 36 m³ cisternā, kura ir piepildīta līdz ~ 90 %. Benzīns no cisternas izplūst pa 5 cm lielu caurumu (bojājums no avārijas) un caurums atrodas 0,2 m augstumā no cisternas apakšas.

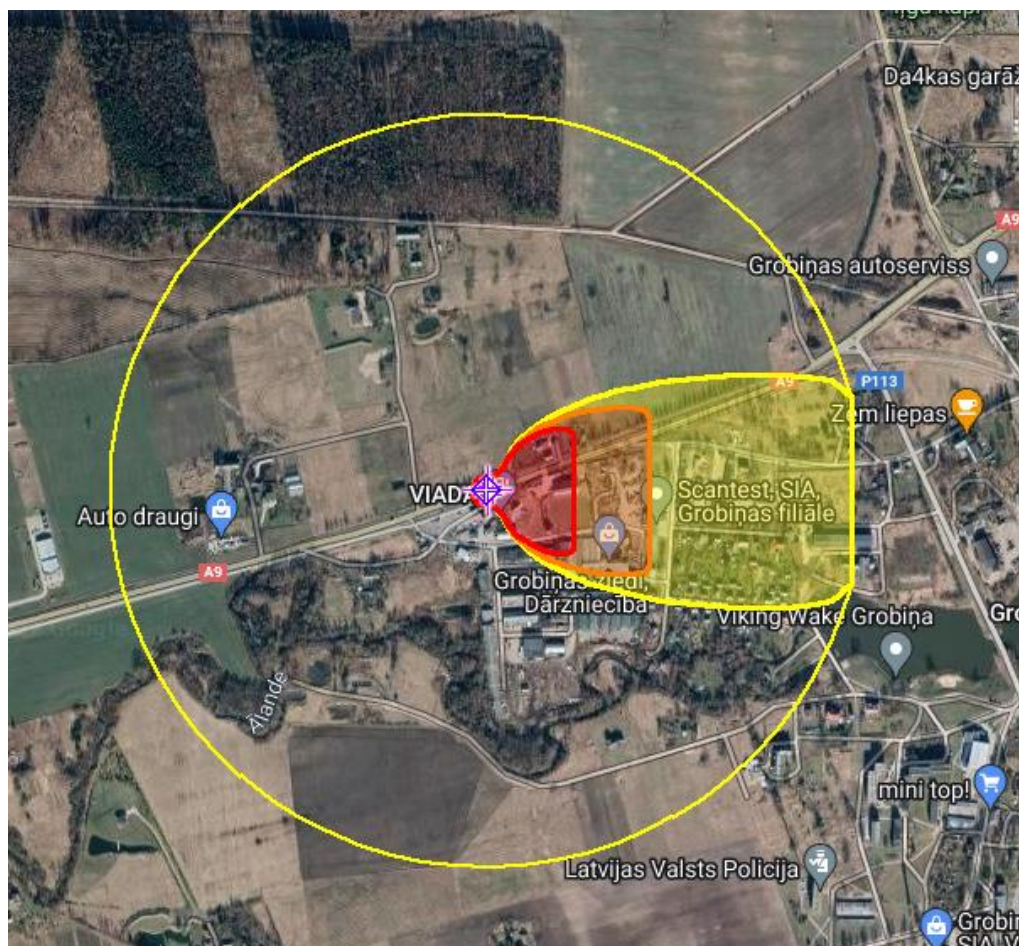
Modelēšana parādīja, ka 1 h laikā noplūdīs 1,893 t benzīna. ERPG – 1 (200 ppm), ERPG – 2 (1000 ppm) un ERPG – 3 (4000 ppm). IDLH (1100 ppm). 60% LEL (8400 ppm) un 10% LEL (1400 ppm).

Modelēšana atspoguļota uz A9 ceļa, pie VIADA degvielas uzpildes stacijas, Grobiņā. Modelēšana veikta pie Grobiņas, tomēr jāpiemin, ka autotransporta avārijas var notikt arī uz citiem ceļiem, bet bīstamās zonas būs līdzīgas.

⁴⁰ CSP dati. TRG410. [skatīts 21.03.2022].

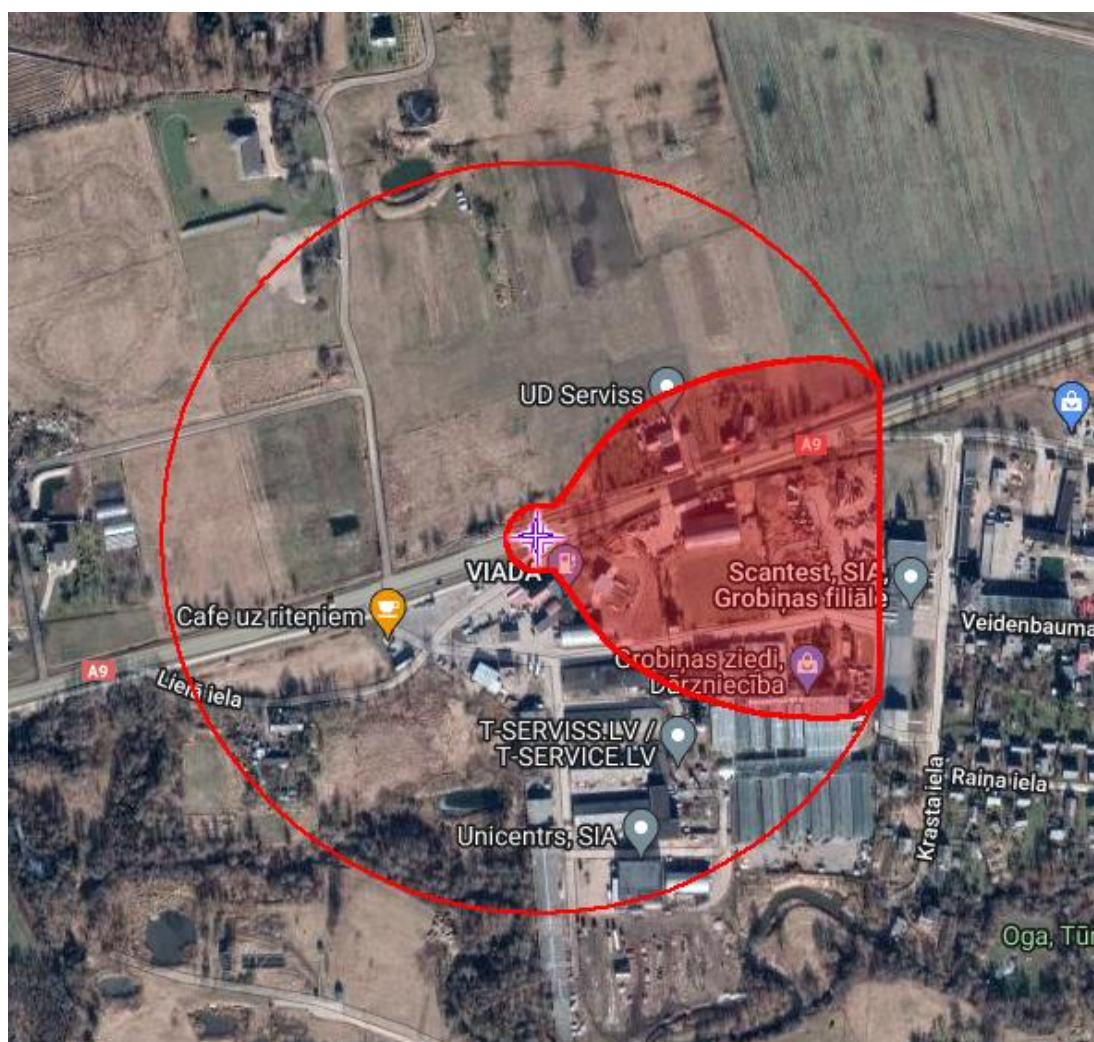
Toksisko tvaiku izplatība:

- ERPG – 1 – 568 m
- ERPG – 2 – 254 m
- ERPG – 3 – 136 m

51. attēls. Benzīna noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

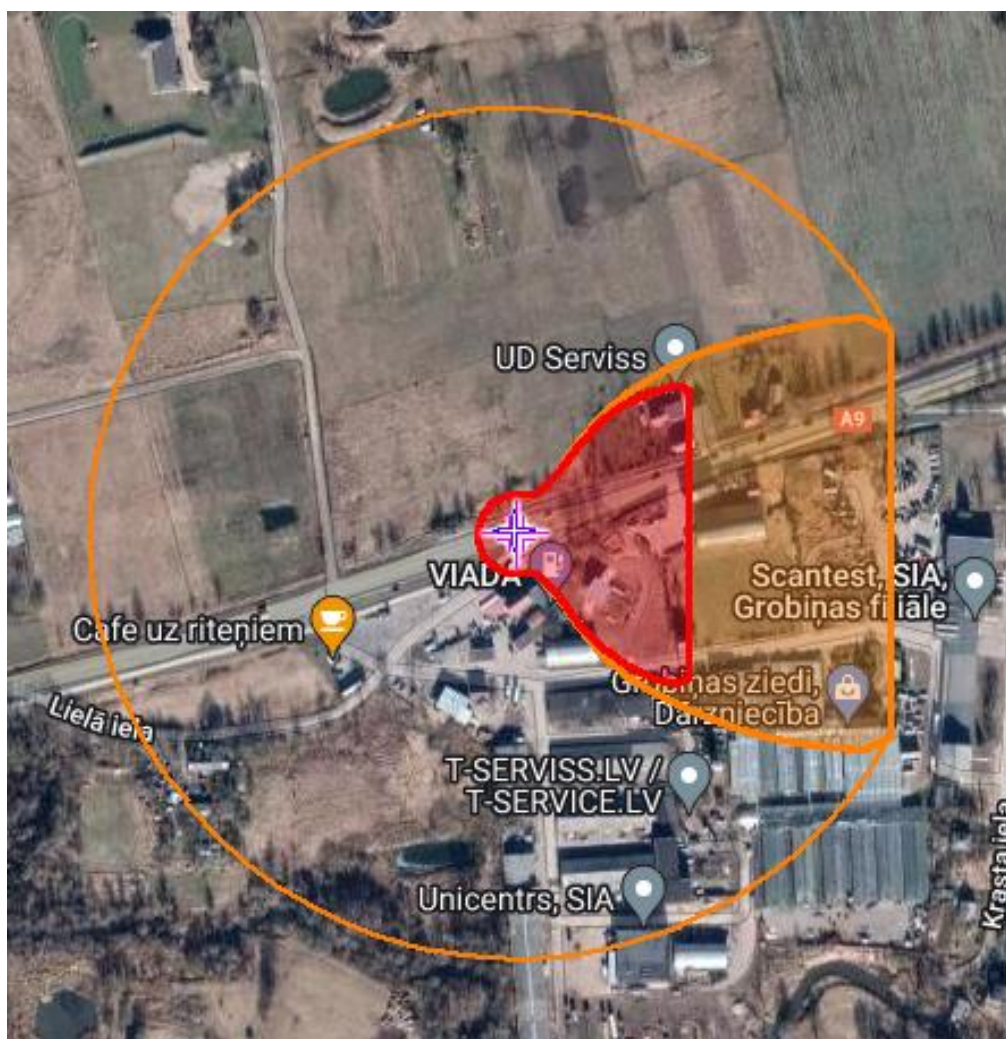
- IDLH – 243 m

52. attēls. Benzīna noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

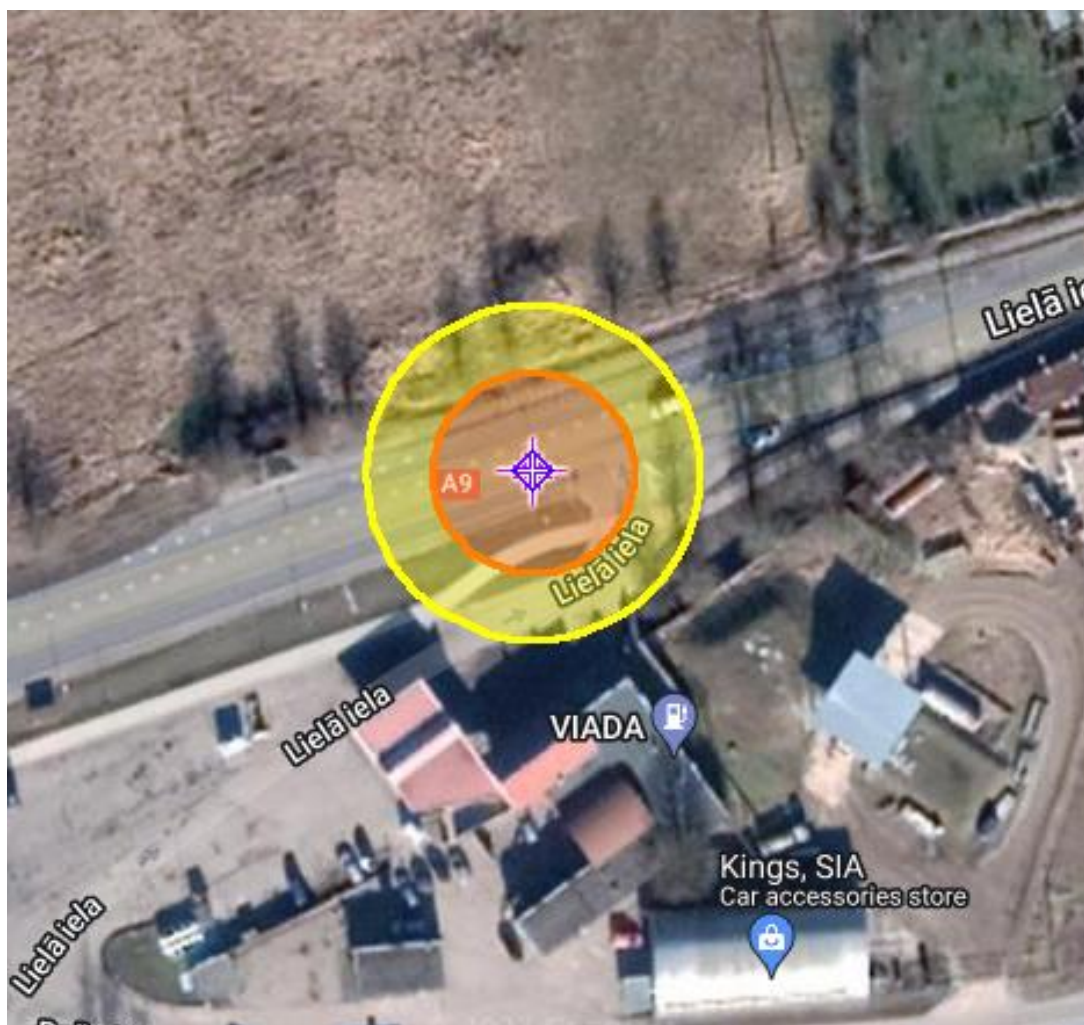
- 10% LEL – 217 m
- 60% LEL – 99 m

53. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Peļķes degšanas siltumstarojuma zonas:

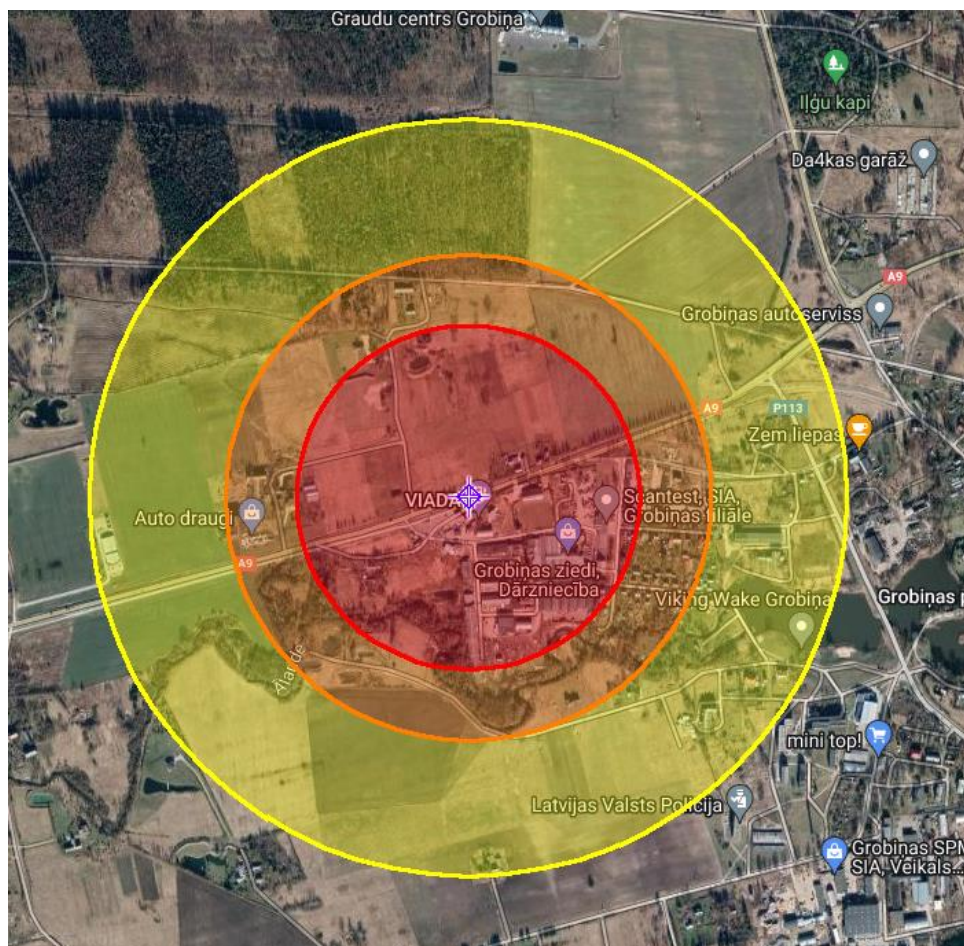
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – mazāka par 10 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 14 m
- 2 kW/m² jūtamas sāpes minūtes laikā – 24 m

54. attēls. Peļķes degšanas siltumstarojums

Eksplodijas uguns bumbas diametrs 146 m un degšanas ilgums 10 sekundes. Eksplodija zonas:

- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – mazāka par 329 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 464 m
- 2 kW/m² jūtamas sāpes minūtes laikā – 724 m

55. attēls. Eksplodijas siltumstarojums

Scenārijs Nr. 2. sašķidrinātās naftas gāzes noplūde no autocisternas ar tilpumu 36 m³

Scenārijā modelēta situācija, kad sašķidrinātās naftas gāzes autocisterna avarē un no tās izplūst visa viela, tā sauktais sliktākais variants. Tipiski autocisternu tilpums ir 36 m³ un to uzpildes koeficients ir ~ 0,83, līdz ar to vidē var nonākt līdz 29,9 m³ vielas. Sašķidrinātās naftas gāzes sastāvā lielākā pārsvarā ir propāns, tāpēc modelēšana veikta propānam (programmā nav dota tīra sašķidrinātā naftas gāze (propāns-butāns)). Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā benzīna noplūdes gadījumā.

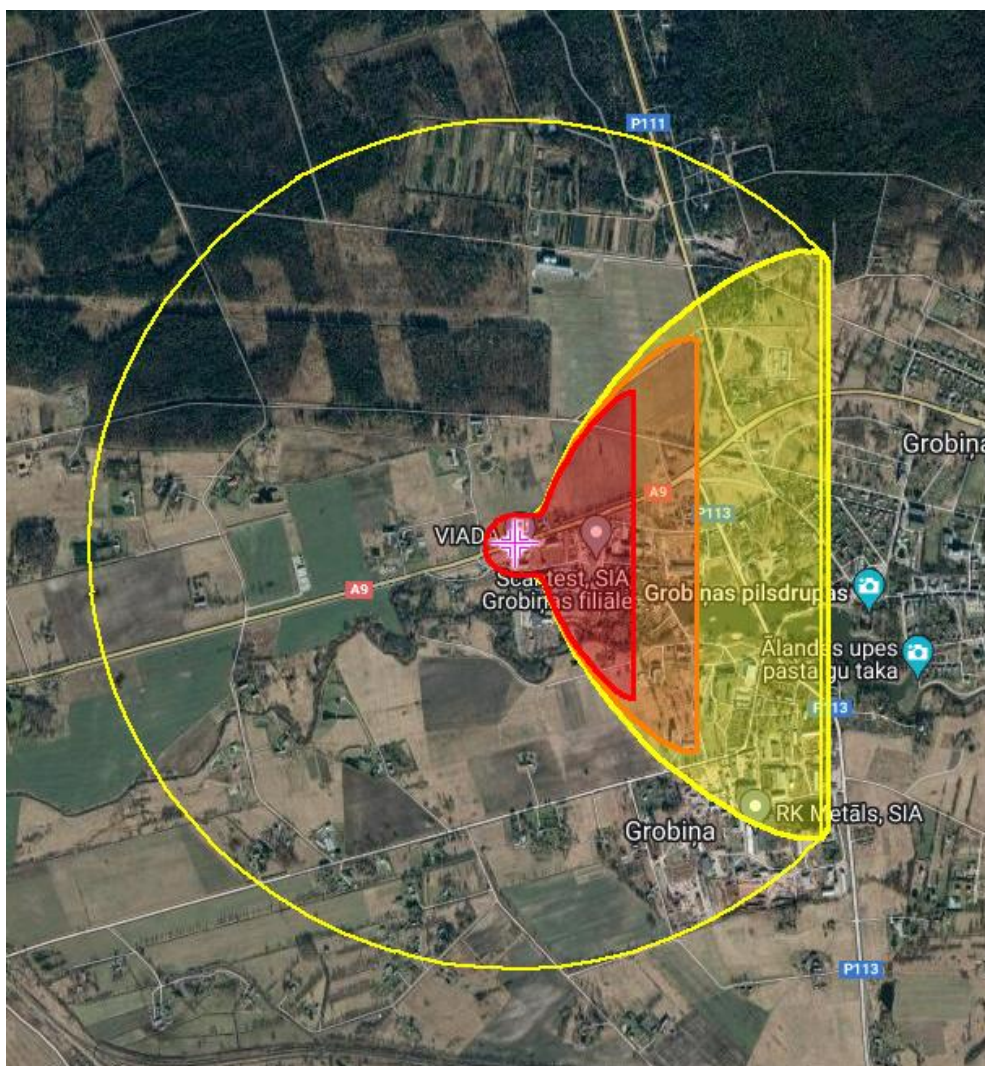
Modelēšanai pieņemts, ka 16,8 t sašķidrinātā naftas gāze tiek pārvadāta 36 m³ cisternā, kura ir piepildīta līdz ~ 83 %. Naftas gāze no cisternas izplūst pa 5 cm lielu caurumu (bojājums no avārijas) un caurums atrodas 0,2 m augstumā no cisternas apakšas. Sašķidrinātā naftas gāze

ir smagāka par gaisu, tāpēc, novērojot gāzes noplūdi, neatrasties vietās, kuras ir zemākas par zemes līmeni.

Modelēšana parādīja, ka 1 h laikā noplūdīs 15,241 t sašķidrinātās naftas gāzes. AEGL – 1 (5500 ppm), AEGL – 2 (17000 ppm), AEGL – 3 (33000 ppm). IDLH (2100 ppm). 10 % LEL (2100 ppm), 60 % LEL 12600 PPM).

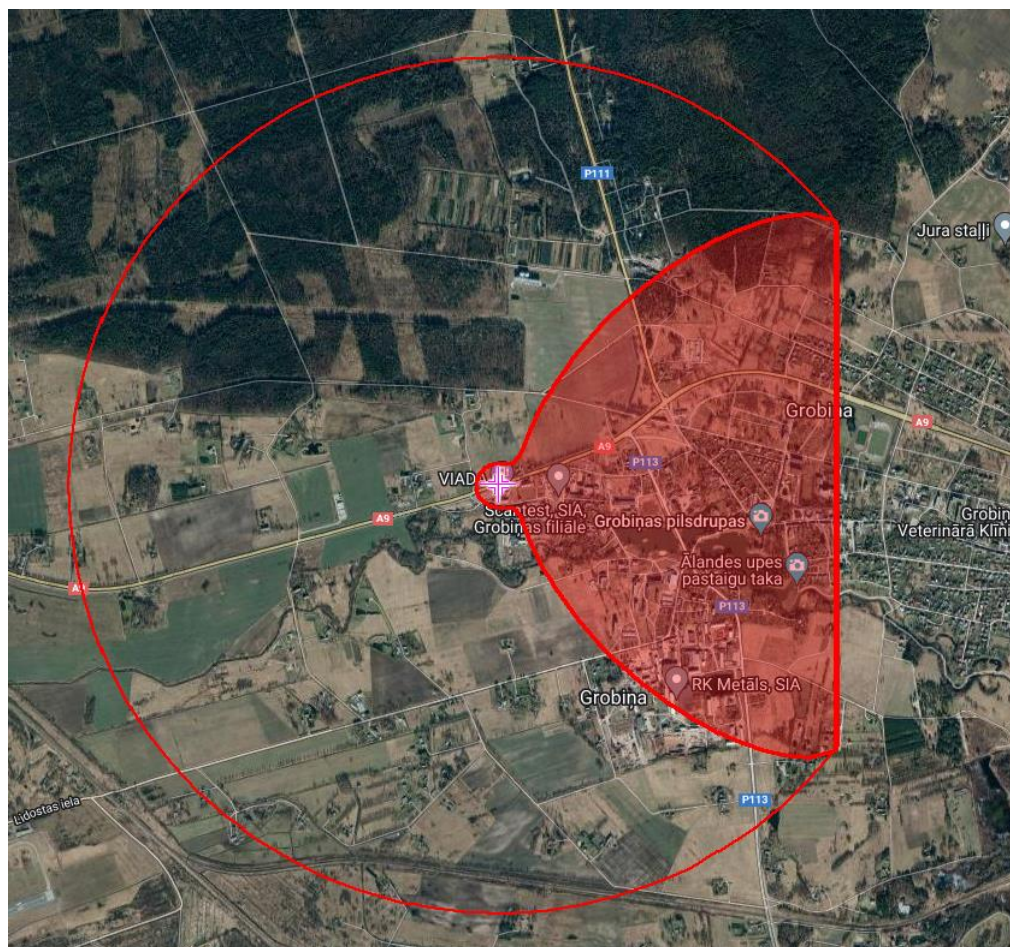
Toksisko tvaiku izplatība:

- AEGL – 1 – 1 km
- AEGL – 2 – 591 m
- AEGL – 3 – 383 m

56. attēls. Sašķidrinātās naftas gāzes noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

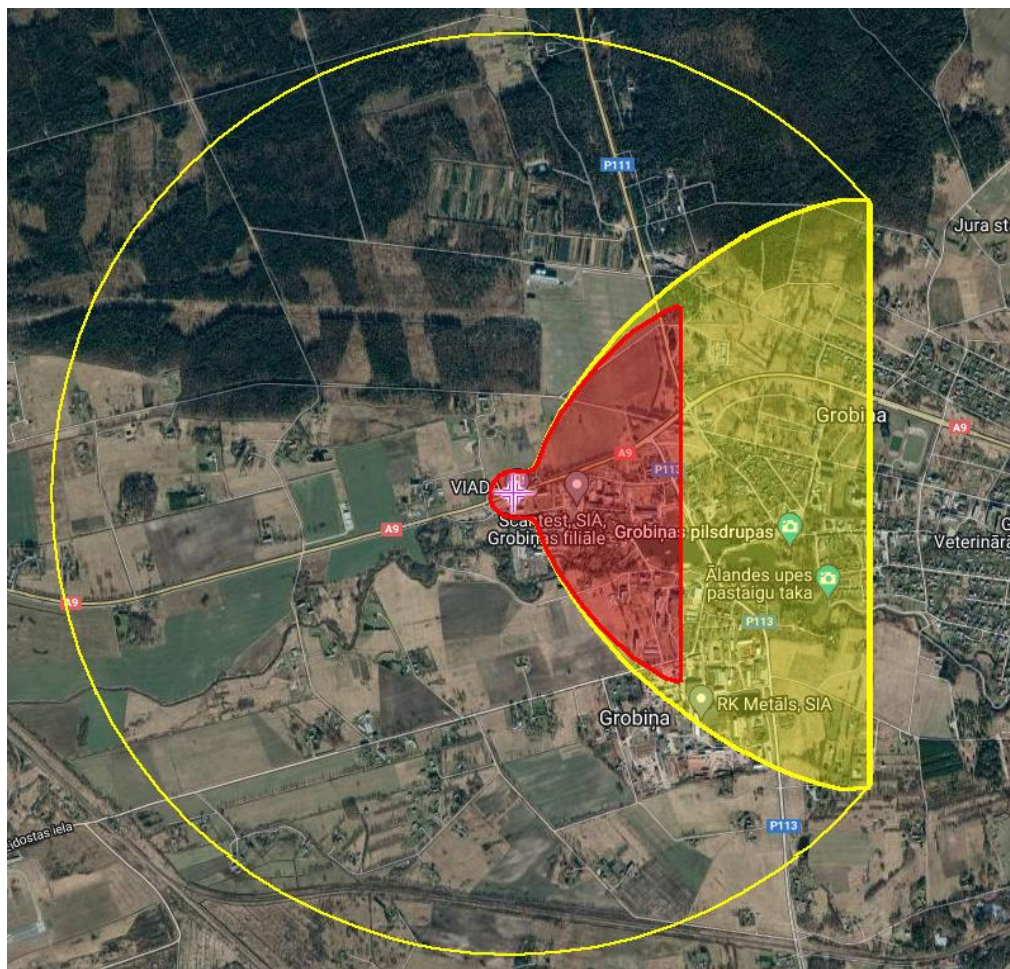
- IDLH – 1,5 km

57. attēls. Sašķīdinātās naftas gāzes noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

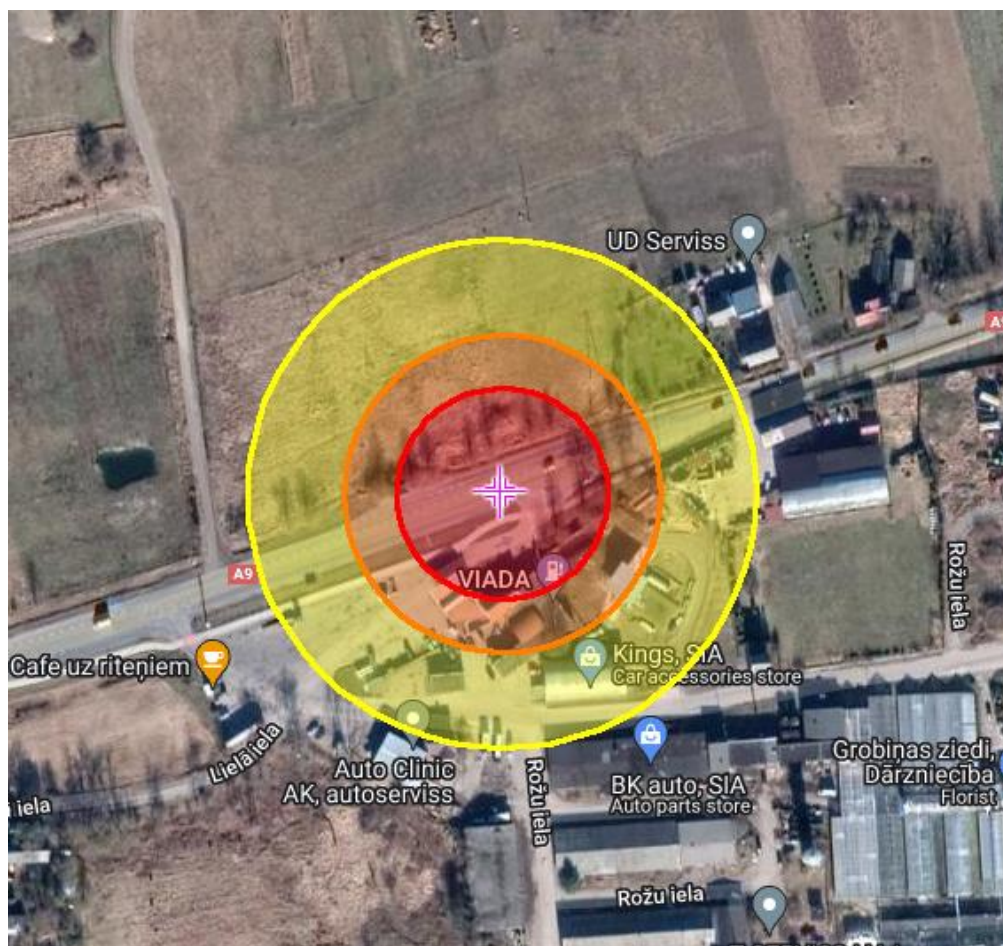
- 10% LEL – 1,5 km
- 60% LEL – 694 m

58. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Siltumstarojums no sašķidrīnātās naftas gāzes degšanas:

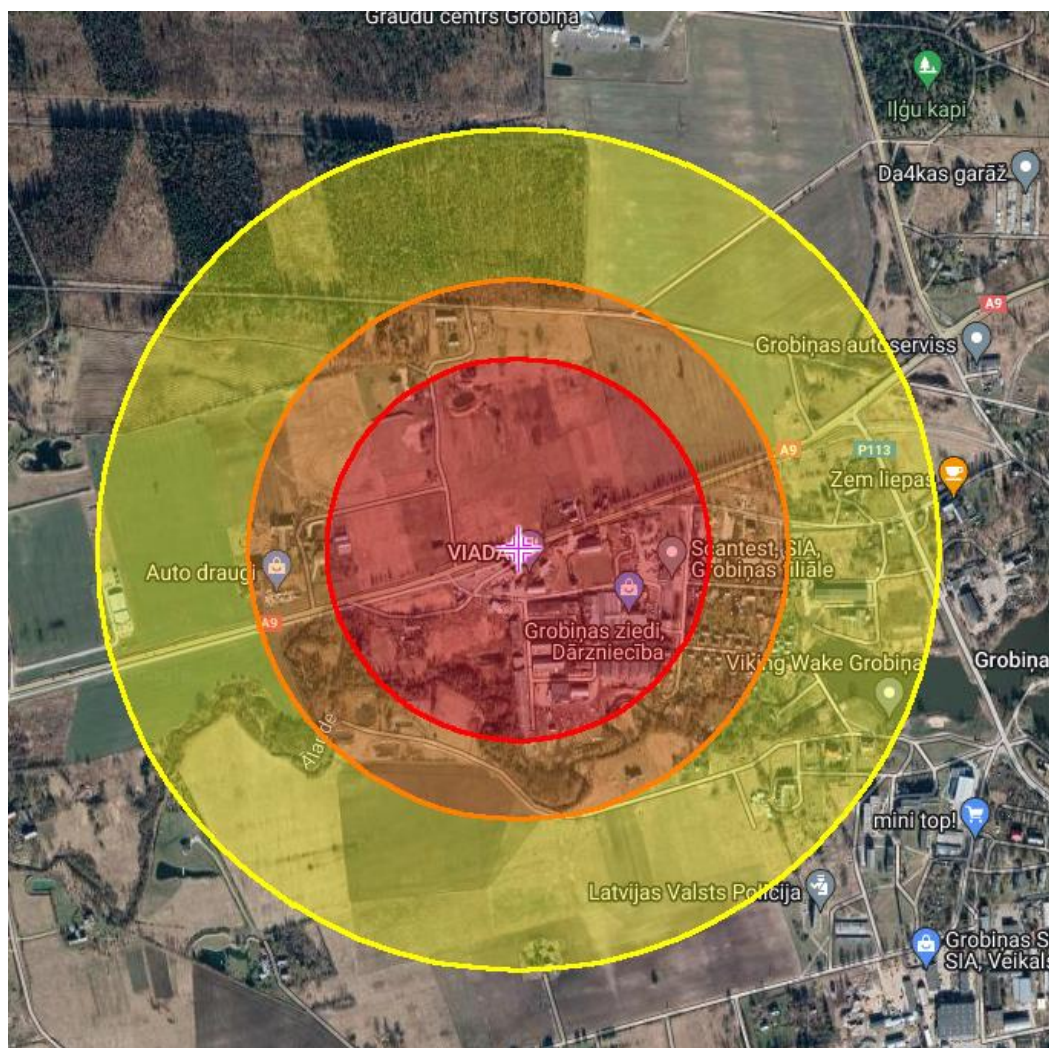
- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 95 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 60 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 41 m

59. attēls. Siltumstarojuma zona

Eksplodijas radītās uguns bumbas diametrs 144 m un degšanas ilgums 10 min. Radītais siltumstarojums:

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 723 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 463 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 328 m

60. attēls. Eksplodijas siltumstarojums

Transporta avāriju scenārijos potenciāli skarto teritoriju attālums nav atkarīgs no avārijas vietas, tāpēc zonējumu attālumi ir pielīdzināmi arī citām Liepājas un DKN ST vietām. Modelēšanā parādītajām bīstamajām zonām ir tikai informatīva nozīme un tās attēlo sliktākos scenārijus, kad nenostādā neviena no drošības sistēmām un ir labvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi toksisko (smacējošo) tvaiku izplatībai. Reālajā situācijā bīstamās zonas būtu mazākas.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST nav reģistrēti ceļu satiksmes negadījumi, kurā iesaistītas kravas automašīnas un degvielas autocisterna. Ķīmisko vienu un naftas produktu

termināli, uz/no savām teritorijām caur Liepāju un DKN ST pārvadā plaša spektra bīstamās vielas. Atbilstoši LR normatīviem, autotransportam jābūt atbilstoši marķētam un šoferim jābūt bīstamās vielas datu drošības lapai (DDL). Pašvaldībai netiek sniegta informācija par pārvadātajām kravām, līdz ar to pašvaldībai ir sarežģīti reaģēt uz avārijas sekām. Pēc pieejamās informācijas caur Priekules pagastu uz Liepāju pārvietojas autotransporta cisternas no kurām izdalās asas kodīgas smakas, jo šo cisternu vāki nav noslēgti. Ja negadījuma gadījumā ir pieejama DDL, VVD var izlijušajam produktam piemērot atkritumu kodu, kas atvieglo savākšanas procedūru no juridiskā viedokļa. Izlijušās vielas savākšana jāorganizē vielas īpašniekam, autoceļu uzturētājam un pašvaldībai, ja uzskatāma par bezsaimnieka vielu. Vielas savākšanu kontrolē VVD. Pielikumā pievienots algoritms izlijušo vielu savākšanai Liepājas un DKN ST. Algoritms pievienots atsevišķi pielikumā.

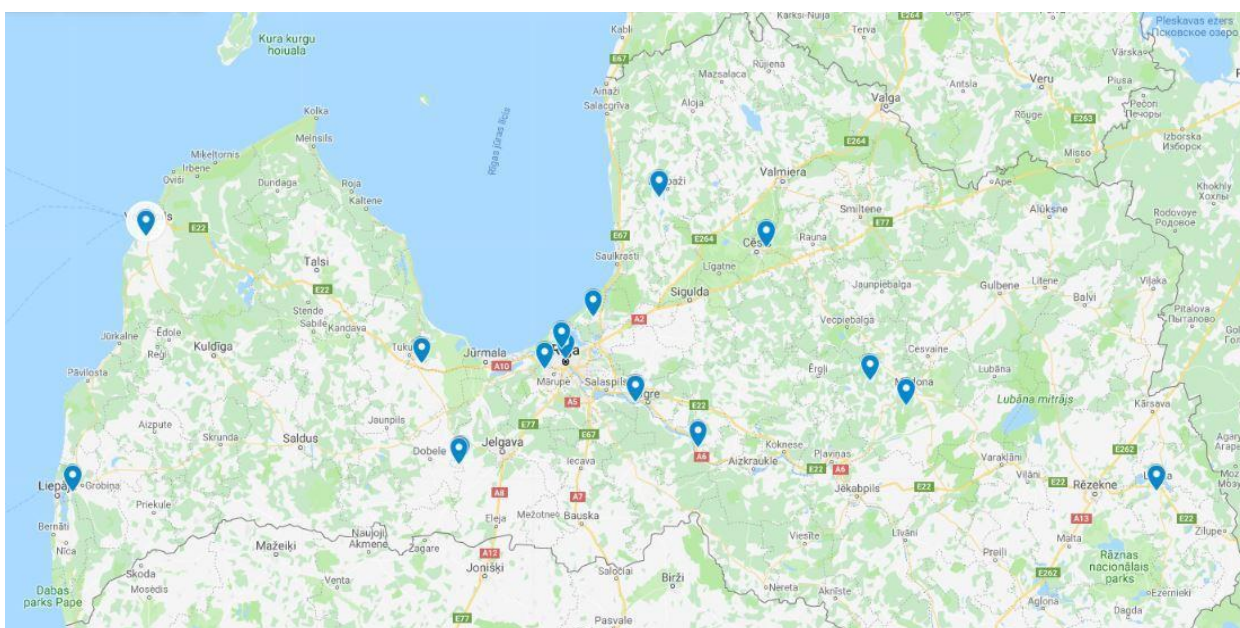
Veiksmīgai riska samazināšanai, bīstamās vielas īpašniekam būtu jāziņo pašvaldībai par pārvadāšanas maršrutiem, apjomiem un nosaukumiem. Pašvaldība šo informāciju dublē VUGD un VVD. Informācijas pieejamība nodrošinātu ātru reaģētspēju seku mazināšanai. Iedzīvotājam konstatējot avāriju ar vielas izlīšanu, netuvoties negadījuma vietai, jo nav iespējams paredzēt kas tā ir par vielu un cik bīstama/toksiska tā ir. Nekavējoties sazināties ar VUGD (112).

3.1.22. Aviācijas nelaimes gadījumi ar gaisa kuģi

Vispārējās nozīmes aviācijā ietilpst privāti gaisa kuģi, tai skaitā, helikopteri un deltaplāni, kā arī bezpilota gaisa kuģi (droni) un gaisa baloni, kuru nelaimes gadījuma iespējamība ir lielāka, bet izraisītās sekas ir maznozīmīgas. Komercaviācijā un militārajā aviācijā tiek iekļauti tie gaisa kuģi, kuri veic pasažieru un kravu pārvadājumus un kam ir izteiktas stingrākas drošības prasības, tādēļ šādu gaisa kuģu nelaimes gadījumu skaits ir ar mazāku iespējamību.

Dažādu iemeslu dēļ (nelabvēlīgi laika apstākļi, pilotu vai dispečeru kļūdas, gaisa kuģu sadursmes ar putniem, terora akts, gaisa kuģu tehniskie bojājumi u.c.) var notikt aviācijas nelaimes gadījumi. Ja negadījums notiek lidlauka teritorijā, tad sekas, visticamāk, būs saistītas ar pašu gaisa kuģi (kuģiem), pasažieriem, lidlauka ēku un būvju bojājumiem, kā arī ar lidlaukā izvietotās aeronavigācijas infrastruktūras bojājumiem. Aviācijas negadījums ārpus lidlauka teritorijas rada draudus gaisa kuģī esošajiem cilvēkiem, kā arī cilvēkiem, infrastruktūrai un videi avārijas vietā. Aviācijas negadījums var izraisīt ēku un būvju sagrūšanu, mežu vai objektu ugunsgrēkus, bīstamo vielu noplūdes un cita veida apdraudējumus.

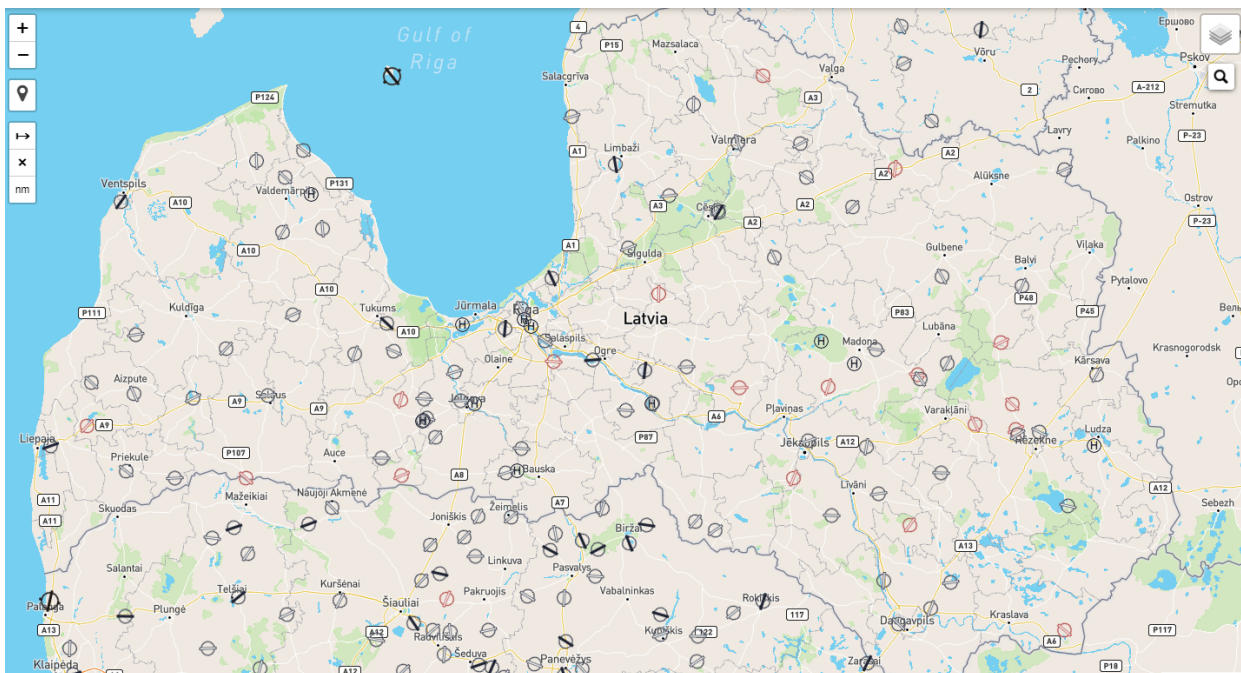
Pēc Valsts aģentūra “Civilās aviācijas aģentūra” (turpmāk tekstā – VACAA)⁴¹ pieejamās informācijas, Latvijas teritorijā ir 13 sertificēti civilās aviācijas lidlauki, kuros ietilpst vispārējās aviācijas lidlauki, gaisa pārvadājumu lidlauki un vispārējās aviācijas helikopteru lidlauki. Pēc citas pieejamās informācijas⁴² Latvijas teritorijā ir 94 lidlauki, no kuriem 9 ir sertificēti, 7 ir neizmantojami (iznīcināti vai statuss nezināms) un 78 ir nesertificēti lidlauki. Zemāk attēlā norādītas sertificēto, nesertificēto un militāro lidlauku atrašanās vietas. Neizmantojamie lidlauki (iznīcināti vai statuss nezināms) netiek iezīmēti kartē, jo to nākotnes izmantošana ir maz ticama. Nesertificēts lidlauks nozīmē lidlauku, kurš netiek izmantots komerciāliem lidojumiem, bet to var izmantot maza izmēra lidaparāti vai komerciālie lidaparāti ārkārtas situācijās.

61. attēls. Sertificētie lidlauki Latvijā [VACAA]

⁴¹ Civilās aviācijas lidlauki. Pieejams: <http://www.caa.lv/lv/informacija-un-uzzinas/civilas-aviacijas-lidlauki>. (Skatīts 24.03.2022.)

⁴² My airfields. Pieejams: http://myairfields.com/?page_id=2. (Skatīts 24.03.2022.)

62. attēls. Nesertificētie un militārie lidlauki Latvijā [myairfields]

DKN teritorijās ir izveidoti nelieli civilās aviācijas lidlauki, kas nav sertificēti - Aizputes pagastā, Cīravas pagastā, Durbes pagastā, Priekules pagastā un Vaiņodes pagastā, kur daļa no tiem ir privātīpašumi. Lielākais lidlauks atrodas Grobiņas pagasta Cimdeniekos, 13,9 km no Grobiņas pilsētas. Šis lidlauks ir sertificēts lidlauks. Lidostas teritorija ietilpst Liepājas Speciālajā ekonomikas zonā, kas veicina tās attīstību. Pašreiz Liepājas lidosta apkalpo čartera, biznesa un vispārējās aviācijas lidojumus. Lidostas pakalpojumi sniegti tādiem lidmašīnu tipiem kā C-130 (Herkules), AN-12, Jak- 42 Tu-134 , An-24, An-26, An-28 ,L-410, Cessna, Paiper, Tobago u.c. Liepājas lidlauka skrejceļa parametri ir 2002 m garš un 40 m plats. Tas ir aprīkots ar navigācijas iekārtām un gaismas sistēmu.

Atbilstoši V/A “Civilās Aviācijas Aģentūra” lidojumu drošuma pārskatam par 2020. gadu⁴³, Latvijā 2020. gadā aviācijas nelaimes gadījumi komercaviācijā nav notikuši, bet noticis viens nopietns incidents. Savukārt vispārējās nozīmes aviācijā bijuši trīs nopietni incidenti, un nav notikuši nelaimes gadījumi. No 01.01.2016. līdz 31.12.2020. reģistrēti 7 nelaimes gadījumi un 14 nopietni incidenti, kas saistīti ar aviācijas gaisa kuģiem (motodeltaplāni, paraplāni, helikopteri, mazās lidmašīnas, pasažieru lidmašīnas u.c.). Aviokompāniju pasažieru lidmašīnu avārijas ar bojāgājušajiem Latvijas teritorijā nav notikušas kopš Latvijas vēsturē traģiskākās aviokatastrofas 1967. gadā reisā Rīga–Liepāja.

Lidosta “Liepāja” 2014. gadā uzsāka rekonstrukcijas darbus, kurus pabeidza 2015. gadā, bet 2016. gadā lidosta tika atvērta. 2017. gadā tika nokārtota sertifikācija un uzsākta

⁴³ Drošības pārskati. Pieejams: <https://www.caa.gov.lv/lv/drosibas-parskati>. (Skatīts 24.03.2022.)

regulāra aviosatiksmē starp Liepāju un Rīgu. Kā populārākie galamērķi ir Kopenhāgena, Stokholma un Maskava. 2018. gadā, kopš darbības atsākšanas, pārvadāti jau 9000 pasažieri. Sakarā ar Covid-19 pandēmiju, uz 25.03.2022. regulārie lidojumi nenotiek. Liepājas lidosta pagaidām uzskatāma par nelielu, bet nākotnē ir potenciāls pāraugt par starptautisko lidostu.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST aviācijas negadījumi fiksēti 2014. gadā Liepājā un 2017. gadā Priekules pagastā. Liepājā, Liepājas lidlaukā avarējusi sporta lidmašīna, kuras pilots gājis bojā, bet Priekules pagastā avarējis helikopters un bojā gājis pilots un viens pasažieris. Aviācijas nelaimes gadījumi ar gaisa kuģi novērtēti, kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

Konstatējot aviācijas negadījumu nekavējoties sazināties ar VUGD un NMPD (112)..

3.1.23. Dzelzceļa transporta katastrofa

Dzelzceļa transporta katastrofa – ar dzelzceļa transporta izmantošanu saistīts notikums, kas radījis apdraudējumu un postījumus cilvēkiem, videi vai īpašumam, kā arī radījis vai rada būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus un pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus.

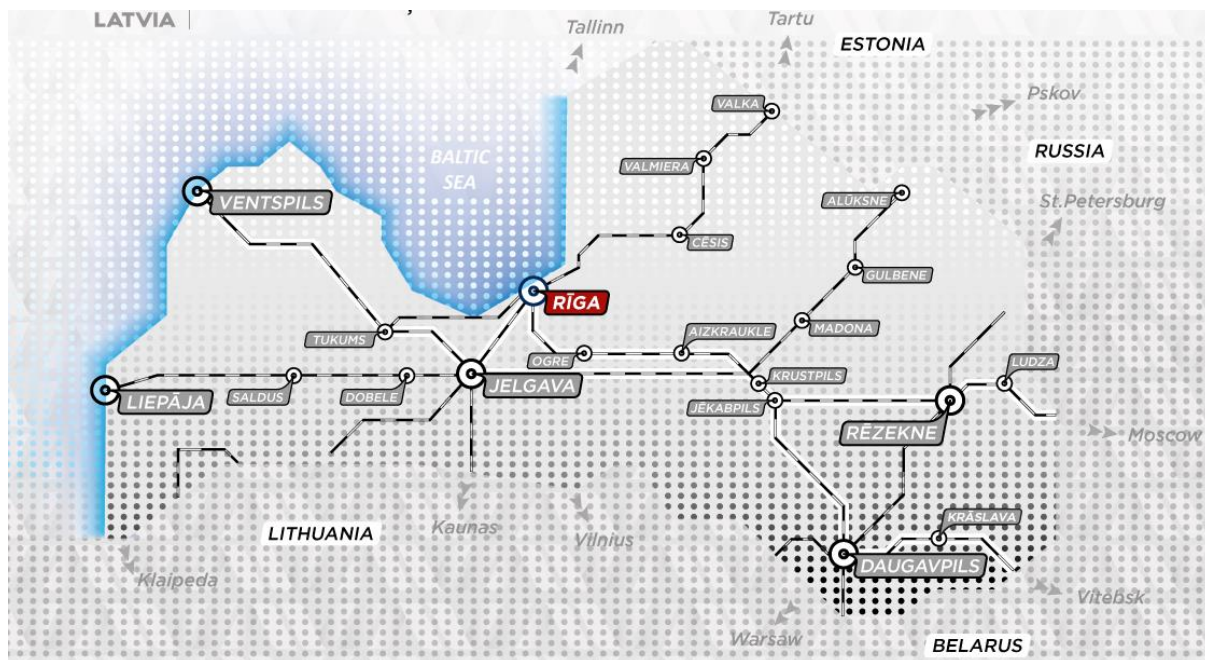
Dzelzceļa transporta katastrofa var notikt dažādu iemeslu dēļ: bojāts dzelzceļa ritošais sastāvs, dzelzceļa infrastruktūras bojājums, vilciena sadursme ar priekšmetiem, autotransportu pārbrauktuvē vai sadursme ar citu vilcienu, cilvēciskā faktora radītā kļūda, trešo pušu neatļautas un nelikumīgas darbības (piemēram, terora akti uz dzelzceļa) u.c.

Dzelzceļa satiksmes negadījums ar bīstamo kravu var būt saistīts ar bīstamās kravas noplūdi vai izbiršanu, ja ir radušies bojājumi ritošajā sastāvā vai bīstamās kravas tarā, vai arī ar citiem apstākļiem, kas varētu izraisīt eksploziju, ugunsgrēku, saindēšanos, apstarošanu, slimības, apdegumus, apsaldēšanos, cilvēku un dzīvnieku saslimšanu vai bojāeju, vides saindēšanu un piesārņošanu, kā arī, ja dzelzceļa infrastruktūras zemes nodalījuma joslā notikušās avārijas vai ugunsgrēka zonā atrodas vagoni, kravu vietas vai konteineri ar bīstamām kravām.

Pa dzelzceļu bīstamās kravas, t.sk. naftas produkti, ķīmiskās kravas, galvenokārt tiek pārvadātas pa Austrumu – Rietumu dzelzceļa tranzīta koridoru uz Latvijas ostām. Liepājas un DKN ST šķērso divi tranzīta maršruti:

- Zilupe - Rēzekne II - Krustpils - Jelgava – Liepāja,
- Indra - Daugavpils - Krustpils - Jelgava – Liepāja.

DKN dzelzceļa līnija šķērso Kalvenes, Vecpils, Durbes, Tadaiču, Gaviezes un Grobiņas pagastus un A9 šoseju Rīga (Skulte)—Liepāja 182 kilometrā.

63. attēls. Dzelzceļa kravu pārvadāšanas tīkls

Paaugstinātas bīstamības zona ir dzelzceļa mezglā Liepājā (Grobiņas pilsētu līnija nešķērso), uz dzelzceļa tiltiem, vienlīmeņa dzelzceļa pārbrauktuvēm, kur dzelzceļš krustojas ar autoceļiem. Šajos objektos, pieaugot avārijas bīstamības iespējamībai, notikuma sekas var mainīties no nenozīmīgām līdz katastrofālām, ņemot vērā to, ka bīstamās kravas pārvadā arī caur apdzīvotām vietām, radot apdraudējumu cilvēku veselībai un dzīvībai, materiālām vērtībām, videi un transporta kustībai.

64. attēls. Pasažieru vilcienu pārvadājumu shēma, 2021. gads [AS “Pasažieru vilciens”]

Liepājas un DKN ST šķērso valsts nozīmes dzelzceļa līnija Rīga-Jelgava-Liepāja. Posmā starp Liepāju un Skrundu DKN nav pieturvietu. Pa Līniju tiek organizēti pasažieru pārvadājumi.

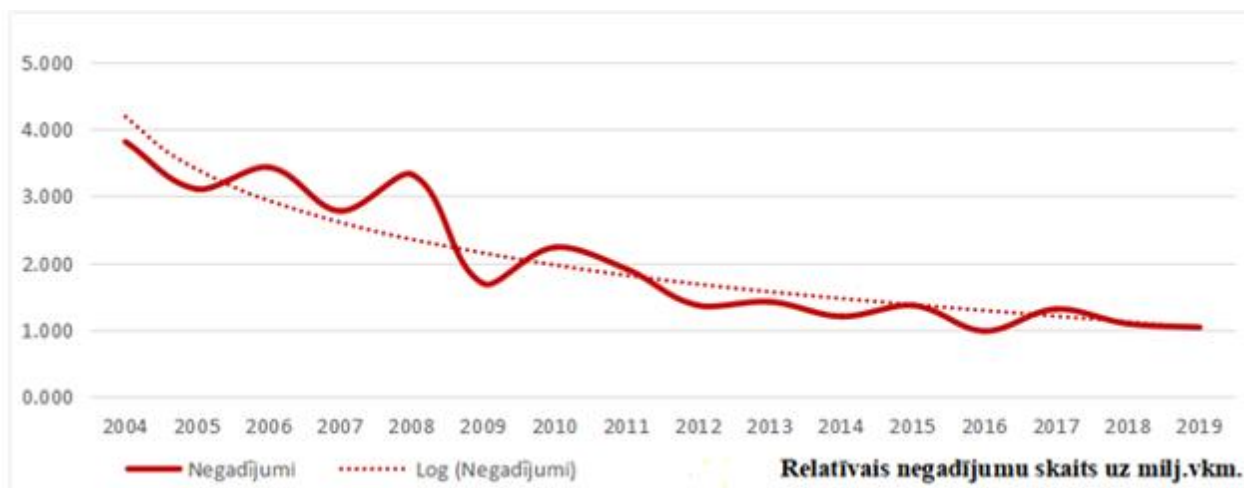
Sazinoties ar SIA “LDZ Cargo”, tika iegūta informācija par uzņēmuma pārvadāto bīstamo vielu daudzumu un fiksētajām avārijām. Informācija norādīta par Dienvidkurzemes novadu (Liepāja - Jelgava iecirknis), tajā skaitā Liepājas staciju. SIA “LDZ Cargo” nav vienīgais pārvadātājs, kas veic bīstamo kravu pārvadājumus caur Liepāju un DKN, bet ir viens no lielākajiem. Informācija apkopota zemāk tabulā.

27. tabula

Gads	Liepāja - Jelgava iecirknis	Liepājas stacijas klientiem
2018	908 896	714 967
2019	1 008 780	874 955
2020	1 212 218	1 025 490
2021	1 313 198	1 174 943

Laika posmā no 2018. gada līdz 2021. gada 31. decembrim, SIA “LDZ Cargo”, Liepājā un DKN ST, Liepāja - Jelgava iecirknī, nav fiksējuši negadījumus, kas saistīti ar bīstamo kravu pārvadāšanu.

Dzelzceļa avārijas var iedalīt divās daļās: kravas vilcienu avārijas un pasažieru vilciena avārijas. Liepājas un DKN ST iespējami abi scenāriji, jo notiek gan kravu gan pasažieru pārvadājumi. Pēdējo desmit gadu laikā Latvijā nopietnie dzelzceļa satiksmes negadījumi ir būtiski samazinājušies. Nopietno negadījumu skaitam (vilciena sadursme, vilciena nobraukšana no sliedēm, negadījums uz dzelzceļa pārbrauktuves vai pārejas, negadījums ar personu, kurā iesaistīts kustībā esošs ritošais sastāvs, ugunsgrēks un citi negadījumi) no 2004.gada ir tendence samazināties. Taču Latvijā joprojām ir ievērojami liels cietušo personu skaits.

65. attēls. Relatīvais negadījumu skaits kas saistīts ar dzelzceļu

No nopietnu negadījumu kopskaita vēl joprojām lielāko negadījumu īpatsvaru (vidēji 77,42%) veido “Negadījumi ar personu, kurā iesaistīts kustībā esošs ritošais sastāvs”. Otrs lielākais īpatsvars ir negadījumiem kategorijā “Negadījums uz dzelzceļa pārbrauktuves vai pārejas”. Šajos negadījumos lielāko īpatsvaru (88,98%) veido nevis sadursmes ar autotransportu, bet gan gadījumi ar personām, kad tās ir šķērsojušas dzelzceļa pārbrauktuvi neievērojot drošības prasības. Salīdzinoši mazs īpatsvars ir t.s. “tiešiem dzelzceļa satiksmes negadījumiem” – vilcienu sadursme, vilciena nobraukšana no sliedēm un ugunsgrēki riteklī.

Sadalījumā pa cietušo personu kategorijām (2004.-2019.gads), lielākais īpatsvars ir nepiederošām personām jeb noteikumu pārkāpējiem atrodoties paaugstinātas bīstamības zonā un pārbrauktuves lietotājiem. Ievērojamu daļu veido arī to cietušo personu kategorijas, kas nav ievērojušas drošības prasības atrodoties uz peroniem/platformām. Augstākie riski pastāv pārbrauktuves lietotājiem un personām, kas atrodas uz peroniem un šķērso sliežu ceļus neatļautās vietās, it īpaši atrodoties alkohola reibuma stāvoklī. Latvijā salīdzinoši liels īpatsvars ir cietušie kategorijā “citas personas”. Tas ir saistāms ar personu atrašanos uz sliedēm vai

peroniem alkohola reibuma stāvoklī. Pieaug arī tādi gadījumi, kad jaunieši pārgalvīgi pieķeras braucoša vilcienu sastāva auto sakabēm vai rāpjas uz vagonu jumtiem.

Kopumā statistikas dati parāda, ka ir problemātiskie mēneši, kad visvairāk notiek nelaimes gadījumi ar cilvēkiem - februāris, jūnijs, septembris un decembris. Vislielākais cietušo personu skaits ir decembrī, kas varētu būt saistāms ar tumšo diennakts laiku un Ziemassvētku ietekmi (depresija, vientulība). Savukārt februārī cietušo skaitu varētu raksturot ar sniega segu, kas Latvijā ir raksturīga tieši februārī. Sniegs ievērojami slāpē trokšņus un brīdinājuma signālus. Jūnijs ir saistāms ar skolēnu vasaras brīvlaika sākšanos, savukārt septembrī atgriešanās no atvaļinājumiem un skolas sākšanās raksturīga ar cilvēku steigu un neuzmanību par notiekošo apkārt. Vismazāk cietušo ir reģistrēti martā, aprīlī un oktobrī. Visvairāk negadījumi tiek reģistrēti dienas otrajā pusē, kad iedzīvotāji dodas mājās no darba un ir tumšais diennakts periods, jo īpaši ziemas mēnešos. No plkst.18:00 līdz plkst. 24:00, ir reģistrēti 60% cietušo. Lielas temperatūru svārstības rada risku infrastruktūras bojājumiem, arī ritošajam sastāvam. Lai mazinātu risku, regulāri jāveic infrastruktūras stāvokļa uzraudzība un kur nepieciešams, jāierobežo satiksmi vai kustības ātrumu.

Analizējot cietušo personu datus, vidējais rādītājs ir 55% negadījumi ar letālām sekām. 45% gadījumos personas gūst miesas bojājumus. Cietušo skaits mēnesī variē līdz četriem cietušajiem. Trīs cietušie mēnesī ir visbiežāk sastopamā vērtība. Visvairāk negadījumi tiek reģistrēti ar pasažieru vilcieniem. Līdzīgs sadalījums ir pa notikuma vietām – 50 % negadījumu reģistrēti stacijās un 49% notikuši ceļa posmos. Vislielākais cietušo personu īpatsvars ir reģistrēts Rīgas aglomerācijas zonā.

Liepājā nelaimes gadījums fiksēts 2020. gada septembrī pie rotācijas apļa, kur savienojas Cukura un Pulvera ielas, bet 2019.gadā Atslēdznieku ielā automašīna ietriecās vilcienā. 2017. gadā vilciena un auto sadursmē bojā gājuši divi cilvēki. Citā atgadījumā Liepājā, Brīvības un Pulvera ielas krustojumā, vilciens uzskrējis vieglajai automašīnai (2 bojāgājušie). 2020. gada 4. aprīlī dzelzceļa posmā Ilmāja - Kalvene 182. km 7. piketā uz pārbrauktuves Nr. 731, notika kravas automašīnas sadursme ar pasažieru vilciena pēdējo vagonu. 2019. gadā vīrietis šķērsoja pārbrauktuvi brīdī, kad tai tuvojosies manevra lokomotīve.

Konkrētajā situācijā apskatīta kravas vilciena avārija, kas pārvadā bīstamas vielas – benzīnu. Precīzi nav zināms, kādas un cik bīstamas vielas tiek un var tikt pārvadātas caur Liepājas staciju. Ņemot vērā mainīgo tirgus pieprasījumu un piedāvājumu, bīstamās vielas var būt ļoti dažādas.

Dzelzceļa avārijām modelēts viens scenārijs, kur notiek dzelzceļa cisternas avārija ar benzīna noplūdi. Dzelzceļa cisternas atkarībā no pārvadājamās vielas var būt ar dažādiem tilpumiem, bet tipiski to tilpums ir 60 – 80 m³. Šajā scenārijā pieņemts sliktākais variants –

cisternas tilpums 80 m³. Scenārijā no 80 m³ vagoncisternas izplūdis benzīns (aptuveni 72 m³, pieņemot, ka uzpildes koeficients ir 0,9).

Scenārijs Nr. 1 benzīna noplūde no vagoncisternas ar tilpumu 80 m³

Scenārijā modelēta situācija, kad benzīna vagoncisterna avarē un no tās izplūst visa viela, tā sauktais sliktākais variants. Vagoncisternas tilpums ir 80 m³, tās uzpildes koeficients – 0,9, līdz ar to vidē var nonākt līdz 72 m³ vielas. Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā pie DUS un autocisternu benzīna noplūdes gadījuma.

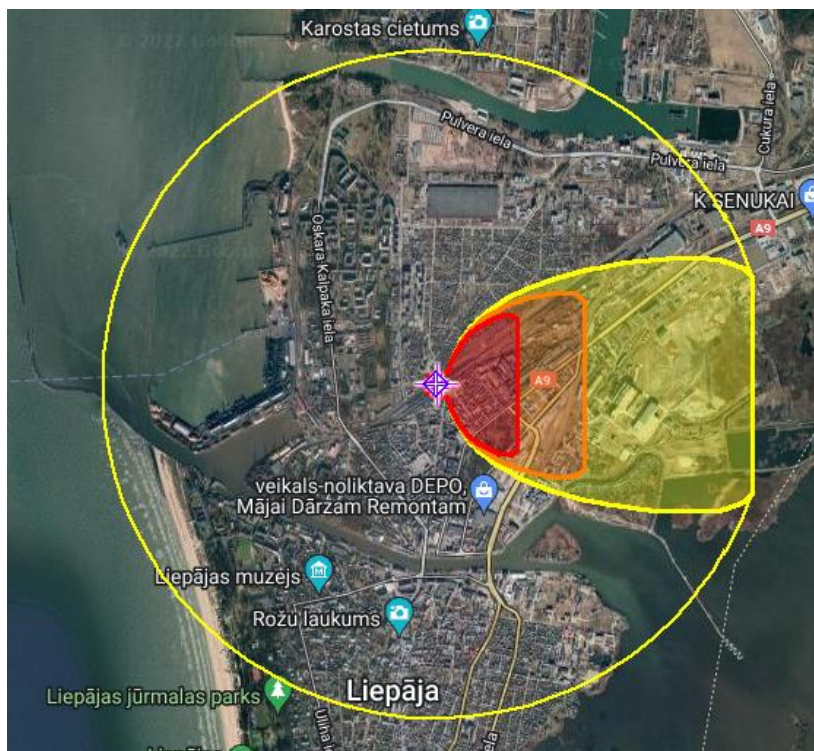
Modelēšanai pieņemts, ka 39,2 t benzīna tiek pārvadāta 80 m³ cisternā, kura ir piepildīta līdz ~ 90 %. Benzīns no cisternas izplūst pa 50 cm lielu caurumu (bojājums no avārijas) un caurums atrodas 0,2 m augstumā no cisternas apakšas.

Modelēšana parādīja, ka 1 h laikā noplūdis 10,313 t benzīna. ERPG – 1 (200 ppm), ERPG – 2 (1000 ppm), ERPG – 3 (4000 ppm). IDLH (1100 ppm). 60% LEL (8400 ppm) un 10% LEL (1400 ppm)

Par modelēšanas punktu izvēlēta Liepājas dzelzceļa stacija, bet noplūdes var notikt arī citur.

Toksisko tvaiku izplatība:

- ERPG – 1 – 2,3 km
- ERPG – 2 – 1,1 km
- ERPG – 3 – 575 m

66. attēls. Benzīna noplūdes no vagoncisternas toksisko tvaiku izplatība

- IDLH – 1 km

67. attēls. Benzīna noplūdes no vagoncisternas toksisko tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

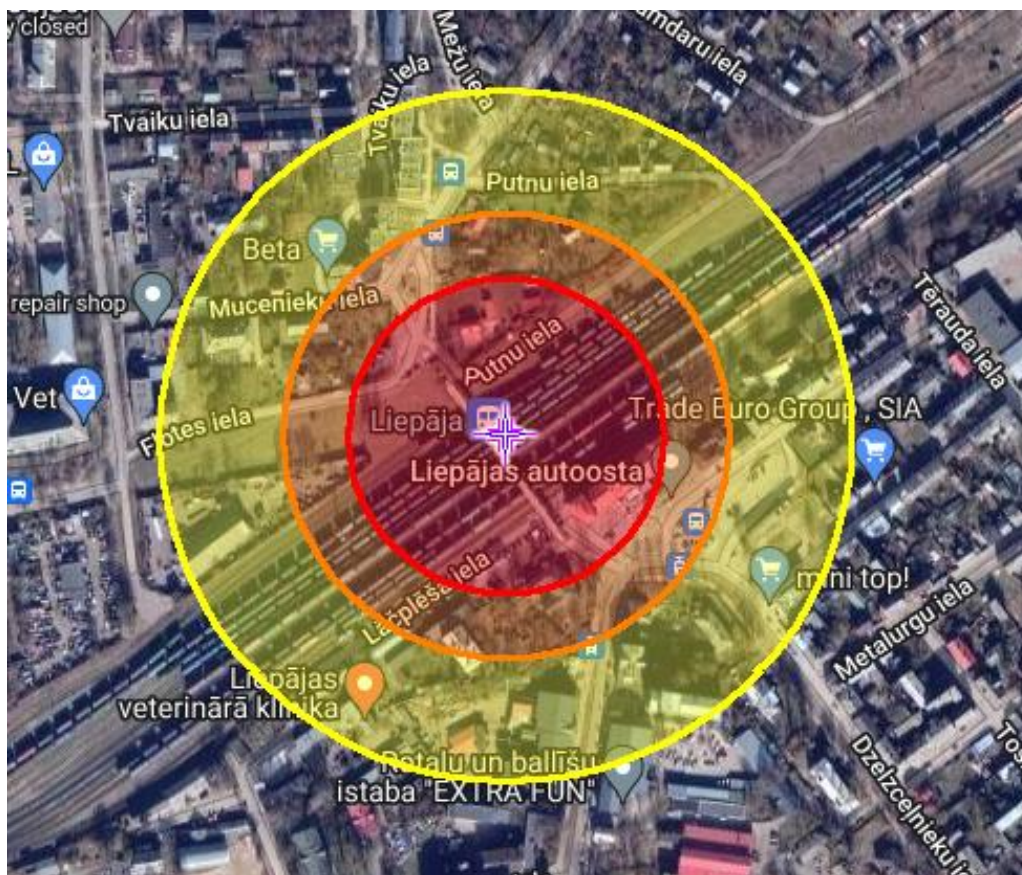
- 10% LEL – 914 m
- 60% LEL – 423 m

68. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Peļķes degšanas siltumstarojuma zonas. Peļķes diametrs ~ 42 m.

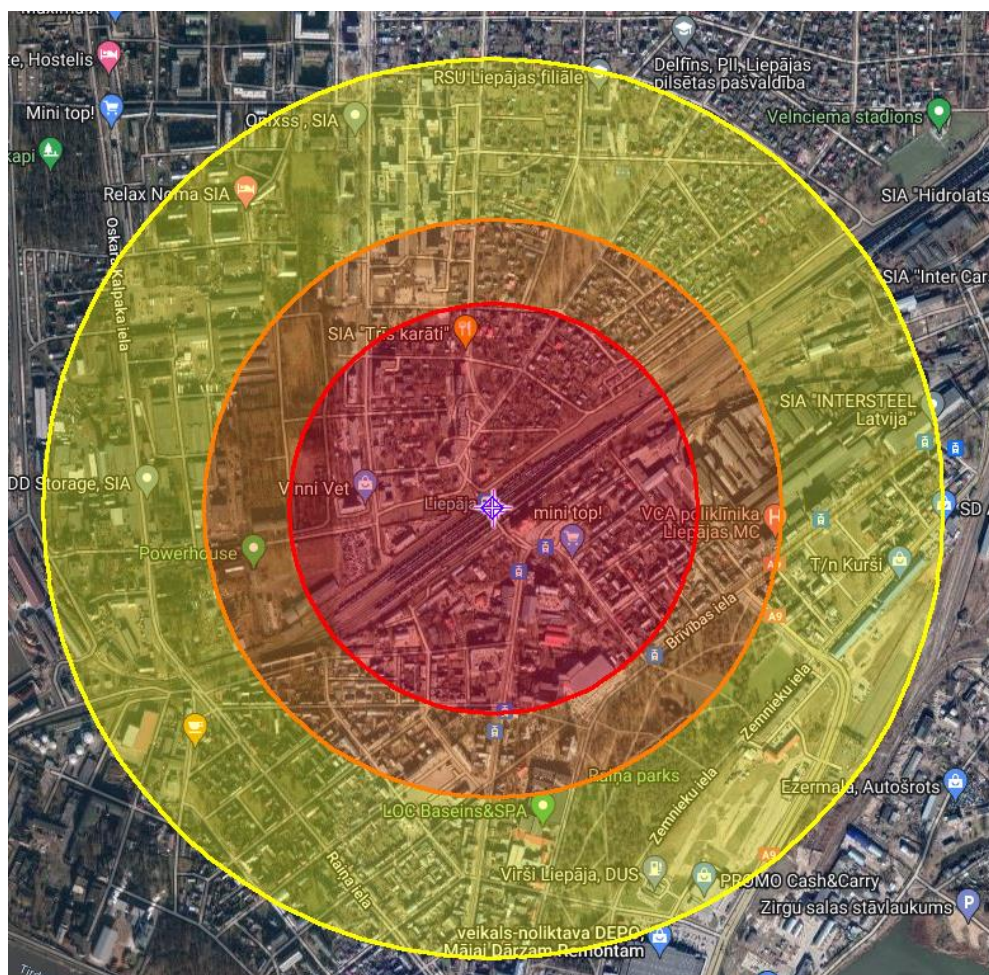
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 99 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 140 m
- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 217 m

69. attēls. Peļķes degšanas siltumstarojums

Eksplodijas radītās uguns bumbas diametrs 191 m. Uguns bumbas degšanas ilgums 12 sekundes. Radītais siltumstarojums:

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 932 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 598 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 423 m

70. attēls. Eksplodijas siltumstarojuma zonas

Dzelzeļa avāriju scenārijā, potenciāli skarto teritoriju attālumam nav atkarīgs no avārijas vietas, tāpēc zonējumu attālumi ir pielīdzināmi arī citiem dzelzeļa posmiem. Modelēšanā parādītajām bīstamajām zonām ir tikai informatīva nozīme un tās attēlo sliktākos scenārijus, kad nenotradā neviena no drošības sistēmām un ir labvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi toksisko tvaiku izplatībai. Reālajā situācijā bīstamās zonas būtu mazākas. Netika modelēts naftasgāzes noplūdes scenārijs, jo pārvadājumi pa dzelzeļu Latvijā praktiski nenotiek.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Durbes pagastā 1999. gadā fiksēta noplūde no dzelzeļa cisternas ar naftas produktu piesārņojumu. Latvijas dzelzeļam ir izstrādāts rīcības plāns bīstamo kravu

avāriju situācijās. Liepājas un DKN ST dzelzceļa transporta katastrofa novērtēta kā vidējs risks ar ļoti augstu varbūtību.

Konstatējot dzelzceļa avāriju nekavējoties sazināties ar VUGD, NMPD un Policiju (112). Ja izlijušas vielas, netuvoties avārijas vietai. Pasažieru vilciena negadījuma gadījumā, ja tas ir iespējams un droši, sniegt cietušajiem pirmo medicīnisko palīdzību.

3.1.24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri

Sabiedriskās nekārtības rodas sabiedrības grupu savstarpējā konflikta dēļ, kā arī masu pasākumu (koncerti, svētku pasākumi, sporta sacensības u.tml.) laikā atsevišķu iedzīvotāju grupu neapmierinātības rezultātā, protestējot pret valsts vai pašvaldību institūciju darbību vai bezdarbību, kā arī masu pasākumu organizēšanas laikā.

Sekas sabiedrisko nekārtību rezultātā var būt sekojošas:

- kaitējums cilvēku veselībai,
- mantu bojāšana vai iznīcināšana,
- traucēta sabiedriskā kārtība,
- traucēta transportlīdzekļu un cilvēku pārvietošanas iespējas,
- apdraudēta robežas šķērsošana;
- grautiņi,
- postījumi,
- dedzināšana,
- vardarbība,
- pretošanās varas pārstāvjiem.

Atbildīgās instances par kārtības uzturēšanu ir Valsts un pašvaldības policija, bet lielu nekārtību laikā var tikt pieaicināti papildspēki, piemēram, Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Speciālo uzdevumu bataljona (SUB) amatpersonas un Zemessardze, kas funkcionē kā NBS teritoriālā karaspēka struktūra. Sabiedrisko nekārtību radītais risks ir ļoti nepastāvīgs un grūti prognozējams un lielā mērā atkarīgs no sociālekonomiskās un politiskās situācijas visā valstī. Sabiedrisko kārtību Liepājas un DKN ST nodrošina Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada pašvaldības policija un Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvalde. Pašvaldības policijas uzdevumi un pienākumi aprakstīti to nolikumos un likumā "Par policiju".

Sabiedriskās nekārtības ir risks, kuru grūti paredzēt. Lielā mērā riska iespējamība atkarīga no sociālekonomiskās situācijas valstī/pasaulē un tā brīža aktuālajiem notikumiem. Riska apmērs var būt lokāls (pilsēta) un izplatīties visā valsts kontekstā. Riska samazināšana

un deeskalācijā svarīgs aspekts ir pieejamie pašvaldības un Valsts policijas resursi, iespēja piesaistīt blakus teritoriju resursus un reaģēšanas ātrums. Liepājā, bieži vasaras sezonā, tiek rīkoti dažādi masu pasākumi - koncerti, festivāli, sporta pasākumi u.c. Ir bijuši atgadījumi, ka šo pasākumu laikā un pēc tam, tiek fiksēti dažāda mēroga pārkāpumi. Lielākie pārkāpumi fiksēti saistībā ar Poļu futbola fanu izraisītām nekārtībām, kad tika fiksēti dažādi sīkā huligānisma gadījumi (grafiti, kaušanās, demolēšana u.c.). Liepājai un Dienvidkurzemes novadam ir jānodrošina sabiedriskais miers masu pasākumu laikā.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST nav fiksētas sabiedriskās nekārtības un iekšējie nemieri. Sabiedriskās nekārtības un iekšējie nemieri novērtēti kā maznozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

Novērojot cilvēku neatļautu pulcēšanos, agresijas pazīmes un citas aizdomīgas darbības, sazināties ar Valsts policiju (110). Var sazināties arī ar Pašvaldības policiju (Liepāja - 63420269; DKN - 28351510). Iedzīvotājiem nevajadzētu pievienoties vai mēģināt aizturēt šādus grupējumus, jo nav iespējams paredzēt kāda būs šo cilvēku pretreakcija un nodomi. Labākā pieeja ir distances ieturēšana un informācijas nodošana atbildīgajiem dienestiem.

3.1.25. Terora akti

Ņemot vērā, ka Latvija ir Ziemeļatlantijas Līguma organizācijas (turpmāk tekstā – NATO) un Eiropas Savienības dalībvalsts un NBS piedalās un nākotnē varētu iesaistīties starptautiskajās operācijās valstīs, kur pastāv terorisma draudi, par reālu apdraudējuma faktoru nacionālajai drošībai ir jāuzskata starptautiskais terorisms.

Teroristi savu mērķu sasniegšanai visbiežāk izmanto improvizētus sprādzienbīstamus priekšmetus un šaujamieročus. Īpaši negatīvas sekas var radīt teroristisks uzbrukums, pielietojot ķīmiskas, bioloģiskas vai radioaktīvas vielas. Teroristiski uzbrukumi var būt vērsti pret cilvēkiem, kā arī pret kritiskās infrastruktūras objektiem (īpaši transporta un sakaru infrastruktūru). Tomēr pastāv arī iespēja, ka teroristi var izvēlēties tā sauktos „vieglus mērķus” - objektus, kuros pastāvīgi uzturas daudz cilvēku un kurus, ņemot vērā to specifiskās funkcijas, ir grūti aizsargāt pret teroristiska rakstura uzbrukumiem (tirdzniecības centri, sporta un izklaides kompleksi, viesnīcas utt.).

Terora aktu dažāda veida un rakstura dēļ ir grūti paredzēt iespējamo seku ietekmi uz iedzīvotājiem, attiecīgo teritoriju un vidi. Lai sekmīgi reaģētu terora aktu gadījumā un operatīvi likvidētu teroristisko darbību rezultātā izraisīto katastrofu sekas, nepieciešama dienestu pastāvīga gatavība.

Latvijā par terorisma draudu identificēšanu un novēršanu primāri atbild Iekšlietu ministrija (turpmāk tekstā – IEM) un Valsts Drošības Dienests (turpmāk tekstā – VDD). Situācijās, kad šīs struktūrvienības netiek galā, var būt nepieciešams piesaistīt NBS palīdzību, īpaši Zemessardzi. Veicamo pretterorisma preventīvo pasākumu kopumu nosaka Nacionālais pretterorisma plāns, kuru izstrādā VDD. VDD sadarbībā ar citām institūcijām ir izstrādājis un regulāri aktualizē tipveida reaģēšanas plānus, kas paredz rīcību, ja teroristiska rakstura apdraudējums vērsts pret sauszemes objektiem (Preterorisma plāns “Objekts”⁴⁴), civilās aviācijas gaisa kuģiem (Preterorisma plāns “Lidmašīna”⁴⁵), kuģiem, ostām un ostas iekārtām (Preterorisma plāns “Kuģis”⁴⁶). Šie plāni publiski nav pieejami (drošības apsvērumu dēļ), bet pieejami visiem atbildīgajiem dienestiem. Nacionālais pretterorisma plāns ir ierobežotas pieejamības dokuments, kurā noteikti par terorisma draudu novēršanu atbildīgo institūciju veicamie preventīvie pasākumi atbilstoši četriem terorisma draudu līmeņiem. Lai pārbaudītu institūciju gatavību reaģēt terorisma draudu situācijās, VDD regulāri tiek organizētas dažādas pretterorisma mācības – galda mācības, kā arī lauka mācības, t.sk. ar ķīlnieku situāciju simulāciju.

Pēc VDD sniegtās informācija, terorisma draudu līmenis Latvijā ir zems. Kā liecina prakse, anonīmus telefoniskus brīdinājumus par sprādzienbīstamu priekšmetu uzstādīšanu ēkās vai sabiedriskās vietās parasti saņem VUGD. Vairumā gadījumu šādu zvanu autori ir pusaudži, iereibuši vai psihiski nelīdzsvaroti cilvēki. Saņemot šādu informāciju, uz norādīto vietu tiek izsūtīti iekšlietu un drošības dienesti, kā arī kinologi ar suņiem. Tiek veikta ēkā/vietā esošo personu evakuācija un ēkas/vietas pārmeklēšana.

Kā potenciālās uzbrukuma vietas varētu būt Rīga un pārējās republikas pilsētas, jo tajās ir salīdzinoši daudz cilvēku un publisku vietu, kur šie cilvēki masveidā var uzturēties. Arī Liepājas un DKN ST, īpaši Liepāju, var uzskatīt par potenciālā uzbrukuma vietu. Par uzbrukuma vietām varētu tikt izvēlēti veikali, skolas, ārstniecības iestādes vai citas vietas, kur ikdienā apgrozās liels skaits cilvēku. Īpaša uzmanība drošībai jāpievērš publisku pasākumu laikā.

SPKC⁴⁷ izstrādājis informāciju iedzīvotājiem kā rīkoties ārkārtas situācijās, kad saņemts nezināms sūtījums un ir aizdomas par bioterorismu. Jāatceras, ka tīši izraisītu bioloģisku vielu

⁴⁴ <https://likumi.lv/ta/id/295832-par-ricibas-planu-sauszemes-objektu-apdraudejumu-gadijuma-preterorisma-plans-objekts>

⁴⁵ <https://likumi.lv/ta/id/295833-par-ricibas-planu-civilas-aviacijas-gaisa-kugu-un-objektu-apdraudejumu-gadijuma-preterorisma-plans-lidmasina>

⁴⁶ <https://likumi.lv/ta/id/295866-par-ricibas-planu-kugu-ostu-un-ostas-iekartu-apdraudejumu-gadijuma-preterorisma-plans-kugis>

⁴⁷ Ārkārtas situācijas. Pieejams: <https://www.spkc.gov.lv/lv/arkartas-situacijas>. (Skatīts 28.03.2022.)

izplatības gadījumā nevar būt vienotas universālas vadlīnijas rīcībai jebkurā situācijā. Svarīgi ir atcerēties vispārējos ieteikumus rīcībai, lai ikviens varētu aizsargāt sevi un līdzcilvēkus ārkārtas situācijā, atvieglot arī palīdzības dienestu darbu.

Pazīmes, kas var liecināt par aizdomīgu pasta sūtījumu:

- Eļļaini, krāsaini traipi,
- Īpatnēja smaka,
- Sataustāma pulverveidīga, želejveidīga vai granulēta viela,
- Draudoši uzraksti, piemēram, “Sibīrijas mēris (Anthrax)” vai citi.

Jābūt piesardzīgiem gadījumos, kad sūtījums saņemts no ārvalstīm, bet sūtītājs nav pazīstams vai to nav iespējams identificēt.

Ieteikumi kā rīkoties, ja saņemts aizdomīgs pasta sūtījums:

- Neaiztikt un nepārvietot sūtījumu,
- Zvanīt glābšanas dienestam pa tālruni 112,
- Atrodoties ēkas iekšpusē, aizvērt logus un durvis, pamest telpas,
- Izslēgt gaisa kondicionēšanas sistēmu,
- Turēties atsevišķi no citiem cilvēkiem, kuri nav bijuši kontaktā ar sūtījumu,
- Netūrieties un necentieties savākt no sūtījuma izbirušas vielas,
- Sasmērētu vai bojātu apģērbu neslaucīt ar birsti – netīrumus aizvākt ļoti uzmanīgi,
- Nevest sūtījumu uz policiju.

Ieteikumi kā rīkoties, nonākot saskarē ar aizdomīgu bioloģisku materiālu:

- Saglabāt mieru un informēt glābšanas dienestu pa tālruni 112,
- Nepieskarties acīm, degunam vai kādai citai sava ķermeņa daļai,
- Ja iespējams, nomazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni,
- Izolēt atsevišķā telpā visas personas, kas tikušas pakļautas nezināmās vielas ietekmei,
- Maksimāli izvairīties no cilvēku pārvietošanās ārpus inficēšanās zonām,
- Turēt drošā attālumā no incidenta vietas citus cilvēkus,
- Ievērot policijas un glābšanas dienestu norādījumus.

Pie terorisma var pieminēt arī kibernetiskus uzbrukumus, kas mūsdienu tehnoloģiju un interneta laikmetā paliek aizvien populārāki. Pie kibernetiskajiem uzbrukumiem pieskaitāmas fizisko un juridisko personu informācijas zādzības un krāpniecības mēģinājumi. Lielākā mērogā ir iespējami kibernetiskie uzbrukumi uzņēmumu elektroniskajām sistēmām, mājaslapām un serveriem. Pasaules mērogā ir zināmi atgadījumi, kad kibernetiskie uzbrucēji (“hakeri”) piekļūst elektroniskajām sistēmām, nobloķē to darbību un par darbības atsākšanu pieprasa samaksu. Lai gan Latvija nav

pasaules lielvalsts, Liepājas un DKN ST komisijai jāpievērš uzmanība drošībai interneta vidē, kā arī jāstiprina savi elektroniskie resursi, lai samazinātu iespējas hakeriem piekļūt svarīgām infrastruktūrām un sensitīvai informācijai. Kā svarīgākos objektus, kuriem pastāv draudi “hakeru” uzbrukumiem, var uzskatīt Liepājas reģionālo slimnīcu, pilsētas videonovērošanas, apgaismes un luksoforu sistēmas, kā arī serverus. Svarīgi pasargāt arī interneta un telekomunikāciju sistēmas.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST nav fiksēti terora akti. Visās Latvijas republikas pilsētās un novados ikdienā ir uzbrukumi, kas saistīti ar fizisko un juridisko personu informācijas zādzībām un krāpniecības mēģinājumiem (kiberuzbrukumi), bet tie ir mazos apmēros. Liepājā atrodas Krievijas Federācijas vēstniecība, Ģenerālais konsulāts, kuru, ņemot vērā politisko situāciju Eiropā, var uzskatīt par apdraudētu objektu (viltus karoga operācijas). Uz 18.05.2022., dēļ situācijas Ukrainā un Krievijas agresijas, konsulāts uz nezināmu laiku ir slēgts. Terora akti novērtēti kā vidējs risks ar zemu varbūtību.

Iedzīvotāji ir aicināti ziņot Valsts policijai (110) vai VUGD (112) par dīvainai paskata sūtījumiem, atstātām somām un priekšmetiem publiskās vietās, kā arī sniegt citu sensitīvu informāciju, kas spētu laicīgi novērst teroraktu īstenošanu. Piedzīvojot teroraktu, svarīgākais ir sazināties ar atbildīgajiem dienestiem un droši pamest notikuma vietu, palīdzot izglābties arī citiem.

3.1.26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi

Saskaņā ar Latvijas Republikas Nacionālās drošības koncepciju, iespējamo apdraudējumu spektrs Latvijas nacionālajai drošībai pārsniedz aizsardzības un iekšlietu sistēmas institūciju kompetenci. Tas nozīmē, ka nacionālās drošības apdraudējumu apzināšanā, novēršanā un pārvarēšanā ir jāiesaistās visai valsts pārvaldei, kā arī plašiem sabiedrības slāņiem, tādējādi nodrošinot valsts aizsardzības visaptverošu raksturu. Latvijas nacionālās drošības militāro dimensiju raksturo Krievijas militārās aktivitātes Baltijas reģionā un pret Latviju vērstie hibrīda rakstura drošības riski un apdraudējumi. Krievija īsteno agresīvu drošības politiku Baltijas reģionā un ir uzskatāma par galveno apdraudējuma avotu Latvijas nacionālajai drošībai. Saskaņā ar valsts aizsardzības koncepciju, reālākie Krievijas attīstītie scenāriji ir hibrīdkarš un pēkšņs uzbrukums, lai sagrābtu noteiktu teritoriju vai tās daļu.

Papildu draudus Latvijas drošībai rada Baltkrievijas arvien pieaugošā integrācija Krievijas politiskajā un aizsardzības sistēmā. Lai arī abu valstu militārā sadarbība jau iepriekš bijusi cieša, politiskā krīze Baltkrievijā ir radījusi labvēlīgus apstākļus arvien izteiktākai

Krievijas ģeopolitisko interešu nostiprināšanai attiecībās ar Minsku. Kopš 2021. gada vidus Baltkrievijas režīms izvērš sistemātiski plānotu un organizētu hibrīduzbrukumu pret kaimiņvalstīm un Eiropas Savienību kopumā, izmantojot migrāciju kā hibrīdkara ieroci. Īstenojot šādas provokatīvas darbības, Baltkrievijas režīms klaji pārkāpj cilvēktiesības un vispārpieņemtās starptautisko tiesību normas. Vienlaikus tiek radīti papildu drošības riski attiecībā uz nevēlamu eskalāciju, iespējamām provokācijām un incidentiem uz robežas.

Krievijas pēkšņais uzbrukums Ukrainai, 2022. gada februārī, satricinājis mieru Eiropā, sarežģot ģeopolitisko situāciju un radot neskaidrus nākotnes Krievijas scenārijus.

Saskaņā ar Nacionālās drošības likuma 23.⁵ pantu un 36.pantu, Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 3. panta trešo daļu un Valsts CAP, pašvaldībām ir jā sagatavo civilā aizsardzības plāna sadaļa rīcībai kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā. Civilās aizsardzības sistēmas darbību kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā koordinē IEM sadarbībā ar VUGD, izveidojot Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru, kas savukārt koordinē civilās aizsardzības jautājumus ar pašvaldībām.

Savukārt, civilās aizsardzības uzdevumu izpildi kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā pašvaldībās koordinē pašvaldību institūciju vadītājs, plānojot un īstenojot sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānā pašvaldības institūcijām noteikto pasākumu izpildi, pašvaldību institūciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanu un nepieciešamo rīcību, nodrošinot pamatvajadzības gan Liepājā, gan Dienvidkurzemes reģionā. Civilās aizsardzības plānā ietver arī pašvaldības veicamās darbības evakuācijas gadījumā (uzņemt no citas pašvaldības evakuētās personas un pašas pašvaldības veicamās darbības evakuācijai).

Vienota izpratne par pašvaldības kompetenci un rīcību kara, militārā iebrukuma vai to draudu gadījumā ir vitāli svarīga sabiedrības pastāvēšanai un tautsaimniecības nepārtrauktības nodrošināšanai.

Apdraudējuma veidi:

1. Hibrīdapdraudējums. Hibrīddraudu izpausmes ir daudzpusīgas un tās var ietvert gan militārus līdzekļus un to izmantošanas draudus, gan plaša spektra nemilitāru līdzekļu pielietošanu, sākot ar izlūkošanas un drošības dienestu operācijām, kiberuzbrukumiem, plašām informācijas kampaņām un dezinformācijas izplatīšanu, pretrunu un konflikta potenciāla izmantošanu sabiedrībā un beidzot ar ekonomisko spiedienu un terorismu. Nevar izslēgt kiberuzbrukumus valsts pārvaldes un privātajām struktūrām, dažādus sabotāžas aktus pret svarīgiem infrastruktūras objektiem, informācijas operācijas ar nolūku diskreditēt pastāvošo iekārtu, kā arī fizisku vēršanos pret valsts pārvaldes un pašvaldību amatpersonām kā tas tika novērots Krievijas pielietotajās metodēs Ukrainas teritorijā;

2. Militārs iebrukums. Tieša militāra iebrukuma vai kara draudu iespējamība Latvijai kā NATO dalībvalstij ir vērtējama kā zema. Potenciālā agresora – Krievijas rīcībā ir moderni un labi apmācīti bruņotie spēki, kurus raksturo augsta mobilitāte un jauda. Sauszemes spēku iebrukuma koridori tipiski centrējas pie galvenajiem ceļiem, kuri piemēroti smagās tehnikas ātrai pārvietošanai. Mūsdienu manevra karadarbības stūrākmenis ir strauja karaspēka pārvietošanās, ceļā fokusējoties uz satiksmes mezglu un citu apvidus atslēgas punktu ieņemšanu. Kā konsekvences pilna spektra karadarbībai minamas ceļu bloķēšanas, tiltu un citas infrastruktūras objektu bojāšana vai iznīcināšana, bēgļu plūsmas veidošanās, pārpildītas un noslogotas ārstniecības iestādes, miera laika loģistikas ķēžu darbības traucējumi, daudzu pakalpojumu un pirmās nepieciešamības produktu pieejamības būtiska samazināšanās vai pat nepieejamība.

Kā galvenais sauszemes uzbrukuma koridors Kurzemē varētu virzīties pa A9 (Liepāja) un A10 (Ventspils) šosejām. Tā pat nevar izslēgt iespējamu pretinieka uzbrukumu no Baltijas jūras puses ar mērķi ieņemt svarīgus punktus un infrastruktūru Kurzemes piekrastē. Ar NBS koordinēta un saskaņota tiltu pār upēm, dzelzceļa sliežu, lidlauku un vietējas nozīmes ceļu bloķēšana vai bojāšana var ievērojami samazināt agresora virzības ātrumu un sniegt nepieciešamo papildus laiku. Paredzot kara darbības uzsākšanu Latvijas A pusē (Latgale), paredzama liela civiliedzīvotāju plūsma no Rīgas apkārtnes uz Liepāju un Ventspili. No valsts aizsardzības viedokļa ir būtiski saglabāt kontroli pār svarīgām apdzīvotām vietām, būtiskiem apvidus punktiem, nozīmīgu infrastruktūru un nodrošināt iedzīvotāju pamatvajadzības. Civilais atbalsts NBS ietver arī nepieciešamību organizēt pasākumu kopumu, lai traucētu pretinieku civilās kontroles pārņemšanā – darbības kuras saistītas ar ceļu un svarīgu objektu bloķēšanu, svarīgu dokumentu slēpšanu/iznīcināšanu, ģeogrāfisko orientieru likvidēšanu u.c. ar NBS saskaņotām darbībām.

CAK galvenie uzdevumi militāras krīzes gadījumā ir sekojoši:

- 1. Realizēt valsts pārvaldes nepārtrauktu un koordinētu darbību nodrošinot Latvijas Republikas likumos balstītas kārtības ievērošanu** - ar mērķi nodrošināt valsts suverenitāti un realizēt Latvijas likumīgās valdības lēmumu koordinētu izpildi. CAK rīkojās, lai militāras krīzes gadījumā nepieļautu vai sabotētu agresora mēģinājumus ieviest okupācijas spēkiem vēlamu kārtību;
- 2. Nodrošināt iedzīvotāju pamatvajadzības** – ar mērķi mazināt negatīvās sekas iedzīvotājiem militāras krīzes gadījumā. Iedzīvotājiem būtiskākās pamatvajadzības ietver: pārtikas un dzeramā ūdens pieejamību, pajumtes esamību, medicīniskās palīdzības un veselības aprūpes pieejamību, sabiedriskā drošība (atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam), pieeja ticamai un aktuālai informācijai u.c. Nenodrošinot

iedzīvotāju pamatvajadzības ir liela iespējamība, ka var iestāties humānā krīze. Humāno krīzi agresors var mēģināt izmantot savā labā gan mēģinot parādīt valsts varas nespēju, gan mēģinot attaisnot savas darbības sniedzot pseido palīdzību;

3. **Sniegt atbalstu NBS valsts aizsardzībā** – ar mērķi stiprināt NBS valsts militāras aizsardzības uzdevumu izpildē. Atbalsts ietver nepieciešamās operacionālās informācijas sniegšanu; sadarbības uzturēšanu ar pašvaldības iestādēm, iedzīvotājiem, privāto sektoru un koordinētu papildus materiāltechnisko resursu un pakalpojumu (saskaņā ar Mobilizācijas likumu un Ministru kabineta 2005.gada 22.novembra noteikumi Nr.873 “Noteikumi par mobilizācijas pieprasījumiem”) piesaisti.

Lai sagatavotos atbalsta sniegšanai valsts aizsardzības sistēmai, pašvaldības Civilās aizsardzības komisija vienojas ar reģionālo NBS bataljonu vai garnizonu par rīcības algoritmiem apdraudējuma gadījumā, sagatavošanās pasākumiem un kopīgajām mācībām.

Kara gadījumā NBS kopā ar CAK organizē krīzes komunikācijas grupas izveidi, kuras darbība tiek organizēta atbilstoši Valsts CAP.

Militārās krīzes vai kara gadījumā gan iedzīvotāju, gan valsts pārvaldes un tautsaimniecības atbalsts ir īpaši būtisks. Ātra un koordinēta rīcība ir priekšnosacījums, lai nodrošinātu sekmīgu valsts aizsardzību.

Liepājas un DKN ST valsts aizsardzības jautājumus, t.sk. CAK mācības militāru krīžu pārvarēšanai, CAK koordinē ar Zemessardzes 44. kājnieku bataljonu.

CAK veicamie pasākumi, lai sagatavotos rīcībai militārā iebrukuma, kara vai to draudu gadījumā:

Lai sekmīgi pildītu iepriekš minētos uzdevumus, CAK vadībā ir jāveic sagatavošanās pasākumi:

1. Rīcības plānu izstrāde CAK atbildības jomās (skatīt zemāk) atbilstoši Valsts aizsardzības plānā noteiktajām vadlīnijām. Īpašu uzmanību pievēršot informācijas aprites, darbības koordinācijas un atbildības definēšanai starp iesaistītajām institūcijām;
2. Sadarbības mehānisma izveidošana un uzturēšana par kritisko materiālo resursu rezervju pieejamību CAK teritorijā;
3. Sadarbības mehānisma izveidošana un uzturēšana par dažādu institūciju rīcībā esošās informācijas (t.sk. elektroniskās datu bāzes) pieejamību CAK darbības sekmīgai plānošanai un nodrošināšanai;
4. Periodiski organizējot mācības ar atbilstošu situāciju izspēli. Periodiskumu nosaka CA komisija, bet vēlams mācības organizēt ne retāk kā reizi 6 mēnešos, bet kā minimums vienu reizi gadā. CAK sagatavošanās pasākumi sevī iekļauj:

5. Rīcības plānu regulāru pilnveidošanu pēc nepieciešamības un CAK mācībām;
6. Procedūru izstrāde atbalsta sniegšanai un rīcības koordinācijai ar NBS.

Kopsavilkums

Institūciju atbildības jomas militāras krīzes gadījumā ir noteiktas valsts CAP sadaļā par preventīvajiem, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumiem kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā. Miera laikā Liepājas un DKN ST CAK kopā ar pašvaldībām apzina pieejamās pārtikas rezerves, primārās nepieciešamības preces un iespējamus veidus, kā tos izsniegt cilvēkiem. Ar NBS tiek organizētas mācības un sniegta nepieciešamā informācija (atbilstoši MK noteikumiem un NBS pieprasījumam). Kara draudu gadījumā tiek mobilizēti resursi kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai un evakuācijai. Kara gadījumā CAK komisija veic iedzīvotāju apziņošanu, pārtikas un preču sadales mehānisma iedarbināšanu, sniedz NBS pieprasīto atbalstu, organizē evakuācijas maršrutu noteikšanu un evakuācijas veikšanu, transporta piesaisti. Palīdz turpināt veikt pašvaldību darbību, koordinē iedzīvotāju apziņošanu un starptautiskās, un humānās palīdzības piesaistīšanu. Iedzīvotāju evakuācijas process ir aprakstīts Liepājas un DKN ST CAP sadaļā par iedzīvotāju evakuāciju no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Liepājas un DKN ST kopš otrā pasaules kara beigām nav fiksēts karš, militārs iebrukums vai to draudi, tomēr teorētiski draudi pastāv vienmēr. Liepājas un DKN ST novadā karš, militārs iebrukums vai to draudi novērtēti kā augsts risks ar zemu varbūtību.

3.1.26.1. Civilās aizsardzības sistēmas darbība kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā

Saskaņā ar Nacionālās drošības likuma 23.⁵ pantu un 36.pantu, Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 3. panta trešo daļu un Valsts CAP, pašvaldībām ir jāsaprot civilā aizsardzības plāna sadaļa rīcībai kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā. Civilās aizsardzības sistēmas darbību kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā koordinē IEM sadarbībā ar VUGD, izveidojot Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru, kas savukārt koordinē civilās aizsardzības jautājumus ar pašvaldībām.

Savukārt civilās aizsardzības uzdevumu izpildi kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā pašvaldībās koordinē pašvaldību institūciju vadītājs, plānojot un īstenojot sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānā pašvaldības institūcijām noteikto pasākumu izpildi, pašvaldību institūciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanu un nepieciešamo rīcību, nodrošinot

pamatvajadzības gan Liepājā, gan Dienvidkurzemes reģionā. Civilās aizsardzības plānā ietver arī pašvaldības veicamās darbības evakuācijas gadījumā (uzņemt no citas pašvaldības evakuētās personas un pašas pašvaldības veicamās darbības evakuācijai).

Militārā iebrukuma, kara vai to draudu gadījumā pašvaldības Civilās aizsardzības komisijai ir šādi pamata uzdevumi:

- 1) iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšana, atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam,
- 2) atbalsta sniegšana valsts aizsardzības sistēmai.

Lai sagatavotos atbalsta sniegšanai valsts aizsardzības sistēmai, pašvaldības Civilās aizsardzības komisija vienojas ar reģionālo NBS bataljonu vai garnizonu par rīcības algoritmiem apdraudējuma gadījumā, sagatavošanās pasākumiem un kopīgajām mācībām.

Kara gadījumā NBS kopā ar CAK organizē krīzes komunikācijas grupas izveidi, kuras darbība tiek organizēta atbilstoši Valsts CAP.

3.1.27. Papildus apskatītie riski

Avārijas siltumapgādes, ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas sistēmās

Siltumapgāde

DKN teritorijā lielākā daļa daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās, publiskās būvēs, pašvaldību būvēs, uzņēmumos un privātmājās ir centralizētās siltumapgādes sistēmas pieslēgums, ko apsaimnieko vairākas kapitālsabiedrības - SIA "Aizputes komunālais uzņēmums", SIA "Aizputes nami", SIA "Durbes KS", SIA "Grobiņas namserviss", SIA „KS Cīrava”, SIA "Priekules nami", SIA "Pāvilostas komunālais uzņēmums" un SIA "Vērgales komunālā saimniecība". Kā kurināmo centralizētajās siltumapgādes katlu mājās vairumā izmanto koksnes šķeldu (Grobiņas pilsētā, Robežniekos, Medzes, Nīcas, Kapsēdes, Rucavas, Durbes, Vērgales, Ziemupes, Saraiķu, Pāvilostas, Aizputes, Kazdangas un Cīravas pagastos), malka (Rucavas, Dunikas, Priekules, Bunkas, Krotas, Gramzdas, Kalētu, Virgas, Paplakas un Purmsātu pagastos), kokskaidu granulas (Cimdeniekos, Dubeņos, Vaiņodes, Bārtas un Gaviezes pagastos), retos gadījumos salmi (Dubeņos) un siltumsūkņi (Otaņķu pagastā). Grobiņas pilsētā, Robežniekos, Medzes, Durbes un Kalvenes pagastos kā kurināmais tiek izmantota arī dabasgāze.

Patērētāji, kas nav pieslēgti centralizētajai siltumapgādes sistēmai, lielākā daļā objektos, siltumapgādi nodrošina individuāli, visbiežāk izmantojot autonomo gāzes (sašķidrināta gāze) vai cietā kurināmā apkures iekārtu vai ierīci.

Avārijas var rasties sadedzināšanas iekārtas bojājumu, nepietiekamas vai nepareizas lietošanas un apkopes rezultātā, apkures iekārtu, ierīču novecošanas rezultātā, siltumtīklu novecošanas rezultātā, avāriju siltumtīklos, ilgstošas elektroapgādes traucējuma dēļ, kā arī kurināmā deficīta dēļ. Nevar izslēgt ugunsgrēka vai sprādziena draudus sadedzināšanas iekārtā, boilerā vai kurināmā uzglabāšanas vietā. Šādas situācijas ir īpaši bīstamas gada aukstajā laika periodā, jo patērētāji masveidā tiek atstāti bez siltuma, kā arī liela sala gadījumā pastāv siltumapgādes tīklu, ēku siltumapgādes sistēmu un ūdensvada aizsalšanas risks. Bojājumi siltumtīklos var izraisīt apakšzemes inženierkomunikāciju applūšanu, ielu un ceļu izskalošanu, atklātu un slēptu bedru veidošanos, siltumapgādes tīklu un ēku siltumapgādes sistēmu applūšanu.

Notiekot katastrofai siltumapgādes sistēmā daļai sabiedrības radīsies pamatvajadzību ierobežojumi, kas ietekmēs siltumapgādi mājoklim, veselības aprūpei un medicīniskai palīdzībai. Ierobežojumu lielums un ilgums būtu atkarīgs no katastrofas lieluma, iesaistīto personu daudzuma un pārvaldīšanā iesaistīto institūciju resursiem.

Nepieciešamības gadījumā centralizētas siltumapgādes sistēmas darbībai ir rezerves apkures katli un/vai ģeneratori siltumapgādes nepārtrauktai nodrošināšanai vai uzturēšanai. Līdz šim nopietnas avārijas siltumapgādes sistēmās nav konstatētas, pārsvarā notikušie negadījumi bija lokāli, īslaicīgi un nav radījuši būtisku risku iedzīvotājiem un videi.

Ūdensapgāde un kanalizācija

Liepājā un DKN ST centralizētā ūdensapgāde, lielāko daļu pilsētās un apdzīvotās vietās, tiek nodrošināta no dziļurbumiem. SIA "Grobiņas namserviss" apsaimnieko Grobiņas pilsētu un Grobiņas, Medzes, Bārtas, Gaviezes, Nīcas, Otaņķu, Rucavas un Dunikas pagastus. Grobiņas pilsētai ir vienots ūdensapgādes tīkls ar Grobiņas pagasta Robežnieku ciemu un "Ārēm", kur kopējais ūdensapgādes tīklu garums ir 32,196 km. Šajā teritorijā ūdensapgādes pakalpojumus izmanto aptuveni 99%, savukārt notekūdeņu pakalpojumus izmanto aptuveni 98,5% deklarētie iedzīvotāji. Liepājas valstspilsētā centralizēto ūdensapgādi un kanalizācijas pakalpojumus nodrošina SIA "Liepājas ūdens". Dzeramo ūdeni iegūst no divām dziļurbuma ūdensgūtnēm - „Otaņķi” ar 15 dziļurbuma akām un „Aistere” ar 9 dziļurbuma akām un vietējiem urbumiem Ventas ielā, Liepājā. Dzeramā ūdens apstrāde notiek bioloģiskās atdzelžošanas iekārtās Ventas ielā ar jaudu 720 m³/h un ūdensgūtvē „Aistere” ar jaudu 650 m³/h, kā arī dezinfekcijas iekārtās Ventas ielā 11/17 un Alsungas ielā 30. Dzeramais ūdens tiek uzkrāts sešos tīrā ūdens rezervuāros - Ventas ielā 11/17 četros rezervuāri, kur katra tilpums ir 2000 m³ un Alsungas ielā 30 divos rezervuāros, kur katra tilpums ir 6000 m³. Dzeramā ūdens padevi pilsētas centralizētajā ūdensapgādes sistēmā nodrošina divas otrā pacēluma

ūdensapgādes sūkņu stacijas - Ventas ielā 11/17 stacijā ir uzstādīti 5 sūkņi ar kopējo jaudu 1750 m³/h un sūkņu stacijā Alsungas ielā 30 - 4 sūkņi ar kopējo jaudu 1400 m³/h. Dzeramo ūdeni patērētājiem nodrošina ūdensapgādes cauruļvadi ar kopējo garumu 219,3 km. Kopējais Liepājas pilsētai padotais dzeramā ūdens apjoms ir apmēram 3 miljoni m³ gadā. Centralizētās ūdensapgādes pakalpojums Liepājas pilsētā tiek nodrošināts 99,9% iedzīvotāju.

Lielākā daļa bojājumi centralizētās ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmās, karstā ūdens padeves sistēmās var būt saistīti ar urbumu, maģistrālo cauruļvadu, ūdens apstrādes staciju, sūkņu, padeves sistēmu un savienojumu bojājumiem. Kā cēloņus šādiem bojājumiem var minēt inženiertīklu nolietojumu, nekvalitatīvu remontdarbu veikšanu, spiediena maiņu, vibrāciju, nepietiekošu uzraudzību komunikāciju ekspluatācijas laikā, būvniecības laikā pieļautās kļūdas.

Bojājumi rada dzeramā ūdens neesamību vietās, kur tiek nodrošināta centrālā ūdensapgāde, kā arī veicina ceļu un ielu izskalošanu, pagrabu un pazemes telpu applūšanu, kā arī var radīt ietekmi uz uzturu, mājokli, veselības aprūpi, medicīnisko palīdzību, ūdensapgādi, siltumapgādi. Nepareizi apsaimniekojot dzeramā ūdens ieguves urbumus, var veidoties šī ūdens piesārņojums ar ķīmiskajām vielām un/vai bioloģisko piesārņojumu, radot veselības draudus iedzīvotājiem. Lai šādas situācijas neveidotos, ap dzeramā ūdens ieguves urbumiem jāievēro aizsargjoslas un jāsakopj apkārtējā teritorija.

Lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteiktajām prasībām atbilstošas kvalitātes ūdens piegādi patērētājiem, Liepājas un DKN ST kapitālsabiedrības dzeramo ūdeni sagatavo atdzelžošanas stacijās: Liepājas valstspilsēta – 2, Grobiņas un Aizputes pilsētās – pa 1, Kazdangas pagastā –3, Medzes, Gaviezes, Rucavas un Nīcas pagastā –katrā pa 2, Grobiņas, Bārtas, Dunikas, Vērgales, Durbes, Pāvilostas, Sakas, Aizputes, Kalvenes, Cīravas, Lažas, Durbes, Dunalkas, Vecpils un Tadaikņu pagastos – katrā pa 1.

Patērētāji, kas nav pieslēgti centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai, ūdensapgādi nodrošina, konkrētajā zemes gabalā izveidojot ūdensgūtni (spici, urbumu vai aku) un decentralizētās notekūdens kanalizācijas sistēmu, kas vairumā gadījumu ir bioloģiskās attīrīšanas iekārtas ar attīrīto ūdeņu infiltrācijas sistēmu vai septiķi, kuram regulāri tiek veikta asenizācija.

Kanalizācijas sistēma nodrošina notekūdeņu (fekāliju, saimniecisko, ražošanas, atmosfēras nokrišņu) pieņemšanu un novadīšanu, ieskaitot to bioloģisko attīrīšanu (ar dūņām). To veido kanalizācijas tīkli, sūkņu stacijas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Līdzīgi kā ūdensapgādes arī centralizētās notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamība atšķiras dažādās apdzīvotās vietās un to daļās. Kanalizācijas sistēmas bojājumu gadījumi saistīti ar avārijām notekūdens attīrīšanas iekārtās (NAI) un kanalizācijas sistēmu cauruļvados ar

notekūdeņiem. Pārplūdi var radīt aizsērējuši kolektori un notekūdeņu pārsūkņēšanas staciju darba pārtraukumi. Bojājumu gadījumos var applūst ielas un to posmi, pagrabtelpas, kā arī ar neattīrītiem notekūdeņiem var tikt piesārņota vide, tai skaitā virszemes ūdeņi, novest pie neattīrītu vai daļēji attīrītu notekūdeņu nonākšanas vidē. Šādu notekūdeņu nonākšana vidē izraisa vides piesārņojumu ar slāpekli, fosforu un citām vielām, palielinot eitrofikāciju, sekmē ūdenstilpju aizaugšanu, samazinot ūdens caurredzamību un iznīcina ūdenstilpēs esošās sugas. Ilgstošu applūšanu gadījumos, sevišķi siltā laikā, var rasties labvēlīgi apstākļi attīstīt dažādus patogēnu, infekcijas slimību vai epidēmiju perēkļus. Notekūdeņu izplūšana publiskās vietās (cauruļvada plīsums) pasliktina tuvumā dzīvojošo un strādājošo cilvēku dzīves kvalitāti, radot smakas. Ļoti bīstama ir notekūdeņu iekļūšana tīra ūdens cauruļvados, kas saistīta ar infekcijas slimību uzliesmojumu risku. Jebkuras komunālo tīklu avārijas jānovērš pēc iespējas ātrāk. Cauruļvadu bojājums operatīvi jāidentificē un jālikvidē, lai samazinātu laika periodu, kurā iedzīvotāji paliek bez attiecīgā pakalpojuma. Ierobežojumu lielums un ilgums būs atkarīgs no katastrofas lieluma, iesaistīto personu daudzuma un pārvaldīšanā iesaistīto institūciju resursiem. Liepājas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas atrodas 7 km no pilsētas centra, Lībiešu ielā 33, Baltijas jūras krastā. Notekūdeņu savākšanai un novadīšanai tiek ekspluatēti centralizētās kanalizācijas cauruļvadi ar kopējo garumu 218,1 km. Notekūdeņu pārsūkņēšanu nodrošina 28 pārsūkņēšanas stacijas. Galvenā notekūdeņu pārsūkņēšanas stacija Nr.5 atrodas Alsungas ielā 31. Karostas rajona notekūdeņu pārsūkņēšanas stacija, kas atrodas Atmosas bulvārī, pārsūkņē Karostā savāktos notekūdeņus. Attīrītie notekūdeņi, pēc NAI, pa 2014. gadā izbūvēto jauno izvadu, tiek novadīti Baltijas jūrā 1,3 km attālumā no krasta līnijas. Centralizētās kanalizācijas pakalpojums Liepājas pilsētā tiek nodrošināti 99,9% iedzīvotāju.

Lietus ūdeņi Grobiņas pilsētā un citās apdzīvotās vietās, kurās ir izbūvēta lietus ūdens kanalizācijas sistēma, tiek savākti paštesces ceļā ar lietus ūdens savācējiem (gūlijām) un savācējcaurulēm un novadīti uz tuvākajiem grāvjiem, upēm. Kopējais paštesces notekūdens kanalizācijas tīklu garums Grobiņas pilsētā, Robežniekos un "Ārēs" ir 25,214 km. Kopējais kanalizācijas spiedvadu garums ir 11,163 km. Lielus lietus ūdens notekūdeņu apjomus novadīt uz bioloģiskajām NAI nav ieteicams. Ja noslodze ir pārāk liela, pastāv iespēja, ka var tikt izskalotas baktērijas no NAI, kā rezultātā tās vairs nav spējīgas pietiekami efektīvi darboties.

Notekūdeņu apstrādes procesā rodas notekūdeņu dūņas, kurās uzkrājas dažādas vielas ar augstu organisko vielu saturu, kā arī bīstamās un prioritārās vielas. Notekūdeņu dūņas smagie metāli nonāk no notekūdeņiem, kuros tie savukārt nonāk vairākos veidos:

- absorbējoties no atmosfēras piesārņojuma ar nokrišņiem;
- ieskalojoties ar lietus notekūdeņiem;
- ar industriālajiem notekūdeņiem, no automazgātavām u.tml.

Notekūdeņu dūņas pēc smago metālu satura iedala kvalitātes klasēs atbilstoši normatīvajiem aktiem, kuros noteikta arī tālākā rīcība ar tām. Tā kā notekūdeņu dūņas ir bagātas ar barības vielām, tās var izmantot augsnes mēslošanā, iepriekš tās atbilstoši apstrādājot, novēršot patogēnu nonākšanu citā vidē. Notekūdeņu dūņas kalpo kā indikators, kas palīdz novērtēt notekūdeņu attīrīšanu un piesārņojošo vielu iespējamo ietekmi uz vidi. Tādējādi nav mazsvarīgi, ieguldot investīcijas notekūdeņu attīrīšanas jomā, būtisku nozīmi pievērst arī dūņu apsaimniekošanai.

Samazinoties iedzīvotāju skaitam un ekonomiskajai aktivitātei un pakāpeniski no gada uz gadu, modernizējot notekūdeņu apsaimniekošanas infrastruktūru un palielinot centralizēto kanalizācijas pakalpojumu pieejamību, samazinās ar notekūdeņiem vidē novadītais piesārņojums.

Liepājas un DKN ST avārijas ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas sistēmā risks ir vērtējams kā maznozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.2. Risku matrica

Risku matrica ir iespējamības un ietekmes dimensiju attēlošanas paņēmieni, kas grafiski attēlo dažādus riskus salīdzinošā veidā. Matricu izmanto kā vizualizācijas rīku, kad ir identificēti vairāki riski, lai atvieglotu dažādo risku salīdzināšanu. Riska matricas izmanto arī tam, lai palīdzētu noteikt, kuriem riskiem nepieciešama papildu vai sīkāka analīze, vai kurš no konkrētajiem riskiem ir uzskatāms par kopumā pieņemamu vai nepieņemamu risku, pamatojoties uz tā novietojumu matricā.

Kvalitatīvajā riska novērtēšanā izmantota risku matrica. Risku matrica izveidota, par pamatu ņemot VUGD Civilās aizsardzības pārvaldes "Pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna" informatīvo materiālu, kas sagatavots 2018. gada 24. aprīlī. Riska matricu izmanto riska novērtēšanas laikā, lai noteiktu riska līmeni, ņemot vērā varbūtības vai varbūtības kategoriju pret seku smaguma kategorijām. Šis ir vienkāršs mehānisms, kas palielina riska pamanāmību un palīdz atbildīgajām iestādēm lēmumu pieņemšanā. Risku matricā iekļauti visi iepriekšminētie riski.

Liepājas un DKN ST risku matrica

Varbūtības/ ticamības līmenis ↓		Maznozīmīgs risks	Nozīmīgs risks	Vidējs risks	Augsts risks	Ļoti augsts risks
Ļoti augsts	1 x gadā un biežāk		15. Ugunsgrēki būvēs 21. Autotransporta avārija	23. Dzelzceļa transporta katastrofa		
Augsts	1 x 1 – 15 gadiem	2. Zemes nogrūvumi 24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri 27. Avārijas siltumapgādes, ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas sistēmās	3. Pali, plūdi un vējuzplūdi 7. Epidēmijas 8. Epizootijas 9. Epifitotijas 12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā 14. Bioloģisko vielu negadījumi 22. Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi	4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojumus un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums 5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas 6. Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki 20. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģu katastrofa		
Vidējs	1 x no 16 – 50 gadiem		19. Būvju sabrukums	18. Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi		10. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā
Zems	1 x no 51 – 100 gadiem	11. Avārijas naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā	16. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs 17. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi	13. Radioaktīvo vielu avārijas 25. Terora akti	1. Zemeštrīces	26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi
Ļoti zems	Retāk kā 1 x 100 gados					

Ievainotie/ cietušie	10 līdz 100	101 līdz 1000	1001 līdz 5000	5001 līdz 10 000	Vairāk par 10 000
Nāves gadījumi	1 līdz 10	11 līdz 100	101 līdz 500	501 līdz 1000	Vairāk par 1000
Materiālie zaudējumi	50 tūkst. līdz 100 tūkst.	100 tūkst. līdz 1 milj.	1 milj. līdz 10 milj.	10 milj. līdz 100 milj.	Vairāk par 100 milj.
Kaitējums videi	50 tūkst. līdz 100 tūkst.	100 tūkst. līdz 1 milj.	1 milj. līdz 10 milj.	10 milj. līdz 100 milj.	Vairāk par 100 milj.
Saslimušie	Mazāk par 5 %	5-15%	15-20%	21-35%	Vairāk par 35%
Pārvietotās personas	10 līdz 100	101 līdz 1000	1001 līdz 5000	5001 līdz 10 000	Vairāk par 10 000
Apdraudē- juma iespējamais seku līmenis →	<i>Maznozīmīgas sekas</i>	<i>Nozīmīgas sekas</i>	<i>Vidējas sekas</i>	<i>Smagas sekas</i>	<i>Katastrofālas sekas</i>

3.3.Risku kartes

Risku kartes izveidotas Liepājas un DKN SunGis platformā.

4. Preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi atsevišķi katram riskam

Zemestrīce

28. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpildītājs Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK PP
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2022. gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
5.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022. -2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamo zemestrīci un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs PP LVGMC

2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs/-a	CAK nolikumā noteiktā persona	CAK nolikumā noteiktā persona
3.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
4.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
5.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
6.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
7.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
8.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai pašvaldības institūcija	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas

			izmantot – glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	CAK	
10.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Zemes nogruvums

29. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Iekšzemes ūdeņu piekrastes, plūdu risku teritoriju piekrastes, aizsargājamo dabas teritoriju un pašvaldību saistošajos noteikumos noteikto sauszemes atjaunošana un nostiprināšana	2022.-2027.gads	VARAM CAK Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa	Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa	Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
2.	Pašvaldību saistošo noteikumu pieņemšana par zemes izmantošanu un lietošanu un būvatļaujas izsniegšanu	2022.-2027.gads	Attiecīgā pašvaldība	Attiecīgā pašvaldība Attiecīgās pašvaldības būvvalde	Attiecīgā pašvaldība Attiecīgās pašvaldības būvvalde
3.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2022.-2027.gads	SM	VAS "Latvijas Valsts ceļi"	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs"
4.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
7.	Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2021. gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti

8.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
9.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamo zemes nogrūvumu un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs PP dežurants
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD CAK	VUGD Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktā persona	CAK nolikumā noteiktā persona
4.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	VUGD glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO

6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības vai CAK nozīmēta persona	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde (ēkas) Pašvaldība	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde (ēkas) Pašvaldība
8.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Attiecīgā pašvaldība CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD CAK	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs VUGD NMPD Ārstniecības iestādes VP VMD DKVM LVC Valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas VUGD NMPD Ārstniecības iestādes VP VMD DKVM LVC Valsts vai pašvaldības institūcija Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests PP

11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
-----	--	-----------	--------------------	--------------------	--

Pali, plūdi un vējuzplūdi

30. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Pretplūdu pasākumu organizēšana, esošo hidrotehnisko būvju un tehnoloģisko iekārtu pārbūve un atjaunošana	2022.-2027.gads	VARAM VSIA ZMNĪ AS "Latvenergo"	VARAM VSIA ZMNĪ AS "Latvenergo"	VARAM VSIA ZMNĪ AS "Latvenergo"
2.	Pašvaldību saistošo noteikumu pieņemšana par plūdu apdraudēto teritoriju zemes izmantošanu un lietošanu un būvatļaujas izsniegšanu	2022.-2027.gads	Attiecīgā pašvaldība	Attiecīgā pašvaldība	Attiecīgā pašvaldība
3.	Meliorācijas sistēmu uzturēšana un būvniecība	2022.-2027.gads	ZM	VSIA ZMNĪ	ZM
4.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2022.-2027.gads	SM	VAS "Latvijas Valsts ceļi"	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs"
5.	Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība un ierīkošana, pamatojot ar hidroloģiskiem un hidrauliskiem aprēķiniem	2022.-2027.gads	Attiecīgā pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	Attiecīgā pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	Attiecīgā pašvaldība VSIA ZMNĪ
6.	Virszemes noteces un lietusūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2022.-2027.gads	Attiecīgā pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	Attiecīgā pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	Attiecīgā pašvaldība VSIA ZMNĪ
7.	Dabiskos teritoriju (zaļās infrastruktūras) pilnīga vai daļēja atjaunošana un "zaļo" risinājumu izmantošana plūdu risku novēršanai	2022.-2027.gads	VARAM VSIA ZMNĪ	VARAM VSIA ZMNĪ	VSIA ZMNĪ
8.	ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Konvencijas Parīzes nolīgumam mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti
9.	ANO ilgtspējīgas attīstības Programmas 2030. gadam mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030. gads		Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti

10.	ANO pieņemtās Sendai katastrofu risku mazināšanas ietvarprogrammas 2015.–2030. gadam mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030. gads	IEM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti
11.	ES stratēģija pielāgošanās klimatu pārmaiņām mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti
12.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2022.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības juridiskā un attīstības nodaļa Komersanti
13.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
14.	Upju baseinu izlūkošana ar gaisa kuģa (vai bezpilota gaisa kuģa) palīdzību	Pēc nepieciešamības	CAK VUGD	NBS VUGD	NBS VUGD
15.	Kūdras kaisīšanas uz ledu no Nacionālo bruņoto spēku lidaparāta un kūdras piegāde Nacionālo bruņoto spēku norādītajā vietā	Pēc nepieciešamības	CAK	NBS Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	NBS Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VUGD
16.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	2022.-2027.gads	VARAM IEM	LVĢMC VUGD CAK	LVĢMC VUGD Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa Oficiālais izdevējs – VSIA "Latvijas Vēstnesis"
17.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana, klimatu	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes	Ministrijas un padotības iestādes

	pārmaiņu un ietekmes uz vidi radīto seku likvidēšanai palu, plūdu un vējuzplūdu gadījumos			CAK Komersanti	Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
18.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK PP
19.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
20.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2022. gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
21.	Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai ieviešana, balstoties uz erozijas klasēm ² , un dažāda veida krasta preterozijas risinājumu īstenošana	2022.-2027.gads	VARAM	Pašvaldības Plānošanas reģioni	Pašvaldības Plānošanas reģioni
22.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022. -2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamiem paliem, plūdiem un vējuzplūdiem un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	LVĢMC Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	LVĢMC Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	LVĢMC Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs PP
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD LVĢMC CAK	VUGD LVĢMC CAK	VUGD Valsts un pašvaldību institūcijas

			AS "Latvenergo"	AS "Latvenergo"	Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
8.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas

9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD CAK	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
<i>Ledus, vižņu, koku sanesumu un gultnes spridzināšanas kārtība plūdu (palu) periodā</i>					
1.	Lēmuma pieņemšana par nepieciešamību veikt ledus, vižņu, koku sanesumu un gultnes spridzināšanas darbus (turpmāk - spridzināšanas darbi) - lēmumā norāda laikposmu, kad paredzēts veikt spridzināšanas darbus, kā arī darbu veikšanas vietu (adrese vai vietas koordinātas)	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	CAK
2.	Pašvaldības sadarbības civilās aizsardzības komisijas priekšsēdētāja parakstītā lēmuma nosūtīšana Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam	Pēc lēmuma pieņemšanas	CAK	CAK	CAK
3.	Blakus esošās pašvaldības informēšana par pieņemto lēmumu veikt spridzināšanas darbus, kura atrodas upes lejtecē	Pastāvīgi	Attiecīgā pašvaldība	Attiecīgā pašvaldība	Attiecīgā pašvaldība
4.	Spridzināšanas darbu veikšanas vietas, bīstamās zonas norobežošana (teritorijas norobežošana, teritorijas apsardze un citi līdzīgi pasākumi, lai nepieļautu trešo personu nokļūšanu bīstamajā	Pastāvīgi	VP PP	VP PP	VP PP VUGD

	zonā), ņemot vērā Nacionālo bruņoto spēku noteiktās bīstamās zonas robežu				
5.	Spridzināšanas darbu veikšana vietā, līdz minētie darbi ir pabeigti	Pastāvīgi	VUGD VP NMPD PP	VUGD VP NMPD PP	VUGD VP NMPD PP

**Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkonas negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums,
stiprs sals, karstums, sausums**

31. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2022.-2027.gads	SM	VAS "Latvijas Valsts ceļi"	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs"
2.	Virszemes noteces un lietusūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2022.-2027.gads	VARAM Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgie apsaimniekotāji
3.	ES stratēģija pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Komersanti
4.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Komersanti
5.	Patversmju vai īslaicīgās uzturēšanās vietas izveidošana un pamatvajadzību nodrošināšana sabiedrības mazāk aizsargāto grupu nodrošināšanai pret klimatiskajiem ekstrēmiem	Pēc nepieciešamības	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
6.	Papildus dzeramā ūdens nodrošināšana sabiedriskās un publiskās vietās klimatisko ekstrēmu gadījumā	Pēc nepieciešamības	Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa CAK Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa CAK Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Attiecīgie apsaimniekotāji Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
7.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti

8.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
9.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
10.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
11.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par prognozētajām ilgstošām lietavām, lietusegāzēm, pērkona negaisu un krusu, sniegu un puteni, apledošanu un slapja sniega nogulumu, salu, karstumu, sausumu, to novēroto intensitāti, radītajām sekām un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	LVĢMC CAK PP Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	LVĢMC CAK Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	LVĢMC PP Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VUGD LVĢMC NMPD	VUGD LVĢMC NMPD	VUGD LVĢMC NMPD Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa PP Komersanti Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti

3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
6.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
7.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	LM Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests CAK	LM Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	LM Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests
8.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas

32. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC LVĢMC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC LVĢMC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2022.gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
5.	Virszemes noteces un lietus ūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2022.-2027.gads	VARAM Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgie apsaimniekotāji
6.	ES stratēģija pielāgošanās klimata pārmaiņām	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti

7.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
8.	Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība un ierīkošana, pamatojot ar hidroloģiskiem un hidrauliskiem aprēķiniem	2022.-2027.gads	VARAM Komersanti	Komersanti	Komersanti
9.	ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Konvencijas Parīzes nolīgumam mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
10.	ANO ilgtspējīgas attīstības programmas 2030.gadam mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030.gads		Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
12.	ANO Sendai ietvarprogrammas 2015.-2030.gadam par katastrofu risku mazināšanu mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030.gads	IEM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
13.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Aprošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Aprošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Aprošināšanas komersanti
14.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
15.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki

<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Informācijas saņemšana par prognozēto un sagaidāmo vētras vai krasu vēja brāzmu, viesuļu intensitāti, iespējamām sekām un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	LVĢMC CAK PP Fiziska vai juridiska persona	CAK PP Fiziska vai juridiska persona	PP Fiziska vai juridiska persona
2.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes LVĢMC VUGD AS "Latvenergo" AS "Sadales tīkls" AS "Augstsprieguma tīkls" NMPD VP VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" PP
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VUGD LVĢMC NMPD	VUGD LVĢMC NMPD	VUGD LVĢMC AS "Latvenergo" AS "Sadales tīkls" AS "Augstsprieguma tīkls" NMPD VP VAS "Latvijas Valsts ceļi" Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļa Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc	Fiziska un juridiska persona	Fiziska un juridiska persona	Fiziska un juridiska persona

		nepieciešamības	Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
8.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
11.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	LM Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	LM Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	LM Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests

			CAK		Sociālo pakalpojumu sniedzēji
12.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Meža un kūdras purvu ugunsgrēki

33. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	ES stratēģija pielāgošanās klimata pārmaiņām	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
2.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
3.	ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Konvencijas Parīzes nolīgumam mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
4.	ANO ilgtspējīgas attīstības programmas 2030.gadam mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030.gads		Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
5.	ANO Sendai ietvarprogrammas 2015.-2030.gadam par katastrofu risku mazināšanu mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030.gads	IEM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
6.	Meža mineralizēto joslu ierīkošana un uzturēšana ugunsgrēku izcelšanās un izplatības ierobežošanai	Katru gadu pēc nepieciešamības	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Dzelzceļa zemes nodalījuma joslas īpašnieks, valsts un pašvaldību autoceļu nodalījuma joslas īpašnieks un meža īpašnieks (valdītājs)

7.	Apauguma un pielūzņojuma novākšana un risu izlīdzināšana kas dziļākas par 0,25 metriem dabiskajās brauktuvēs mežā, kvartālīgās un grāvju atbērtnēs, kas var tikt izmantotas ugunsdzēsības vajadzībām	Katru gadu līdz 1.maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
8.	Mežu šķērsojošo ceļu risu izlīdzināšana, kas dziļākas par 0,25 metriem	Katru gadu līdz 1.maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
9.	Ceļu un piebrauktuvju sakārtošana ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietām un uzturēšana tādā stāvoklī, lai nodrošinātu ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu	Katru gadu līdz 1.maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
10.	Ūdens ņemšanas vietas ierīkošana un atjaunošana	Katru gadu līdz 1.maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks (valdītājs)
11.	Meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu plāna izstrādāšana un aktualizēšana	Katru gadu līdz 1.aprīlim	VMD DKVM	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs, kurš apsaimnieko meža platības, kas ir lielākas par 5000 hektāriem	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs, kurš apsaimnieko meža platības, kas ir lielākas par 5000 hektāriem
12.	Brīdinājuma zīmju izvietošana mežos pie atpūtas vietām un informācijas stendiem par uzmanīgu rīcību ar uguni un informāciju pēc palīdzības uguns nelaimes gadījumā	Katru gadu	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
13.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
14.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
15.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
16.	Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2022.gads Atbilstoši normatīvo aktu	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK	VUGD Ministrijas un padotības iestādes

		prasībām reizi četros gados		Komersanti	CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
17.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
18.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Informācijas saņemšana par meža un kūdras purvu ugunsgrēku radītajām sekām un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs CAK Fiziska vai juridiska persona VUGD	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs CAK PP Fiziska vai juridiska persona VUGD	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs PP Fiziska vai juridiska persona VUGD
2.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes VMD DKVM VUGD NMPD VP VVD Kurzemes RVP LVGMC VI VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" PP
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VMD DKVM VI NMPD	VMD DKVM VI NMPD	VMD DKVM VI NMPD

			LVĢMC VUGD VP VAS "Latvijas Valsts ceļi" CAK	LVĢMC VUGD VP VAS "Latvijas Valsts ceļi" CAK	LVĢMC VUGD VP VAS "Latvijas Valsts ceļi" Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa PP VVD Kurzemes RVP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO NMPD
7.	Citu valsts un pašvaldību institūciju iesaistīšana	Pēc nepieciešamības	Atbilstoši normatīvajiem aktiem, kādā valsts un pašvaldību institūcijas iesaistās mežu ugunsgrēku ierobežošanā	Atbilstoši normatīvajiem aktiem, kādā valsts un pašvaldību institūcijas iesaistās mežu ugunsgrēku ierobežošanā	Atbilstoši normatīvajiem aktiem, kādā valsts un pašvaldību institūcijas iesaistās mežu ugunsgrēku ierobežošanā
8.	Gaisa kvalitātes kontroles veikšanas nepieciešamība (arī iesaistot pārnēsājamās (mobilas) mēriekārtas notikuma vietas apkārtnē (apdzīvoto vietu tuvumā))	Pēc nepieciešamības	VMD DKVM CAK	LVĢMC VVD Kurzemes RVP	LVĢMC VVD Kurzemes RVP

9.	Par gaisa kvalitāti informācijas izvērtēšana un rekomendāciju sagatavošana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	VI	VI VVD Kurzemes RVP	VI VVD Kurzemes RVP CAK LVGMC
10.	Ugunsgrēka vietas uzraudzība	Pēc nepieciešamības	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs VMD DKVM	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs VMD DKVM	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs VMD DKVM
11.	Meža aizsardzības pasākumu veikšana (invadēto koku izvākšana, feromonu slazdu izlikšana u.c.) meža kaitēkļu masu savairošanās gadījumā	Katru gadu	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)
12.	Atbalsts meža un purvu ugunsgrēkos iznīcināto mežaudžu atjaunošanai	Pēc nepieciešamības	ZM VMD DKVM Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	ZM VMD DKVM Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	ZM VMD DKVM Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
13.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	LM Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests CAK	LM Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	LM Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Sociālo pakalpojumu sniedzēji
14.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD CAK	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
15.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
16.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas

			<p>izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK</p> <p>Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona</p>		
17.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Epidēmija, Pandēmija

34. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Prevenīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Cilvēkdrošības mācību kursa ieviešana vispārējās izglītības sistēmā, tajā iekļaujot klimata pārmaiņu jautājumus un iespējamās darbības, lai pielāgotos klimata pārmaiņu negatīvajām sekām	Pastāvīgi	IZM IEM VUGD	IZM IEM VUGD	ST vispārējās izglītības iestādes
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
2.	Lēmuma pieņemšana un epidemioloģisko pasākumu īstenošana pašvaldībā, saskaņā ar veselības nozares institūciju rekomendācijām, ieteikumiem un pašvaldību pretepidēmijas komisijas lēmumiem	Pēc nepieciešamības	SPKC NMPD CAK Pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības	CAK Pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti	CAK Pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
3.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas

4.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
----	--	-----------	--------------------	--------------------	--

Epizootijas

35. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
5.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Iedzīvotāju apziņošana un brīdināšana par dzīvnieku iespējamo saslimšanu ar sevišķi bīstamu infekcijas slimību un profilakses pasākumiem	Pastāvīgi	PVD CAK	PVD VUGD CAK	PVD VUGD Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti

2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
3.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
4.	Bīstamo infekcijas slimību apkarošanas pasākumu organizēšana un veikšana	Pastāvīgi	PVD	PVD	PVD SPKC Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
5.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
6.	Dzīvnieku nogalināšanas pasākumu organizēšana, t.sk. dzīvnieku liķu transportēšana uz iznīcināšanas vietu un liķu iznīcināšana, kā arī šo pasākumu kontrole	Pēc nepieciešamības	PVD	PVD	PVD PP VP VUGD Komersanti
7.	Pasākumu veikšana, lai nepieļautu iedzīvotāju un dzīvnieku nonākšanu saskarē ar slimajiem dzīvniekiem un dzīvnieku liķiem t.sk. to transportēšanas laikā, kā arī piekļuves ierobežošana dzīvnieku liķu iznīcināšanas vietām un šo vietu apsardze	Pēc nepieciešamības	PVD	PVD	PVD PP VP
8.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Epifitotijas

36. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Aprošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Aprošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Aprošināšanas komersanti
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Iedzīvotāju apziņošana un brīdināšana par iespējamo augu masveida infekciju	Pēc nepieciešamības	VAAD	VAAD VUGD	VAAD VUGD Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Augu vai zemes īpašnieku informēšana par aizdomām uz augu masveida saslimšanu vai slimību izplatību, informēšana par veicamajiem pasākumiem un slimību izplatīšanos ierobežošanas pasākumiem	Pēc nepieciešamības	VAAD	VAAD	VAAD VUGD Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa

3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Karantīnas režīma noteikšana, lai ierobežotu sevišķi bīstamas augu slimības un to izplatīšanos	Pēc nepieciešamības	VAAD	VAAD	VAAD Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa
5.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
6.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā

37. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	2022.-2027.gads	VARAM IEM	Paaugstinātas bīstamības objekta īpašnieki vai tiesiskie valdītāji VVD Kurzemes RVP VUGD NMPD VI	Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa Paaugstinātas bīstamības objekta īpašnieki vai tiesiskie valdītāji VVD Kurzemes RVP VUGD NMPD VI Oficiālais izdevējs – VSIA "Latvijas Vēstnesis"
2.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
5.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2022.gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK un pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības PP

					Komersanti
6.	Objekta drošības pārskata, rūpniecisko avāriju riska novēršanas programmas, civilās aizsardzības plāna un citu katastrofas pārvaldīšanas plānošanas dokumentu izvērtēšana	Pastāvīgi	VPVB VVD Kurzemes RVP VUGD NMPD KRVDI PTAC Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa	VPVB VVD Kurzemes RVP VUGD NMPD KRVDI PTAC Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa	VPVB VVD Kurzemes RVP VUGD NMPD KRVDI PTAC Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa
7.	Objektu ārpusobjekta civilās aizsardzības plānu izstrāde	Pastāvīgi	VUGD	VUGD	VUGD VVD Kurzemes RVP VPVB NMPD KRVDI PTAC Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Objekta atbildīgā persona Komersanti
8.	Komplekso pārbaužu, plānoto un neplānoto pārbaužu organizēšana un veikšana paaugstinātā rūpniecisko avāriju riska objektos	Pastāvīgi	VVD Kurzemes RVP VPVB VUGD KRVDI PTAC Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa	VVD Kurzemes RVP VPVB VUGD KRVDI PTAC Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa	VVD Kurzemes RVP VPVB VUGD KRVDI PTAC Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa
9.	Objekta civilās aizsardzības plāna, ārpusobjekta civilās aizsardzības plāna un citu katastrofu pārvaldīšanas plānošanas dokumentu pārbaude mācībās	Pastāvīgi, ne retāk kā reizi trijos gados	Objekta atbildīgā persona VUGD	Objekta atbildīgā persona VUGD	Objekta atbildīgā persona VUGD VVD Kurzemes RVP VPVB NMPD KRVDI PTAC Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa
10.	Pašvaldību saistošo noteikumu izstrāde par piesārņojošas darbības izraisīto smaku kontroli	Pastāvīgi	Pašvaldība	Pašvaldība	Pašvaldība

					Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD	VUGD Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs VP VI SPKC NMPD LDZ VVD Kurzemes RVP PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana (bīstamajā zonā)	Pēc nepieciešamības	VUGD VVD Kurzemes RVP VI ** Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	VUGD VVD Kurzemes RVP VI ** Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	VUGD VVD Kurzemes RVP VI ** Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD	VUGD

				Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD Kurzemes RVP	Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD Kurzemes RVP
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
6.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
7.	Objekta civilās aizsardzības plānā (un/vai ārpusobjekta civilās aizsardzības plānā) un citu katastrofu pārvaldīšanas dokumentos noteikto pasākumu īstenošana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VVD Kurzemes RVP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK	VUGD VVD Kurzemes RVP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Komersanti
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas

					Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
12.	Rūpnieciskās avārijas izvērtēšanas komisijas darba organizēšanas un atzinumu sagatavošana	1 mēnesis	VVD Kurzemes RVP	VVD Kurzemes RVP	VVD Kurzemes RVP VPVB VUGD NMPD KRVDI PTAC CAK Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti Eksperti

** VI tiek iesaistīta seku likvidēšanas pasākumos pēc reaģēšanas aktīvās fāzes noslēguma

Avārijas dabasgāzes apgādes sistēmā

38. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	2022.-2027.gads	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso"	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso"	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso" VUGD Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa Oficiālais izdevējs – VSIA "Latvijas Vēstnesis"
2.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
5.	Sabiedrības informēšana par aprobežojumiem drošības aizsargjoslās un par bīstamību, kas saistīta ar uzturēšanos aizsargjoslās, minēto informāciju publicējot vietējā laikrakstā, kā arī nosūtot attiecīgajai pašvaldībai	Pēc nepieciešamības Reizi gadā	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso"	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso" Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso" Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD	VUGD

					Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs VVD Kurzemes RVP VP VI NMPD LDZ PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VVD Kurzemes RVP AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso"	VUGD VVD Kurzemes RVP AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso"	VUGD VVD Kurzemes RVP AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gaso" Valsts un pašvaldības institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes

				Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD Kurzemes RVP	Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD Kurzemes RVP
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
9.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Radiācijas avārija

39. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par radiācijas avārijas iespējamību, veselības aizsardzības pasākumiem, sagatavotību un rīcību radiācijas avārijas gadījumā, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	Pastāvīgi	VUGD	VUGD VVD RDC	VUGD VVD RDC Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa NMPD Ārstniecības iestādes Oficiālais izdevējs – VSIA "Latvijas Vēstnesis"
2.	Objektā, kas veic darbības ar radioaktīvo (jonizējošo) vielu, iespējamo aizsardzības pasākumu apzināšana radiācijas avāriju gadījumā	Pastāvīgi	VVD RDC	VVD RDC VUGD	Operatori VVD RDC VUGD - ja radiācijas avārijas sekas var ietekmēt iedzīvotājus un vidi ārpus operatora (objekta) kontrolētās zonas Pašvaldības - ja radioaktīvo vielu kopējā radioaktivitāte operatora (objekta) kontrolētajā zonā atbilst normatīvajos aktos par prasībām attiecībā uz sagatavotību radiācijas avārijai un rīcību šādas avārijas gadījumā noteiktajiem lielumiem, vai ir lielāka par tiem
3.	Apzināt resursu un spēju trūkumus radiācijas avāriju seku likvidēšanai, t.sk. pārrobežu radiācijas avāriju gadījumos, saskaņā ar prasības attiecībā uz sagatavotību radiācijas avārijai un rīcību šādas avārijas gadījumā	Pastāvīgi	VARAM	VVD RDC	VVD RDC VUGD CAK Ministrijas, to padotības institūcijas

4.	Organizēt dažāda veida tematiskās mācības dažādu scenāriju radiācijas avāriju gadījumos	2022.-2027.gads	VVD RDC	VVD RDC VUGD Ministrijas, to padotības institūcijas	VVD RDC VUGD CAK Ministrijas, to padotības institūcijas
5.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
6.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
7.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
8.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Citu dienestu un avārijas brigāžu apziņošana un iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD VVD RDC	VUGD VVD RDC	VUGD VVD RDC VI PVD LVGMC NMPD PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti

2.	Radiācijas avārijas novērošanas organizēšana (stacionāro spektrometrisko monitoringa staciju darbības nodrošināšana, radiācijas situācijas novērtēšana, pārtikas produktu, dzeramā ūdens, virszemes ūdeņu, objektu un teritorijas radioaktīvā piesārņojuma kontrole)	Pēc nepieciešamības	VVD RDC	VVD RDC PVD VI LVĢMC	VVD RDC VUGD LVĢMC PVD VI PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu izplatīšana par plānotajiem aizsardzības pasākumiem (uzturēšanās telpās, pārtikas produktu aprites un lietošanas ierobežojumi u.c.)	Pastāvīgi	VUGD VVD RDC	VUGD VVD RDC PVD VI	VUGD VVD RDC VP NBS PVD VI Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Uzturēšanās telpās	Pēc nepieciešamības	VVD RDC VUGD	VUGD CAK	VUGD CAK
5.	Pārtikas produktu un dzeramā ūdens aprites un lietošanas ierobežojumi (arī pasākumi ilgtermiņā, turpmākā radioaktīvā piesārņojuma kontrole, u.c.)	Pēc nepieciešamības	PVD VI	PVD VI CAK	PVD VI VVD RDC VUGD CAK
6.	Aizsardzības pasākumi lauksaimniecībā (ierobežojumi lauksaimniecībā, nosacījumi attiecībā uz dzīvnieku barības lietošanu, turpmākā radioaktīvā piesārņojuma kontrole, u.c.)	Pēc nepieciešamības	PVD	PVD CAK	PVD VUGD CAK

7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
8.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
9.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
10.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
11.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Bioloģisko vielu negadījumi

40. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu izplatīšana par nepieciešamajiem, veiktajiem un plānotajiem aizsardzības pasākumiem	Pastāvīgi	SPKC NMPD VI VUGD VP VDD	SPKC NMPD VI VUGD VP VDD	VUGD Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO

3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
5.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Ugunsgrēki

41. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Iedzīvotāju izglītošana civilās aizsardzības jautājumos, izmantojot plašsaziņas līdzekļus un elektroniskos plašsaziņas līdzekļus, kā arī izplatot informatīvos materiālus, atbilstoši savai darbības jomai un kompetencei	Pastāvīgi	Valsts un pašvaldību institūcijas, kā arī juridiskās personas CAK	Valsts un pašvaldību institūcijas, kā arī juridiskās personas CAK	Valsts un pašvaldību institūcijas, kā arī juridiskās personas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa
2.	Pilnveidot būvniecības jomas normatīvo aktu prasības	2022.-2027.gads	EM BVKB	EM BVKB	EM BVKB Attiecīgās pašvaldības būvvalde
3.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
5.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
6.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
7.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki

<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
2.	Ugunsgrēku dzēšana, glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
4.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP	VP PP
5.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
6.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
7.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas

8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
9.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Dambju un citu hidrotehniko būvju pārrāvumi

42. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums. (www.lvportals.lv)	2022.-2027.gads	EM VARAM IEM	EM LVĢMC VUGD	AS "Latvenergo" LVĢMC VUGD Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa Oficiālais izdevējs – VSIA "Latvijas Vēstnesis"
2.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
5.	Pretplūdu pasākumu organizēšana, esošo hidrotehniko būvju, tehnoloģisko iekārtu un pārgāžu uzturēšana un pārbūve	2022.-2027.gads	VARAM ZM	VARAM SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"	VARAM SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"
6.	Pašvaldību saistošo noteikumu pieņemšana par plūdu apdraudēto teritoriju zemes izmantošanu un lietošanu, un būvatļaujas izsniegšanu	2022.-2027.gads	Attiecīgā pašvaldība	Attiecīgā pašvaldība	Attiecīgā pašvaldība
7.	Meliorācijas sistēmu uzturēšana un būvniecība	2022.-2027.gads	ZM	ZM SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"	ZM SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"

8.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2022.-2027.gads	SM	VAS "Latvijas Valsts ceļi"	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs"
9.	Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība un ierīkošana, pamatojot ar hidroloģiskiem un hidrauliskiem aprēķiniem	2022.-2027.gads	VARAM	SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"	SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"
10.	Virszemes noteces un lietus ūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2022.-2027.gads	VARAM Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgie apsaimniekotāji
11.	Dabiskos teritoriju (zaļās infrastruktūras) pilnīga vai daļēja atjaunošana un "zaļo" risinājumu izmantošana plūdu risku novēršanai	2022.-2027.gads	VARAM Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgie apsaimniekotāji	Attiecīgie apsaimniekotāji
12.	ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Konvencijas Parīzes nolīgumam mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
13.	ANO ilgtspējīgas attīstības programmas 2030.gadam mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030. gads		Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
14.	ANO Sendai ietvarprogrammas 2015.-2030.gadam par katastrofu risku mazināšanu mērķu un pasākumu īstenošana	2022.-2030. gads	IEM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
15.	ES stratēģija pielāgošanās klimata pārmaiņām	2022.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
16.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti

17.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
18.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamiem HES bojājumiem un situācijas attīstību, un operatīvo dienestu informēšana	Pēc nepieciešamības	AS "Latvenergo"	AS "Latvenergo"	AS "Latvenergo" VUGD PP
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	AS "Latvenergo" VUGD	AS "Latvenergo" VUGD	Valsts un pašvaldības institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs AS "Latvenergo"	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
5.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas	Fiziska un juridiska persona

			CAK PP Ārstniecības iestādes	PP Ārstniecības iestādes	Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
7.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
8.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD CAK	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
11.	Kompensāciju par zaudējumiem noteikšana un finanšu palīdzības izmaksa zemes īpašniekiem vai to tiesiskajiem valdītājiem sakarā ar nelabvēlīgo hidroloģiskajiem un meteoroloģiskajiem apstākļiem	Pēc nepieciešamības	MK	Ministrijas CAK AS "Latvenergo" Komersanti	Ministrijas Attiecīgā pašvaldība AS "Latvenergo" Komersanti
12.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas

					Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
--	--	--	--	--	---

Pārvides un sadales elektrotīklu bojājumi

43. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2022.gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD Ministrijas un padotības iestādes CAK un pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības PP Komersanti
6.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
7.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					

1.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana iespējamo elektrotīkla bojājumu gadījumā	Pēc nepieciešamības	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" VUGD Valsts un pašvaldības institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu informēšana un apziņošana un iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" VUGD	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" VUGD	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti PP
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
4.	Bojājumu novēršanas koordinēšana un regulāra informācijas sniegšana elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem un pašvaldībām par bojājumu novēršanas gaitu	Pēc nepieciešamības	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" Valsts un pašvaldības institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktā personas	CAK nolikumā noteiktā personas

6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
9.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Būvju sabrukums

44. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Publisku ēku ekspluatācijas kontrole, atzinuma sniegšana un citu dienestu informēšana par iespējamo neatbilstības konstatēšanu	Pastāvīgi	BVKB VUGD VI Attiecīgās pašvaldības būvvalde	BVKB VUGD VI Attiecīgās pašvaldības būvvalde	BVKB VUGD VI Attiecīgās pašvaldības būvvalde
2.	Nodrošināt konsultāciju pieejamību juridiskām un fiziskām personām par ēku un būvju būtiskām drošības prasībām (mehāniskā stiprība un stabilitāte, ugunsdrošība, higiēna, veselība un vide, lietošanas drošība un vides pieejamība, aizsardzība pret trokšņiem, enerģijas ekonomija un siltuma izolācija, ilgtspējīga dabas resursu izmantošana u.c.)	Pastāvīgi	BVKB Attiecīgās pašvaldības būvvalde VUGD VI	BVKB Attiecīgās pašvaldības būvvalde VUGD VI	BVKB Attiecīgās pašvaldības būvvalde VUGD VI
3.	Pilnveidot būvniecības jomas normatīvo aktu prasības	2022.-2027.gads	EM BVKB	EM BVKB	EM BVKB Attiecīgās pašvaldības būvvalde
4.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM EM	VUGD IEM IC BVKB Centrālā statistikas pārvalde Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti Attiecīgā pašvaldība	VUGD IEM IC BVKB Centrālā statistikas pārvalde Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti

7.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
8.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2022.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Attiecīgās pašvaldības īpašuma un juridiskā nodaļa Komersanti
9.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD	VUGD Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktā persona	CAK nolikumā noteiktā persona

5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
6.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
7.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
11.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana cietušajiem	Pastāvīgi	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Sociālo pakalpojumu sniedzēji Komersanti

					NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, Kuģa sadursme, pasažieru kuģa katastrofa

45. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par negadījumiem piesārņojumu piekrastē, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	2022.-2027.gads	AiM VARAM IEM VM	VVD Kurzemes RVP DAP VUGD VI	VVD Kurzemes RVP DAP VUGD VI Attiecīgā pašvaldība Oficiālais izdevējs – VSIA "Latvijas Vēstnesis"
1.1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par negadījumiem un piesārņojumu jūrā, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību	Patstāvīgi	AiM	NBS	NB JS
2.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
5.	Cilvēkdrošības mācību kursa ieviešana vispārējās izglītības sistēmā, tajā iekļaujot klimata pārmaiņu jautājumus un iespējamās darbības, lai pielāgotos klimata pārmaiņu negatīvajām sekām	Pastāvīgi	IZM IEM VUGD	IZM IEM VUGD	ST vispārējās izglītības iestādes
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					

1.	Informācijas saņemšana par iespējamo bīstamo vielu noplūdi no kuģa, kuģa uzskriešanu uz sēkļa, kuģu sadursmi vai pasažieru kuģa negadījumu jūrā (arī par ārkārtas situāciju) un operatīvo dienestu informēšana	24/7	NBS JS	NBS	JMGKC
2.	Reaģēšana uz notikumu, izlūkošanas veikšana notikuma vietā un glābšanas darbu koordinēšana jūrā	24/7	NBS JS KAD VVD Kurzemes RVP	NBS VVD Kurzemes RVP	NBS JS/ GS VVD Kurzemes RVP
3.	Kuģa apkalpes un pasažieru glābšana un nogādāšana krastā	24/7	NBS JS KAD	NBS	NBS JS/ GS
4.	Informācijas saņemšana par iespējamo bīstamo ķīmisko vielu noplūdi no kuģa un piesārņojuma konstatēšana piekrastē	Pastāvīgi	Fiziska vai juridiska persona	Fiziska vai juridiska persona	Fiziska vai juridiska persona
5.	Piesārņotās bīstamās zonas noteikšana un situācijas novērtēšana (piesārņojums videi un dzīvniekiem, toksikoloģiskā ietekme u.c.)	Pastāvīgi	VUGD VVD Kurzemes RVP VI PVD	VUGD VVD Kurzemes RVP VI PVD	VUGD VVD Kurzemes RVP VI PVD Komersanti
5.1.	Piesārņotās bīstamās zonas noteikšana un situācijas novērošana jūrā	24/7	NBS JS KAD	NBS	JMGKC
6.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā un seku likvidēšanā piekrastē (piesārņojuma savākšana)	Pēc nepieciešamības	VUGD CAK	VUGD CAK	VUGD VVD Kurzemes RVP VP VI Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas
6.1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā un seku likvidēšanā jūrā	24/7	NBS JS	NBS	JMGKC
7.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes

			PP Ārstniecības iestādes	Ārstniecības iestādes	NVO
8.	Savvaļas dzīvnieku glābšanas organizēšana	Pastāvīgi	VVD Kurzemes RVP	VVD Kurzemes RVP	Attiecīgā pašvaldība Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Latvijas Veterinārārstu biedrība
9.	Vides sanāciju organizēšana	Pastāvīgi	VVD Kurzemes RVP	VVD Kurzemes RVP Attiecīgā pašvaldība Komersanti	Komersanti Latvijas Hidroekoloģijas institūts (LHEI) (jūrā) Attiecīgā pašvaldība
10.	Vraka bīstamības novērtēšana un/vai vraka aizvākšana	Pēc apstākļiem	LJA Ostas pārvalde	LJA Ostas pārvalde	Vraka īpašnieks Ostas pārvalde NBS JS KAD Citas iesaistītās puses
11.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VP	VUGD VP	VUGD VP Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa PP VVD Kurzemes RVP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
13.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktā persona	CAK nolikumā noteiktā persona
14.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem un pasākumu īstenošana atbilstoši	Pēc nepieciešamības	VM NMPD	NMPD Ārstniecības iestādes	NMPD Ārstniecības iestādes

	Valsts katastrofu medicīnas plānam un Slimnīcu katastrofu medicīnas plāniem		Ārstniecības iestādes		
15.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
16.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
17.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācija par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Autotransporta avārija

46. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Autoceļu uzturēšana un attīstīšana	Pastāvīgi	SM VAS "Latvijas Valsts ceļi"	VAS "Latvijas Valsts ceļi"	Pašvaldība VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs"
2.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpildītājs Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
5.	Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2022. gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	IEM VP SM	IEM VP SM	VP VUGD NMPD LVC Ministrijas CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
6.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2022.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					

1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD	VUGD VP VI NMPD PP VVD Kurzemes RVP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
3.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana (bīstamajā zonā)	Pēc nepieciešamības	VUGD VP	VUGD VP	VUGD VP Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa PP VVD Kurzemes RVP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas

5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD Kurzemes RVP	VUGD VP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD Kurzemes RVP
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
8.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi

47. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana reaģēšanai uz nelaimes gadījumiem ar gaisa kuģi	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD	VUGD NMPD VP VVD Kurzemes RVP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības PP
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD	VUGD NMPD	VUGD NMPD

				VP CAK	VP Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa PP VVD Kurzemes RVP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu Vadītājs, koordinējot darbības ar TNGIIB	VUGD NMPD VP Gaisa kuģa īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD NMPD VP Gaisa kuģa īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Ārstniecības iestādes VVD Kurzemes RVP
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
8.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests

					Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
10.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Dzelzceļa transporta katastrofa

48. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Organizēt un veikt civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas kompleksās mācības katrā paaugstinātās bīstamības objektā	Pastāvīgi	VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD CAK Komersanti (pasažieru un kravas pārvadātāji, nosūtītāji un saņēmēji)
2.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par nelaiemes gadījumiem uz dzelzceļa, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu " <u>Latvijas Vēstnesis</u> ", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	2022.-2027.gads	VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD NMPD Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa Oficiālais izdevējs – VSIA "Latvijas Vēstnesis"
3.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana reaģēšanas pasākumiem uz dzelzceļa	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK VAS "Latvijas dzelzceļš" Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpildītājs VAS "Latvijas dzelzceļš" Komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	VUGD CAK	VUGD CAK	VUGD CAK VAS "Latvijas dzelzceļš"
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD	VUGD NMPD VP VAS "Latvijas dzelzceļš" Komersanti (pasažieru un kravas pārvadātāji, nosūtītāji un saņēmēji)

					Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP VVD Kurzemes RVP
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VAS "Latvijas dzelzceļš"	VUGD VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD NMPD VP Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa PP VVD Kurzemes RVP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP	VP PP	VP PP LDZ apsardzes struktūras
6.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas

7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	CAK	PP VUGD VP NBS	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas VP NBS Reliģiskās organizācijas
----	--	---------------------	-----	-------------------------	---

Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri

49. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Publisku pasākumu atļaujas izsniegšanas izvērtēšana, konsultācijas ar tiesībsargājošām iestādēm	Pastāvīgi	Izpilddirektors	Pašvaldības administrācija	Pašvaldības administrācija
2.	Savlaicīga gatavošanās masu pasākumiem, komunikācija ar organizatoriem un iesaistītajām organizācijām	Pastāvīgi	Izpilddirektors	Pašvaldības administrācija	Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
3.	Teorētiskās un praktiskās mācības tiesībsargājošām iestādēm un operatīvajiem dienestiem šādu notikumu pārvaldībā un lokalizācijā	Pēc nepieciešamības	VP	VP	VP VDD PP VUGD NMPD NBS
4.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
7.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					

1.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VP	VP VUGD	VP VUGD Valsts un pašvaldību institūcijas Attiecīgās pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO
4.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana (notikuma vietas ierobežošana, transportlīdzekļu un gājēju kustības regulēšana)	Pastāvīgi	VP	VP PP NBS	VP PP NBS
5.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
6.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas

7.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
----	--	-----------	--------------------	--------------------	--

Terora akti

50. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2022.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Izpilddirektors Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD CAK	VUGD CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2022.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Attiecīgās pašvaldības būvvalde	VUGD Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Ārstniecības iestādes NVO

3.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
4.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
6.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Karš, militārs iebrukums vai to draudi

51. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Pārtikas nodrošinājuma plānošana	Pastāvīgi		ZM	ZM VARAM PP Attiecīgā pašvaldība CAK
2.	Izstrādā rīcības plānus par pirmās nepieciešamības preču izsniegšanu un to piegādes ceļu iespējamiem variantiem līdz izsniegšanas punktam	2022.–2027. gads		EM VARAM	PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests
3.	Sniedz EM priekšlikumus par finanšu līdzekļu plānošanu iedzīvotāju nodrošināšanai ar pirmās nepieciešamības rūpniecības precēm valsts apdraudējuma gadījumā	Pastāvīgi		VARAM	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests
4.	Izstrādāt kārtību, kādā nodrošināma pārtikas izsniegšana iedzīvotājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā	2022.–2027. gads	ZM CAK	ZM VARAM	ZM PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests
5.	Izstrādāt kārtību, kādā tiek izsniegtas pirmās nepieciešamības preces iedzīvotājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā	2022.–2027. gads	EM CAK	EM VARAM	EM PP Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests
6.	Valsts un pašvaldību institūcijām, atbilstoši kompetencei izstrādāt vadlīnijas vai rekomendācijas par Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteikto pamatvajadzību nodrošināšanu kara vai militāra iebrukuma laikā	Pastāvīgi	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
7.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2022.-2027. gads	KM	KM	KM iestādes Attiecīgās pašvaldības būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Veikt sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju sastāva apziņošanu	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas

2.	Sasaukt sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisijas	3 stundas	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
3.	Iespējamo papildus apziņošanas līdzekļu iesaistīšana iedzīvotāju apziņošanā	12 stundas	VUGD priekšnieks	IEM SM AiM Ministrijas	VUGD NBS PP VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" Ministrijas un to padotība iestādes
4.	Pārtikas izsniegšana (t. sk. piegāde) iedzīvotājiem, kā arī izsniegtās pārtikas uzskaitē	Atbilstoši izstrādātajai kārtībai	Liepājas un DKN pašvaldību priekšsēdētāji	VARAM	CAK Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests
5.	Pirmās nepieciešamības preču izsniegšana iedzīvotājiem, kā arī izsniegto preču uzskaitē	Atbilstoši izstrādātajai kārtībai	Liepājas un DKN pašvaldību priekšsēdētāji	VARAM	Attiecīgās pašvaldības sociālais dienests
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas Ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas Ārstniecības iestādes NVO
7.	Atbalsta sniegšana NBS	Pastāvīgi		Ministrijas	Ministriju padotības iestādes Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
8.	Sabiedriskās kārtības uzturēšanas pasākumu pastiprināšana	6–8 stundas	VP priekšnieks	VP PP NBS VARAM	VP PP NBS
9.	Iedzīvotāju evakuācija vai kontrolēta cilvēku pārvietošana no bīstamās zonas	24 stundas	Katastrofu pārvaldīšanas subjekts AiM	VARAM	PP
10.	Valsts un pašvaldību institūcijām kara vai militāra iebrukuma laikā turpināt to kompetenču jomā nodrošināt Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteiktās pamatvajadzības	Pastāvīgi	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
11.	Starptautiskās un humānās palīdzības pieprasīšanu un saņemšanu (t. sk. uzņemošās valsts atbalsta nodrošināšana)	Atkarībā no situācijas	MK	Atbildīgā ministrija	VUGD CAK

					Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
--	--	--	--	--	--

Avārijas ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas sistēmā

52. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Organizēt un veikt tehnoloģisko iekārtu darbības uzlabojumu plānošanu; Plānot un nodrošināt aprīkojumu avāriju likvidācijas novēršanai (slēdzot līgumus ar speciālajiem avārijas un inženiertehniskajiem dienestiem, komersantiem, piesaistīt ārējo finanšu instrumentu finansējumu)	Pastāvīgi	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji
2.	Ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas tīklu uzturēšana darba kārtībā. Novecojušo komunikāciju nomaiņa	Pastāvīgi	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Nodrošināt nepieciešamā aprīkojuma rezervi, lai ātrāk novērstu bojājumu	Pastāvīgi	Attiecīgā pašvaldība pašvaldību kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Attiecīgā pašvaldība pašvaldību kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Pašvaldību kapitālsabiedrības avārijas brigāžu darbinieki komersanti
2.	Avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	20-25 min., pēc iespējas ātrāk	Attiecīgā pašvaldība pašvaldību kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Attiecīgā pašvaldība pašvaldību kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Kapitālsabiedrības vai apsaimniekotāja avārijas brigādes vecākā persona; avārijas brigādes un iesaistīto institūciju darbinieki
3.	Iedzīvotāju informēšana par notikušo avāriju	Pēc nepieciešamības	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde; kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde; kapitālsabiedrības apsaimniekotāji
4.	Avārijas seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Avārijas brigādes; iesaistīto institūciju darbinieki
5.	Iedzīvotāju evakuācijas, izmitināšanas, ēdināšanas, informēšanas organizēšana	Pēc nepieciešamības	Liepājas valstspilsētas un DKN ST CAK komisija;	Liepājas valstspilsētas un DKN ST CAK komisija;	Attiecīgās pašvaldības policija;

			attiecīgā pašvaldība	attiecīgā pašvaldība	Komersanti; NBS
6.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācija par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Attiecīgās pašvaldības dome	Attiecīgās pašvaldības dome	Attiecīgās pašvaldības domes budžeta nodaļa

Avārija siltumapgādes sistēmā

53. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Organizēt un veikt siltumapgādes cauruļvada, tehnoloģisko cauruļvadu, rezervuāru, maģistrālo sūkņu stacijas darbības kontroli, tehnisko uzraudzību, tehnisko pārbaudi, apkopi un remontdarbus	Pastāvīgi	Attiecīgā pašvaldība, Pašvaldības kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Pašvaldības kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Pašvaldības kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji, komersanti
2.	Organizēt un veikt tehnoloģisko iekārtu darbības uzlabojumu plānošanu	Pastāvīgi	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Pašvaldības kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Pašvaldības kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji, komersanti
3.	Plānot un nodrošināt aprīkojumu avāriju likvidācijas novēršanai (slēdzot līgumus ar speciālajiem avārijas un inženiertehniskajiem dienestiem, komersantiem)	Pastāvīgi	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Pašvaldības kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Pašvaldības kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji, komersanti
4.	Siltumapgādes tīklu uzturēšana darba kārtībā. Novecojušo komunikāciju nomaina	Pastāvīgi	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Pašvaldības kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji	Pašvaldības kapitālsabiedrības, apsaimniekotāji, komersanti
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
2.	Avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	20-25 min., pēc iespējas ātrāk	Attiecīgās pašvaldība, Pašvaldību kapitālsabiedrības	Attiecīgā pašvaldība pašvaldību kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Kapitālsabiedrības vai apsaimniekotāja avārijas brigādes vecākā persona, avārijas brigādes un iesaistīto institūciju darbinieki
3.	Iedzīvotāju informēšana par notikušo avāriju	Pēc nepieciešamības	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde; kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde; kapitālsabiedrības apsaimniekotāji
4.	Avārijas seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Pašvaldību mārketinga un ārējo sakaru pārvalde kapitālsabiedrības apsaimniekotāji	Avārijas brigādes; iesaistīto institūciju darbinieki
5.	Iedzīvotāju evakuācijas, izmitināšanas, ēdināšanas, informēšanas organizēšana	Pēc nepieciešamības	Liepājas valstspilsētas un DKN ST CAK komisija; attiecīgā pašvaldība	Liepājas valstspilsētas un DKN ST CAK komisija; attiecīgā pašvaldība	Attiecīgās pašvaldības policija; Komersanti;

					NBS
6.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācija par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Attiecīgās pašvaldības dome	Attiecīgās pašvaldības dome	Attiecīgās pašvaldības domes budžeta nodaļa

5. Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji

54. tabula

Nr. p.k.	Apdraudējums vai veicamā pasākuma nosaukums	Institūcija, kuras amatpersona ir reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājs
1.	Zemestrīce	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
2.	Plūdi	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
3.	Vētra, lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstuma, sausums	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
4.	Ugunsgrēku dzēšana mežos	Valsts meža dienests
5.	Epidēmija	Slimību profilakses un kontroles centrs
6.	Epizootija	Pārtikas un veterinārais dienests
7.	Epifitotija	Valsts augu aizsardzības dienests
8.	Bīstamo ķīmisko vielu noplūde iekšzemes ūdeņos	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
9.	Avārijas gāzes sadales sistēmās	AS "Gaso"
10.	Avārijas dabasgāzes pārvades sistēmā	AS "Conexus Baltic Grid"
11.	Radiācijas avārija, negadījums (incidents) un kodolavārija	Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs
12.	Bioloģisko vielu negadījumi	Slimību profilakses un kontroles centrs
13.	Ugunsgrēku dzēšana, izņemot mežus	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
14.	Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
15.	Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi	AS "Sadales tīkls" un AS "Augstsprieguma tīkls"
16.	Būvju sabrukums	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
17.	Autotransporta vai autoceļu infrastruktūras avārija (ja nav jāveic glābšanas darbi, jādzēš ugunsgrēks vai jālikvidē bīstamo ķīmisko vielu noplūdes sekas)	VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" uz valsts autoceļiem; Pašvaldība uz pašvaldības autoceļiem
18.	Aviācijas transporta avārija	Valsts robežsardze
19.	Sabiedriskās nekārtības	Valsts policija
20.	Terora akts	Valsts drošības dienests

21.	Nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanas gadījumā	Valsts policija
22.	Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģa sadursme, pasažieru kuģa katastrofa jūrā	NBS JS Krasta apsardzes dienests

Avāriju siltumapgādes, ūdensapgādes, notekūdeņu vai kanalizācijas sistēmu katastrofas koordinē katras pašvaldības atbildīgais uzņēmums, jeb pakalpojuma nodrošinātājs.

6. Iedzīvotāju evakuācija no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, ņemot vērā attiecīgā apdraudējuma iespējamās sekas

Operatīvi saņemot informāciju par pastāvošiem draudiem Pašvaldība organizē iedzīvotāju informēšanu par evakuācijas nepieciešamību, paskaidrojot, kā sevi pasargāt no apdraudējuma. Informācija var būt rekomendējoša – tie ir ieteikumi par to, kā sevi pasargāt no apdraudējuma, kā sagatavoties, ja evakuācija būs pēkšņa, kas jāņem līdzi, ja vajadzēs pamest mājas. Novadu iedzīvotāju, operatīvo dienestu, iestāžu un pašvaldības apziņošana par katastrofas draudiem paredzama, izmantojot visus pieejamos sakaru līdzekļus: mobilo telefonu sakaru tīklus, fiksēto telefonu tīklus, rācijas, radiosakarus, masu medijus (TV, laikraksti, interneta portāli) un citus, kas tajā brīdī būs pieejami, kā arī ar Civilās aizsardzības trauksmes sirēnām. Sakaru pilnīgas neesamības gadījumā, apziņošana tiks veikta manuāli, no “cilvēka - cilvēkam” un ar operatīvo dienestu transportu.

Trauksmes sirēnas ir paredzētas iedzīvotāju ātrai brīdināšanai gadījumos, kad ir kāda ārkārtēja situācija, notikusi dabas vai tehnogēna katastrofa, vai arī pastāv to draudi. Latvijā izvietotās trauksmes sirēnas nenodrošina to dzirdamību visās Latvijas teritorijās, bet iedzīvotājiem nav jāsatraucas par to, ka viņi nesaņems informāciju par apdraudējumu vai katastrofu. Paralēli trauksmes sirēnu iedarbināšanai, lai informētu par izveidojušos situāciju, ārkārtas situācijās operatīvie dienesti izmantos arī citus apziņošanas līdzekļus – paziņojumu nodošanu caur operatīvo transportlīdzekļu skaļruņiem, iedzīvotāju dzīvesvietu apsekošanu u.c. VUGD atgādina, ka iedzīvotājiem izdzirdot trauksmes sirēnas, jāieslēdz radio vai televizors, kur tiks pārraidīta informācija par iespējamo apdraudējumu un rekomendācijas par aizsardzības pasākumiem un turpmāko rīcību. Agrīnās brīdināšanas sistēmas darbību nosaka likums Par valsts civilās aizsardzības plānu (stājas spēkā 2020. gada 26. augustā) un 2017. gada 8. augusta MK noteikumi Nr. 440 “Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas izveidošanas, darbības un finansēšanas kārtība”.

Liepājas un DKN ST sirēnas atrašanās vietas un to pārklājums attēlots CAP pielikumā. Sirēnas uzstādītas tā, lai raidītais skaņas signāls būtu dzirdams apmēram 1,5 km rādiusā atkarībā no sirēnas izvietojuma augstuma, gaisa mitruma un vēja stipruma.

Katastrofu vai citu apdraudējumu gadījumā, uzņēmumam SIA "Liepājas namu apsaimniekotājs" ir iespēja nosūtīt informējošus, brīdinošus e-pastus un/vai īsziņas

apsaimniekošanā esošo daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašniekiem un īrniekiem, kuri ir noslēguši dzīvojamo telpu īres līgumus un pārvaldīšanas līgumus.

6.1. Evakuācijas veids

Vietēja mēroga katastrofas, kur katastrofas radīto postījumu apjoms nepārsniedz vienas pašvaldības administratīvās teritorijas robežas, iedzīvotāju evakuāciju veic katastrofas skartā pašvaldība izveidojot pašvaldības evakuācijas koordinēšanas grupu. Reģionāla mēroga katastrofās, tiek izveidotas evakuācijas koordinēšanas grupas katrā pašvaldībā. Valsts mēroga katastrofās, kur katastrofas radītie postījumi ietekmē visu valsts teritoriju vai nozīmīgu tās daļu, iedzīvotāju evakuāciju nodrošina Civilās aizsardzības komisija saskaņā ar Civilās aizsardzības operatīvā vadības centra norādēm.

Cilvēku evakuācija var tikt veikta no telpām vai no apdraudētās teritorijas:

- pirms katastrofas (laicīgi saņemot informāciju par pastāvošiem draudiem);
- katastrofas laikā (saņemot informāciju par notiekošo katastrofu);
- pēc notikušas katastrofas (saņemot informāciju par jau notikušu katastrofu).

Katastrofas laikā vai pēc notikušās katastrofas, pastāvot pamatotam apdraudējumam vai draudiem iedzīvotāju veselībai un dzīvībai, evakuācija ir obligāta. Gadījumos, kad iedzīvotājs atsakās no evakuācijas, tas paraksta apliecinājumu, ka apzinās riskus savai dzīvībai un veselībai. Apliecinājums var būt brīvā formā.

Ja tiek izsludināts izņēmuma stāvoklis vai ārkārtēja situācija, saskaņā ar likumu "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" stājas spēkā īpašs tiesiskais režīms, kurš pašvaldību institūcijām nacionālās drošības interesēs ļauj veikt fizisko personu un to kustamā īpašuma evakuāciju, ieskaitot piespiedu pārvietošanu.

Cilvēku evakuācija var būt īslaicīga vai uz ilgāku laika periodu. Īslaicīgas evakuācijas laikā nav nepieciešama papildus resursu iesaistīšana (izmitināšana, ēdināšana). Evakuējot cilvēkus uz ilgāku laiku, pašvaldība nodrošinās: cilvēku izmitināšanu, ēdināšanu, sociālo palīdzību. Valsts apdraudējuma gadījumā, pašvaldība nodrošina iedzīvotājus ar pirmās nepieciešamības rūpniecības precēm un pārtiku. Pirmās nepieciešamības preces un to mēneša normas noteiktas 29.12.2015. Ministru kabineta noteikumu Nr. 755 "Noteikumi par iedzīvotāju nodrošināšanu ar pirmās nepieciešamības rūpniecības precēm valsts apdraudējuma gadījumā", bet pārtikas preču normas vienai dienai noteiktas 04.03.2022. Ministru kabineta noteikumi Nr. 147 "Noteikumi par iedzīvotāju nodrošināšanu ar pārtiku valsts apdraudējuma gadījumā". Saraksti pievienoti CAP pielikumā.

Evakuācija no skartajām teritorijām, atkarībā no katastrofas veida, var notikt, izmantojot autotransportu, motorizētu transportu un nemotorizētu transportu. Autotransportam var tikt izmantots gan novadu nodrošinātais autotransports, gan iedzīvotāju privātais transports. Motorizētu transportlīdzekļu izmantošana var būt nedroša vietās, kur izplūdušas viegli uzliesmojošas ķīmiskas vielas, jo dzirksteles no motoriem var izraisīt to aizdegšanos. Ķīmisko vielu noplūdes gadījumā, evakuēties perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš pūstu no sāniem).

CAP pielikumā pievienots kultūrvēsturiskā mantojuma objektu saraksts, kurā ietverta informācija par lietām/objektiem, kurus būtu vērts saglabāt un evakuēt katastrofu vai draudu gadījumā. Šis saraksts nav publicējams. Cilvēku ar īpašajām vajadzībām evakuāciju veic pavadošā persona, vai pašvaldības nozīmēta persona.

6.2.Pulcēšanās vietas

Organizējot iedzīvotāju evakuāciju no katastrofas apdraudētās teritorijas tiek noteiktas pulcēšanās vietas. Pulcēšanās vietas ir paredzētas iedzīvotājiem, kuriem nav sava transporta, lai evakuētos no apdraudētās teritorijas. Pulcēšanās vietās, iedzīvotājiem tiks norādīti droši evakuācijas maršruti, noteiktas izmitināšanas vietas un cita nepieciešamā palīdzība. Iedzīvotājiem kuriem būs nepieciešama palīdzība saistībā ar nokļūšanu uz izmitināšanas vietu transports tiks nodrošināts. Liepājas un DKN ST ir noteiktas evakuācijas pulcēšanās vietas, kuru adreses apkopotas zemāk tabulā. Pulcēšanās vietu karte brīvi pieejama jebkuram pašvaldības iedzīvotājam interaktīvajā kartē un 12. pielikumā.

6.3.Evakuācijas maršruti

Iedzīvotāju evakuācijas maršrutus nosaka CAK, vadoties pēc faktiskajiem apstākļiem, ņemot vērā apdraudējuma veidu, attīstības scenāriju, evakuējamo skaitu un pagaidu izmitināšanas punktu atrašanās vietām. Evakuācijas virzienu un maršrutu izvēle atkarīga no katastrofas apdraudējuma veida, izvietojuma pašvaldības teritorijā, apdraudētās teritorijas platuma un konfigurācijas.

Liepājas un DKN ST CAK sadarbībā ar vietējo pašvaldību un atbildīgajiem dienestiem izstrādā evakuācijas maršrutu, katrā konkrētajā situācijā. Valsts un pašvaldības policija nosakot evakuācijas maršrutus ņem vērā vai riska zona neskar paredzēto evakuācijas maršrutu un tas ir izbraucams, kā arī vai evakuācijas maršrutā netiek apdraudēti evakuējamie. Šie ceļi pamatā būs Valsts galvenie autoceļi, Valsts reģionālie auto ceļi un pilsētas ielas. Papildus tiek izvērtēts vai paredzētā izmitināšanas vieta pašreizējā brīdī ir spējīga uzņemt esošo skaitu evakuējamus.

Konvencionāla kara darbības gadījumā civiliedzīvotāju evakuācijas maršrutus nosaka NBS. Evakuācijas maršruti katrā situācijā tiks precizēti, iezīmējot uz kartes un atradīsies evakuējamās grupas atbildīgās personas rīcībā.

Pašvaldības, kurās ierodas evakuētie iedzīvotāji, veic šo iedzīvotāju uzskaiti un nodrošināšanu ar pamatvajadzībām. Pašvaldības, kuru administratīvajās teritorijās tiek īstenota evakuācija, nodrošina iedzīvotāju transportēšanu, kā arī sniedz atbalstu citu evakuējamo iedzīvotāju grupu pārvietošanai. Masveida evakuācijas gadījumā tiek sasaukta CA OVC Evakuācijas koordinēšanas grupa, kas sastāv no valsts institūciju ekspertu darba grupas, iedzīvotāju evakuācijas, pārvietošanas un pamatvajadzību nodrošināšanas pasākumu plānošanai un koordinēšanai. CAK koordinē bēgļu plūsmu, to informēšanu un nepieciešamo pamata vajadzību nodrošināšanu.

Ieslodzīto pārvietošanu starp ieslodzījuma vietām koordinē Liepājas cietuma darba grupa, un sadarbībā ar VP nodrošina ieslodzīto pārvešanu starp ieslodzījuma vietām. Ja ieslodzītos nav iespējams pārvest uz citām ieslodzījuma vietām (piemēram, citu ieslodzījuma vietu aizpildījuma dēļ vai tāpēc, ka pārējās ieslodzījuma vietas ir cietušas no militāra iebrukuma vai katastrofas), tad ieslodzītos, sadarbībā ar Liepājas valstspilsētas pašvaldības piesaistīto transportu, īslaicīgi evakuē uz pagaidu turēšanās telpām stadionā "Olimpija" Zvejnieku ielā 2/4, Liepāja, plānojot ieslodzīto uzturēšanos šajās telpās ne ilgāk kā 24 stundas. Personu pārvietošanu starp sociālās aprūpes centriem īsteno pašvaldība un koordinē LM sadarbībā ar CAK.

Liepājas valstspilsētai izstrādāti vairāki iespējamie evakuācijas koridori, kuru realizēšana atkarīga no katastrofas veida un vietas. Koridori veidoti ņemot vērā lielākos Liepājas rajonus. Papildus izveidoti kontrolpunkti, kuros iespējams uzraudzīt evakuācijas veikšanu.

Kontrolpunkti:

1. Brīvības un Slimnīcas ielu krustojums.
2. Grīzupes un Kapsēdes ielu krustojums.
3. 14.Novembra bulvāra un Lībiešu ielas krustojums.
4. Tramvaju tilts.
5. Jaunais tilts.
6. Ganību un Klaipēdas ielu krustojums.

Karosta:

1. Ģenerāļa Baloža iela – Cukura iela – Grīzupes iela (Ventspils virziens) vai Brīvības iela (Rīgas un Klaipēdas virziens).

2. Atmodas bulvāris – Pulkveža Brieža iela – Lībiešu iela (Šķēdes virziens).

Zaļā birzs:

1. Grīzupes iela (Ventspils virziens).
2. Grīzupes iela – Cukura iela- Brīvības iela (Rīgas vai Klaipēdas virziens).

Laumas rajons:

1. Oskara Kalpaka iela – Pulvera iela – Brīvības iela (Rīgas virziens).
2. Krūmu iela – Ziemeļu iela – Ventspils iela - Pulveru iela – Cukura iela – Brīvības iela (Rīgas vai Klaipēdas virziens).
3. Ventspils iela - Pulveru iela – Cukura iela – Brīvības iela (Rīgas vai Klaipēdas virziens).

Jaunliepāja:

1. Raiņa iela – Jaunā ostmala – Zemnieku iela (Rīgas virziens).
2. Raiņa iela – Jaunā ostmala – Jaunais tilts (Klaipēdas virziens).

Vecliepāja:

1. Lielā iela – Kārļa Zāles laukums – Ādu iela – Jaunais tilts (Rīgas virziens) vai Ganību iela (Klaipēdas virziens).
2. Kūrmājas prospekts – Uliha iela – Klaipēdas iela (Klaipēdas virziens) vai Zirņu iela (Rīgas virziens).

Ezerkrasts:

1. Zirņu iela (Rīgas virziens) vai Ganību iela (Klaipēdas virziens).

6.4.Transporta nodrošinājums

Evakuācijas gadījumā pieļaujama situācija, kad iedzīvotāji katastrofas skartās teritorijas pamet ar savu privāto autotransportu. Pie masveida evakuācijas var tikt piesaistīts arī trešo personu transports, kā piemēram AS "Liepājas autobusu parks" autobusi. Evakuācijai izmantojamais transportlīdzekļus skatīt 6. pielikumā.

6.5.Pagaidu izmitināšana

Evakuētos iedzīvotājus iespējams izmitināt izglītības iestāžu sporta zālēs, tautas namos un pirmsskolas izglītības iestādēs. Viesnīcas ar gultas vietām var nodrošināt pavisam nelielam skaitam cilvēku. Izmitināšanas vietu apsardze var būt organizēta, piesaistot valsts un pašvaldības policijas darbiniekus, kā arī izmitināšanas objekta personālu. Atbilstoši MK rīkojumam Nr. 476 "Par valsts civilās aizsardzības plānu" izmitināšanas apjomam jābūt 2% iedzīvotāju, kuri reģistrēti pašvaldības administratīvajā teritorijā. Liepājas un DKN ST uz 2022.

gadu, būtu jābūt resursiem izmitināt ~2050 cilvēku. Pašlaik apzinātais izmitināšanas vietu skaits ir ~35 000, kas ir atbilstošs. Apzinātās izmitināšanas vietas skatīt 7. pielikumā.

6.6. Evakuēto uzskaitē

Evakuēto uzskaiti veic pašvaldības un iesaistīto iestāžu darbinieki. Atbildīgo amatpersonu par iedzīvotāju uzskaites organizāciju nozīmē civilās aizsardzības komisijas priekšsēdētājs vai izpilddirektors, vai cita nozīmēta persona. Atbildīgai amatpersonai, par evakuēto iedzīvotāju, jāsavāc visi personu dati. Izglītības iestādēm jānodrošina audzēkņu uzskaiti un uzraudzību evakuācijas pasākumu veikšanas gaitā. Uzskaitē var izmantot zemāk norādīto formu vai citu pierakstu.

55. tabula. Evakuēto uzskaites veidlapas forma

Nr. p. k.	Vārds, uzvārds	Personas kods vai dzimšanas datums	Deklarētā dzīves vieta	Faktiskā dzīves vieta	Nepieciešamā palīdzība (sociālā, medicīniskā, psiholoģiskā)	Izmitināšanas vieta

6.7. Evakuēto ēdināšana

Liepājas un DKN ST nav noslēgtas vienošanās vai līgumi ar sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem par ēdināšanas nodrošinājumu katastrofas gadījumā, ņemot vērā neprognozējamus apstākļus šo uzņēmumu darbībai. Liepājas un DKN ST teritorijā atrodas dažādi pārtikas veikali (Rimi, Maxima, Elvi, TOP, Lidl, Promo u.c.), kuros ir pārtikas rezerves 2 – 3 dienām (līdz nākamajam pārtikas pievedumam). Katastrofas gadījumā iespējama sadarbība ar šiem lielveikaliem. Organizējot iedzīvotāju evakuāciju, evakuētajiem tiks ieteikts sev līdzīgt ņemt pārtiku un 72h izdzīvošanas somu. Novada pašvaldība nodrošinās glābšanas darbos vai avārijas seku likvidācijā iesaistīto institūciju personāla ēdināšanu. Evakuēto ēdināšana tiks organizēta atkarībā no situācijas, piesaistot skolu ēdnīcas un trešās personas (ēdināšanas uzņēmumus). Dzeramo ūdeni nodrošinās SIA “Liepājas ūdens” un SIA “Grobiņas novada namsaimnieks”. Ēdināšanas iespējas izmitināšanas vietās, apkopotas 7. pielikumā.

6.8. Evakuēto sociālā aprūpe

Sociālo aprūpi un medicīnisko palīdzību nodrošinās Liepājas reģionālā slimnīca un citas tuvākās medicīnas iestādes. Atkarībā no nepieciešamības un ievainoto skaita, cietušie var tikt

nogādāti citās ārstniecības iestādēs, kā, piemēram, Saldus medicīnas centrs, Kuldīgas slimnīcā, Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīcā un citās slimnīcās, ja tuvākās slimnīcas ir pārpildītas vai citu iemeslu dēļ nespēj uzņemt cietušos. Sociālais dienests un Sarkanais krusts sniedz palīdzību iedzīvotājiem pēc katastrofas.

6.9.Evakuēto īpašuma apsardze

Evakuēto iedzīvotāju īpašuma apsardzi paredzēts nodrošināt, izmantojot Valsts policijas un NBS struktūrvienību pieejamos resursus, atbilstoši 2010. gada 5. oktobra MK noteikumiem Nr. 946 „Kārtība, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī neatliekamās ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos”. NBS tiek iesaistīti, ja civilās aizsardzības sistēmas rīcībā esošie resursi ir nepietiekami apdraudējuma situācijas pārvarēšanas un seku likvidācijas neatliekamo pasākumu veikšanai. NBS resursu piesaiste ievērojami paātrina neatliekamo pasākumu īstenošanu, mazina iespējamus zaudējumus, paātrina cilvēku glābšanu ja NBS rīcībā ir speciāli resursi šo darbību veikšanai. NBS kā materiāltehnisko palīdzību var piesaistīt transportu, tehniku, ierīces, gaisa kuģus, lauka virtuves un pārvietojamos vadības centrus.

Nemot vērā Liepājas un DKN ST, visas teritorijas evakuācijas gadījumā, NBS nebūs pietiekamu cilvēkresursu iedzīvotāju īpašumu apsardzei. Apsardzi iespējams veikt, sadalot pilsētu un apdzīvotās vietas vairākos rajonos, un noslēdzot tos piekļuvei svešām personām, kā arī veicot regulāras apgaitas pa izveidotajiem rajoniem. Rajonu sadalījumam var kalpot esošais ciemu sadalījums vai novada galvenie ceļi. Ja nav iespējams nodrošināt visu īpašumu apsardzi, būtu nepieciešams apsargāt objektus, kas ir kritiski Liepājas un DKN ST. Šādi objekti ir saistīti ar ūdensapgādi, siltumapgādi, sakaru centriem un citiem svarīgiem infrastruktūras objektiem. Tie noteikti kā ierobežotas pieejas informācija un netiek publicēta.

6.10.Sadarbība ar citām pašvaldībām evakuēto uzņemšanas jomā

Liepājas un DKN ST nav noslēgti līgumi ar blakus esošām pašvaldībām par evakuēto iedzīvotāju uzņemšanu. Nepieciešamības gadījumā var pieņemt, ka blakus esošās pašvaldības neatteiks cietušo uzņemšanu un palīdzību katastrofas gadījumā. Liepājas un DKN ST var uzņemt arī blakus novadu iedzīvotājus, minimāli nodrošinot ~2050 iedzīvotāju uzturēšanu. Izmitināšana iespējama pašvaldību apzinātajās izmitināšanas vietās, kuras norādītas 7. pielikumā.

7. Iesaistāmie resursi

Katastrofu pārvaldīšanā Liepājas un DKN ST tiek iesaistīti novada teritorijā dislocētie operatīvie un speciālie dienesti. Operatīvajiem un speciālajiem dienestiem ir savi resursi, kuri tiek iesaistīti glābšanas un seku likvidēšanas pasākumos.

7.1. Pašvaldības vai pašvaldību resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos

Liepājas un DKN ST pašvaldības pieejamos resursus, kas tiks iesaistīti reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos, skatīt 8. pielikumā. Šie ir apzinātie resursi, kurus ir iespējams piesaistīt reaģēšanas un seku likvidācijai. Visi resursi nav pašvaldības īpašumā (pieder trešajām personām, kapitālsabiedrībām u.c.), bet to izmantošanas iespējamība ir saskaņota.

7.2. Fizisko vai juridisko personu resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos

Liepājas un DKN ST nav pieejama aktuāla informācija par fizisko vai juridisko personu resursiem, kuri ir iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos. Par šādu resursu izmantošanu nav noslēgti līgumi. Ar tiem uzņēmumiem, ar kuriem ir noslēgti līgumi, resursi ir apzināti. Katastrofas gadījumā, vadoties pēc nepieciešamības, var tikt lūgta fizisko un/vai juridisko personu palīdzība. CAK veidos sadarbību ar novada teritorijā esošajiem, lielākajiem uzņēmējiem par speciālās tehnikas iesaistīšanu.

7.3. Nodrošinājums ar energoresursiem energoapgādes traucējumu gadījumā

Liepājas un DKN ST pašvaldības nodrošinājumu ar energoresursiem skatīt 9. pielikumā.

8. Sadarbība ar citu administratīvo teritoriju, sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisiju, valsts un citu valstu glābšanas dienestiem un blakus esošajām pašvaldībām

Par sadarbību ar citu administratīvo teritoriju civilās aizsardzības komisijām valsts un citu valstu glābšanas dienestiem un blakus esošajām pašvaldībām nav noslēgti līgumi. Attiecīgo jomu iestādēm/uzņēmumiem (Latvijas Valsts meži, VUGD u.c.) ir savi pienākumi saistībā ar civilo aizsardzību bez līgumu noslēgšanas. Liepājas un DKN ST robežojas ar Lietuvu, līdz ar to var tikt iedarbināta pārrobežu sadarbība katastrofas un sekū likvidēšanai. Liepājas un DKN ST atsevišķi līgumi par materiālo resursu iesaisti ar Lietuvu nav noslēgti. Latvijas Republikas valdība, Igaunijas Republikas valdība un Lietuvas Republikas valdība 2018. gada 22. martā ir parakstījušas nolīgumu par sadarbību katastrofu novēršanas, gatavības un reaģēšanas jomā. Nepieciešamības gadījumā pastāv Lietuva iesaistīsies palīdzības sniegšanā.

8.1. Ārkārtas situācija vai izņēmuma stāvoklis

Ārkārtējā situācija ir īpašs tiesiskais režīms, kura laikā Ministru kabinetam ir tiesības likumā noteiktajā kārtībā un apjomā ierobežot valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju, fizisko un juridisko personu tiesības un brīvību, kā arī uzlikt tām papildu pienākumus. Ārkārtējo situāciju var izsludināt tāda valsts apdraudējuma gadījumā, kas saistīts ar katastrofu, tās draudiem vai kritiskās infrastruktūras apdraudējumu, ja būtiski apdraudēta valsts, sabiedrības, vides, saimnieciskās darbības drošība vai cilvēku veselība un dzīvība.

Izņēmuma stāvoklis ir īpašs tiesiskais režīms, kas izsludināms, ja:

- valsti apdraud ārējais ienaidnieks,
- valstī vai tās daļā ir izcēlušies vai draud izcelties iekšēji nemieri, kas apdraud demokrātisko valsts iekārtu.

Izņēmuma stāvoklis ļauj likumā noteiktajā apjomā un kārtībā ierobežot fizisko un juridisko personu tiesības un brīvību, kā arī uzlikt tām papildus pienākumus. Izņēmuma stāvokli izsludina Ministru kabinets⁴⁸.

Ārkārtas situācijas vai izņēmuma stāvokļa gadījumā valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijas ir tiesīgas noteikt aizliegumus / ierobežojumus resursiem, cilvēkiem, teritorijām, kā arī izmantot savām vajadzībām fizisko un juridisko personu kustamo un nekustamo īpašumu, ja tas saistīts ar nacionālās drošības nodrošināšanu valsts apdraudējuma gadījumā. Ārkārtas situācijas vai izņēmuma stāvokļa izsludināšanu reglamentē likums "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" (pieņemts 07.03.2013.).

⁴⁸ <https://likumi.lv/ta/id/255713-par-arkartejo-situaciju-un-iznemuma-stavokli> (skatīts 28.03.2022)